

BIBLIOTECA

Caja 1^a DE LA

Universidad de Salamanca.

Est. 68 Caj. 7 Núm. 25

~~C. 222~~

1^a

18080

C. 225

~~284~~

~~274~~

~~42-8-37~~

~~48-9-25~~

615342955

SACRARVM
HEROIDVM
LIBRI TRES:

*IN QVIBVS PRAETER ALIA
plurima, quae ad intelligendas Veteris & Noui
Testamenti historias, & pietatis incre-
mentum conferunt: studiosæ iuuen-
tuti utilia, scituq; dignissi-
ma continentur.*

A V T O R E
ANDREA ALENO EBVRONE.

Adiectus est in fine Epistolarum Index.

LOVANI,

*Apud Rutgerum Velpium Bibliopolam Iuratum,
Sub Castro Angelico. Anno 1574.*

CVM GRATIA ET PRIVILEGIO.

Subfig. I. de la Torre.

UNIVERSIDAD
DE SALAMANCA

GEDOS USALES

NOBILI ET GENE-
ROÆ DOMINÆ, D. CATHA-
RINÆ DE BRANDENBURGO,
Domina à Laucha, ab Ascha, &c.
Andreas Alenus, S. D.

VBITAVIT Plato, gene-
rosa Domina, vtro in genere
animantium ponenda sit mu-
lier, ratione præditorum, an
brutorum. Quod quidem tan-
ti Philosophi de hoc sexu iu-
diciū vt nunquam probavi, ita sæpè mira-
tus sum, quæ illi dubitandi causa fuerit. Esto,
sit hic sexus virili leuior infirmiorq; . Multis
tamen dotibus præditus est, quæ desiderantur
in viris, aut certè rariores sunt: vt sunt, pudici-
tia, pietas, religio, fides coniugalis. Quis
cautam Penelopes castitatem non miretur?
Quis animosam fortemque Lucretiæ castita-
tem non prædicet? Quis Cammæ (cuius mul-
tas enumerat virtutes Plutarchus) in vlcif-
cenda mariti nece fidem fortitudinemq; non
admiretur? cui mors, audita Sinoridis morte,
dulcis fuit. Quanta fide dilexerit Alcestis Ad-
metum, Euadne Capaneum, Laodamia Pro-
tesilaum; Artemisia Mansolum, Hypsicratia
A 2 Mithri-

Mithridatem, Porcia M. Brutum, Sulpitia
Lentulum (vt innumeras alias taceam) pro-
bè nouit, quisquis Poëtas, Historicosque per-
legit. Mulieres fatidicas, Poëtrias, Philoso-
phiæ studio, alijsq; dotibus claras, perlongum
foret recensere. Maiore dignæ sunt admira-
tione, quæ inuictis animi viribus grauissima
pertulerunt tormēta pro Christi fide, vt Chri-
sto sponso suo permanerent fideles. Quan-
doquidem nullis tormētis, nullisque promif-
sis huc adduci potuerunt, vt fidem Christo
datam, violarent. Harum tanta est multitu-
do, vt numero comprehendi non possit.
Nec minor est earum, quæ seruata corporis
animiq; castitate, & abdicatis bonis omni-
bus, austeram duxere vitā, nocte dieque ser-
uientes DEO, apud quem non est sexus di-
stinctio. Nil moror conuicia, quibus hūc se-
xum proscindunt Euripides, Simonides, plu-
resque alij: qui nisi ducti fuissent affectibus,
moderatus modestiusq; de eo sensissent. Cur
omnium fit culpa, paucarum scelus? Equidem
non paucas noui matronas, quarum virtutes
multis nominibus suspexi, nec illas dubitau-
cum grauib; comparare uiris. Quapropter
assentior Plutarcho, Thucydidis exploden-
ti sententiam: Hic enim optimam esse cēset,
de cuius laude aut vituperatione, quā mi-
nimus

3
nimus apud exteros haberetur sermo: vt qui
existimarit probæ mulieris nomen, perinde
atque corpus domesticis parietibus contine-
ri oportere. Probabilius (eodem Plutarcho
autore) putat Gorgias Leontinus, mulieris
non formam, sed egregium nomen atque fa-
mam, debere apud quamplurimos esse vulga-
tam. Cū igitur multarum Heroidum me
cepisset admiratio, incessit mihi cupiditas ex-
ercendi stylum scribendis illarum Epistolis.
Quæ si Ouidianis minus excultæ sunt, certè
castiores sunt, magisque ad pietatem faciunt.
Temperauimus stylū, ne cui prolixitas odio-
sa foret. Rarus est apparatus, qui omnium
palato faciat satis. Nobis sanè illud inprimis
studio fuit, vt Lectoris aures, animumque,
iuxtā pascere. Si ferculorum varietas ob-
lectat palatum, hic maxima est varietas argu-
mentorum, quæ (vti spero) candido pioque
Lectori non poterit non oblectamentum ad-
ferre. Cæterum pietas tua, temperantia, vitæ
cōtinentia, tuaque in me benignitas potissimū
incitârunt me ad hūc laborē tibi dicandū: quæ
quidem virtutes (vt alias nō commemorē) te
tot ditioibus, tãtoque Fortunæ splendore di-
gnā præstiterunt. Credidisti mihi filios tuos
artibus, quibus decet, instituendos. Eos igitur
paterno semper amore dilexi, omnēque moui
A 3 lapidem,

lapidem, vt fundamento Grammatices fideliter iacto, aliquando superstruatur Philosophia, Iurisprudentia, cæteræque artes liberales: vt his instructi, præclari euadant Heroës, maioribusque suis (quo tibi nihil exoptatius foret) aliquando præluceant. Huc non defictam anniti pro mea virili, donec mihi credita erit illorum institutio. Quapropter generositatem tuam obnixè oratam velim, vt has elucubrationes meas æqui bonique consulas. Vale. Bruxellæ, Anno reparatæ salutis humanæ 1573. Calendis Augusti.

M. IOANNES LVENIVS
TVNGRENSIS CANDIDO
Lectori.

Quid sanctæ scribant Heroïdes, optime Lector,
Hos lege tres libros, si tibi scire libet.
Nil spurci inuenies, quod castis moribus obsit,
Nil sanctæ fidei quod nocuisse queat.
Omnia sumpta sacris ex libris, omnia casta,
Atque piæ vitæ sunt documenta tibi.
Si iuüere poetarum sine pondere nugæ,
Delectent animum postmodo sacratuum.
Quod pariter profit tibi, delectetq; legentem,
Inuenies, votis & potiere tuis.
Morosus Lector quadam fortasse notabit,
Qui tamen est æquus, cuncta probare potest.
HEN-

HENRICVS ALENVS
HERCIVS CANDIDO
Lectori.

 *Vi simul exiguo sumptu, exiguoq; labore,
Tempore & exiguo discere multa cupis,
Heroïarum doctasq; piâsq; tabellas,
Ex sacris hauistas non sine laude libris.
Historias varias, præcepta salubria vitæ,
Quam vigili studio sit retinenda fides:
Aonidum suaves numerosq; modosq; sonoros,
Denique quod mores composuisse queat:
Huc ades; hic dabitur votorum summatuorum;
Continet exiguus commoda tanta liber.
Hic tibi monstrat iter sacras Heliconis ad vndas,
Certè non alia tutius ire potes.
Non hic offendent loca sentibus aspera duris.
Non teneros ledent horrida saxa pedes.
Gratia si tantis meritis respondet, Aleno,
Qui dedit hæc, grates officiosus age.*

CHRONOGRAPHICVM
EODEM AVTORE.

Inter BeLLonæ gIgnor fera beLLa CrVentæ,
NIL MirI, loVe sic PaLLas & orta fVlt.

A 4

elis ror

εις τὸν ἀναγνώστην.

Ἀγὼ ἀναγνώστην Ἡραΐδας ἄγαθὴ σιμνός ;
Ἀσφαλῆς παλάμαις τάσδ' ἐδέξο ταις.
ἔυχ' ἄδ' εὐρήσῃς θυμοφόρῃ ἄσμα' ἱρώος,
διάτε τὴν ἀκοὴν τίρταμεν, οὐδὲ φρίνας.
οὐδὲ διδάσχεσιν τὶ ἀλλήρον, δυσσεβῆς οὐδ' ἐν,
μὴδ' ἐν τῇ χριστοῦ τείσῃ ἀπειθείς ἐνι.
ἀλλὰ χρισσοῦτος πάλει ἀξία πάντα λα' ἔδε,
ἡδία τοῖς ἰοσίν, σύμφορα ταισι φρεσί.
Σιμνά πρίτῃ σιμναῖς ἔθ' ἑταῖς ἡραΐναις,
Σιμνολογοὶ πᾶσαι εἰσιν ἀπειθε τριών.
ἄν βίος ἄσπερ ἔλω ἀσπῆς, μοχθηρός, ἀσπῆς,
ἔντως εἰκός ἔλω γράμμασι τάσδ' ἀκαίῃς.
κείνων οὖν ἠλαμπερονται βίος ἔξοχος ἄλλων,
ἔ' πάλιν ὄτρυνῃ ἡμῶν εἰς τὸ χαλόν.
εἰ τίνα σφάλμα' ἀβρῆς, παραβλήψας ἀπτε ψήφῃ
καμοῖτε ἀφελίμους ἑσσεβίας τε πόντους.

SACRA.

SACRARVM
HEROIDVM
LIBER PRIMVS.

Argumentum primæ Epistolæ.

Deplorat casumq; suum, natiq; minoris,
Quem necuit miscens fasq; nefasq; Cain.

EVA CAINO.

Cribere non suctam luctus me
cogit acerbus,
Quo crucias pectus saepe Caine
meum.

Is mihi non patitur consistere
corde quietem,

Et facit, ut labi tempora tarda putem.

Quæ mentem male sine tibi excacavit Erinnyis, Genef. 4.

Vt fratri strueres tristia fata tuo?

Luctibus heu quantis onerasti teq; tuosq;.

Invidia in fratris te stimulante necem!

Tranquillam licuit nobis traducere vitam, Genef. 2.

Absque mali sensu, mortis & absque metu.

Sed dum iussa Creatoris postponimus Anguis Genef. 3.

Pestiferis monitis, nos mala mille premunt.

Heu nobis mens leua fuit, male cauta malorum,

Quæ nos autores, & genus omne manent.

Felices fuimus, nunc vix sudore paramus,

Quas corpus vestes postulat atque cibos.

A 5 Vt ta-

VNIVERSIDAD
DE SALAMANCA

GREDO S U S A L E S

Vt taceam morbos, & mille pericula vita,
 Quæ Deus offensus nos tolerare iubet.
 Res adeo grauis est, & detestabile virus,
 Contempsisse Dei iussa salutifera.
 Te, fratremq; piè genitor formauerat antè,
 Calicolum Regi saepe litare docens.
 Eximios idcirco agnos lectasq; bidentes,
 Ante aras supplex cadere suauit Abel.
 Quapropter fratris fuit hostia grata Tonanti,
 Vt quam testatus sit placuisse sibi.
 Tu verò de primitijs deterrima quæque,
 Ingrata suèsti mente dicare Deo.
 Non igitur superis tua sacra probata fuere,
 Quæ tibi liuoris causa maligna fuit.
 Qui stimulante ergo Coluber liuore parentes,
 Impulit in lapsum lethiferumq; nefas;
 Te furijs actum seralibus impulit idem,
 Fratris in infandam luctificamq; necem.
 O vtinam noster casus tibi nate fuisset
 Terrori, suadens tale patrare nihil.
 Eheu sat poterat te culpa docere parentum,
 Quas scelerum pœnas exigit ira Dei.
 Non impunè feres scelus hoc, dū vixeris, vnquã,
 Inuisus viues omnibus atque Deo.
 Hæc erit impietas omni execrabilis æuo,
 Dum fundet lumen Phœbus ab axe suum.
 Atque vtinam nunquã te postera sæcla sequatur,
 Territa caelestum supplicijq; metu.

Genes. 4.
 Hebr. 11.

Seseq;

Seseq; abstineant fundendo sanguine fratrum,
 Numinis offensi ne premat ira reos.
 Nã scelus est grauius, quàm quod patiat inultū,
 Qui suffert od; semina nulla, Deus.
 Qua fronte interimis fratrem, insontemq; piūq;
 Qui nulla læsit te ratione prior?
 Ferre nequis illum, cuius pietasq; fidesq;
 Sunt signis nec non voce probata Dei?
 Accersit sibi perniciem, quicumque resistit,
 Decretis Domini, consilijsq; Dei.
 Grata fuit mihi simplicitas & candor Abeli,
 Nempe oblectantis me pietate sua.
 Hæc fecere meos casus non ferre moleste,
 Semper & arumna non meminisse meæ.
 Solamen fuit is genitrici, omnisq; voluptas,
 Solus amor matris deliciūq; fuit.
 Ergo tuo postquam liuore & fraude peremptus
 Ille fuit, matrem quod iuuet, omne perit.
 Atque obducta diu recrudit illa cicatrix,
 Quam morfu Coluber fecerat antè suo.
 Quodq; mihi est grauius, natus orbat a duobus,
 In luctu vitam nunc grauiore traho.
 Nam simul atque tuus furor execrandus Abeli,
 Abstulit aspectum colloquiumq; mihi:
 Heu procul à nobis profugus loca vasta peragras,
 Nec spes est reditus vllarelieta tui.
 Nos fugitas, quia mens sceleris te conscia terret,
 Et facit, vt iam non lumina nostra feras.

Genes. 9.
 Matt. 26.
 Leuit. 19.
 Matth. 5.
 1. Ioan. 3.

Leui. 26.
 Deut. 28.
 Job 35.
 Prou. 28.
 Sap. 17.

Ah

Ah quamuis fugias extremas orbis ad oras,
 Nunquam Tisiphone non comitatus eris.
 Zach. 2. Plus plumbo grauis est homini mens conscia prauis,
 „ Excludens requiem, cunctaq; tuta timens.
 Ne tamen idcirco, placandi Numinis iram
 Abijce spem, quamuis sit tua culpa grauis.
 Numinis intonuit riger in nos, at tamen eius
 In nos est pietas non minor, atque fides.
 Quæ nos sustinuit, nosq; est miserata, Tonantis
 Est maior pietas impietate tua.
 Digni ambo fuimus perdi telluris hiatu,
 Missosq; æthereis igne perire polis.
 Non tamen in meritis pœnas laxauit habenas,
 Respiciens propria nos pietate Deus.
 Sed refrenauit sibi motus hortamina bilis,
 Atque in longa dedit tempora, luce frui.
 Genes. 3. Est quoque pollicitus, fore sine aliquando malorum,
 Crimine quæ nostro nos meruisse scio.
 Serpentisq; caput minuendum calcibus aliè
 Impactis, virus ne magis ille vomat.
 Sacula sunt gemmis candentibus illa notanda,
 Contritum Colubri digna videre caput.
 Felix posteritas, nasci illo tempore digna,
 Cum iam non poterit ledere culpa vetus.
 Hæc spes in tantis sit consolatio nostra,
 Quæ sunt exulibus multa ferenda, malis.
 Si sapias, hanc eadem precibusq; sacrisque piabis,
 Ne tibi non facilis sit Deus, atque Vale.

Argu-

Argumentum secundæ Epistolæ.

Se queritur natumq; suum concedere iussam,
 Ex Abrahæ, domina sic statuente, domo.

AGAR ABRAHÆ.

Fortuna plorare vices fallacis, obortus
 Me cogit vehemens, vir venerande, dolor.
 Seruitium tolerare mihi graue non fuit olim,
 Tam faciles dominos cum mihi nacta forem.
 Humanum sensi atque mei te semper amantem,
 Causaq; de domino cur querar, omnis abest.
 Sed domina modo factum animum queror aspe-
 rum & acrem
 In famulam, & prolem te genitore satam.
 Vxori sterili cum non contingeret vlla
 Gen. 16. A Superis soboles, votaq; casta forent:
 Coniugis ex iussu thalamo successimus ambo,
 Ne vobis soboles nulla relicta foret.
 Iamq; ter implerat sua lumine cornua Phœbe,
 Sarcina cum ventris sit manifesta mei.
 Quare hera me cernens grauidâ, continere cepit,
 Facundam famula se minus esse dolens.
 Afflixitq; malis tantis, vt cedere tectis
 Cogerer, & fugerem, quò rapuere pedes.
 Fortè malis peritura fui cum pondere ventris;
 Quò me conferrem, nescia namque fui.
 Sed me nunciis ætherius remeare iubebat,
 Vnde modo exieram præcipitante gradu.

Vt pars

- Vt pars nempe tui tenues prodiret in auras,
 Cùm decies Luna cornua iuncta forent.
 Promittebat enim sebolem mihi nuncius ille
 Egregiam, nemo quam numerare queat.
 Ergo Deo cedens ad herilia tecla reuerti,
 Officijs dominam flectere posse rata.
 Ast illi fuerat nulla mens flexilis arte;
 Quæ grauis antè fuit, sit mihi dura magis.
 Gen. 21. Imò odijs exarsit in innocuum quoque natum,
 Quamuis prognatus te genitore foret.
 Isaac non haud patitur famula colludere nato,
 Lædit eam Ismaël, quantulacumque facit.
 Despiciit, ut vernam, priuignum dura nouerca,
 Semper & in promptu est, quod notet illa mali.
 Cùm sterilis foret, humanam, facilemque, piamque,
 Quam sensi, mox est aspera facta mihi.
 Nec mora, iam tumida flagrans præcordia bile,
 AEdibus exegit me, puerumque, meum.
 Gen. 16. Quem tamen in terris primum decorauit honore
 Nominis, audisset quod mea vota, Deus.
 Et cui promissit numerosam, Martemque, claram
 Progeniem, multos que domitura foret.
 Gen. 21. Hunc tamè Tharide prognatum semine, paruum
 Cum matre expulsam inuisit inire fugam.
 Quæque, tero fuit Abrami dignata superbo,
 Impulsu domine cogitur ire foras.
 In vastis, errare locis cum prole iubetur,
 Cum lymphæ secum paucula liba ferens.

Hac

- Hac mercede ministerium pensatur Agara,
 Hic fructus tanto concubuisse viro.
 Iamque, sitis vehemens ex aquo ceperat ambos,
 Deficiebat enim, quam biberemus, aqua.
 Iamque, arente siti fueram peritura, puerque,
 Torrebas adeo Lampade Phæbe solum.
 Sed solita pietate Deus nos æthere ab alto
 Respiciens, nobis suppeditauit aquam.
 Nato namque meo metuentem proxima fata
 Lenijt affatu, pollicitisq, pijs.
 Deinde meis oculis atra caligine dempta,
 Fons mihi perspicuis cernitur vber aquis.
 Ambobus gelido sitis est hoc fonte leuata,
 Hoc progressuris fonte repletur vter.
 Par fuerat (fateor) domina concedere seruam,
 Par fuerat nullis obstrepuisse modis.
 Si foret hoc factum, non teclis pulsa fuisset,
 Et fortuna foret plus toleranda mihi.
 Sed serò sapio, nunc est mea sera querela,
 Et serò gemitus tendit ad astra meus.
 Non queror expertem natum abcessisse bonorum, Gen. 25.
 Quæ par est nato cedere cuncta tuo.
 Ast inopes natum domini famulamque, fidelem,
 Demiror iussos quamlibet ire viam.
 Nam promissa Deus suavis firmavit, ut illa
 Esse foret certum non caritura fide.
 Nempe hoc innumeros gignendos esse parente,
 Qui bello fortes conspicuique, forent.

Gen. 16.
& 21.

Imò

HEROIDVM

Gen. 17. *Imò Ducum fore bis seniorum aliquādo parentem,
Illustres lata qui ditione forent.*

Genes. 21. *Non ope destituit iussos nos cedere tectis,
Verùm cuncta dedit spe potiora, Deus.
Cuius promissis mentem suffulta labantem,
Que me cunque manet sors patiēda, feram.
Non igitur nostram fortunam ferre recuso,
Cum magna foueat nos pietate Deus.*

*Quidquid id est, Superis, vir dilectissime, soli
Acceptum refero grata memorq̄, tibi.
Me decet idcirco bene velle tibiq̄, tuisq̄,
Et nomen memori tollere laude tuum.*

*Phæbea dum luce fruar, benefacta recurrent;
Hærebunt semper sensibus illa meis.
Extudit has ingens dolor alto corde querelas,
Ex animo Tharide sum studiosa tamen.*

*Ifactus et atem multos producat in annos,
Contingatq̄, viro stirps numerosa, precor.
Atque optata tuis obtingant omnia votis,
Teq̄, diu seruet, quem colis, oro, Deus.*

Argumentum tertiæ Epistolæ.

*Interitum Sodomæ, Lotiq̄que miserrima fata
Deplorat, niti spe meliore iubens.*

SARA LOTO.

Compulit insolitam, qui te charissime frater
Oppressit casus, scribere pauca tibi.
Est igitur

LIBER PRIMVS.

9

*Est igitur tremulis digitis hæc littera scripta,
Testatura, vicem me doluisse tuam.*

*Quantis impietas heu cladibus inclita quondam Genes. 19.
Oppida delenit, nil superesse sinens!*

*In tetros cineres loca sunt felicia versa,
Que rara inuentu balsama ferre solent.*

*Pentapolis regio squalet nunc vsta fauillis,
Nec quisquis spectat, non stupuisse potest.*

*Impietas Sodomæ poscebat vindice flamma
Puniri, vt reprimat postera sacra metus.*

Iudas.

*Contemptis superis ne pergant crimen in omne, 2. Pct. 2.
Neve feris similes in scelus omne ruant.*

*Nec se laturos credant impunè, Tonanti
Si bilem moueant impietate sua.*

*Cuncta Dei cernunt oculi, quæcunque geruntur Prou. 15.
In terris, fuerint seu bona siue mala.*

*Que Deus exactè perpendit lancibus æquis,
Reddens pro meritis premia cuique sua.*

*Inuentiq̄, vti nam iusti bis quinque fuissent,
Vrbibus in quinis finitimisq̄, locis.*

Genes. 18.

*Hei mihi, non hominum perijissent millia multa,
Tartareis meritò iussa flagrare rogis.*

*Ducturus fueras tranquille tempora vite,
Cunctarum rerum copia tanta fuit.*

Genes. 13.

*Sed fuit impietas Sodomæ tanta atque Gomorræ,
Vt fuerit tolli vindice digna Deo.*

*Que meruit missis puniri ex æthere flammis
Sulphureis, ingens heu nimis illa fuit.*

Genes. 19.

B

Egre-

Egregiam sanè laudempietate merèris,
 Quod Sodomæ constans manseris atque pius.
 Quod plebem cernens cacam vitissq; proteruam,
 Perstiteris vigilans iustitiæq; tenax.
 Semper & hospitibus quod te fidū atq; benignum
 Præbueris, patruī non imitator iners.
 Namque duos iuuenes demissos calitus, abs te
 Acceptos tectis fama fuisse canit.
 Hospitibusq; nihil non exhibuisse, facultas
 Quod patiebatur, conditiog; tua.
 Cūq; fores clausas Sodomitæ effringere vellent,
 Vt facerent, quæ sit vel memorare nefas:
 Hæc ut non facerent, natis placare duabus
 Virgineo claris flore, paratus eras.
 At mentes adeo furor excacauit eorum,
 Vt nollent captis abstinuisse suis.
 Non monitis, non blanditijs precordia flecti
 Cacorum poterant, terrificisve minis.
 Non igitur miror, malè si periere scelesti,
 Conantes adeo turpe patrare nefas.
 Te verò uxoremq; tuam natasq; prius, quàm
 Sulphure flagrarent oppida & igne sacro,
 Gratulor ex animo tantum euasisse periculum,
 Hortatu iuuenum, qui subire domum.
 Oppida nec flammis potuisse hæc antè cremari,
 Quàm vobis esset certa parata salus.
 Hæc te seruauit tutum expertemq; malorum
 Haud dubiè pictas, eripuitq; malis.

In te-

Heb. 13.

Gen. 19.

2. Pet. 2.

In tenues Deus atque vagos benefacta rependit;
 Affluit hinc merces, & pietatis honos.
 Atque vtinam post effugium non lumina retro
 Flexisset coniunx, iussa secuta Dei.
 Non salis in statuam momento versa fuisset,
 Quæ semper moneat iussa timere Dei,
 Vt nemo Superum monitis parère recuset,
 Seu fors attollat, deiciatve gradu.
 Quæ tibi debuerat mæsto solamina ferre,
 Materiam luctus præbuit illa noui.
 Nunc igitur luctu geminato, vxore, domoq;
 Orbatus, montis deuia in antra fugis.
 Hic tristes ploras casus, hic pectora plangis,
 Hic latitans tecum tristitia fata gemis.
 Hos ubi rumores accepi, nomine vestro
 Indolui plus, quàm prodere lingua queat.
 Communem cladem stratorum sulphure & igni,
 Coniugis & casum plangere cogit amor.
 Cogit amor, quo te cum coniuge semper amauī,
 Te consolari, qua ratione queam.
 Mille malis hominum vitam scis esse refertam,
 Quæ sunt & prauis & toleranda pijs.
 Hæc cedunt iustis feliciter omnia, prauis
 In peius cedunt, exitiumq; ferunt.
 Exagitauerunt mala meq; meumq; maritum
 Plurima, quæ longum nunc memorare foret.
 His tamen creptos pietas diuina tuetur,
 Prolis & est nobis spes modo facta rata.

Luc. 17.

Rom. 8.

Genes. 18.

B 2

Nunc

- Hebr. 11. *Nunc uterus toties optata prole tumescit,
Et lactabit anus, quæ sine prole fuit.
Ambobus senio frigent in corpore vires,
Mox tamen optata prole beata ferar.*
- ” *Quippe sit extemplo placuit quodcumque Tonanti,
Res hominum solus deprimit atque leuat.*
1. Reg. 2. *Fide Deo, quoniam sibi sidentemq; piūq;
Deseret haud vnquam, sed tibi fidus erit.
Si quæ fortè tibi desunt, quæ vita requirit,
Ne nos celato: cuncta petita ferēs.*
- De patruī pietate nihil dubitaueris: in te
Vt fuit, haud vnquam desinet esse pius.
- Gen. 14. *Hostibus eripuit captiuos teq; tuosq;
Adiutus vernis, atque Tonantis ope.
Nunc quoque non rebus trepidantē deseret arcūs,
Sed tibi (si sit opus) cuncta petita dabit.*
- ” *Mutatam tolera patienti pectore sortem,
” Omnia raptari mobilitate videns.
” Sola manet virtus in tanto turbine rerum,
Hæc immota tibi sit comes, atque Vale.*

Argumentum quartæ Epistolæ.

Se Tharidæ scribit numerosa prole beatam,
Gaudet & effæctis Isacon esse satum.

MELCHA ABRAHÆ.

A Sfyrijs, quæ scripta legis, mittuntur ab oris,
Maxime syncera religione leuir.

De

- De rebus nostris statui tibi scribere pauca,
Quas tibi compertas arbitror esse parum.*
- Gen. 22. *Bis quater enixa prolem gratare virilem;
Hinc mihi plaudendi causa viroq; datur.
Quandoquidem tanta pariter virtute nitescunt,
Vt meritò oblectent meq; virumq; meum.*
- Quin & Roma meo quater est enixa marito,
Est ergo nostræ spes numerosa domus.*
- Gen. 15. *Atque vtinam coniunx tua tam fecunda fuisset;
Torsisset rarus pectora vestra dolor.*
- Gen. 18. *Respexit tamen ad suspiria vestra precesq;
Qui spes iustorum est indubitata, Deus.*
- Gen. 16. *Nam peperit non sola tibi (ne prole careres)
Ancilla, ex Phario quæ fuit emptā solo.*
- Gen. 21. *Verum etiam enixa est exoptatum Isacon vxor,
Spem magna sobolis deliciasq; tuas.*
- Gen. 15.
16. 22.
Hebr. 11. *Si numerare potest omnes quis in æthere stellas,
Cum pulsas Borea nubibus astra nitent:
Si, spirans Zephyrus Libycas quot iactet arenas,
Dicere, cum flagrant torrida signa Canis:
Et certo poterit numero comprehendere, stirpe
Quot progignendi sint Abrahame tua.*
- Gen. 17. *Atque adeò Reges magna ditioe potentes,
Quorum cantabit nomen vterque polus.*
- Galat. 4. *Se iactent alij numerosa prole parentes,
Multorum vobis Isacus instar erit.*
- Gen. 21. *Non igitur miror puerum à visu esse vocatum,
Cum tulerit vobis gaudia tanta puer.*

B 3

Nona-

- Genes. 17.
18. 21. Nonaginta annos natam lactasse quis vnquam
Audijt? aut factum decrepitum esse patrem?
Vnde Deum Dominum natura sat liquet esse,
Et facere actutum, quod sibi cunque libet.
1. Reg. 2. Quae sterilis fuerat, fecunda sit, & vice versa
Quae fecunda fuit, desinit esse parens.
- 10
Ioan. 15. In terris haud absque Dei sit numine quidquam,
Viribus humanis nil licet absque Deo.
- Genes. 13.
14. Immensis polles opibus, pecuaria, seruos,
Ancillasq; tuas vix numerare queas.
Et late clares illustris nomine fama,
- Gen. 21. Quidquid enim tentas, prosperat omne Deus.
Namque tibi faelix belli fuit exitus omnis,
Commissum laeso quod tibi cunque fuit.
- Gen. 14. Inter tot rerum successus defuit vnum,
Quod magis in votis credo fuisse tibi;
- Genes. 15. Legitimus natus, cui copia tanta bonorum
Cederet, orbatum cum genitore foret:
Qui te compellet praedulci nomine patris,
Qui matrem referat, qui pietate patrem.
Sed vota amborum non cassa fuere precesq;
Nam serò natus gaudia summatulit.
Nec minimam laudis pietas tua magna meretur,
Et fertur Superis grata fuisse fides.
- Gen. 22.
Hebr. 11. Nam cum iussus eras mactare in vertice montis
Natum, plus oculis qui tibi charus erat.
Absque mora cultro, lignis, atque igne paratis,
Monstrati montis culmina celsa petis.

Iamq;

Iamq; suo tincturus erat puer Isacus avam
Sanguine, & in cineres mox abiturus erat.
Sed celer astrifera demissus nuncius arce,
Quod facturus eras, impediēbat opus.
Victima praeterea inssu est oblata Tonantis,
Quae caderet nati nomine casa tui.
Victima vulnificis aries in vepribus haerens,
Qui casus Superis hostia grata fuit.

Eccle. 44.
Galat. 3.
Hebr. 11. Hec tua firma fides per secula multa canetur,
Nec vestra numerus posteritatis erit.
Spero aliquando fore, vt nostris ex neptibus vxor
Sit nato (si non irrita spero) tuo.
Si mihi tam longa renuuntur tempora vita,
Lenibit mortem, spes tamen ista meam.
Tanti namque viri nequeat non maximus esse
Natus, ei malas cum nona barba teget.
Ter faelix igitur fuerit me iudice nympha,
Tam clari iuuenis digna subire torum.
Et quamuis casus vita experire molestos,
Eripit illesum te tamen inde Deus.
Aspiratq; tibi cunctis in rebus agendis,
Vt mihi iam dudum publica fama canit.
Quam tibi fortunam syncerè grator & opto,
Vt semper maneat leta fauensq; tibi.
Te Deus vxoremq; tuam natumq; suaucem
In vita seruet tempora longa precor.
Hac libuit paucis leuiro perscribere charo,
Copia colloquij quando negata mihi est.

B 4

Atque

Atque utinam scriptis me dignarè vicissim;
 Nobis (crede mihi) res ea grata foret.
 Hoc facies, redamas si meq; meumq; maritum,
 Interea longum vir venerande Vale.
 Charris.

Argumentum quintæ Epistolæ.

Sortis, quam charo genitore ex ordine pandit,
 Nomine legatur, nec mala pauca refert.

REBECCA BATHVELI.

SI raris genitor te chare saluto tabellis,
 Ne me crede ideo non meminisse tui.
 Viuere dum dabitur, iuncti mihi stirpe subibunt,
 At chari in primis patris imago mei.

Gen. 2. Coniugij fecit me lex herere marito,
 Egressam patrio, lege iubente, solo.

Gen. 24. Non tamen idcirco patremq; domumq; paternam
 Oblita vestri linquere mente queam.

Non in progenitam tam clara stirpe Rebeccam
 Hæc cadit impietas, nec nota tanta cadet.

Nunc opera pretiū visum est mihi scribere pauca,
 De natæq; tuæ, de generiq; statu.

Chara cuique sua est tellus natalis, at ista.
 Tellus est patrio plus mihi chara solo.

Nam famulus soceri nostras ut venit ad ades,
 Huc abducturus me comitesq; meas,

Festinum famulum sum, nil cunctata, secuta,
 Supremum vobis læta precata Vale.

Illico

Illico diuelli cognatis iure dolebam,
 In me lenta tamen non fuit vlla mora.
 Res tædis Tharide visa est mihi magna potiri,
 Non mihi maioris spes erat vlla tori.
 Quanti namque forent coniunxq; socerq; futuri,
 Indicio fuerant muneramissa mihi.
 Herois tanti cui non peruënit ad aures
 Gloria, diuitiæ, cum pietate fides?
 Et spectata fides famuli & prudentia missi,
 Maxima mirandi causa fuere mihi.
 His ego mota statim conscendi læta camelum,
 Sumens quæ doti dona fuere data.
 Cuius me facti pertesum est tempore nullo,
 Imò est, cur semper gratuler inde mihi.
 Namque volente Deo coniunx mihi cõigit iste,
 Et pius, & pecoris diues, amansq; mei.
 Nam qui defunctæ lugebat amore parentis,
 Lugendi finem fecit amore mei.
 Atque utinam socruimansisset longior atas,
 De qua magnificè publica fama canit.
 Non potuit non esse grauis matrona, pijsq;
 Moribus, Abramo nubere digna viro.
 Sed mortem tolerare queo moderatiùs eius,
 Cernere quam nunquam fata dedere mihi.
 Pòst nobis luëtus soceri est ex morte subortus
 Maior, conspicuus qui pietate fuit.
 Nunquam non spectare mihi atque audire libebat
 Semideumq; virum, semiuirumq; Deum.

B 5

Illius

Illius a similem non at as protulit vlla,
 Nec feret Heroem religione pari.
 Et quia iam lustris ter denis atque quaternis
 Maior erat, senio debilitatus erat.
 Quapropter quoniam natura cedere legi
 Debit, est eius mors toleranda magis.
 „ Nec pietas, sed nec fidei constantia quemquam
 „ A mortis iaculis eripuisse potest.
 Iam dudum egregie coniux meus Isacus illum
 Exprimit & cultu Numinis, atque fide.
 Tali namque satius patre nescit degener esse,
 „ Patre bono genitus non solet esse malus.
 Gen. 25. Sunt mihi complures leuiri, sed fœdere nati
 Ex non legitimo, quos moror ergo minus.
 Gen. 26. Orta fames dudum profugos nos cedere iussit,
 Atque Philistæo delituisse solo.
 Hic tamen vsque adeo successere omnia nobis,
 Vt nos hinc peteret liuor & inde grauis.
 Ast uterus sterilis vitiauit gaudia nostra,
 Que fortuna dedit, coniugijq; fides.
 Nam ver bis decies pinxit viridantia prata,
 Et toties cecidit fulce resecta seges.
 Cum fructus expers grandescens labitur at as,
 Cogitur & dulci prole carere torus.
 Sed tandem flexere Deum suspiria nostra,
 Namque onus optatum viscera nostra grauat.
 Hoc ob onus nobis releuantur corda dolore,
 Hoc facit, vt fugiat longus ab ore pudor.

Sic

Sic soceris senio grauibus, cum prolis adempta
 Spes foret, est coniux editus ille meus.
 „ Spes homini protracta, grauis, sed gaudia secum
 „ Exitus optatus multiplicata vehit.
 Prou. 13. Contingat facilis Superum mihi munere partus,
 Vt matris titulo sim decoranda nouo.
 Vt generi nostro succrescat clara propago,
 Semper & exoriet multiplicetq; genus.
 Vi rata sint promissa Dei, qui multa nepotum
 Genes. 17. Promisit socero millia saepe meo. & 15.
 Non equidem dubito, quin hæc promissa Tonantis
 Euentum tandem sint habitura suum. Heb. 6.
 Nam quamuis illa in longum mora prorogat auum,
 Vera tamen comitans exitus esse probat.
 Hac vt gratæ nata, tibi scribere visum est,
 Nullaq; vos cruciet nomine causa meo.
 Haud secus atque ambo cõiunx & nata valemus,
 Sanguine cum iunctis chare Valetoparens.

Argumentum sextæ Epistolæ.

Plus Iacobon amans queritur formosa Rebecca
 Lustra illum patria bis duo abesse domo.

REBECCA IACOBO.

Qua careo, dum te carco, tibi mitto salutem,
 Quam matri reditu reddere nate potes.
 Longa tui desiderio mora compulsi agram,
 Scribendo curis cor releuare meum.

Nam

- Gen. 25. *Nam mihi te charum semper pra fratre fuisse,
Haud paucis signis doctus es ante fugam.
Maiorem natu genitor plus diligit Esau,
Es matri charus plus Iacobe tuae.
Ambos una dies in lucem protulit, annis
Optatum multis ambo fuistis onus.
Tetamen antefero fratri, cum mitius in te
Ingenium spectans, tum pietatis amans.*
- Gen. 27. *Ille ferox nimis est, hirsutus, rufus, agrestis,
Ille colit terras, insequiturq, feras.
Tu vitam placidam seclaris & otia, lenis,
Assatu facilis, candidus atque pius.*
- Gen. 28. *Hoc quoq; me male habet, Mabeleth q duxerit ille
Vxorem, Ismael de genitore satam.
At tu si monitis vis auscultare parentis,
Nullam de Canaam ducere stirpe voles.*
- Gen. 25. *Et cum fatidicum responsum peccatore verso,
Cur te plus adamem, maxima causa subest.
Nam geminos intra collidi viscera sensi,
Quare cor nouit as perculit ista meum.
Ergo metu studui scitari oracula Tonantis.
Ut scirem, monstri quid paritura forem.
(Nam fratres nondum vit ali luce fruentes,
Quis non miretur conseruisse manus?)
Que grauidam populis dixerunt esse duobus.
Qui sibi dissimiles conditione forent.
Namque in maiorem fore ius aliquando minori,
Fortunam penes hunc, & decus omne fore.*

Hæc

*Hæc ubi docta forem, trepidani membra pauore,
Hæc, volutani peccatore saepe meo.
Hinc, quia posterior venisti lucis in auras,
Plus, quam germani, sum studiosa tui.
Hinc semper metui, ne non benedictio patris
Contingat, fratri debita, nate tibi.
Et quia delectare patrem solet esca ferina,
Quam patri norat ille parare suo:
Maiori voluit genitor benedicere nato,
Que res magna mihi causa doloris erat.
Spe certè fraudandus eras, nisi cauta futuri
Intercepissem consilium omne patris.
Ut breuiter dicam, per me benedictio fratri
Debita iure, tibi non sine fraude data est.
Quare odijs in te tantis exarsit, ut esset
Perpetui luctus causa mouenda mihi.
Namque minabatur eadem tibi sanguine fuso,
Ne fraus facta sibi semper inulta foret.
Polluturus erat fraterno sanguine palmas,
Cæde tuum referens dire Caine scelus:
Ni Carrhas profugus petiisses matre iubente,
Fratris ut interea mitior ira foret.
Exilij mora longa tui me lenius angit,
Quod sit sors istic non inimica tibi.
Cedunt namque tibi (quamuis non absque labore)
Quæ cupis, ex voto cuncta, fauente Deo.
Ne formosa Rachel tibi non contingeret vxor,
Audio te lustris multa tulisse tribus.*

Gen. 27.

Genes. 4.

Genes. 31.

Gen. 29.

Ex qua

- Ex qua germanaq; Lia famulisq; duabus,
Iamdudum soboles gignitur ampla tibi.
Atque modum supra ditatus diceris esse
Et pecore & famulis, omnia dante Deo.
Genes. 30. Sic meritis benefacta beat pia cura Tonantis,
Psal. 111. Sic stat apud Superos religionis honos.
Istic ergo mihi sedes fixisse videris,
Oblitus penitus me patriumq; solum.
Sedibus à patrijs plus saculum abesse videris,
Prou. 13. Nam desiderio torqueor vsque tui.
Nunc igitur Carrhis ad nos properato relictis,
Vt tandem curis peccora nostra leues.
Vt fruam aspectuq; tuo miruumq; mearum,
E natisq; tuis gaudia multa feram.
Quando erit, ut mæstæ veniant solamina tanta?
Tranquillum, cum te videro, peccus erit.
Genes. 31. Lustra procul patria propè te tenuere quaterna,
Non cruciet curis nomine nate tuo?
Huc igitur gressum securamente reflecte,
Atque à fratre tibi nulla pericla time.
Ira odiumq; vetus refrixit tempore longo,
Infregitq; graues tam mora longa minas.
Genes. 33. Aut certe donis, quorum est tibi copia magna,
Germanum flectes blanditijsq; tuum.
Vel tibi placatum reddet pia cura Tonantis,
Immotum, quidquid iusserit ille, manet.
Ante fugam genitor, maiori debita fratri,
Que tibi promisit munera, certa manent.
Tempus

Tempus erit, cum diues opum celebrabere latè,
Et tua progenies Regia scepra feret.
Progenies, quæ sit numerosior æquoris undis,
Pulvere que Libyco sit numeranda minus.
Gen. 28. Hac animum fultus pete spe natalia tecta,
Omnia succedent spe meliora tibi.
Iamdudum senio confecti viuimus, imò
Viuentes morimur, nec nisi fata manent.
Ad nos si redeas exoptatissime nate,
Salua ferens tecum, quæ bona cunque tenes,
Soluentur longo præcordia nostra dolore,
Quem parit ista tua tam mora longa fuga.
Quæ videor nato mihi nunc orbata minore,
Te cernens, alacris, ceu noua mater, ero.
Fortunata dies, quæ natum & pignora nati
Restituet dum me viuere fata sinent.
Si tuus in matrem respondet matris amori,
Accelerare deditum quòd potes, atque Vale.

Argumentum septimæ Epistolæ.

Implorat rapta à Sichemo mæstissima Dina
Auxilium fratrum, restituique rogat.

DINA FRATRIBVS SVIS.

HAud mirum fratres lacrymis mea scripta
madere,
Exprimit has misere nocte dieq; status.
Nam teneor procul à laribus captiua paternis,
Hic vos atque patrem cum genitrice gemens.
Me mi-

Me miseram, geniúsne meus decepit, an error,
 Cum progressa foras in mea fata rui?
 Gen. 34. Nam dum spectatū nymphas Cananitidas irem,
 Imprudens perij, nulla pericla timens.
 Namque ut luminibus vidit me fortè petulcis
 Heuæus iuuenis, cepit amore capi.
 Atque venientem rapuit, neq; multa minantem
 Audijt: heu precibus non locus ullus erat.
 Nec mora, me duxit lachrymantē in tectā parētis,
 Quod dictabat amor, iure licere ratus.
 Flagrat amore mei Sichemus patre editus Hemor.
 Qui tamen inuisus plus cane & angue mihi est,
 Inuitam retinet, verbis demulcet amicis,
 Sed mihi marenti gaudia nulla feret.
 Nullis blanditijs, promissis denique nullis
 Ægram placabit, qui mihi probra tulit.
 Ille suos iactet natales, nomine forma
 Ille sibi placeat, sit quoque diues agris.
 Hæc tanti non sunt, Abrahami ut stirpe creata
 Iungi illi thalami federe Dina velim.
 Antè lupos & oves coniungent fœdera firma,
 Incircumciso quàm sociabor ego.
 Numinis æterni nobis reuerentia semper
 Obseruata, facit me meminisse mei:
 Ne probrum pariam nostro generiq; mihiq;
 Aut ab auis videar degenerasse meis.
 Antè mihi tellus vltrix disrupta dehiscat,
 Perdat ut indignum viuere, iussa, caput.

Quàm

Quàm peragar sceleris rea tãti, ut Numine spero,
 Quod semper colui, numina falsa colam?
 Nam brutis canibus non sunt prestare putandi,
 Qui statuis faciunt vota, sacrisq; colunt. Matth. 15.
 Errorem plorabo meum, dum lampada Phæbi
 Luminibus dabitur cernere posse meis.
 Nocte fugit somnus, somnum pellente dolore,
 Quem facit immensum vis cumulata probris.
 Ne fratres finitote diu mæreere sororem,
 Quisque sed vltores, quo premor, este probri.
 Quæ mihi ab Heuæo facta est iniuria magna,
 Non vobis est, me iudice, facta minus.
 Vnica sum vobis soror; hanc defendite fratres;
 Si vos deseritis, perditæ semper ero.
 Eripuit proauus captiuum vindice dextra
 Lotum, fraterno sanguine nempe satum. Genes. 14.
 Cessabunt fratres, quando captiua tenetur
 Impio ab Heuæo tot mala passa soror?
 Vimq; mihi illatam patientur semper inultam?
 Non vim pensabunt vi, malefacta malis?
 Comprimat ut scortum, genitam Israël parente:
 Id nostri generis gloria ferre queat?
 Oppresse per vim miserescite quæso sororis,
 Cui spes in vobis presidiumq; suum est.
 Vestram imploro fidem supplicis opis indiga vestra,
 Quæ si destituar, mors mihi grata foret.
 Ah Simeon Leniq; manu defendite forti
 Germanæ factam vimq;, probrumq; graue.

C

Vos fra-

Gen. 29. Vos fratrum primi lucis venistis in auras,
 Quae vobis genitrix, & mihi mater erat.
 Haud reliqui fratres vobis adiungere vires
 Cessabunt, ut non vis sit inulta diu.
 Intrepidis animis vindictae accingite vosmet;
 Sufficiet vobis vimq; dolosq; Deus.
 » Grata Deo est pietas, hanc auget honoribus, atque
 » Viribus, impietas est odiosa Deo.
 Armis quò munita nequit pertingere sola,
 Perueniat vafro vis comitata dolo.
 Non deerunt, si vos noui, viresq; doliq;
 Quidlibet efficiant visq; dolosq; simul.
 Delictum Sichemi luat vrbs hac tota cruore;
 Exemplo doceat postera saecula suo.
 Maiores nostros ut vi defendit ab omni,
 Sic vobis aderit (ne dubitate) Deus.
 Gen. 34. Armentis ouibusq; est Hemor diues, agrisq;
 Possidet ingentes cum patre natus opes.
 Sed quia vana colunt simulacra, deosq; profanos,
 Ut quid opes tantas impia turba tenet?
 Fortunis tantis potius spoliuntur, ut aquum est,
 Et pœnas dignas impietate, luant.
 Eia Iacobigena, correptis ocyus armis,
 Reddite me vobis, atque Valetate diu.
 Sichime.

Argumentum Octauæ Epistolæ.

Resque statumque suum pandens longo ordine patri,
 Incanta Dina turpia probra refert.

R A.

RACHEL LABANO.

Qvam tibi mitto Rachel Pater ex Cananite
 Te saluere iubet littera lætati tibi. (terra,
 Nos quoniam dirimit distantia magna locorum,
 Quod non lingua potest, littera missa potest.
 Compellare patrem licet hac, mentisq; recessus
 Pandere, quos prasens non aperire queo.
 Fortunata fui, non formæ nomine tantum,
 Isacide sed quòd sit Lia chara minus.
 Gen. 29.
 Quae tamen est partu plus fortunata frequenti,
 Gen. 30.
 Namque ter enixa est me prior, atque quater.
 Id quod saepe fuit magni mihi causa doloris,
 Et fecit precibus sollicitare Deum.
 Sed longum dempsit luctum mihi natus Ioseph,
 Forma atque ingenij dexterrate, placens.
 Vnus pra reliquis oblectat utrumque parentem,
 Genes. 37.
 Deliciumq; patris, delicumq; meum.
 Eccle. 49.
 Eximias etenim dotes spectamus in illo,
 Actor. 7.
 Quae fore conspicuum, satq; superq; docent.
 Ut natu minimus, deamat utriusque parenti,
 Hac causa est odio fratribus ille suis.
 Spero tamen fore, ut emineat pra fratribus ille,
 Et columen generis credo decusq; fore.
 O mihi tam longe contingant tempora vita,
 Ut videam nati nomen, in astra vehi.
 Nec compellabit me nomine matris Ioseph
 Solus, uti spero, sit modo vita super.

C 2

Nam

- Nam grauior optato iam dudum pondere vëtre[m],
 Quo, faxint Superi, corpore salua leuer.
 Mærore & fletu florens mihi transijt atas,
 Quod proles sterili sit mihi nulla data.
 Denuo quos instans partus mihi sustulit omnes;
 Is tamen est cura maxima causa meæ.
 Quandoquidem tristem casum præsaga minatur
 Mens mihi; quæ fallax sit precor atque leuis.
 „ Quod statuit Numen fieri mortalibus agris,
 „ Ferre decet tacitè, nec reuocare licet.
 Eueniat, Superi quod decreuere beati,
 In quorum manibus vitæq; morsq; mea est.
 Gen. 32. Porro satis sælix iter huc venientibus, atque
 Euentu tristi contigit ire carens.
 Gen. 33. Nam Leuir occurrens Iacobo, fletibus ora
 Tinxit, & amplexans oscula blanda dedit.
 Et cum muneribus coniunx captaret amorem
 Offensi, cepit munera nulla Leuir.
 Gen. 35. Nunc igitur Luza degentibus omnia cedunt
 Prospera, nec vitæ quod petit vsus, abest.
 Gen. 36. Nam fœtura gregis crescit numerosa quot annis,
 Pascua vix nostrosunt satis ampla gregi.
 Gen. 34. Interea nostra Dina vis facta, probrumq;
 Mæroris nobis causa fieri grauis.
 Quod fœdum facinus fratres sunt acriter vlti,
 Nam vis hæc multa cæde piata fuit.
 Spectatum exierat nymphas ea fortè profanas,
 Spectandi metuens nulla pericla sibi.

Qua

- Qua visa, Sichemus flammis exarsit amoris,
 Dives opum Sichemus, stemmatibusq; potens.
 Hic igitur Dinam raptam vitiauit, & agram
 Lenijt, uxorem ducere sæpè rogans.
 Munera promisit pater eius magna daturum,
 Si Sichemo tantum nubere Dina velit.
 Quin & pollicitis fratres tentauit, ut ambos
 Vnanimes tædæ iure coire sinant.
 Cui responderunt, haud nubere posse sororem
 Incircumciso, nam fore grande nefas.
 Si circumcissus generis sit quisque virilis,
 Connubij licitum fœdus virimque fore.
 Quam legè Heuæi cum cines quisque probassent,
 Est præcisa cutis cuique superuacua.
 Tertia cum verò tenebras lux orta fugasset,
 Intolerabilior qua solet esse dolor;
 Germani fratres, Simeon, Leuiq; sororis
 Stuprum vlciscuntur, non sine strage virum.
 Omnes namque viros valida virtute trucidant,
 Nam deerant vires vnicuique sue.
 His reliqui fratres se iungunt agmine facto,
 Et rapiunt, tota quidquid in vrbe fuit.
 Atque reducturi Dinam, cum dinite præda,
 Sunt vlti, magna non sine laude, probrum.
 Grandæuæ quoque nutricis, fideq; ministra,
 Non minimum luctum fata tulere mihi.
 Sic varios casus in vita ferre necesse est,
 Et si quid lati est, tristitia plura premunt.

Gen. 35.

„

„

C 3

Tangi-

HEROIDVM

Tangimur interdum patriæ telluris amore,
 Atque tui, genitor dulcis, ego atque soror.
 Hunc tamen attenuat paulatim coniugis, atque
 Crescentis nobis posteritatis amor.
 Se tibi commendant coniunx, natiq̄, sororq̄,
 Optantes, votis cedere cuncta tuis.
 Nos facere ò certas rerum dignere tuarum,
 Hoc facies, si nos diligis, atque Vale.

Luzæ.

Argumentum nonæ Epistolæ.

Lullificas tædas socero, casusq̄, virorum
 Dum queritur, Sela nubere posse rogat.

THAMAR IVDÆ.

Fortuna letata meæ sum nomine sæpe,
 Quod mihi contigeris, vir generose, socer.
 Gen. 22. Nam Tharides proauus tuus est, pietate fideq̄;
 Eccl. 44. Tam latis ceber, conspicuusq̄, locis:
 Hebr. 11. Nomen vt Herois non deletura sit ætas
 Vlla, sed æternum postera sæcla canent.
 Gen. 21. Hoc dignus genitore satus fuit Isacus ille,
 Quo tandem nato risit vterque parens.
 Idq̄, adeò merito, quoniam marcebat vterque
 Iam senio, nec spes posteritatis erat.
 Infantem lactauit anus, tamen vberè pleno,
 Cui partus expers tota iuuenta fuit.
 Gen. 25. Hinc socer est genitus, duodena prole beatus,
 29. 30. Prædiues pecoris, diuite patre satus.

Speclat

Speclatos opibus reddit pietatis amantes, ”
 Et fama celebres, tollit in astra Deus. ”
 Laudibus hos tollent Heroas ad astra nepotes,
 Dum petet Hesperias Phæbus Eous aquas.
 Namque affatus eos perhibetur sapius esse,
 Mortalis generis, calicolumq̄, parens.
 Atque propagandam stirpem promisit in auum, Gen. 22.
 Quæ rutulis stellis plus numerosa foret.
 Nactam igitur socerum prognatum Heroibus illis,
 Fælicem poterat dicere quisque nurum.
 Maiorum similis si natus vterque fuisset, Gencl. 38.
 Her Onanq̄, tui, queis ego nupta fui.
 Heu nihil est omni nobis ex parte beatum, ”
 Et magnis geniti, degenerare solent. ”
 Nam qui tam claris fuerant maioribus orti,
 Illorum gressus non studuere sequi.
 Numine sed læso, perierunt ambo, luentes
 Pænas commeritas impietate sua.
 Quid memorem luctus amborum nomine obortos,
 Quos sensi sterilis, nupta bis, vsque manens?
 Gaudia si quæ percepi florentibus annis,
 Corruptis sterilis tota iuuenta mea.
 Her primogeniti thalamo dignata, videbar
 Fælix non minimo iure futura mihi.
 Sed sceleris pænas dum soluit degener, orbæ
 Reliquit luctum, pignora nulla tamen.
 Pignora, quæq̄, ferant viduæ solamina matri,
 Aspectuq̄, leuent tristitia fata patris.

C 4

Lugen-

HEROÏDVM

Deut. 25.

Lugentem miserans, iussisti duceret Onan
 Me, fratri soboles ne sua nulla foret.
 At spretis iussisq; patris, sobolisq; creanda
 Securus fecit qua memorare pudet.
 Haud impune tamen scelus hoc tulit impius ille,
 Nam rapuit flagrans ira Tonantis eum.
 Tunc igitur mihi causa fuit iustissima luctus,
 Tunc madui lacrymis, bis viduat a viro.
 Fata nurus miserans consolabare dolentem,
 Spe sobolis sortem me tolerare iubens.
 Et patris idcirco iussisti ad tecta reuerti,
 Nupturam Sele, cum sat adultus erit.
 Maturus vinclo iam dudum est ille iugali,
 Nec tamen, ut ducat me sibi, trador ei.
 Non queror innupte labi mihi tempora vite,
 Et tota viduo nocte iacere toro:
 Sed mihi spem nullam pot iundi prole relinqui,
 Quae desiderij summa caputq; mei est.
 Nequitia prohibet, pietas violare pudorem,
 Quem Sele integrum stat retinere meo.
 Tam clara stirpis curae est mihi sola propago,
 Quam Deus haud dubie diligit atque fouet.
 Atq; utinam votis non frauder tempus in omne,
 O utinam genitrix prole beata ferar.
 Si pia sunt mea vota, Deus (spero) audiet, atque
 Infecundum uterum non sinet esse diu.
 Si tibi sum comperta nurus, proba fidaq; semper,
 Votis quae somis fac satis, atque Vale.

Argu-

LIBER PRIMVS.

Argumentum decimae Epistolae.
 In Pelusiaco Simeonem carcere vinculis
 Constringi, memorans caetera fata, dolet.

LIA SIMEONI.

EX terra venit haec Chananitide littera nate,
 Ut tibi sit luctus nuncia fida mei.
 Hac tibi, quo turbet praecordia nostra dolore
 Fama tui casus, significare libet.
 Sepe mihi placui fecundi nomine ventris,
 Nate puerperij causa secunda mei.
 Nati namque mares sunt sex me matre creati,
 Viribus insignes, ingenioq; pares. Gen. 29.
30.
 Hac ego parte fui plus fortunata sorore,
 Sit licet illa patri plus adamata tuo.
 Illa sibi placuit praestantis nomine formae,
 Eius & Isacides arsit amore magis. Gen. 29.
 Ast ego sum felix numerosi nomine partus,
 Saepius & matris nomine digna feror.
 Inuidiae quae magna meae fuit ansa sorori,
 Atque ideo genitrix sero vocata fuit.
 Nec mihi tot nati gaudendi causa fuere
 Sola, sed est illis & sua Dina soror.
 Heu subito casu vitiantur gaudia nostra, "
 Et marore stupet, qui modo letus erat. "
 Quid repetam luctum, quem rapta nomine Dina Gen. 34.
 Perturbata tuli cum genitore tuo?
 Nam visam Sichemus (clam nobis tecta reliquit)
 Abduxit secum, virginis igne flagrans.

C 5 Atque

Atque tua soluit (res est tibi nota) sorori
 Virgineam Zenam, ducere posse ratus.
 Cuius flagitij meritas cum sanguine pœnas
 Soluit, & vrbs vobis splendida præda fuit.
 Tanta fuit nata raptus mihi causa doloris,
 Et madui toties hac ratione genas:
 Vt, si sublata fatis orbata fuisset,
 Non grauior possit me cruciare dolor.
 Hunc lætium male sopitum nouus excipit, illo
 Non minus excrucias meque patremq; tuum.
 Gen. 35. Nam partu cum vix esset germana lenata,
 E vita excessit, victa dolore graui.
 Gen. 37. Insuper amissus (quo casu nescio) Ioseph,
 Nunquam non patri causa doloris erit.
 Atque adeo veterem fecit crudefcere lætium,
 Vt nullus fuerit, qui fuit antè, dolor.
 Nam tunica patri monstrata sanguine tincta,
 Lamenti exorti non modus vllus erat.
 Admisit genis or lætius, solamina nulla,
 Audiuit gemitus noxque dièsque patris.
 Gen. 41. Post hæc longa fames terras has occupat omnes,
 42.
 Act. 7. Omnia consumens, duraque fata minans.
 Turbauere domum nostram ista dolore frequenti,
 Imò hic angit adhuc pectora nostra dolor.
 Gen. 42. Sed quod captiuus, Pharijs tenearis in oris,
 Discrutior curis, sollicitor que metu.
 Fratribus haud sine frumento redeuntibus istinc,
 Aduectæ Cereris nomine, lata fui.

At post-

At postquam Pelusiaco te carcere claudi
 Narrarunt fratres, exanimata fui.
 Expertem faciunt cura somnique cibique,
 Dum metuo nato tristia fata meo.
 Nunc venit in mentem causa hæc, nunc illa vicissim,
 Cur teneant natum vincula dura meum.
 Forsitan enormi læsisti crimine Numen,
 Quæ dandi pœnas causa futura tibi est.
 Ah vanum Superi faxint, quod mente voluto;
 Non cadit in natum mens scelerata meum.
 Quidquid id est, non spem reditus, certaq; salutis
 Pono tue, quoniam crimine (credo) vacas.
 Nec minor affligit lætus præcordia patris,
 Cum sit amans sobolis, non genitrice minus.
 Sed minimum natu spem deliciâsque senectæ,
 Haud vllis monitis tam procul ire sinit.
 Defectus tamen ammonæ dimittere coget,
 Gen. 43. Nam sterilis frugum permanet omnis ager.
 Illius aduentu soluentur vincula, quæ te
 Strictum dura tenent, mens nisi vana mihi est.
 Præpositus terræ, vt fratres retulere reuersi,
 Gen. 42. Exploratores vos putat esse vagos.
 Teque ideo vinculis constrinxit carcere in atro
 Seruandum, donec sit sibi nota fides.
 Nam fratrum minimum patria tellure relictum,
 Vt sit certa fides vestra, videre cupit.
 Interea nos sollicitos dolor anxius vret,
 Pro te fusuros vota precésque Deo.

Qui

Qui vestrum proauum semper dilexit, auumq;
 Quoque estis seni bis genitore sati.
 Sospitem is illorum te (spero) reducet amore,
 Carceris ex atri, quo retinere, specu.
 Hoc faciat Deus esse ratum, qui saepe periculis
 Eripuit patrem, munificeq; beat.
 Is quoque nos reducem faciat te cernere saluum,
 Et recreet plausu pectora maesta nouo.
 Hoc fore confido, nisi me spes lactat inanis;
 Vt valeant qui te progenuere, Vale.

Luz.a.

Argumentum vndecimae Epistolae.

Sollicitae profugum Mosen haec littera matris,
 Vt iuga captiuis demat, adesse rogat.

IOCHABED MOSI.

SCRIPTA manu tremula venit hac, charissime
 Ex Pelusiaco littera missa solo. (Moses,
 Hac narrare tibi, quae coram dicere malim,
 Compellor, quam nos tristia fata premant.
 Multis nominibus charus mihi nate fuisti,
 Sumq; tui causa visa beata mihi.
 Altius has causas memorare ab origine vitae
 Non graue erit, sit mens agra dolore licet.
 Regia iussa mares pueros, septemplice Nilo
 Perdere mandabant, qui meruere nihil.
 His vetuit pietas materna audire, tuiq;
 Ingenij specimen, tum satis ore micans.

Exod. 2.
 Act. 7.
 Hebr. 11.

Te mi-

Te mihi per spacium licuit seruare trimestre,
 Interea furtum clam Pharaone fuit.
 Terruit edictum me post crudele tyranni,
 Ne pariter tecum nos mala dura premant.
 Te celare quidem volui tam pignus amatum,
 Sed me cogebant tollere iussa moram.
 Clausum igitur tenuit fiscella bitumine firma,
 Et pice, ne natum laderet vnda meum.
 Nascitur in Nilo tenera vis magna papyri,
 In qua te posui, multa precata Deum.
 Obseruat soror in ripa, quae fata manerent,
 Quae pietas non me cernere passa fuit.
 Exijt, ut corpus lustraret, Regia nata,
 In septemgemino flumine, more suo.
 Fiscellam positam fluuiiali margine, forte
 (Nil temere factum sit licet) illa videt.
 Quae ferat hanc, mittit famulam, atq; inspectat aper-
 Inuenti pueri sors miseranda mouet. (tam;
 Est, ait, Hebraeus puer hic, quem perdere iussit
 Atque alios, quo sum Rege parente fata.
 In Pharia terra non est formosior isto
 Natus; ebur vincit, Sithoniaeq; niues.
 Vis, inquit soror, accersam, quae nutriat istum,
 Hebraeam? diuicis annuit illa statim.
 Adducta ergo mihi tollendi munia dantur,
 Redditur & merces post satis ampla mihi.
 Te non exposui cruciatu pectoris absque,
 Sed me solata est prouida cura DE I.

Nam

Nam velut ex sese prognatum filia Regis
 Dilexit, multis eripuitq; malis.
 Nam sunt intentata tibi discrimina multa,
 Quae puero poterant accelerare necem.
 Sed Regis tibi nata fuit tutela fidelis,
 Eripiens, fuerant quae tibi structa, malis.
 In te vidit enim virtutum semina multa,
 Quae testabantur clarum aliquando fore.
 Optima quaeq; igitur de te sperare coacta est,
 Nec spes, quam fouit, magna sefellit eam.
 Aethiopum nam cum vires mala multa pararet
 Aegypto, & Pharijs spes labefacta foret;
 Seruasti patriam ingrata, immemoremq; salutis;
 Quam per te cepit, libera facta malis.
 Fecit enim linor (qui claros carpere senuit)
 Ceperit ut profugum te Madiena libens.
 Clara illic nymphe tadis thalamoq; potitum,
 Pascere te dicunt nunc Raquelis oues.
 Et opibus Raquel clarus, diuimq; sacerdos,
 Cuius in uxorem filia ducta tibi est.
 Ex qua nata tibi sunt mascula pignora bina,
 Cernere quae dulci cum genitrice velim.
 Gaudeo fortunam profugo aspirare, tibiq;
 Ex voto placide cedere quaeq; tuo.
 At velut oblitus nostri, dum tempora ducis
 Iste securus, quae gemibunda traho:
 Mille malis premitur iam dudum clara propago
 Isacidiū, lateres dum sine fine coquit.

Dum

Dum quoque nodosis loris, rigidisq; flagellis
 Ceditur indignis (heu mala dira) modis.
 Te renocet pietas praestanda parentibus, atque
 Oppressi populis fors miseranda tui.
 Namque Dei populū Pharaō quia crescere cernit,
 Ne nimis auascat praevaleatq; timet.
 Quocirca rigidis tractat nos legibus, atque
 Vulfisicis flagris, seruitioq; premit.
 Stellatus querculis reboat clamoribus ather,
 Astra petit gemitus, perpetuaeque preces:
 Nos Rector Superū miseratus, ut ocyus ex his
 Auferat erumnis, seruitijq; iugo.
 Affligi à Phario popularem ferre nequibus,
 Vimq; grauem oppresso pellere promptus eras.
 Securus fueras, popularis amore, pericli;
 Tam longa exorta est hinc tibi causa fuga.
 At tibi nunc grauior causa est succurrere nobis,
 Ut nobis adimas tam graue ferre iugum.
 Exigit hoc in nos pietas, inuictaq; virtus,
 Hinc tibi post cineres fama perennis erit.
 Non octo lustris mihi vultus cernere nati
 Dilecti licuit, colloquioq; frui.
 Nunc igitur tua matris amor praecordia flectat,
 Ut redeas ad nos, suppetiasq; feras.
 Non Aaron, non nata mihi solatia prabet,
 Aduentus Moysis quanta daturus erat.
 Eia ad nos reditum accelera, post omnia ponens,
 Allaturus opem, praesidiumq; tuis.

Exo. 2.

Suspi-

Suspirant clamantq; unum te vota tuorum,
 In te spem fixam quisque tribulis habet.
 Concessit fatis Pharaos, quo Rege relicto
 Nobis fugisti, ne morerere, timens.
 Cedis, amore tui populi tibi iure patrae,
 Quam pendas poenam, nulla timenda tibi.
 Quod te seruauit per multa pericula Numen,
 Nunc quoque seruabit, constituetq; ducem.
 Nam mens in tacito praesagit pectore, per te
 Effugium nobis, non aliunde, fore.
 Sapien. 9. Consilia aeterni queat explorare Tonantis
 Nemo, sed euentu saepe docemur ea.
 Quò te fata vocant, fidenti pectore tende;
 Vt nos eripias, sit mora lenta procul.
 Quando erit, ut videam dulcem natumq; nurumq;
 Queq; vxor peperit pignora bina tibi?
 Quando seruitium dabit hoc euadere nobis
 Te ductore (ut nos spes fouet alma) Deus?
 Non foret è viuus mihi tunc excedere durum,
 Votorum compos denique facta forem.
 Hoc precibus concede tua genitricis, ut ad nos
 Cum natis properes, coniungeq; absque mora.
 Ex Ramesses.

Argumentum duodecimae Epistolae.

Vt benefacta refert in Mosén filia Regis,
 Sic rogat, ut gratus sit, referatque vices.

THER-

THERMVTHIS MOSI.

EX terra Pharia Moses tibi mitto salutem,
 Quam tibi scis à me saepius esse datam.
 Quapropter me saepe capit miratio magna,
 Te seruatricis non meminisse tuae.
 Si quot te meritis cumulauit, corde volutes,
 Prima foret meritis reddere cura vicem.
 Quandoquidem debes vni mihi munera vitæ,
 Spirandi per me copia facta tibi est.
 Nam cum Niliacas esses abiectus in undas,
 Seruari pueros Rege vetante mares;
 Fiscella fueras inclusus, non tamen illa
 Seruasset, si non ipsa misertæ forem.
 Te pietas mea magnificè curauit alendum,
 Eduxi tanquam me genitrice satum.
 Ingenuum puerum deceat quæscire, docendum
 Curavi; vsque adeò tu mihi charus eras.
 Elegi Pharios, quorum sapientia praestat,
 Qui doceant, quæ te post decorare queant.
 Artes, Regali discendas sanguine natis,
 Vt docere, fuit sedula cura mihi.
 Quin & adoptaui mihi te, heredemq; futurum
 Terata, dilexi, semper ad alta vehens.
 Nam dotes in te egregias per saepe notauit,
 Quæ mihi tanti in te fomes amoris erant.
 His stimulatam mihi de te fiducia creuit,
 Nempe fore, ut nobis luxq; decusq; fores.

Exod. 2.

Act. 7.

D Vig.

*Vtq̄, reluceret virtus tua grandibus ausis,
 Quae premeret nobis qui mala cunque volunt.
 Id quod in Aethiopas, nobis qui bella ciebant,
 Sat declarasti, fortis in arma ruens.
 Nam successu hostes tumidi, spolijsq̄, feroces,
 Diram minabantur multaq̄, damna dabant.
 At nostris flexus precibus, magna arte superbos
 Strauisti Aethiopas non sine clade graui.
 Hac Tharbis virtute tua commota, flagrare
 (Vt fama didici) capit amore tui.
 Coniungq̄, sibi petijt te fœdere iungi,
 Aethiopum dignum sceptrum tenere rata.
 Quae mihi gaudendi fuerat iustissima causa,
 Certa q̄, quae fœni, sum rata vota fore.
 Verum liuor iners, hominum spes reddit inanes,
 Et saepe inuertit, quae meditare diu.
 Fecit is, vt clara Madienes mania cursu
 Cũmpeteres profugo, spes mea vana foret.
 Vtq̄, istic, velut oblitus nostri atque tuorum,
 Inter oues vitæ tempora tanta teras.
 Lanigeri pecoris non te decet esse magistrum,
 Viribus inuictum, consilijsq̄, grauem.
 Ducere dignus eras Regali sanguine cretam,
 Et regni valida sceptrum tenere manu.
 Hic poteris amplius spectatus honoribus esse,
 Dilectus Regi Principibusq̄, simul.
 Te tamen inter oues, his spectetis, ducere vitam
 Plus inuat, oblitum me patriamq̄, tuam.*

Heu

*Heu votis nunc me frustratam conspicio esse,
 Nam peperit coniunx pignora bina tibi.
 Perpetuas, metuo, ne sedes fixeris istic,
 Aut nobis parias grande aliquando malum.
 Si sedes istic statuisti figere, nobis
 Heu tuus aspectus semper ademptus erit.
 At si quando fores vindex, Phariag, ruina
 Autor, me cladem cernere fata vetent.
 Fata reciderunt genitori stammina nostro,
 Suntq̄, nouo Regi sceptrum gerenda data.
 Qui tibi cognatum populum seruiliter urget,
 Et mala ferre viris non patienda iubet.
 Nam crescentis in immensum formidine gentis
 Hebrae, regno pertinet atque sibi;
 Ne quando caput attollant, rerumq̄, potiti
 Subijciant dominos, seruitioq̄, premant.
 Hac motus ratione, tuos diuexat Hebræos,
 Cedit, vt seruus, atque labore necat.
 Assidui resonant gemitus; miseratio nulla
 Infantis populi regia corda mouet.
 Quodq̄, sit in primis mirandum, mole laborum
 Vincitur haud vlla, diminutæ potest.
 Imò sit ærumnis numerosior, inq̄, valet;
 Quod fieri vestro non queat absque Deo.
 Hinc in nos, metuo, ne vindex arma capeffas,
 Nosq̄, à te maneant maxima forte mala.
 Cur omen venit in mentem tam triste? meusne
 Ausurus Moses tale sit ergo nefas!*

D 2

In te

Exo. 2. 3.

Deut. 10.

HEROIDVM

*In te non cadit impietas (existimo) tanta,
 Vt patriam per te tanta ruina premat.
 Si redamas, vitam cui debes clare vir, à te
 Telluri Pharia nulla pericla manent.
 Quod te seruat a per vitæ munera, & illum,
 Quo te dilexi semper amore, rogo.
 Nec iam grandæua pigeat rescribere, quæ sit
 Mens tibi, vti siam certior, atque Vale.
 Memphi.*

Argumentum decimæ tertie Epistolæ.

*Quam queritur lepram lingua meruisse procate,
 Per fratrem fiat purificata, rogat.*

MARIA MOSI.

Scribere me vehemens pudor, & mens leua veta-
 Qua lasi frater te venerande mihi. (bat,
 Num. 12. *At contra, insere dolor naturæq; mitis,
 Hec innata tibi, me cruciansq; dolor.
 Hic factum scelus agnoscit, veniamq; tabellis
 Postulare mittendis compulit absque mora.
 Heu mentis vacuam, quæ me stimulabat Erinnyis,
 Cum tibi detraherem, turpia probra vomens.
 Si non Tartareis stimulis agitata fuisset,
 Lingua in tam mitem parcius ussã forem.
 Certè debuerant monuisse tot edita signa,
 Quorum est pars oculis maxima visa meis.
 Hæc poterant quamuis stupidam crassamq; docere,
 Te nobis, iussu Numinis, esse ducem.*

Et rata

LIBER PRIMVS.

27

*Et rata habere Deum, quacunque facisve inbèsvæ, Eccl. 45.
 Quod probat & pietas, & tua nota fides.
 Ergo tibi quisquis vafana mente resistit,
 Obstrepit, obgannit, scommatibusve petit: Exod. 16.
 In Numen torquet mordacis spicula lingua,
 Exit iijq; miser causa fit ipse sui.
 Quam tibi duxisti, coniux est ducta Tonantis Exod. 2.
 Haud dubiè iussu, sed mihi causa latet. & 18.
 Sit licet haud nostri generis, nec sanguine iuncta,
 Est tibi Cælestium Numine nupta tamen.
 Quæ spectata fui, populi fortasse cachinnis Exod. 12.
 Explodæ, vulgi fabula facta leuis.
 Vt quæ legisero Mosi me cassa cerebro
 AEquarim, Superi quem statuere ducem.
 Sic plumbum argento, vitrum cõponere gemmis,
 Auroq; æs amens assimilare scio.
 Quæ prius emotæ non vidi mente, videre
 Nunc tandem, sed non absque pudore, datur.
 Docta malis didici, quot sæpe sit ansa malorum,
 Nolens Principibus parcere lingua procax.
 Præter enim lesam famam, clarissima per te
 Quæ fuit, & corpus candicat omne lepra.
 Omnibus hæc mea erit documẽto lepra proteruis,
 Ne carpant lingua liberiore Duces.
 Sed se submittant, venerentur, iussa facestant,
 Exhibeantq; illis, quod meruere, decus.
 Me miseram, dum despicio te frater amande,
 Dignam pœna premit morte ferenda minus.*

D 3

Non

- Non suggillauit petulantis verberere lingua
Te, sed cuius obis munia rite, Deum.
Fraterni decuit studiosam nominis esse,
Quod tamen ausa sui rodere dente leuis.
Ah quò me rapuit mentis furor? ah pudor vrit
(Postquam mens redijt) nò minus, atque dolor.
Nec factu melius quidquam scio, quam rogare
Offensum fratrem, fleat ut ille DEVM.
- Exod. 17. Non armis Amalec vicisti in vertice montis,
Sed precibus, flectens supplice voce Deum.
Nam donec sublata forent tua brachia cælo,
Destituebatur viribus ille suis.
Atque fugam tandem fuit accelerare coactus,
Vt sibi salua foret vita propinqua neci.
Quanto namque Deus te complectatur amore,
Alloquijs docuit satq; superq; suis.
- Exod. 33. Sicut enim vulgò compellat amicus amicum,
Num. 12. Sic est affatus te quoque saepe Deus.
Ille animi prestans sit oportet, labis & expers,
Colloquio dignus qui queat esse Dei.
- Exod. 34. Acceptis tabulis micuit manifesta Tonantis
2. Cor. 3. Gloria, qui tecum in monte locutus erat.
Nam, nisi velatam faciem, qui cernere possit,
Nemo fuit, radijs tam fuit illa micans.
Hac omnem populum potuerunt signa docere,
Eccle. 45. Dilectus quanta sis pietate Deo.
Vt taceam, coram Phario quæ monstra tyranno
Edideris, nunquam quanta fuere prius.

In du-

- In dubium, nisi mentis inops, hæc nemo vocare,
Esse tibi dextro facta Tonante, queat.
Ergo tuæ licet indignæ miserere sororis,
Quam cruciat dolor hinc corporis; inde pudor.
Quemq; nimis læsi petulanter flecte Tonantem,
Nam non sum precibus flectere digna Deum.
Te rogitante precor, cruciatu liberer isto
Fediq; opprobrij, carniuoræq; lepræ.
AEGrè membra traho, digitis trepidantibus agrè
Est hæc (ut cernis) littera scripta mihi.
Quæ patior, meruisse scio, linguæq; procacis
Crimine membra mihi sunt magis alba niue. Num. 12.
Hæc mihi, dum viuam, documento lepra futura est,
Atque alijs, linguæ frena tenere docens: Deut. 24.
Vt Ducibus tentent nūquam obrectare verendis, 1. Petr. 2.
Ne lingua panas, quas meruere, luant.
Namque Dei iussis obsistit, quisquis in illos
Effrænis linguæ scommata fæda iacit. Rom. 15.
Famineus sexus, scis, quàm sit pronior omne
In vitium, nec se sat cohibere queat.
Ergo per officium, quo te seruaui ab undis Exod. 28.
Mater, egoq; soror, cum periturus eras:
Afflictam frater miseratus quæso, Tonantem
Germana veniam posce, diuq; Vale.

Argumentum decimæ quartæ Epistolæ.

Ductorem Isacidum, capta Hiericunte precatur,
Ne sibi non reddat post benefacta vices.

D 4 RAHAB

HEROIDVM
RAHAB IOSVE.

- H**ericunte venit, Dux inelyte, littera missa,
Quã legis, ingenti non bene scripta metu.
- Iosue 2. Hebr. ei siquidem populi celeberrima fama,
Territat has terras, & trepidare facit.
- Exod. 14. Duxit namque Deus per Erythraeum mare siccis
Vos pedibus, præbens per vada sicca gradum.
At Pharium, qui vos oppresserat antè, tyrånnum,
Et comites refluis perdere iussit aquis.
- Exod. 16. Vt taceam, lustris quod vos nutriuerit octo
Num. 20. Saxigenis vndis, at hereog, cibo.
- Deut. 8. Quod vestes vestrae nullo minuantur ab vsu,
Psal. 104. Et tentet morbi corpora vestra nihil.
- Psal. 113. Tale nihil possunt, colimus quæ numina stulti,
Artificis cum sint numina facta manu.
- Num. 21. Quin & Amorrhæi tepe facta cruore Schonis,
Atque Ogi tumidi, lancea vestra fuit.
Orabas fieri tibi peruia regna Schonis,
Immuniis dammi quippe futurus erat.
Attamen his precibus despeclis, bella ciere,
Armatæq; manu vos premere ausus erat:
Ergo dum non cedit iter, se perdit, & omne
Quod tenuit regnum, sanguine facta luens.
Illius exemplo non factus cautior Ogus,
Dum mala dat vobis, in sua fata ruit.
- Deut. 3. Mole Giganti ei turgebat corporis Ogus,
Se nullo vinci robore posse ratus.

Territus

LIBER PRIMVS.

29

Territus immani fugiebat corpore quisque,
Vt fugit à viso cerua leone tremens.
Ast ea non moles protexit corporis illum,
Non armata manus, terrificæq; minæ.
Illico fracta cadunt aduerso cuncta Tonante,
Hunc contra nil vis, armæque nulla queunt.
Quid reliquos memorem Reges ditione potentes?
Perculit extemplo quos tua fama metu.
Et tibi cesserunt sceptrum regale volentes,
Te veriti, atque tuum, quo facis illa, Deum.
Quodque magis miror, palmis orante supinis
Mose, ferunt hostem corripuisse fugam.
Vnde Deus quanto vos complectatur amore,
Quam vobis facilis sit, placidusque, liquet.
Hæc satis ostendunt, non vos pugnare, Tonantis
Auspicijs cassos, atque fauore Dei.
Hæc ego perpendens, nec non præsaga malorum,
Quæ nostros ciues indubitata manent;
Quos huc misisti spectatum mania nostra,
Accepi teclis officiosa meis.
Ceu notos, & amicitia mihi fædere iunctos
Traclauit, placidis gratificata modis.
Cumque pericla viris à Rege instare viderem,
(Misit enim, ut querant arripiantque tuos)
Ad nostros dixi misisti à Rege penates,
Claudendis portis hinc abisse viros.
Quorum credulitas me fecit stulta, virisq; que
Huc à te missos, nulla timere mala.

D 5 Nam

HEROIDVM

Nam cum nox picea tegeret caligine terras,
 Sunt infectati credula turba tuos.
 Quos occultatos penetrata nostra tegebant,
 Perdendos, technis his sine morte truci.
 Egressi postquam sunt urbis mania nostra,
 Frustra quæsitos prendere posse rati;
 Exploratores à te Dux maxime missos
 Orant, vestrum testificata Deum,
 Vt memores in se fidei factæq; salutis,
 Immunes seruent meq; meosq; mali.
 Excidium patriæ ne quos mihi sanguine iunctos
 Opprimat, at signo nos monuisse velint.
 Quo viso, cū capta urbs est, matremq; patrémque,
 Mæque & germanos seruet Hebræa manus.
 Et quia coccineum per funem manibus altis
 Demissos monui, quæ faciendæ forent,
 (Nempè petant montes per amica silentia noctis,
 Ipsi post triduum nulla pericla fore)
 Quæ mihi iurauere viri, sint fœdera firma,
 Cùm valida capies Hiericuntæ manu.
 Æquabisq; solo turres, & templa, domosq;
 Et cuius nullus non cadet ense tuo.
 Purpureus tunc funiculus pro teste salutis
 Sit pæctæ, fidei te moneatque datæ.
 Utq; opera saluis exploratoribus illis
 Contigit esse mea, seruet & ipsa precor.
 Et mea salua domus maneat, substantiæque omnis,
 Hiericuntis enim (sat scio) victor eris.

Tutela

LIBER PRIMVS.

30

Tutela fideiq; tuæ me dedo meosq;
 Rite Dei vestri iussa parata sequi.
 Namque Deos patrios, quos sum venerata, perosa
 Respuo, fallaces dæmonas esse videns.
 Supplicis ergo preces non auerfabere, sed me
 Seruabis facilis (spero) domumq; meam.
 Sic Mosen referas pietate & fortibus armis,
 Vt præstes, quæ sunt perficienda tibi.
 Auspice cuncta Deo sic cedant prospera ductor,
 Quæ nunc bellageris fortiter, atque Vale.
 Hiericunte.

Deut. 31.

Iosue 1.

Eccle. 46.

Argumentum decimæ quintæ Epistolæ.

Commemorat varios casus, rogatque Boozum,
 Vt fidæ nurui fida sit ara sua.

NOEMI BOOZO.

Lettera missa tibi venit ex Moabitide terra,
 Præ consanguineis chare Booze mihi.
 Sapius integritas in te comperta, fidesq;
 Scribere iusserunt istud epistolium.
 Quo iuuat absenti vigilantes pandere curas,
 Et tecum paucis, qua licet arte, loqui.
 Magna famæ nostris in terris compulit orta, Ruth. 1.
 Mutare huc sedes meq; virumque meum.
 Hic igitur visum nobis est figere sedes,
 Donec dira famæ illa remissa foret.
 Nobis hic fortuna prius tolerabilis, eheu
 Illico mutata est, facta inimica mihi.

Coniuge

Coniuge namque meo me mors viduauit amato,
 Cum mihi lapsa forent tempora pauca fuga.
 Cuius in exilio tanti mihi causa doloris
 Mors fuit, vt nequeant pandere scripta tibi.
 Quem tamen extenuauerunt mea pignora chara,
 Quasq; velut natas, diligo iure nurus.
 Sed mihi bis quinis post hæc labentibus annis,
 Ambobus natis sum viduata meis.
 Sic igitur veteris renouata est causa doloris,
 Sic didici firmi rebus inesse nihil.
 Horum dempta obitu mihi sunt solatia cuncta,
 Quæ vidua matri viuus vterque dabat.
 Prole sed haud vlla, quia decessere relicta,
 Me magis vrebat posteritatis amor.
 Nunc igitur Maram quiuis me nomine dicat,
 Quam Naami quondam dixit vterque parës.
 Nam nil iucundi, nil pulchri sentio quidquam,
 Sed toti vitæ nil nisi amor inest.
 Casibus his presse tantis solamina præbent
 Hac in gente nurus Ruthaq; & Orpha mea.
 Non fuit exilium valde mihi ferre molestum,
 Dum fruere natis, coniugioq; viri.
 At Bethles desiderium nunc crescit in horas,
 Namq; nurus præter, quod iuuet, omne deest,
 Hæc me solantur mæstam, perstantq; fideles,
 Hæc, quocunq; feram me, comitare volunt.
 Vna tamen plus fida manet mihi candida Ruthæ,
 Dilectam non vult linquere sola socrum.

Qua

Quæ me cunque manet sors, expectare parata est,
 Hæc socru patriam posthabet, atque suis.
 Orpha meis parens monitis, ad iectâ parentis,
 Ne careat natis, est veditura sui.
 Et quia iamdudum (ceu fando disco) remittit
 Sese longa fames, fertilitasq; redit;
 Ad patriam statui tellurem tendere gressum,
 Arua vt possideam quantulacunque mea.
 At Ruthes viduæ sors est mihi iure dolenda,
 Nam nulla est soboles de Mahalone sata.
 Quare eius fundum cognatus, nescio quisnam
 (Quod iuris dicat regula nulla) tenet.
 Quodq; meum cruciat pectus maiore dolore,
 Haud vnquam Ruthæ nubere quibit ei.
 Esse nurum fateor Moabitide stirpe creatam,
 Eius at excellens est pudor atque fides.
 Detestata deos patrios, veneratur, adorat,
 Atque colit nostrum supplice mente Deum.
 Hæc dotes dignam fecerunt nubere nato,
 Et lator talis nomine sepe nurus.
 Per tibi iunctû igitur consanguinitate maritum, Ruth 2.
 Per generis nostri vincula firma rogo:
 Consuetâ in nostram sortemq; domumq; labâtem
 Te tangat pietas suppetiasq; veni.
 Rebus in afflictis restas mihi solus asylum,
 Anchora tu nostræ (spero) salutis eris.
 Ducere si Ruthen renuit cognatus, agelli
 Possessor nostri, iustæ causa mouet.

Deut. 25.

Te

HEROIDVM

Te quæso moueat stirpis miseratio nostræ,
 Ne careat Mahalon posteritate meus.
 Sic læta segetes tibi luxurientur in aruis,
 Nec capiant fruges horrea multa tuas.
 Sic te futura pecorum ditescere multa
 Det Deus, & votis cedere cuncta tuis.
 Sic claram sobolem tibi nasci ex coniuge, quam sis
 Ducūrus, detur proprietate tua.
 Si bene te noui, facies te digna Boozæ,
 Quæ dicat pietas scilicet, atque Vale.

Argumentum decimæ sextæ Epistolæ.

Post mala quæ memorat, sibi nati nomine plaudit,
 Et maneat constans in pietate, rogat.

ANNA SAMVELI.

Maternis digitis est littera scripta, suavis
 Nate, solo patrio quæ tibi missa venit.
 Ob mihi sermones tecum conferre negatos,
 Ad te maternus scribere cogit amor.
 Vt pandat calamus conceptos pectore motus,
 Quos tibi semotopandere lingua nequit.
 Cum sine prole mihi florens marcesceret atas,
 Peruigil augebat pectora nostra dolor.
 Torrentis rapidi lachrymæ mihi more suebant,
 Et crebros gemitus irrequieta dabam.
 Assiduus numen precibus votisque, rogabam,
 Vt sterilem proles nata dolore leuet.

1. Reg. 1.

Nec

LIBER PRIMVS.

32

Nec me perpetuò sat erat tabescere luctu,
 Næ pectus premerent non toleranda probra.
 Despiciebat enim me prole superba Phenenna,
 Torquebatq; in me scommata multa procax.
 Demere marorem blando sermone studebat,
 Vxoriq; pater cor releuare tuus.
 Sed cor non fuerat patiens solaminis ægrum;
 Vrebant pariter me dolor atque pudor.
 Nam festa cum luce sacris de more vacaret,
 Vellet & vxores exhilarare suas;
 Indolui cernens multa cum prole Phenennam,
 Et multis lachrymis immaduere gene:
 Infelix, inquam, Superos quo crimine læsi?
 Cur dantur sterili pignora nulla mihi?
 Quando tempus erit, quo matris nomine natus
 Me vocet, & sterilis nomine læta vacem?
 Deinde vacillanti redijt fiducia menti,
 Et confisa Deo vota precesq; tuli.
 Atque dicaturam promisi, mascula proles
 Si mihi contingat, tempus in omne Deo.
 Ergò pijs votis desiderijsq; potita,
 Te volui pulsum læte dicare Deo.
 Prole diu optata libuisset utrique parenti
 (Id fieri voto non prohibente) frui.
 Sed sterili dici non amplius, esseq; matrem,
 Ponderis ingentis res mihi visa fuit.
 Nec fuerat res parua, Deo genuisse ministrum,
 Atque Creatori sic placuisse meo.

In

- In superos pietas maternum vicit amorem;
 Si placeo Superis hac ratione, sat est.
 Cùm mihi causa foret gaudendi nomine prolis,
 Iohan. 16. Luctificisq; probris exonerata forem;
 Pectore concepi versa vice gaudia tanta,
 Luctus ut exciderit pristinus, atque pudor.
 Continuo pœna pio de pectore prompsi,
 1. Reg. 2. Et grates cecinit sedula lingua Deo.
 Sed de te mihi progenito quæ gaudia sensi,
 His cedant, nobis quæ pietate paris.
 Namque ministerium per agis, cultumq; Tonantis
 (Prædicat ut rumor) gnauiter atque piè.
 Eminent insignis multis virtutibus Heli,
 Atque Iacobigenis non sine laude præest.
 Ast hoc patre satos ita degenerare dolendum est;
 Et monitis patris cedere nolle sui.
 Quos, metuo, ne quãdo grauis pœna opprimat am-
 Impietas nec enim semper inulta manet. (bos,
 Nam carnes Superum, Regi de more sacratas,
 Fraudibus exceptas fuscinulæve, vorant.
 Et faciunt, ut sint mordacis fabula vulgi,
 Paruoq; in pretio sint veneranda sacra.
 Nec sat id est, nymphas vitiant castasq; sacrasq;
 Nec se concubitu commaculare timent.
 1. Reg. 4. Hæc bilem sunt (ut metuo) motura Tonanti,
 Et pœnas poscunt, quas meruere, graues.
 1. Reg. 3. Præterea, sed non sine munere Flaminis almi,
 Eccl. 46. Præcis euentus, atque futura mala.

Vnde

- Vnde meum subeunt iustissima gaudia pectus,
 Inq; Dei laudes tota vacare velim.
 Terq; quaterq; pater decies fuit Isacidum dux,
 Iudic. 8. Pignora sed fratris tot cecidere manu.
 Es Samuel instar numerosæ prolis, & omne,
 Quod me delectet, spes facit vna tui.
 Roderèque insontem maledictis amula cessat,
 Iam tacet, ablatum cùm videt esse probrum.
 Sic sterilem in Saram conuicia dixit Agara,
 Gen. 16. Quæ, natus postquam est Isacus ille, silet.
 Facundeq; magis Lia inuidisse Rebeccam
 Gen. 30. Credibile est, longum cùm sine prole foret.
 Sed postquam natus fuit exoptatus Ioseph,
 Mærorem matris sustulit ille suæ.
 Imò, quæ sterilis fueram, despecta Phenenna,
 1. Reg. 2. Nunc numero sobolis vinco beata parens.
 Sic duplicare solet, quæ prolongata fuere
 Gaudia, de causa nos fugiente, Deus.
 Hæc igitur tacita mecum dum mente voluto,
 Cor micat, atque Deo cantica promo pia.
 Deinde Deum supplex rogo, te, conatibus istis
 Semper ut aspirans, culmina ad alta vehat.
 Ferueat ut rursus studium pietatis vbique,
 Et Tharide genitis sis aliquando decus.
 Hoc erit in votis, dum vixero: semper id unum
 Et lingua, & vigili mente rogabo Deum.
 Hunc spectet finem studiorum summa tuorum,
 Nitere ad hoc unum sedulus, atque Vale.
 Ramathæ. E Argu-

Argumentum Decimæseptimæ Epistolæ.

Casibus affligi validumque piūque maritum,
Hos ferat infracta mente, precata, dolet.

MICOL DAVIDI.

Quam re nō possum, tabulis tibi mitto salutem,
Defensor populi vir generose tui.
Sedibus incertis, socero cogente, vagari
Te doleo plus, quā lingua referre queat.
i. Reg. 21.
22. 24. Coniuge te sælix, vel iudice patre, videbar,
Nacta virum, quem tot bellica facta canunt.
Se iactent alij clavis natalibus, at me
Vir clarus bellis & pietate iuuat.
» Est spectanda magis virtus, quā clara propago;
» Si desit virtus, stemmata vana puto.
Nactus es uxorem me, sed discrimine vitæ,
i. Reg. 18. Inniecta casis hostibus antè manu.
Gratius hoc facinus fuerat Regi, mihiq;
Quā si diues agris stemmatibusq; fores.
Quocirca tanta miror leuitate parentem
Raptum nunc, odijs vsque flagrare tui.
Te proceres summis, te vulgus laudibus effert,
Te metuunt hostes plus genitore meo.
i. Reg. 17. Acceptamq; refert Solyme tibi tota salutem,
Nam quod adhuc floret, nouit id esse tuum.
Nam Goliæ percussa minis & robore vasto,
Ni subuenisses tu, peritura fuit.

Te Rex

Te Rex instructurus erat regalibus armis,
Vt nihil acciperes tutus ab hoste mali.
Sed tibi consuetumq; pedum, nitidosq; lapillos
Assumens, fueras promptus adire virum.
Commissio Superis tanta discrimine pugna,
Non expauiisti robur & ætina viri.
Spirabat tristesa; minas, stragemq; cruentam,
Dijs fretus vanis, roboribusq; suis.
Sed vasta tumidum strauisti mole gigantem,
Ætherei fretus non nisi Regis ope.
Summa fuit Solymis trepidatio, quando duellum
Poscebat Goliath, pessima; queque minans.
At virtute tua redierunt gaudia summa,
Cum ferres, rediens victor ab hoste, caput
Cum strati funda caput illius ense recisum
Portares, Solymam clara trophæa ferens.
Id docuere satis muliebris cantica turbe,
Cantantis laudes ob benefacta tuas.
Tympana pulsabant matronæ, & tinnula sinistra,
Et summos titulos attribuere tibi.
Non tanti plausus, non gaudia tanta fieri,
Quo muris Solyme tempore cincta fuit.
Tantum oblitus meritorum, oditq; necemq;
Molitur genero, qua queat arte, socer.
Sed vanos eius conatus spero futuros,
Auspice namque Deo, quod facis, omne facis.
Te frater constante fide veneratur, amantq;
Te, quanto par est, semper amore colo.

E 2

Sepe

i. Reg. 18.
& 19.

Sape patrem flexit verborum pondere frater,
 Sed mentem rediens raptat agitq; furor.
 Qui tantum non perdidit te nuper, ob hostes
 A te vel casus, precipitè sive fuga.
 Nam nisi te instantis monuissem cauta pericli,
 Cessissesq; patri adte tegente fugam;
 Non te postridie vitali luce fruentem
 Vidisset celsi Phœbus ab arce poli.
 Et nisi fallacem fucum commenta fuisset,
 In graue discrimen precipitanda fui.
 Nam quas te fuerat socer exacturus iniquè,
 Soluisset pœnas, nil miserante patre.
 Et quamuis totis te perdere viribus instat,
 Infractis animis fers tamen omne malum.
 1.Reg.24. Et mala facta tibi studuisti reddere nulla,
 Sed placide perfers, quæ mala cunque dedit.
 At patri metuo iam dudum tristia fata,
 Fusus enim minimè sanguis inultus erit.
 1.Reg.22. Naque quater denos, totidemq; & quinq; peremit
 Ense sacerdotes, patre iubente, Doeck.
 Innocuus sanguis vindictam poscit eorum,
 Quum sit ad hæc Nobis sparsa cruore virum.
 Heu veniet tempus (mea sint præsentia vana)
 Hanc cladem fuso quando cruore luet.
 Donec namque tuis adiutus viribus esset,
 Securus vixit, tutus ab hoste fuit.
 Sed quoniam pergit, cæca stimulat Erynni,
 In fontem generum perdere velle suum,

Antè

Antè sacerdotum maculatus sanguine, bilem
 Numinis in cladem prouocat ipse suam.
 Hinc igitur curis dstringor nomine patris,
 Ne scelus admissum vindicet ira Dei.
 Hinc dolor excruciat, patrijs quòd sinibus exul,
 Tam multis insons obijciare malis.
 At confide, Deo fretus, charissime coniux,
 Nam bene succedent res aliquando tue.
 Fortuna minimè sunt hæc ludibria cæca,
 Cuncta sed eueniunt sic statuente Deo.
 Qui premit ad tempus te, post vt tollat in altum,
 Et valida gestes aurea sceptræ manu.
 Fortiter ergò hoc exilium fer, nève ferendis
 Deijcias animum tristibus, at que Vale.
 Ierosolyms.

Argumentum decimæ octauæ Epistolæ.

Seseq; vxoresq; alias, & pignora chara,
 Dauidi queritur vincula dura pati.

ABIGAIL DAUIDI.

Quam legis, à capta tibi venit epistola missa
 Coniuge, sollicita scripta marite manu.
 Hei mihi, perpetuis carpar præcordia curis?
 Tristia semper erunt fata ferenda mihi?
 Fatorum, quæ dura tui florentibus annis,
 Speravi finem, cum tibi nupta forem.
 Nam mala quid memorè, Nabal à cõiuge quot sim
 Passa, cui nomen mens malè sana dedit?

1.Reg.25.

E 3 Auspi-

HEROIDVM

*Auspicijs cerè lauis sum naëta maritum,
Cui corpus fuerat prorsus inane salis.*

*Ingenium stolidum sat prodidit ille, roganti
Cum tibi nihil vellet suppeditare cibi.*

Prou. 17. *Insulso quidem substantia profuit ingens,*

*Quem penes utendi non modus vllus erat?
Et nisi munificè potumq; cibumq; dedissem,
Vobis muneribus gratificata meis:*

*Fortè mei Nabal maculasses sanguine palmas,
Offensus tantarusticitate viri.*

*Te, moderareris, fuerat quæ percita, bili,
Orabam placidis supplicibusq; modis.*

*Nam tibi maiorem cædes paritura fuisset,
Suevit enim cædi luctus adesse comes.*

22 *Est hominem bardum mox est diuinitus vltia
Mors, ubi bis quini præterière dies.*

*Ergò ubi coniugio tibi me coniungere visum est,
Curarum finem spes erat esse propè.*

*Sed spe, quam foni insalix, lætabar inani,
In grauiusq; malum præcipitata ruo.*

*Non accepta fero mala, quæ fero capta, marito,
Tale nihil patitur credere nota fides.*

*Tantum implorat opem coniux captiua mariti,
Hæstis ut eripiat me tua dextra manu.*

*For sit an ignoras, quæ sit mihi causa querendi,
Et cur sit lacrymis littera fæda meis.*

1. Reg. 10. *In Siceleg ratas es tutam immunemq; pericli
Me fore, ab hoste mihi nulla pericla timens:*

Sed

LIBER PRIMVS.

36

*Sed dum securus nostri geris inclytæ bella,
Diripitur Siceleg barbaro ab hoste tua.*

*Expugnat a iacet, populantibus omnia flammis,
Et fruitur prædis Amalecita ferox.*

*Vxores quot quot fuerant, natosq; suaves
Captiuos secum detinet hostis atrox.*

*Insultat nobis, in te conuicia dicit,
Sit quasi Davidis debilitata manus.*

*For san abutetur captiuus impius hostis,
Si non acceleras eripuisse prius.*

*Tale nefas prohibere velit pia cura Tonantis,
Aut prius è vinis me cita fata ferant.*

*Ne miserabilior casus nos opprimat, eia
Marta non segni corripe tela manu.*

*Luëticis palmis feriuntur pectora nostra,
Perpetuo sletulina nostra madent.*

*Sol nostros audit gemitus, cum surgit, Eous,
Audit & occiduis quando lauatur aquis.*

*Vxores moueant, nati socij, fideles,
Quorum par fuerit te doluisse vicem.*

*Si quid cessatum est, nunc nunc properetur ad arma,
At que latrocinij damna repende manu.*

*Sunt valida repetenda manu, quæcunque latrones
Raptarunt, Siceleg dum spoliata ruuit.*

*Quam sit grata Deo pietas hæc, ipse docebit,
Dum feret vltori non dubitantes opem.*

*Ereptum qui te seruanit mille periculis,
Victori Golie qui dedit esse tibi,*

E 4

Inni-

1. Reg. 17.

Inuictas vires tibi suppeditabit in hostes,
 Vt qui iusta geras praelia, fretus eo.
 Sapius in te spectat, et pietasque fidesque
 Auxilium moneant illico ferre tuis.
 Flenda moras nullas patitur fortuna tuorum,
 Hostis enim fidei non solet esse tenax.
 Scribere plura vetat dolor angens pectora nostra,
 Quaeq; genis nostris lachryma crebra cadit.
 Quae trepidis scripsi digitis, calamoq; trementi,
 Sufficiunt nostrum pandere pauca statum.
 Quo me, quoq; tuos nunc complectaris amore,
 Declara mi Rex ocylus, atque Vale.

Argumentum decimæ nonæ Epistolæ.

Miratur, queriturq; ne virum fugitare penates,
 Quos prope repetat, Rege iubente, rogat.

BETHSABEE VRIÆ.

Qua per te careo, tibi mitte marite salutem,
 Te cupiens vnum, nil tua scripta moror.
 Sæpe moras belli sum detestata, maritum
 Tempore quæ tanto detinuere meum.
 Ambigui Martis timui tibi sæpe pericla,
 Ne miseram viduent coniuge fortè meo.
 Nam mihi non rarò turbant insomnia mentem,
 Quæ prohibent placido nocte sopore frui.
 Ex castris Solyman quisquis venit, ille rogatur,
 Qui valeat coniux, hucne venire parat.

O vi-

O vtinam iaceat vestris euerfa lacertis,
 Iamdudum votis inuida Rabba meis.
 Non ego tot noctes mordacibus excita curis,
 Insomnes traherem, ceu viduata viro.
 Impia Rabba meis nimis est contraria votis,
 Per quam tranquille non licet esse mihi.
 Sed neque de Rabba sola est mihi causa querendi,
 Non minus est de te iusta querela mihi.
 Istic lentus abes, prorsum obliuiscere nostri,
 Et tractare iuuat nil nisi Martis opus.
 Prodigus es vita, fugitasq; iugalia iuras
 Friget amor nostri; ne manifesta nega.
 Iussit amore mei te Rex accersere castris,
 Vt mecum caperes gaudia blanda tori.
 Huc tamen ex castris hoc vno sine reuersus,
 Dignatus non es me vel adire semel.
 Quin & curandi genij Rex nomine misit
 Regalesq; dapes, exhilaransq; merum.
 At tibi cum Regis plus pernoctare ministris
 Collibuit, quam cum coniuge amante tui.
 Vnde quid infelix aliud nunc suspicer, oro,
 Quam lectum vxoris te fugitare tue?
 Vxorem vir amat, qui, Rege iubente, recusat
 Ad thalamum noctu coniugis ire suæ
 Non sic coniugij seruantur fœdera pacti,
 Nam si friget amor, friget & ipsa fides.
 Nec sat erat; te postridie dapibusq; meroq;
 Dignatus Rex est exhilarare suis:

E 5 Coniugis

Coniugis ut vel sic proritaveris amore.
 Et nostrum peteres actus amore torum.
 Verum causatus pietatem, & friuola multa,
 Prorsus nolebas Regia iussa sequi.
 Atque, diu quibus absueras, tua tecta subire,
 Me vitabundus, propositiq; tenax.
 Suspicio hæc Regem non aqua mente tulisse;
 Non tutum est Regis temnere iussa sui.
 Esto, animum fidum voluisti ostendere Regi,
 Quapropter genio cura negata fuit.
 Sat fuerat fugisse semel te coniugis usum,
 Purgari poteras hac ratione semel.
 Viq; feram, quæ facta mihi est iniuria, non Rex
 Hoc abs te factum dissimulanter habet.
 Hac offensa, precor, ne sit tibi causa ruinae,
 Illum namque agra mente tulisse ferunt.
 Quod Regi placuit, tibi item placuisse decebat,
 Haud tunc violas Regis amicitiam.
 Est illi tua nota fides, & bellica virtus,
 Hanc voluit meritis ergo probare suis.
 Ex castrisq; animum tibi declarare vocato,
 Quem gerat in sidum belligerumq; ducem.
 Non igitur decuit Regalia temnere dona,
 Par fuerat potius Regia iussa sequi.
 In me quid tibi displiceat, me præterit vnum
 Hoc scio, non formam displicuisse tibi.
 Nec lasæ fidei tibi sum suspecta iugalis,
 Nam mens impatiens est generosa probri.

Quid

Quidquid id est, quod difficilem te reddidit, aut
 Aut pactæ fidei fœdera redde mihi. (dic,
 Me, tibi quæ semper volui bene, dilige semper,
 Et Solymam propera (quò potes) absque mora.
 Securus propera, quò Regia iussa vocarunt,
 Missæ namque daptes pignus amoris erant.
 Coniugis aduentu nihil exoptatius esset;
 Huc propera, si me diligis, atque Vale.
 Ierosolymis.

Argumentum XX. Epistolæ.

Coniugium ob læsum metuit discrimina, quod sit
 Rege grauis; quare consulat, orat eum.

BETHSABEE DAVIDI.

C Vt lacrymis maceat Rex in chyte littera, cau-
 Esse tibi notam, me reticente, reor. (sam
 Sed quia celatus dolor alto pectore crescit,
 Proditus egeritur, mittitur ista scheda.
 Pandere, qui premitur tacito sub corde, dolorem
 Me cogit pietas, & tua nota fides.
 Cùm gelido me prospiceres in fonte lauantem,
 Protinus arsisit pectus amore mei.
 Nude visa tuas urebat forma medullas,
 Vt naphtham distans illico flamma cremat.
 Atque accersitæ conceptos fassus es ignes,
 Complexu cupiens cor releuare tuum.
 Erubui tecum fixus violare iugale,
 Atque maritalis soluere iuratori.

2. Reg. 11.

Et pu-

HEROÏDVM

- Deut. 5. *Et pudor & pietas, & nostræ regula legis
Dicitabant thalami non temerare fidem.
Nullis muneribus libuit violare pudorem,
Sed metus offensa iussit adire nefas.
Non potui Regi non consentire volenti;
Quod Regi placuit, debuit esse ratum.
At verò cum post ex te grauida esse dolerem,
Atque uteri pondus cum tibi quæsta forem,
Concubitus vetiti metuens persolvere pœnas,
Haud ullam dixi ferre pericla moram.
Lecti namque mei fugiens commercia coniux,
Fecit sollicitam plus trepidare metu.*
- Deut. 22. *Perspicuens igitur nostrum commune periculum,
Iussisti Solymas acceleraret iter:
Eius ut amplexu tegerentur Regia furta,
Néve probro plectat publica pœna ream.
Sed famulus domino dum plus studet esse fidelis,
Quam fieri velles, in sua fata ruit.
Nam per eum belli ductori littera missa
Implicuit miserum non sine fraude neci.
Namque acie in prima cum staret, opemq; negaret
Quisque, peremerunt hostica tela virum.
Hæc fidei domino seruata est reddita merces,
His meritis famuli magna repensa fides.
Infelix igitur cum sim spoliata pudore,
Atque orbat a viro, quæ mihi fata manent?*
- Leui. 20. *Quid restat, nisi uti petrarum grandine cuncto
Obruar à populo, publica probra ferens?*

Hoc

LIBER PRIMVS.

39

*Hoc Rex Isacidum non permissurus es unquam,
Si sat nota tua est mens generosa mihi.
Quorum causa mihi es (si fas est dicere verum)
Restat, ut eripias, qua potes arte, malis.
Amborum fama, nec non utriusque saluti,
Illico prudenti consule mente, precor.
Non equidem tædis dignam Regalibus esse
Censeo me; famulam sat foret esse tuam.
Quò me ter miseram rapuerunt inuida fata!
Quot labefactatur mens agitata malis!
Sub noctem vereor pollutum scandere lectum,
Semper inhorrescens impietate probri.
Numine ab offenso metuit mens conscia pœnas,
Quas poscet, si non flexeris antè prece.
Inuictum te vicit amor; respiscere tempus
Postulat, & rebus consuluisse tuis.
Plus sapit ancilla Rex circumspèctus, at ista
Mæror, & ingenuus scribere iussit amor.
Me fidei commendo tuæ, Rex optime; ne me
Desertam pietas (te precor) esse sinat.
Fortunata satis fueram viuente marito,
Nunc sum, quod nutus Regius esse dabit.
A te nostra salus pendet; mors vitæq; nostra
In manibus Regis sunt, decus atque probrum.
Tu nisi succurras, restat spes nulla salutis,
Solutus quassata es portus & aura rati.
Te per defuncti oro fidem fatumq; mariti,
Atque per orbati fœdera capta tori;
Te mæsta*

Te mæstæ viduæ pie Rex miserefeat, & aufer,
 Instantis probri supplicijq; metum.
 Spero equidem (nec me lætât fiducia vana)
 Te tanget famule sors miseranda tua.
 Respiciasq; pius miseram, vt tollatur in altum,
 Quamq; premit mæror, gaudia multa leuent.
 Sic quæcunque geris, cedant tibi prospera bella,
 Sic ex hoste feras clara trophæa tuo.
 Virtutum tacitis sic crescant auētibus omnes
 Prædulcēs nati, pignora digna patre.
 Sic soboles, dum sol lustrabit ab æthere terras,
 In patrio solio Regia sceptrâ ferat.
 Annuat his votis Deus, atque in tempora multa,
 Hostibus oppressis, det tibi pace frui.
 Quæ dolor impediit tibi dicere, scribere iussit,
 Suppleat vt calamus, quod bene lingua nequit.
 Quod lex, quod ratio faciundum præcipit, illud
 Curabis fieri protinus, atque Vale.

Argumentum XXI. Epistolæ.

Egrotò vitium mærens à fratre fuisse,
 Incantæ oblatum, Regia nata dolet.

THAMAR AMNONI.

Ædibus ex fratris tibi littera mittitur Amnō,
 Merentis Thamar nō bene scripta manu.
 Scribere me cogunt fraus & vis facta sorori
 A fratre, vt luctum iusta querela leuet.
 Non igitur maculas miraberis atque lituras,
 Si spectes causam, quæ tibi nota sat est.

Fortunata

Fortunata fui, nunc sum miseranda, dolore
 AEtatis florem nocte dieq; terens.
 Clara fui nymphas Israëlitas inter,
 Nunc lateo læso mæsta pudore domi.
 Quæ nuptura fui generosa stirpe creato,
 AEtatis calebs tempora sorte teram.
 Non tantis vereare malis onerare sororem,
 Me vi dum spoliâs flore pudicitia?
 A fratre egrotò quid formidare pericli
 Debuit, ignorans quid sit amare, soror?
 Te facta veneris flammâs prætexere morbo?
 Et velut egrotum decubuisse toro?
 Scilicet vt fratri egrotò soror apparet escam,
 Qualem plus alijs illa parare sciat.
 Vt sic incautè vacua raperetur in aula,
 Quæ dos est nymphis optima sola, pudor.
 Isacidas inter cepit dementia nullum,
 Quanta subintroiit cor malè sane tuum?
 Isacidas quid dico? seris non quidquid vbiq; est,
 Tam stolidam mentem gentibus esse reor.
 Insano quis enim flagrauit amore sororis,
 Vt morbum simulans, sic vitia et eam?
 Nulla Palæstinis ex nymphis ergo placebat,
 Me præter solam, cuius amore flagres?
 Cuius forma tuum potius succendat amore
 Pectus? ad amplexum quæ stimulasse queat?
 Si ius humanum ratioq; vetare nequibant,
 Terrori Superùm debuit esse metus.

Legiferi

Deut. 20. *Legiferi Mosis lex omnes perdere iussit
 Incestos, quo sint stemmate cunque sati.
 Non Rex Calicolium generis splendore mouetur,
 Nemo impune nocens impia facta tulit.
 Infelix Amnon, quæ te stimulauit Erynnis,
 Cum nullus posset te cohibere metus?
 Te blandis precibus nitebar fletere supplex,
 De stupro trepidam sollicitare videns.
 Blanditijs pariterq; minis conabar acerbis
 Fletere, ne vecors aggredere nefas.
 Sed surdo, cecini; furor expugnabilis arte
 Haud fuerat, nec enim est ille vocandus amor.
 Fraude pudicitiam fuit expugnasse sororis
 Non satis, & nullas extimuisse minas.
 Nam mox exosus, ceu scortum, pellere tectis
 Iussisti, ingeminans scommata, probra, minas.
 Non precibus, sed nec lacrymis te fletere quini,
 Ut patrocino nox foret atra mihi.
 Concessa est mora nulla mihi, qua mæsta pudori
 Consulerem, per te qui modo laesus erat.
 Multa luce tuos iussisti exire penates,
 Ut propter stuprum fabula cuique forem.
 Barbarus est inter gentes (ut opinor) atroxq;
 Usque adco nemo, vel pietate carens;
 Vi cadat impietas in eum tam fœda, nefasq;
 Tam crudele, ferox, degener, atque vasrum.
 Non igitur potui non dilacerare capillos,
 Et pectus rigida sæpe ferire manu.*

Exani-

*Exanimem luctu consternat amq; dolore
 Respexit, propior qui mihi frater erat.
 Solatus miseram blandis est vocibus ille,
 Inq; suis tectis detinet atque fouet.
 Indignosq; meos agro fert pectore casus,
 Atque graues in te iactitat ore minas.
 Impietas Amnon non ista manebit inulta,
 Haud impune feres hoc scelerate nefas.
 Isacidos Dina raptum sunt vindice ferro
 Vlti germani non sine clade graui.
 Ense trucidarunt ciues hostiliter omnes,
 Extincto nato cum patre Rege simul.
 Impavidis animis hæc illis vltio sumpta est,
 Ut secum repetat tecta paterna soror.
 Mox urbem subiit fratrum quoque cætera turba,
 Qui spoliauerunt quidquid in urbe fuit.
 Vxores, natos, pecuariag; omnia secum
 Abducunt; ruri nil remanere sinunt.
 Si probrum nympha sunt tam crudeliter vlti:
 Quæ tandem incestum pœna piare queat?
 Non quod supplicium cupiam quem sumere de te;
 Non tua restituet pœna pudicitiam.
 Sed quod vindictam facinus crudele requirat;
 Impunita sinit crimina nulla Deus.
 Dissimulet genitor, de nato sumere pœnas
 Negligat, & fontem pro bonitate ferat:
 Non tamen idcirco deerit, qui vindice dextra
 Expiet incestum flagitiumq; tuum.*

F

Mors

Gen. 34

Morstua, digna licet pareret mihi (crede) dolore,
 Te tamen (vt metuo) tristia fata manent.
 „ Dissimulat Deus ad tempus delicta, sed illam
 „ Pensat supplicij post grauitate moram.
 Videris interea, tibi quis tandem exitus instet,
 Me certè luctus tempus in omne manet.

Argumentum XXII. Epistolæ.

Impietate dolens fratris, desistere ceptis
 Admonet, atque patri bella cedere vetat.

THAMAR ABSALOMO.

CVr prater solitum mittatur epistola frater
 Hec tibi, si nescis, maxima causa fuit.
 Iamdudum per te sum conturbata dolore
 Tanto, vt eum pectus non bene ferre queat.
 Non me lesisti lingua factisve superbis;
 Explorata fides est mihi saepe tua.
 2.Reg.13. Expulerat teclis Amnon me vig. doloq.
 Compressam, vt probri publica fama foret.
 AEdibus acceptam mulcebas, atque dolentem
 Lenibas verbis officijsq. pijs.
 Testabare satis, quo complectaris amore
 Germanam, fratri pessima quæque minans.
 Fraus hæc facta tue male fido à fratre sorori,
 Ambobus pariter causa doloris erat.
 Nam fore dicebas tempus, quo vindice ferro
 Impius infandum penderet ille scelus.

Atque

Atque vtinam tandem bilis sopita fuisset;
 Debuerant anni tres posuisse modum.
 Impius in me grande nefas admisserat Amnon,
 Et pœnas sceleris soluere dignus erat.
 Cessabat genitor, nati repressus amore,
 Noluit & nati se maculare nece.
 Non ideo sedare manus te sanguine fratris
 Par erat, atque inter pocula tollere eum.
 Quod soli vindicta Deo linquenda sit omnis,
 Exemplo poterat te docuisse Cain.
 Quem cruciauerunt, dum vixit, Erinnyes atra,
 Atque necis pœnas corde pauente dedit.
 Et te fraternæ turbari nomine cadis,
 Non dubito, dum mens irrequieta manet.
 Incestus meruit puniri sanguine fuso,
 Immunem decuit te tamen esse necis.
 At tibi nunc mentem eripuit dementia maior,
 Quæ; metuo, fatum ne tibi quando ferat.
 Nam patris offensi pietas simul atque recepit
 (Concessa venia) te patria atque domo;
 Das operam grauius genitorem ledere nostrum,
 Non, tibi quæ fuerit gratia facta, memor.
 Namque auram captas populi, dum pellicis ad te
 Vulgus blanditijs pollicitisq. tuis.
 Inuisum plebi dum reddis, scommat a iactans,
 Obliquis salibus dum patris acta notas.
 Quodq. magis doleo, cepit vesania pectus
 Tanta tuum, vt studeas demere sceptrâ patri.

Deut. 32.
 Genes. 4.

2.Reg.14.

2.Reg.15.

F 2 Inq.

- Inq, dies populi fit coniuratio tanta,
Vt Regem Solymis cogat abire metus.
Plena igitur Solyma sunt turbarū atque tumultus,
Nullum non ciuem cura metusq, tenent.
Opplentur lacrymis maxilla genag, parentis,
Nudatusq, caput per loca vasta fugit.
Heu species miseranda; pudor pietasq, recessit
Protenus è terris; omnia iura ruunt.
Quem pressere tot arumma fas prater & equum,
Impie non dubitas his cumulare malis?*
2. Reg. 16. *Nec sat idest; audes nymphis concumbere iisdem,
Quæ patri nostro concubuerè prius.
Nudatus genitor post hauristi pocula vini,
Proditur à Chamo, despiciturq, suo.
Impietas hæc vt peruënit patris ad aures,
Offensus nati crimine, bile tumet.
Nëve impunè ferat scelus hoc, vult, subiungis vt sit
Fratribus, atque eadè lex premat omne genus.
Et liquet haud illum lectum temerasse paternum,
Nèc studuit patri bella ciere suo.*
- Genes. 35. *Ausus erat Ruben patris incestare cubile,
1. Para. 5. Sed pœnas stupri patre iubente dedit.*
- Gen. 49. *Maximus ille fuit fratrum, sed munera danda
Amisit demens impietate sua.*
- Iosue 24. *Quæ primogenito bona debebantur, Ioseph
Ioan. 4. Cesserunt natis, sic statuente patre.
Quid molire miser? genitori Regia sceptrā
Eripuisse paras, & diadema suum?*

Tollere

*Tollere concessum regnum diuinitus illi
Speras posse, Deo tale iubente nihil?
In mortem grassare patris, nil tale merentis,
Scilicet vt sceptro sic potiare patris?
Obstistis (mihi crede) Deo, pœnasq, pudendas,
Si non missa facis turpia cæpta, lues.
Exiget impietas crudelis (dicere fas sit)
Vindictam, sed mens sit mihi vana, precor.
Sunt mala structa patri permulta à Rege Saùile,
Hostica quem merita tela dedere neci.*

1. Reg. 31. *Pugnat nãque Deo, qui, quem Deus ipse probauit,
Præcipitare gradu fraude manũve studet.*

» *Eripiet sceptrum genitori nemo, Tonantis
Rom. 13. Quod inssu gestat strenuus ille manu.
1. Reg. 16. Si quid mētis adhuc superest tibi, comprime motus,
Insonti patri nil meditare mali.
Delicti potius veniam tibi suadeo postcas,
Quam nequeat clemens ille negare tibi.
Consilijs, si sana putas, monitisq, sororis
Parebis, tempus dum sinit, atque Vale.*

Argumentum XXIII. Epistolæ.

*Commemorat benefacta p̄j quàm plurima vatis,
Quem fugitare metu per loca vasta, dolet.*

VIDVA SAREPTANA, HELIÆ.

Littera Sarepta venit hæc clarissime Vates,
Ne non testetur me meminisse tui;

F 3 Atque

Atque vicem plorare tuam, formidine mortis
 Quod patrijs profugus finibus exul agas.
 Adductura tui lux est obliuia nobis,
 Quae finem vitæ est impositura mea.
 Munus enim minimum pensasti munere summo,
 Me seruans, fueram quæ peritura fame.
 1. Reg. 17. Res angusta fuit semper mihi, sed simul atque
 Oppressit patriam non toleranda fames;
 Paupertate mea res cogebantur in arcum,
 Et finis vitæ iam metuendus erat.
 Desiciebat enim, quam corpus postulat, esca,
 Et mihi spes vitæ nulla relicta fuit.
 Namque olei præter paulum, modicamq; farinam,
 Nil reliquum fuerat, cum loquerere mihi,
 Quantulacunque fuere, tamen tibi liba parari
 Mandabas, fauces ut releuere fame.
 Deinde, fames cum iam tibi pulsa, sitisq; fuissent,
 Reliquijs pasci me puerumq;, iubes.
 Officium mihi pensandum largeq;, pieq;,
 Nam grassante fame desore nulla mihi.
 Persuasum fuerat mihi, quiduis posse Tonantem,
 Cuius es in cultu peruigil atque pius.
 Nil igitur cunctans, te lymphæ & pane cibavi,
 Qui misera & nato non nisi paruus erat.
 Euentum Superis commisi, quisquis is esset,
 Mentem sulta fide non trepidante malis.
 Exitus extemplo (mirum) promissa probauit,
 Et tua sit virtus quanta, videre fuit.

Nam

Nam mihi Palladium minimè defecit oliuum,
 Sed neque defecit vesca farina mihi.
 Quæ durante fame mihi sufficere, meoq;
 Prædulci nato, qui mihi solus erat.
 Solus erat columenq;, domus, matrisq; suauæ
 Delicium viduæ, patris imago sui.
 Illum conspiciens, leuius mea fata ferebam,
 Ille mihi cari coniugis instar erat.
 Quo cum (vi morbi superante) orbata fuisset,
 Ingentis luctus pondere pressa fui.
 Sed lamentantis sine sine modoq;, misertus,
 Orbatam non me passus es esse diu.
 Lecto namque tuo cum te mandante iaceret,
 Numen erat precibus flectere cura tibi.
 Nec cassis precibus, motus pietate, vacabas,
 Nam per eas nato reddita vitæ meo est.
 Qui nunc virtutum crescit feliciter auctu,
 Dilectumq;, Deo spero aliquando fore.
 Hospitijs sic pensata est mihi gratia per te,
 Sic viuo, tellus dum sitit imbore carens.
 Quæ sterilis pluuiæ defectu plus tribus annis
 Permanet, heu falsis ob sacra facta deis.
 Hæc mala constarunt luci cultusq;, deorum,
 Quos multi vero præposuere Deo.
 Hei mihi, quod legis diuinæ oblitus Achabius
 Duxerit uxorem, quæ probat omne nefas.
 Quæ quia vana colit simulacra, his dedita solis,
 Tractus in errorem est coniugis ille suæ.

Eccle. 41.

1. Reg. 16.

F 4

Illoym

- Illorum errorem sequitur pars maxima plebis,
 Quod Rex namq; facit, quisque probare solet.
 Hac ergo impietas commouit iure Tonantem,
 Et facit, vt merito nos premat atra fames.
- 3.Reg.18. In te autem quoniam Regina bilis inarsit,
 Ob casus vates, teq; necare studet:
- 3.Reg.19. Ne mortem non effugias, loca vasta per agras,
 Mestus, & afflictus deficiente cibo.
 Iisdem discrucior curis, quibus angeris ipse,
 Et me sollicitat, quod tibi cunque dolet.
 Sed confide Deo, quo protectore periculum
 Cum nullum possit ledere, tutus eris.
- 3.Reg.21. Venturum tamen tecum presagio, quo mors,
 Quam Regina parat nunc tibi, perdet eam.
- 4.Reg.9. At te restituet saluum, ereptumq; periculis,
 Qui iustis semper suenit adesse, Deus.
- Deprimit interdum iustos, grauiusq; periculis
 Obijcit, at tandem prouehit atque beat.
 Fer mala non fractus, patrijs que sinibus exul,
 Vt mortem fugias, fers, loca sola petens.
 Nam tibi quam scelerata necem Regina minatur,
 Euades, nec te ledere quibit homo.
- 3.Reg.17. Qui grassante fame te pane & carne cibauit,
 Allatis corui sedulitate pij:
 Nunc quoque te pascat fugientem tristitia fata,
 Dum loca percurris denia, farta feris.
 Dumq; lates trepidans inter spelae ferarum,
 Ne non sint vitæ munera salua tuae.

Adtem-

Ad tempus premitur succumbere nescia Virtus,
 Sed vicibus versis emicat illa magis.
 Sic cuius pius es Vates & praco, Tonantis
 Fretum ope te cadent nulla pericla necis.
 Vt te consolet grauius fortasse dolentem,
 Hac scribo, profugum te citò adesse precans.
 Ne non te reducem videam saluumq;, precabor
 Votis assiduis supplicibusq; Deum.
 Ille diu nobis te sospitet, atque reducat,
 Semper vt euadas clarior, atque Vale.
 Sarepta.

Argumentum XXIIII. Epistolæ.

Cedere nolentem mandat Regina Nabuthum
 Perdere saxorum grandine, iure sine.

IEZABEL IEZRAELITIS.

Quam legitis, Proceres pietatis amore veredi,
 Non sine bile fuit littera scripta mihi.
 Ira iubet mentis vobis aperire recessus,
 Et motus animi significare mei.
 Nec vobis, quod sit Regis signata sigillo
 Littera, sit mirum; nil reputate doli.
 Qua meus est latus coniux, iniuria facta est
 Et mihi; causa eadem meq; virumq; mouet.
 Vindictam poscit nobis iniuria facta,
 Vt scribam vobis, hæc mihi causa fuit.
 Audet enim vester nos fastidire Nabuthus,
 Oblitus, quidnam Regia sceptraque queant.

3.Reg.21.

F 5 Subdi-

Subditus haud cedat Regi? non iussa facessat?

Non liceat Regi, quod sibi cunque libet?

Regi turpe foret blandiri siue precari;

” *Regia iussa decet protinus esse rata.*

” *In populo non est toleranda ferocia Regi,*

Præstiterit semper continuisse metu.

Id quia non fecit coniux, contemnitur illi,

Inq̄, leues auras Regia iussa volant.

Hinc acri Regem commouit bile Nabuthus,

Hinc Rex despicitur, qui metuendus erat.

Hinc in fermento coniux iacet, atque dolore

Non oculis somnum, nec capit ore cibum.

Omnem fortè, viri clari, rem nosse velitis;

Hanc vobis referam, qua breuitate queo.

Illius est aula contermina vinea nostra,

Cuius Rex petijt cedere iura sibi.

Hanc holerum fieri coniux meus expetit hortum,

Vicini motus commoditate loci.

Hanc iusto pretio vendat sibi, poscit, erve

Æqualis pretij vinea cedat, ait.

Hæc oblata à Rege placet lex neutra Nabutho;

Vineto nulla cedere lege potest.

Hoc retinere sibi decreuit, quòd sit auitum,

Seruandum in pretio, patris amore sui.

Hoc ne cui vendat, se religione vetari,

Seruandum, donec vita superstes erit.

Hæc illi quoniam perstat sententia firma,

Exarsit merito coniugis ira mei.

Et quia

Et quia non flexit precibus pretiove Nabuthum,

Est grauis ira mihi nomine mota viri.

Correptoq̄, ad vos calamo me scribere cogit,

Coniugis vt saluum sit diadema mei.

Namq; impune suum Regem si temnere vulgus

Cæperit, in pretio non erit ille diu.

Regem despiciet quiuis de plebe, cadetq̄,

Sceptrifera Regis gloria, fama, decus.

Principijs igitur nos est obstare necesse,

Vt regno saluum stet sine sine decus.

Vt paucis ergo dicam, nec vos morer ultra,

Hæc per vos fieri mando voloq̄, viri.

Ciuiibus indici ieiunia publica vestris

(Ne res hæc careat religione) placet.

Deinde forum in vestrũ volo concio tota vocetur,

Vt decidantur fasq̄, nefasq̄, palam.

Hoc in confesso suprema sede Nabuthus

Consideat, ne quid cogitet esse mali.

Postulat hæc illustre genus, stirpisq̄, propago,

Iudicij in vestro forma sit ista foro.

Deinde subornati testes sint præsto duo aut tres,

Impuri, quiq̄, os perfricuere suum.

Et qui sint faciles sacra commiscere profanis,

Quos penes est pietas religioq̄, nihil.

Qui mel vno ex ore vomant, & triste venenum,

Qui volucri vento sint leuitate pares.

Hi confidenter consistant ante tribunal,

Dicturi in dirum crimina multa caput.

Numen

Numen in aethereum blasphema voce Nabu hum
 Plurima testentur non timuisse loqui.
 Insuper in Regem lingua dixisse proterua
 Exo. 22. Supplicio dignum crimina falsa virum.
 Testentur coram vobis vno ore, locutum
 In Regem, inq̄, Deum non toleranda mala.
 Leui. 24. Conuictum, & capitis damnatum educite vestram
 Extra urbem, ut Mosis lex veneranda iubet.
 Et testes primi vinc̄tum post terga lacertos,
 Petrarum rigida grandine quisque petant.
 Mox reliqui ingeminēt saxorum verbera crebra,
 Zelo iustitiæ, legis amore sacræ.
 Nec prius absistant, tennes quàm tendat in auras
 Spiritus, infernis præcipitandus aquis.
 Alituum cibus atque canum sit deinde cadauer,
 Blasphemis hæc est debita pœna viris.
 Omnibus exemplo volo sit, quicumque Tonantem,
 Aut Regem lingua liberiore petit.
 Nil moror, euentus quis me Regemq̄, sequatur,
 Dum pereant, qui non Regia sceptrâ timent.
 Si Regis vestri tangit vos cura, meiq̄,
 Ocyus hæc fiant, atque Valet viri.
 Ierosolymis.

Argumentum XXV. Epistolæ.
 Exul grata pij Vatis benefacta recenset,
 Aruorumq̄, timet iura perire sibi.

SVNAMITIS HELISEO.

Missâ

Missâ Philistæa venit ex regione tabella,
 Quam legis, eximia vir venerande fide.
 Ex illa, quò me Vates properare iubebas,
 Cùm ventura esset non toleranda fames.
 Ne peream grassante fame, tua iussa secutam
 Detinet à patria barbara terra procul.
 His prope iam septem latitavi sinibus annos,
 Exoptans patrium cernere posse solum.
 Id quod spero breui, placato nempe Tonante,
 Annonamq̄, suis sufficiente, fore.
 Dum, meritis quot me cumulâris, mente reuoluo,
 Hæc non officijs pendere posse queror.
 Atque ideo iussit mens ad te scribere grata,
 Vt tabulis tester me memorem esse tui.
 Quam perspexi in te, pietas me compulit, ut te
 Accipere hospitio res mihi grata foret.
 Nam sat lauta fuit mihi res, ideoq̄, iuuabat
 Munificè tantum demeruisse virum.
 Permissuq̄, viri, quæ vitæ postulat usus,
 Sunt concessa, cibus, mensa, lucerna, torus.
 Quod tamen officium pensasti munere tanto,
 In votis ut non grandius esse queat.
 Namque diu sterilem dotasti prole petita,
 Demittente aures in tua vota Deo.
 Ampla quidẽ fuerat res nobis, quidquid & usus
 Exposcit vitæ, sufficienter erat:
 Sed qui morte obita nobis succederet hæres,
 Non erat, illius spes quoque dempta fuit.

Nam

4 Reg. 8.

Nam quia iam fuerat vir multis oblitus annis,
 Spes sobolis nobis non erat vlla super.
 Quiduis posse tamen sanctorum vota precēsq;
 Re didici, cum spem proles adepta forem.
 Quae fecere grauem prae dulci pignore matrem,
 Lactēq; turserunt vbera laxa prius.
 Filius ut natus secum mihi gaudia summa
 Attulit, & cespit qui fuit ante, dolor;
 Sic illo sensi tantos orbata dolores,
 Ut fuerit misera iam mihi vita grauis.
 Maxima qui versi mox sunt in gaudia, dum te
 Defuncto nato vita precante redit.
 Maesta obitu pueri, defunctum munere vita
 Imposui lecto, quo recubare soles.
 Nec fuit ante mihi requies, quam voce rogatus
 Supplice dignaris tecta subire mea.
 Atque meo nato reuocare in viscera vitam,
 Finit ut luctum reddita vita meum.
 Te rogitante, calor redijt vitalis in artus
 Exanguis pueri, vitāq; certa mei.
 Gaudia de puero vix cepit pectus oborta,
 Namq; fidem, factum est, quod superare queat.
 Et quia bis per te datus est mihi, sola voluptas
 Filius est matri deliciūq; suae.
 Quem precibus, vir magne, tuis ut debeo sanctis,
 Sic quoque nunc vita, te monitore, fruor.
 Nam nisi cessissem patria tellure, iubentis
 Auscultans monitis ipsa, domusq; mea,

Quae

Quae septem fuerat nos oppressura per annos;
 Mortis erat nobis causa futura, fames.
 Res mihi dura fuit, laribusq; aruisq; relictis,
 Annos tot patria delituisse procul.
 At multo grauior, quod veri Numinis absint
 Hinc cultus, pietas, cognitioq; Dei.
 Rideo sepe deos monstrosos, natio stultē
 Quos haec poscit opem, multaq; sacra facit.
 His tribuit sensum, quem non dare quinerat ante Pfal. 113.
 Caelis quantumuis ingeniosa manus. Sap. 13.
 Felix terra, Deum quae verum nouit, adorat, Pfal. 143.
 Et solum pura religione colit. ”
 Heu quoties tempus votis precibusq; vocani, ”
 Quo patria fruerer, teq; Propheta Dei.
 Labitur (ut dixi) extorri nunc septimus annus,
 Quod tempus saeculo longius esse puto.
 Iamq; famis tempus praefixum praeterit; istuc
 Ergo pedem ut referam, tempus adesse reor. 4 Reg. 8.
 Quare sollicitat me cura domus & agrorum,
 Nam mihi, nescio quis, forsā ademit ea.
 Spero tamē, postquā te sum mihi naēta patronum,
 Quae mea sunt, per te restituenta mihi.
 Suevit Ioramus tibi Rex concedere multum;
 Posce; meis potiar, Rege iubente, bonis.
 Quod facias precor, in patriā simul atq; reuersam,
 Incolumesq; meos videris, atque Vale.

Argu-

Argumentum XXVI. Epistolæ.

Sollicito Regi curas, quibus angitur, Oida
Eximit, in Superos quod pius ille foret.

HOLDA IOSIÆ.

Littera, quam missam legis, optatur a salutem,
Hebræi populi Rex generose, venit.
Scilicet ut perstes vigil in pietatis amore,
Numinis in cultum, quod potes, usque vacans.
Gnaviter huc tota perges incumbere mente,
Consultum rebus si cupis esse tuis.
Longa fuit series clarorum stemmate Regum,
Qui genus Isacidum continuere iugo.
Quorum si vitæ studium exploretur ad unguem,
Exceptis binis, nemo probandus erat.
Gratus erat Superum David, Salomonq, Parenti,
At stetit ille pius, degener iste fuit.
Omnibus ex æquo, qui successere Monarchæ,
Ezechiam præter, mens scelerata fuit.
Nam verum vanis dijs posthabere Tonantem,
Hos prece dementes, hos coluere sacris.
Exemplum quorum plebs est imitata nefandum,
Hinc paucis studium religionis erat.
Et quia non vllis vatam monitisve minisve
Deseruit vanos impia turba deos:
Sapius atrita est funesto Marte fameq,
Rectum ut docta malis ingrederetur iter.

Quos

Quos Deus elegit cunctis ex gentibus vnos,
Errorem in tantum præcipit anter eant?
Dæmonibus statuisve litent, fundantq, cruorem,
Legibus abiectis, postpositiq, DEO?
Quos sapuisse decet, scelus omne in Regibus heret, »
In Regem populi publica culpa cadit. »
Si sapit hic, sapit & vulgus plarumque, Tonantem »
Regis ad exemplum religione colens. »
Illustres igitur titulos, laudemq, mereris 4.Reg.22
Egregiam, studio quod tenere pio. 2.Par.34.
Patri enim sequeris vestigia Davidis, arcto
Nil à calle gradum flectere iure volens.
Non patris Amonis summa impietate nefandi, 4.Reg.21
Qui sæda meruit morte perire citò.
Nec te flexit aui scelerati vita Manasse, 4.Reg.21.
Qui merito vincetus compede crura fuit. 2.Par.33.
Felix, quem mala non cogunt respiscere tandem, »
Sed pura nunquam non pietate flagrat. »
Huic, ut cæpisti, vigilantem mente vacare
Perge, Dei cultum qua potes arte iuuans.
Sic, tibi dum cali dabitur conuexa tueri,
Inuoluent nullis tristia fata malis.
Quæ mala legisti Solymam ciuesq, manere,
Te spirante, Deus non nocuisse sinet.
Tristibus arumnis & pondere mille malorum
Lustra premet Solymam post aliquanta Deus.
Deseruisti enim (Superum Rex maximus inquit) 4.Reg.22
Fædisfragi Dominum gens male sana tuum. 2.Par.34.

G Infantes

Infantes statuas coluistis sanguine fuso,
 His vestris cecidit victima multa Deis.
 Dijs posuistis in his spem, prasidiumq; salutis,
 Qui dare cultori non nisi damna solent.
 His vestris studijs circum praeordia bilis
 Incaluit longo tempore mota mihi.
 Hac & inardescet, de vobis ultio donec
 Hanc ob perfidiam, sit mihi sumpta grauis.
 Te mouere quidem Rex, verba voluminis huius,
 Quod fuit inuentum, conditum in aede sacra.
 Hisq; minis gelida trepidas formidine pectus,
 Submittisq; Deo teq; animosq; tuos.
 Nam grauiter metuis, ne perdat teq; tuosq;
 Quam minitor, clades, perdere iussa malos.
 Hestis enim, metuis, locane sacrata profanet,
 Et passim madeat terra cruore sacra.
 Hinc tibi sunt scissa vestes, egrog; dolore
 Profusis lacrymis commaduere genae.
 Hi stetusq; precesq; tua monere Tonantem,
 Et crebros gemitus audiit ille tuos.
 Ergo Dei fretus pietate propelle timorem,
 Nec mala sollicitet pectus ob illa metus.
 Namq; eris immunis, quae sunt ventura malorū,
 Donec in humanis te sinet esse Deus.
 Expers cladis eris, non infestabere bellis,
 Nulla tuo regno praelia ab hoste time.
 Dum lucem aspicias, tranquilla pace fruēris,
 Omnia succedent spe meliora tibi.

Deni-

Denique vbi superis moriens decesseris oris,
 Condēris tumulo post tua fata tuo.
 Tantum sis vigilans diuina legis amator,
 Fac studio, quidquid praecipit illa, vigil.
 Instaura, quae sunt longo sacra tempore lapsa,
 Atque profanatis restituaetur honos.
 Expurga penitus monimenta nefanda sacrorum,
 Quot quot demonibus facta suere prius.
 Sic tibi propitium inuenies facilemq; Tonantem,
 Sic non destituet te pia cura Dei.
 Sic respiscentis populi miserebitur, & quas
 Diēlabat pœnas ira, remittet ei.
 Nam populum seruare suum desiderat, & non
 Punit eum, qui non impietate iubet.

Argumentum XXVII. Epistolæ.

Absentis nati grauis est cessatio matri,
 Præcipitetque moras, littera missa iubet.

ANNA TOBIÆ.

Foedarunt lacrymæ, quas dulcis nate tabellas
 Sollicita missas à genitrice legis.
 In causa est, qua me crucias, absentia longa,
 Ignaram, tantis cur teneare moris.
 Exilijs patimur iam dudum incommoda multa,
 Orbat i patrijs sedibus atque bonis.
 Cogimur assiduo victum sudore parare,
 Hinc nos pauperies vrget, & inde metus.

G 2

N:m

- Tob. 1. *Nam patri pietas est magni causa pericli,
Quod defunctorum corpora mandat humo.*
- Tob. 2. *Nunc quoq; grãd. uo genitori lumẽ demptum est,
Nec dubitat mortis tempus adesse sua.
Hactenus afflicti miserum traduximus ænum,
Dum nos extorres fors inimica premit.
Ambobus, comitata malis extrema senectus
Aduenit, & vitæ stamina longa negat.*
- Tob. 10. *Nostri ergo oculis lux es, baculusq; senectæ,
Tu requies fessis, & medicina mali.
A te posteritas pendet, stirpisq; propago,
Nam nisi tu, soboles est mihi nulla super.
Et quia præscripta non luce reuertes ad nos,
Sollicitant curæ pectora nostra tui.
Mille pericla tibi metuo, quia nescio, quæ te
Istic detineat causa maligna moræ.*
- Tob. 5. *Nil mali ab Azaria comitato credo timendum,
Cum nobis visus sit probus atque pius.
Nunc mihi securus nostri oblitusque videris,
Nunc tristi casu te periisse reor.
Nunc obitum Gabeli, quod iussus es ire, timemus
Esse moræ causam, quæ remeare vetet.
Nulla venit, quam nõ numerem lux, quæq; dolore
Et curis (animo multa timente) vacet.
Ne fauces cibus & potus, ne lumina somnus
Delectet, vigilans cura metusq; facit.*
- Tob. 10. *Flensq; gemensq; tero totas formidine noctes,
Atque dies totos flensq; gemensq; tero.*

Prospi-

*Prospicio, discuro viam qua sis rediturus,
Ingredior, spero, sollicitorq; metu.
Est desiderio mora festinatio quæuis,
Et cessare queror, quem properare puto.
Heu desiderium reditus quia crescit in horas
Nate tui, lachrymis iugiter orarigor.
Sic gutta assidue tectis labuntur ab altis,
Cum Phæbi radijs nix liquefacta fluit.
Non recreant mæstam solamina blanda parentis,
Semper enim nato cor mala mille timet.
Non ita sollicitam te credo Rebecca fuisse,
Cum foret extorris filius ille tuus.
Qui Carrhis se continuit per lustra quaterna,
Ne pœnas meritas calliditate daret.
Nam saluum scibas fraternis ædibus esse,
Coniuge gaudentem, pignoribusq; suis.
At quis te casus nostris à sedibus usque
Cogat abesse, fugit meq; patremq; tuum.
Nam nisi te viuuum retineret casus acerbus,
Aduentu reducis cum patre læta forem.
Dum mala multa tibi metuo, genialiter istic,
Oblitus nostri, tempora fortè teris.
Si bene te noui, nostri non immemor usquam
Indulges genio, tempora læta terens.
Si quis te viuus (expers sit ponderis omen)
Eripuit casus, tollet & ille patrem.
Si natum superis ex oris fata tulere,
In votis mors est accelerata meis.*

Prou. 13.

Gen. 19.
11.

Tob.4.5. *Mens patri male sana fuit, cum mitteret hinc te
Tam procul, exactum nempè talenta decem.
Debuerat natus patri bis quinque talentis
Argenti, longè carior esse suo.*

*Eueniunt certè, quæ mens præfagijt antè,
Ad nostrum Gabelum quam tibi cæpta via est.
Cor abitu vestro doluit, lacrymisq; madebant
(Namque tibi metui tristia fata) genæ.
Quem mihi lenibat genitor solamine luctum,
Spem salui reditus me retinere iubens.*

Tob.10. *At lento reditu cum cernit fallere tempus,
Se cruciat luctu non genitrice minus.
Te propter querulis resonant singultibus ades,
Seu sol dat terris lumina, siue negat.
Nec finis nostri luctus est antè futurus,
Quam nobis istinc restituare redux.
Quidquid id est, quod te remoratur longius aquo,
Certè debueras significare mihi.
Sic esset tolerabilior mora longa, dolorq;
Qui plumbo grauius pectora nostra premit.
Si pia mæstorum te tangit cura parentum,
Ne differ reditum longius, atque Vale.*

Niniue.

SACRA.

HEROIDVM

LIBER SECVNDVS.

Argumentum primæ Epistolæ.

*Rus abiisse virum queritur cogente pudore,
Rebus & in duris spem retinere iubet.*

ANNA IOACHIMO.

*Vacareo, mærens mæretæ mitto salutem
Hac clausam tabula, chære marite, tibi.
Nam pudor & mæror, quos est tibi ferre
molestum,*

*Nô me perturbât sollicitantve minus.
Hi faciunt, vt coniuge me laribusq; relictis,
Inter lanigeras rure vageris oues.
Cumq; domi solam cor edentem molle relinquit,
Discruciant pectus cura metusq; meum.
Certè debueras animum fulcire labantem
Coniugis, alloquijs consilijsq; pijs.
Namque viris plus est animi, viresq; valentes:* ”

At nos cura leuis discruciare solet. ”
*Quod soboles igitur contingat nulla, doloris
Causa fuit nobis, opprobrijq; diu.
Nam nulla dum prole dat a lugemus vterque,
Iamdudum nobis bis duo lustra fluunt.
Attamen in nobis non culpam hæere putandū est,
Nec quod sim sterilis, culpa pudenda facit.*

G 4 Namque

Namque diu steriles heroides antè fuère
Permultæ, quarum vita probata fuit.

Id quod consilio factum reor esse Tonantis,

Iſa. 40.

Quod satus humano sanguine scire nequit.

Rom. 11.

Hæ tamen optata sunt tandem prole potitæ,
Reliquitq; vetus pectora mæsta dolor.

Et nos fortè Deus post longi tempora luctus
Respiciet, mæstis gaudia multa ferens.

Hoc auidis nunquam desistam exposcere votis,
Et crebris precibus sollicitare Deum.

Nec, quia reiecit summus tua dona sacerdos,
Causatus nobis pignora nulla dari,

Despondebo animum, sed erit fiducia maior,
Et spem non dubiam freta fouebo Deo.

Naturæ vitium non debuit obijcere ille
Immeritis, salua religione viri.

Quid vitium dico naturæ? cùm sine nutu
Conseri Superiùm constet in orbe nihil.

Consilio fortasse Dei differtur in annos
Partus, uti secum gaudia summa ferat.

Reg. 1.

Non culpanda fuit cognominis Anna, Rachébe,

Gen. 30.

Aut coniux Tharide, quod sine prole forent.

Genes. 15.

Et genitrix Samsonis erat per tempora multa

Iud. 13. 14.

Mæsta, foret soboles quod sibi nulla data.

15. 16.

Quæ tandem Samsona ducem est enixa, valentem
Robore, & ingenij dexteritate virum.

1. Reg. 2.

Psal. 112.

Fœcunda aut sterilis nulla est sine mente Tonantis;
Contingit soboles cuique, fauente Deo.

22

Amplis

Amplis nemo bonis gaudet, nisi Numine dante;
Quo renuente, hominem fors inimica premit.

Sic sterilis torus est, sic multa prole beatus,
Arbiter ut vitæ datq; negatq; Deus.

Indignum opprobrium, suspiria crebra, precesq;
Respiciet nostras (spero) aliquando Deus.

Et nostrum luctum cumulata in gaudia vertet;
Se fretis durus non solet esse diu.

Nec mihi sit dubium, quin sit pergrata Tonanti
Pauperie in pressos nostra benigna manus.

Hac igitur nixus spe, dilectissime coniux,
Infractus animis hæc tolerato mala.

Prolongata diu spes tandem gaudia plura
Accumulat mæstis, exhilaratq; magis.

Sit mecum tibi nixa Deo fiducia semper;
Audiet amborum vota precesq; piæ.

Prorogat in longum gignendi tempora forsân,
Ut sua post fiat gloria clara, Deus.

Cuius consilium quamuis non assequor altum,
Credo tamen fieri nil sine mente Dei.

Nam quis consilium queat explorare Tonantis?
Celicolum captus quod superare liquet.

Plus vxore sapi, tamen hac me scribere verus
Cogit amor, nec non, quo cruciari, dolor.

Hi faciunt, ut percipiam solamine mæstum
Atque vagabundum te recreare meo.

Coniugis absentis mora me tam longa remoret,
Excruciantq; dolor me tuus atque pudor.

G 5 Debueras

Prou. 15.

Prou. 12.

Esa. 40.

Debueras igitur maesta lenire dolorem,
 Praesenti praesens anchora fida fores.
 Dum pecudes inter pudibundus rura pererras,
 Perpetuis miserae fletibus ora madent.
 At mecum spera solamen ab aethere sidum,
 Nam qua lactamur, spem fore credo ratam.
 Interea forti toleremus peccore luctum,
 Donec respiciat nos Deus, atque Vale.
 Ex Nazareth.

Argumentum secundae Epistolae

Lata Sacerdoti gratatur nomine nati,
 Quem sperat magnum nomine reque fore.

MARIA ZACHARIAE.

OMnia leta precans Nazareis venit ab oris,
 Quam vir magne legis littera missa tibi.
 Indolui causa non raro tuam, tuaeq;
 Coningis, ut qua sit sanguine iuncta mihi;
 Quod vobis sterilis florens elapsa sit atas,
 Nataq; sit soboles nulla, petita diu.
 Ingentis vobis fuit una haec causa doloris,
 Materies luctus non aliunde fuit.
 Nemo tamen sine fruge fuit virtutis amator,
 Et sceleris purum premia certa manent.
 Exitus id docuit, vertens in gaudia luctum,
 Qui grauiter torsit peccora vestra diu.

Quan-

Quandoquidem senio confectis mascula proles
 Est modo nata, docens nunc quoq; qualis erit.
 Nam quae de puero decantat publica fama,
 Excedunt tantum non nouitate fidem.
 Namque micant in eo diuini signa fauoris,
 Quae, quantus fiet, satq; superq; docent.
 Vt taceam, quod subsiliit, cum leta precarer
 Vxori grauida, limina vestra peiens.
 Quod potuit, gratabatur nondum editus illi,
 Cuius erit fidus tempore praeco suo.
 Nomen Ioannes satis id testatur aperte,
 Quod puero Gabriel iusserat ante dari.
 Nomine quo dictus nemo est de stirpe tuorum,
 Fiet enim mundo gratia nota Dei.
 Vxori ergo tuae, vicinae, & stirpe propinque
 Gratantur merito dulce puerperium.
 Suspensusq; rei tanta nouitate, futuros
 Euentus reputat peccore quisque suo.
 Et vestri nati, votis precibusq; petiti,
 Natalis peperit gaudia magna mihi.
 Iussit & arrepto calamo me pandere vobis,
 Quanta letitia sit mihi causa puer.
 Hinc quoque gaudendi vobis iustissima causa est,
 Vincula quod linguae sint resoluta tuae.
 Nuncius intento sacris quod ab aethere missus
 Promisit, potuit non caruisse fide.
 Haud nescis, Abrahae fuerit quam grata Tonanti
 Explorata fides, obsequiumque pium?

Mirando

Gen. 22.
Galat. 3.

Hebr. 11. *Mirando poteras grandæua discere Sara
(Cui spes prolis erat nulla) puerperio,
Vxorem quoque posse tuam gestamine prolis
Impleri, fieri sic statuente Deo.*
" *Absque mora, quodcunque Deo libet, euenit omne;*
" *Natura Dominus, quæ placuere, facit.*
*Hæc igitur pænas, fueras quia credere tardus
Numinis oraculo, iure dedisse puta.*
*Posteritas hoc exemplo plus cauta futura est,
Promptior oraculis, ut sit habere fidem.*
*Non tamen idcirco promissa fuere Tonantis
Irrita, quod fuerint somnia visa tibi.*
*Nam postquam decies coierunt cornua Luna,
Editus est infans, gaudia multa ferens.*
*Gaudia multa tulit vobis, & stirpe propinquis,
Et mihi, quæ vobis omnia fausta precor.*
*Ut mihi præfagit mens non leuis, omnia vertet
Prisca recens ordo, vitæq; digna Deo.*
*Vita repurgatis vitijs sincera coletur,
Bellis succedet pacis alumna quies.*
Esaïæ 2. *Aurea nascetur pulsus erroribus atas,
Quisque Deum pura religione colet.*
*Exoriens prælustre iubar, caligine pulsa,
Lustrabit vitijs pectora cæca prius.*
Malac. 4. *Denique quæ sancti cecinerunt tempora Vates,
Nunc instare reor, lata, beata, pia.*
Iocel. 2. *Huc faciet natus, tua quem peperit tibi coniux,
Victurus semper duriter atque probè.*
Psal. 71.
Ierem. 31.

Quem

Quem Deus elegit, docturum, semita quæ sit Matth. 5.
Æthereas arces scandere mente docens.
Cui grandescenti precor aspiret Deus, ut sit
Ad conuertendum corda scelestâ potens. Malac. 4.
Doctrina valeat, sceleratos increpet, atque
Blandis alloquijs pectora mæsta leuet.
Clamitet haud cessans, paret ut se quisque saluti, Esaï. 58.
Vox sonet ex eius gutture, more tubæ.
Atque viam Christi venturi lucis in oras, Malac. 3.
Exemplo, monitis, consilijsq; paret. Matth. 11.
Denique præcurrat, ceu Phæbi lucifer ortum,
Lumine præcellens astra minora suo.
Opto, puerperium cognatæ lenæ sit, atque
Ambobus senium mite, diuq; Vale.
Ex Nazareth.

Argumentum tertiæ Epistolæ.

*Exilium natæ, & generi dolet atque nepotis,
Infantumq; truci Rege iubente, necem.*

ANNA IOSEPHO.

*Vestri magna, gener mihi dilectissime, curâ
Fecit, ut hæc veniat littera missa tibi.*
*Credita namque tuæ fidei mea nata, neposq;
Me faciunt nunquam non trepidare metu.*
*Sollicitam me nocte facit fuga vestra, dieq;
Pignoribus tantis cor mala mille timet.*

Nox

Matt. 2.

Nox fuit illa mihi lacrymandi maxima causa,
 Grandæua qua non tristior vlla fuit:
 Qua iussit properè Pharias contendere ad oras,
 Nunciis atherei missus ab arce poli.
 Excita qua somno, correpto pignore dulci,
 Fleni flens dixit filia triste vale.
 Me patriamq; metu crudelis linquere Regis
 Cogebare, tremens impatiensq; moræ;
 Ne pereat reliquis cum natis ense tyranni,
 Mortali genitus matre Deoq; puer.
 In puerum nil posse scio molimina Regis,
 Intentet puero, quæ mala cumque potest.
 Sed quia mortali celat sub corpore Numen,
 Cogit amor profugis multa timere mala.
 Non istic à Rege truci discrimina nobis
 Semotum fuerum tam procul, vlla manent.
 Tres tamen imbelles quia habet vos impia tellus,
 Non cor sollicitum desinit esse metu.
 Est sincera fides tua perspectissima nobis,
 Contingit requies non tamen vlla mihi.
 A Etatem triuèrè meam gemitusq; dolorq;
 Quòd soboles sterili sit mihi nulla data.
 Respiciens tamen optata me prole parentem
 Fecit, inexhausta pro bonitate, Deus.
 Tunc igitur mæror vetus est in gaudia versus,
 Et cecini grates exhilarata Deo.
 At nunc me turbat fugata longinqua meorum,
 Quam noctu iussit mortis inire metus.

Dedere

Dedere namque neci iussere edicta tyranni,
 Infantes, Bethles mania quot quot habent;
 Vt suspectus ei pereat quoque pugio noster,
 Nec sibi successor debita sceptrâ gerat.
 Quamuis sollicitat crudelem vana tyrannum
 Cura, tamen pereunt, qui meruère nihil.
 Heu quantam stragem puerorum, milite missò,
 Impius Herodes edidit ense truci!
 Ense trucidantur, qui vixdum limina vitæ
 Ingressi, nondum verba sonare queunt.
 Infantes non erubuit confringere saxis,
 Tigridibus miles plus scritatis habens.
 Quot vidi infantes abreptos vberè matrum,
 Confossosq;, feris alitibusq; dari! Psal. 78.
 Omnia manarunt penetratia sparsa cruore,
 Sanguinis immunis nulla platæa fuit.
 Heu quantis sonuit tunc passim vluatibus ather! Ierem. 31.
 Materna lacrymis quot maduere genæ!
 Quid commiserunt sugentes vbera matrum?
 Crimine quo possunt commeruisse necem?
 Nunquam impune feres crudelia facta tyræne;
 Tempus erit, cum tam barbarâ facta lues.
 A Superis nunquam crudelis inulta manebit
 Hec clades, nullo tempore quantâ fuit.
 Effusus sanguis vindictam aliquando requiret, Apoc. 6.
 Nam cum caliculis impia bella geris.
 Quod Superi statuère yatu manet omne per æuū,
 Hoc contra poterunt Regis sceptrâ nihil. Prou. 21.
 Nam

HEROÏDVM

Nam licet atroci sint multi clade perempti,
Nulla tamen noster pufio fata tulit.

Exod. 1. 2. Sic rector Phariæ moderans telluris habenas,
Hæbreos pueros perdere iussit aquis.
Perdidit haud paucos Nili septemplicis undis,
Omne genus Tharidim perdere posse ratus.

Ast illam cladem Moses euasit, eamq;
Est vltus, Pharios dum mare perdit aquis.
Illum seruabat lepida præstantia forma,
Quæ visa Regis filia mota fuit.

Psal. 44. A nostro puero forma certare venusta
Qui meritò possit pufio, nullus erit.
Vt iuuat pueri blandos me cernere vultus!
Vt curas animo pellere sæpe solet!
Diui nos radios non raro pectore sensi,
Oribus hos sensus clausa medulla meis.
Hinc igitur prima est mihi visa redire iuuenta,
Gaudia sed doleo tam citò rapta mihi.
O vtinam dentur tam longa tempora vitæ,
Vt reduces saluos cernere salua queam.
Ante obitum ò detur mihi pignora cernere cara,
Præ quibus in vita nil scio dulce magis.
Tunc mihi iucundum fuerit concedere fati,
Viuenti spacium nam breue forsitan erit.
In somnis vigilans reditum desidero vestrum,
Exoptoq; animo pignora cara meo.
Sed confido meis successum haud defore votis,
Præbet namque aures in pia vota Deus.

Deti-

LIBER SECVNDVS.

57

Detinet Hermopolis vos istic longius aquo;
Dum careo vobis, vita molesta mihi est.
Stamina spero truci fore mox refecanda tyrannò;
Tunc vestri dabitur copia grata mihi.
Interea commendo tibi natam atque nepotem,
Vt tuearis eos, cum quibus ipse Vale.
Ex Nazareth.

Argumentum quartæ Epistolæ.

Multa Sacerdoti super exilioque malisque,
Quæ passa est, memorat, iamque redire cupit:

MARIA ZACHARIÆ.

Extellure venit Pharia, venerande sacerdos,
Littera fortune nuncia fida meæ.
Optatæ sobolis natæ tibi nomine nuper
Gratabar, quòd sim stirpe propinqua tibi.
Nam magnum specimen virtutum pufio præbet, Lucæ 1.
Magnum quisque virum colligit vnde fore.
Et mihi non modicè tunc fortunata videbar,
Cum me respiceret calica ab arce Deus.
Intactaq; uterus caelesti prole tumeret,
Et parerem, mundi qui reparator erit.
Ast hæc perpetuis vitiantur gaudia curis, Lucæ 1.
Nulla dies curis non comitata venit.
Infanti, metui, frigus brumale noceret,
Cum casa confugium vilis inopsq; foret.

H

Quæ

*Quae quamuis fuerat ventorum peruia flabris,
Res tamen eximias cernere digna fuit.*

*Nil tanto dignum puero, nil visibus aptum
Amborum, poterat suppeditare casa.*

*Sed pia cura Dei rebus subuenit egenis,
Nec passa est quidquam deesse puerperio.*

Matth. 2. *Reges namque Magi venientes Solis ab ortu,
Donarunt puero regia dona meo.*

*Quae reuoluenam egestatis praedulce fuere,
Nobis, quod satis est, prospiciente Deo.*

*At Bethles pueros Herode iubente necare,
Quot quot sugebant ubera matris adhuc;*

*Admonitog, viro, Pharias properaret adoras,
Saluus ut euadat tanta pericla puer;*

*Immensus dolor inuasit praecordia nostra,
Sollicitam reddens, exanimansq, metu.*

*Tam charo capiti metuebam mille pericla,
Quae tam longinquum gignere possit iter.*

*Non herere igitur patrijs in sedibus ausam
Multa nocte fugam iussit inire metus.*

*Omnia, quantumuis mihi chara, relinquere iuuat,
Tam charum ledant dum mala nulla caput.*

*Ergo Paratonias dulci cum pignore ad oras
Concessi, charo coniuge freta duce.*

*Hic securam mali nunc exulo, nec mihi quidquam,
Dum meus est saluus pugio, ferre graue est.*

*Me desiderium patria, me saepe meorum
Sollicitat, quod eis cogar abesse procul.*

Sed

*Sed me solantur coniuux natusq, suavis,
Et faciunt, haec ut sit mihi ferre leue.*

*Plus mouet impietas felesq, canesq, colentum,
Atque boues, quos haec gens putat esse deos.*

Esaie 24

*Quodq, magis risu dignum quis dixerit esse,
Porrum & cepe colunt, Numina vera rati.*

*In mortale genus cadit heu tam deuus error,
Credat ut esse deos, quae ratione carent?*

*Posthabeatq, Patrem caelestem animantibus vllis?
Hec sacris venerans, hinc bona quaeque petens.*

*Non illufurum mortali daemona spero
Esse diu generi, respiciente Deo.*

*Instat enim interitus simulacris proximis, atque
Quo redeat pietas publica, tempus adest.*

*Namque obmutescunt vanissima numina diuum,
Mortales miseris ludificat a modis.*

*Quodq, magis mirum dicas, delabra repente
Fracta Dei aduentu multa videre fuit.*

Esaie 19

*Agnouere Creatorem Dominumq, volucres,
Carmina fundentes gutture blanda suo.*

*Floribus arrisere suis viridantia prata,
Nullaq, non arbor vertice pressa fuit.*

*Blanditi puero fluuij sunt murmure blando,
Et Zephyris solito blandior aura fuit.*

*Insuper & Nilus salienti flumine plausit,
Gaudia sublati testificatus aquis.*

*Hec cernens tacito gaudebam pecclore mecum,
Ista sciens fieri non sine mente Dei.*

H 2

Exilium

*Exilium fero non ægrè, nam barbara gens hæc
Sic licet, obsequijs nos tamen ipsa fouet.*

*Æternumq; licet pauci nouère Tonantem,
Spero tamen claros religionis fore.*

Esaie 31.

Gen. 49. *Hic olim Isacidas longum latitare cœgit,
Seruitiumq; pati, non toleranda fames.*

*Qui summum interea coluerunt rite Tonantem,
Hosq; penes mansit religionis honos.*

*Vnde manent Pharijs pietatis signa relicta,
Tempore progresso sit vitiosa licet.*

*Proderit & genti pueri præsentia Christi;
Quæ Sol cunque potest cernere, purgat ea.*

*Sæpe solum natale gemo patriosq; penates,
Et mecum tacito talia corde queror:*

*Quando erit, vt redeam, caelestia iussa secuta,
Ad patrias sedes, vt loca sancta petam?*

*Vt teq; uxoremq; tuam natumq; suauem,
Sæpe Deum, detur cernere posse, precor.*

*Nam nunc Hermopoli plus sextus labitur annus,
Dum dulci patria cogor abesse mea.*

*Hac igitur libuit te compellare tabella,
Quando secus fandi copia dempta mihi est.*

*Exilium nostrum confido non fore longum,
Et me visuram teq; laresq; meos.*

*Hoc faxit rerum Sator, & cum coniuge chara
Det placido senio vir tibi magne frui.*

Hermopoli.

Argu-

Argumentum quintæ Epistolæ.

*Multa suo nato metuit discrimina mater,
Atque rogat, lingua sit moderamen ei.*

ELISABETHA IOANNI.

Mittitur ex tectis tibi littera lecta paternis,
Sollicitæ matris scripta tremante manu.

*Hac tecum fari visum est, & pectore quadam
(Quando aliter nequeo) pandere clausa tibi.*

*Nulli credibile esse reor, dulcissime nate,
Quot dederim gemitus, fletibus ora madens;*

*Quod sine prole mihi iuuenilis fluxerit etas,
Et sterilis notis sim vocitatus meis.*

Lucæ 1.

*Sæpe pudore graui fugi commercia vulgi,
Monstrari digitis, ceu maledicta, timens.*

*Sum rata non nunquam scelus admisisse pudendum,
Ob quod ego iubear tam graue ferre probum.*

*Fundendisq; ideo precibus, votisq; vacauit,
Calicolum Regem flectere posse rata.*

*Ergo diu sterilem qui Saram, quiq; Rebeccam
Respexit tandem, teq; venusta Rachel;*

Genes. 15.

Genes. 25.

Gen. 30.

1. Reg. 14.

*Quiq; Anna sterili clarum pietate prophetam,
Post crebros gemitus & pia vota, dedit;*

*Me quoque respiciens, optata prole parentem
Fecit, & afflictæ sustulit omne probum.*

*Quisquis amicitie fuerat mihi fœdere iunctus,
Gaudebat, nobis omnia fausta precans.*

Lucæ 1.

H 3

Vbera

Vbera grandæua distendi marcida lacte,
 Vicinis res est visa stupenda meis.
 Cor mihi tunc demum est longo mærore solutum,
 Et tecum reddi visa inuenta mihi.
 Insuper & muto genitori lingua soluta est,
 Et præana Deo protulit ore pio.
 Præterea cecinit præsago corde futura,
 Euentus quæ nunc vera fuisse probat.
 Sed de te mihi speratis breuiora fieri
 Gaudia, & obrepens sustulit illa dolor.
 Nam loca vasta puer petisti matre relicta,
 Concedens genio gaudia nulla tuo.
 Matth. 3. Nam tenui victu castigas membra, locustis
 Melleq; conditus, quod loca vasta ferunt.
 Pocula, quæ valeant corpus releuare fatiscens,
 Exhorrens, maus fonte leuare suum.
 Quæq; artus tegeris macilentos veste, cameli
 Est tegmen rigidum, duritiæq; premens.
 Pellicea zona quoque lumbos cingis humiq;
 Nocte cubas, somnus lumina quando premit.
 Reddit, quam seruas (vitatis urbibus) istic,
 Nomine sollicitam dura diæta tuo.
 Præscorum vatum duxisse haud arbitror vllum
 Tam duram vitam, dum pius esse studet.
 Ab corpus nimis afflictas, quod more tumentis
 Vanescit bullæ, ceu lenis umbra fugit.
 Iob 14. Plus quinis lustris, loca dum deserta peragras,
 Aspectu fraudor colloquiog; tuo.

Quare

Quare discrucior, cum sit solamen ademptum,
 Quod caperet matris sera senectæ tuæ.
 Si sacris Solymæ faciundis rite vacares,
 (Quo pater est functus munere) in ade sacra;
 Interdum foret esset a medicina senectæ
 Aspectusq; tuus, colloquiog; tuum.
 Absentis nati si tangor mater amore,
 Haud mirum, cum me curua senectæ premat.
 Hoc desiderium tamen est me vincere iustum,
 Hæc tibi si capta est vita iubente Deo.
 Quæ dixi, me sollicitant non raro, sed angit
 Libertas linguæ me magis ista tuæ.
 Impietatis enim reprehendere diceris omnes,
 Obijciens vitæ crimina cuique suæ.
 Quin & primores Solymorum carperet lingua
 Liberiore soles, religionem graues.
 Quodq; magis doleo, non parcat Regibus ipsis,
 Taxans illorum crimina, lingua tua.
 Ne tibi veridicæ vertant malè spicula linguæ,
 (Quod metuo, careat pondere) sæpe precor.
 Nulli non odiosus is est, qui crimina carpit,
 At Reges carpi non sua facta volunt.
 Esaias vates à vertice sectus ad imum est,
 Quod fuerit veri præco, grauisq; minis.
 Sed nec Zachariam Domini defenderat ades,
 Quin rigidis petris obrueret ur ibi.
 Quid reliquos memorem Vates, quos sanguine fuso
 Sustulit è viuus lingua proterua nimis?

Lucæ 1.

Matt. 14.
Marci 6.”
”2. Par. 24.
Matt. 23.

H 4 Sic &

1. Reg. 18. Sic & Thesbita fuerant conuicia Vati
 Allatura necem, ni celerasset iter.
 Cùm mente hac reputo, gelida formidine sanguis
 Diffugit, & trepidus concutit ossa pauor.
 Si tibi tale quid eueniat, superesse recusem,
 Instat enim vitæ meta suprema meæ.
 Incolumem nobis stellantis rector olympi
 Seruet nate diu te Deus, atque Vale.
 Ierosolymis.

Argumentum sextæ Epistolæ.

Baptistæ vinclis insultat adultera stricto,
 Eius & à morsu non timet vlla mala.

HERODIAS IOANNI.

Matth. 3. **H**aud oblita tui tabulas Herodias ad te
 Has mitto, rara vir pietate grauis.
 Atque utinam lingua potuisses fræna tenere,
 Clavior egregia religione fores.
 Lucæ 3. Sed quia mortali potuisti parcere nulli,
 Quin in eum vomeres ore venena tuo;
 Euēnt tandem, quod cor sperauerat antè,
 Cùm foret ira flagrans ob maledicta mihi.
 Matth. 14. Quid tibi Ioannes nunc confert libera lingua?
 Mar. 6. Scilicet vt clausum carcere vincla premant.
 Si non elleboro tibi opus foret, haud ita habenas
 Laxasses linguæ, ceu furiosus homo.
 E vulgo nulli tua parcere lingua solebat,
 Lucæ 3. Gaudens quemque trucidare more canis.

Quin

Quin & summates vrbis pietate verendos,
 Ausus, vt impuros, es lacerare viros.
 Vipereos quos non puduit te dicere factus,
 Dignos, quos Phlegeton post sua fata cremet.
 Nullum censebas præ te iustum, piumpq,
 Præ te nullus erat religione grauis.
 Lingua proterua tibi dum nõ male verteret ergo,
 Et taciti ferrent scommata quisque tua;
 Vibrare in Reges mordacis spicula lingua
 Sperasti vates vane licere tibi.
 Quis docuit, Reges genuino rodere dente,
 Te miser, & multo perficuisse sale?
 Hoc impunè tulit nemo: conuicia multis
 Iactata in Reges causa fuere necis.
 Rex se proscindi patiatur scommate vulgi?
 Despiciat Regem quilibet absque metu?
 An tibi, Zaccharia quod sis natalibus ortus,
 Intrepidus animos illa propago dedit?
 Fata Sacerdotum nunquam plus tuta fuisse,
 Qui linguæ frænum non habuere suæ;
 Quam vel cuiusuis media de plebe creati,
 Te scriptura potest sacra docere satis.
 Turba Sacerdotum gladijs, mandante Saule,
 Est casa, & Nobe tota cremata fuit,
 Quod Regi famulum fuerint præponere visi,
 Quodq, ab eis non sit præstita firma fides.
 Non mihi Davidis tolerantia magna probatur,
 Qui placide petras & maledicta tulit.

Matth. 14.

Exod. 22.

Actor. 23.

1. Reg. 22.

2. Reg. 16.

H 5 Plus

3. Reg. 12. *Plus Solomone satum probo, qui comescere flagris
Censebat vulgus iustius esse ferox.*
3. Reg. 21. *Sic quia non cessit Regi Nabuthus Achabo,
Occubuit, miserum plebe petente petris.
Non tamen in Regem conuicia torserat vlla,
Nec Regina fuit scommate lesa viri.*
3. Reg. 18. *Quos quia distrinxit mordaci scommate Vates
Thesbites, dubius penè salutis erat.*
3. Reg. 19. *Qui nisi præcipiti cursu loca sola petisset,
Non euasurus tristia fata fuit.*
2. Par. 16. *Reprendens Asam Iudea sceptræ gerentem,
Crura Hanani stringi compede dignus erat.
Et tibi profuerit nil stirps, aut munia patris,
Nec vita pietas credita magna tua.*
- Marc. 6. *Sed neque, quod vulgò magnus dicare propheta,
Compedibus duris eripiendus eris.
Non tibi discipuli poterunt succurrere pauci,
A vulgo discas nil opis esse tibi.
Quod Regi placuit, non plebs infringere tentat;
Nec proceres, carpsit quos tua lingua, fauent.
Sæpe tuis monitis facilis Rex præbuit aures,
Cum tibi mordendi nulla libido foret.
Cum verò amborum capisses rodere vitam,
Incaluit bilis pectore clausa meo.
Vindicta (fateor) rationem querere capi,
Qua nisi completa, non erit vlla quies.
Hæc mihi continget, cum iam ceruice resecta,
Os effrene tuum desinet esse dicax.*

Fami-

*Femineas artes non perspexisse videris,
Omnia quæ faciunt, quæ voluere, rata.
Tutius irrites vrsam fuluamq; leenam,
Cum iaculis fixo queris abire mare;
Quam quos iunxit amor, valeas disjungere citra
Grande malum, & capitis certa pericla tui.
Quos utrimque ligat vinculum flagrantis amoris,
Non vis dinellat, nil maledicta queant.
Fortè vir, ut qui sit nobis plus fortis, amore
Si flagret, offensus dissimulare queat.
At mulier facibus telisq; Cupidinis icla,
Si sit lesa, solet ledere mille modis.
Horridior rusco, Lernæa immanior hydra
Est, ubi commota scemina bile flagrat.
Tene indiuiduas bone vir fugiebat amantum
Esse voluntates? velleque nolleque idem?
Est eadem mecum Regis sententia fixa;
Quod volo, vult & Rex: quod vetat ille, veto.
Quid scepro liceat Regali, quamq; tremendum
Debeat esse, decet te meminisse prius.
Dediscas istic maledictis ledere Reges,
Obmutescetq; os, quod fuit ante loquax.
Istic viue diu, si viuit carcere clausus,
Et donec pendas sanguine facta, Vale.
Ex aula Regia.*

Argumentum septimæ Epistolæ.
Languenti fratri, Christum rogat auxilia Martha,
Auxilium solita pro pietate ferat.

MAR-

HEROIDVM
MARTHA CHRISTO.

Littera Bethane venit hac trepidater ab vrbe,
Christe Dei proles indubitata Patris.
Scribendi mihi causa fuit iustissima, languor
Intentans fratri fata suprema meo.
Ioan. 11. Lazarus heu noster defecit viribus ager
Decumbit lecto, frigore membra tremens.
Pescit opem morbus, quoniam incrudescit in horas;
Tu nisi subuenias, spes labefacta cadet.
Sedula nil agro Medicorum industria confert;
Quae prodesse solent pharmaca, sola nocent.
Non morbum Medicina leuat, neque lenit, at auget,
Et labor humanus nil opis addit ei.
Denique tanta mali vis est, ut gliscat in horas,
Et fratri metuat quisque pericla meo.
Non igitur superest morbi spes vlla leuandi,
Tu nisi respicias Christe, malumq, leues.
Semper es ingenti fratrem complexus amore,
Hic faciat fratris te meminisse mei.
Hoc paribus votis ego te & germana rogamus,
Fratris ut hoc tristi commoueare statu.
Omnibus est exprompta salus, quicunque requirunt
Auxilium miseri supplice voce tuum.
Matth. 11. Auditum surdis, & captis lumine visum
Lucæ 7. Restituis, claudos protinus ire facis.
Luc. 5. 17. Nec dedignaris lepra mundare leprosos;
Te quiuis morbus precipiente fugit.

Dæmo-

LIBER SECVNDVS

63

Dæmonas expellis, non ausos hiscere contra;
Edictis parent, corripuntq, fugam.
Ne repetam tempestates siluisse marinas,
Parentes iustis imperioq, tuo.
Testantur satis hac te Patre Tonante creatum,
Et factu promptum quidlibet esse tibi.
Insuper imperitas quoque morti, fataq, cedunt,
Si verbo inbeas cedere fata, tibi.
Cum natus viduae Naimitidos esset humanus,
Defuncto redijt Numine vita tuo.
Sic properis fatis Iairi filia rapta
In vitam redijt, te rogitante Patrem.
Matt. 9. Promptius ergo tibi quemuis dispellere morbum,
Et facere, ut valeat languida membra trahens.
Hæc faciunt, ut spem foveamus egoq, sororq,
Nempe fore, ut fratri sit reparanda salus.
Vnicus est nobis frater, generisq, columna;
Omne decus nobis, hoc pereunte, cadet.
Hinc sit, ut egroti plus discruciemur amore,
Sollicitetq, salus eius utramque magis.
Hi mihi, quod fuerit Procerum vasania dira
Vltra Iordanem cedere causa tibi.
Ioan. 10. Quod non liuor edax mortalia corda propellit?
Cæcat eos, qui se cernere cuncta putant.
Non gens tot signis visis male grata mouetur,
Humanas vires quæ superare vident.
Si non Primorum cessisses Christe furori,
(Mitis ut es, nulli non nisi recta volens)

Non

Lucæ 11.
Matt. 15.
Mar. 1. 5.
Matt. 8.
Lucæ 8.

Osee 13.

Lucæ 7.

Matt. 9.

Ioan. 10.

Non languore graui correptus Lazarus esset,
 Omnia qui miseri membra tremore quatit.
 Non nos sollicitas pietas & cura tenerent,
 Ne strâque non luctu turbida tecta forent.
 Aut sit tentandus fuerat languore, periculum
 Instaret nullum, quo periturus erat.
 Nam morbum praesens pepulisses protinus omnem,
 Vel verbo, praesens quo pharmaca nulla valent.
 Et quia praesentem monet accelerare medelam,
 Qui fratri morbus certa pericla parat;
 Auxilium implorare tuum Medice optime cogor,
 Vi fratrem serues (quod potes) ante meum;
 Quam fato domitus Stygias descendat ad umbras,
 Et misera iam sit spes mihi nulla super.
 Vi verum fatear, te sollicitare vetabat,
 Nimirum veritatem te reuocare, pudor.
 At vicit trepidum pietas fraterna pudorem,
 Omnem namque moram languor abesse iubet.
 Ergo tibi fidum non nunc oblitus amicum,
 Fer, sine qua nequeat viuere frater, opem.
 Sunt tibi Summates insensi plurimi, eorum
 Quod vitam carpas, flagitijq; notes.
 Praecipitare quidem nuper de monte parabant,
 Cum vitæ obijceres crimina cuique suæ.
 Sed quem ceperunt, fuerat labor irritus omnis,
 Numen enim contra quid queat omnis homo?
 Mortis enim domitor medios pertransijt hostes,
 Ceu leo perumpit retia tensa sibi.

Lucæ 4.

Pro. 21.

Te quo-

Te quoque sunt alias moliti ladere saepe,
 Sed nihil egerunt improbitate sua.
 Nolentem poterit nunquam te ladere quisquam,
 In te coniuret vis inimica licet.
 Ergo metu posito, te confer protinus ad nos,
 Fer fratri celerem, qui potes vnus, opem.
 Namque ideo te stellifero demisit olympo,
 Aeternus rerum Conditor atque Parens;
 Vi sis indubitata salus mortalibus ægris,
 Et quos infecit culpa, medela fores.
 Si mihi nota tua est bonitas communis in omnes,
 Lazaron vt serues, accelerabis iter.
 Bethania.

Ioan. 3.
 7. 10.
 Lucæ 19.
 20.
 Ioan. 19.

Lucæ 19.

Argumentum octauæ Epistolæ.
 Dilecto Nato Procerum molimina dira
 Sollicitæ Mariæ prouida cura timet.

MARIA IESV.

Littera missa tibi venit optatura salutem,
 Humani generis maxima Christe salus.
 Ad te cura tui cogit me scribere, quando
 Te compellandi copia dempta mihi est.
 Verius oraculo iam dudum, nate suauis,
 Experior, multis, qua fero, docta malis,
 Esse, quod afflatu Simeon mihi Numinis actus
 Prædixit, fore, vti cor fecer ense meum.
 Bethleos pueros Herode iubente necare,
 Exanguis suam nomine facta tuo.

Lucæ 2.

Matth. 2.

Infan-

*Infandos trepido cruciatus pectore sensi,
 Cum metus ad Pharium cogeret ire solum;
 Cladis ut immunem te saltem barbara tellus
 Sernaret, patrioplus tibi fida solo.
 Firma quies animo turbato haud contigit ante,
 Quam moriens pœnas impius ille dedit.*

*Amissum propter te, cura dolorq; coquebant
 Sollicitum pectus nocte dieq; meum.*

*Cura cibi, potus, somni quoque fugerat omnis,
 Nam nusquam inuentum sum perijisse rata.
 At tandem Procerum in medio, sub fornice tēpli,
 Conspexi celso te residere throno.
 Hic igitur luctus biduanus gaudia versus
 In maiora fuit, quàm fuit ante dolor.
 Quid dicam, quoties alias mihi semina luctus
 Præbueris, metuo dum mala mille tibi?
 Semper enim metuo, quæ te mala ledere possint,
 Ne te corripiant, obijciantq; neci.
 At qua sollicitat mea nunc præcordia cura,
 Tanta est, ut nequeam pectore ferre diu.*

*Postquam namque tuus monumento Lazarus à te
 Prodiit excitus, quo tumulatus erat;
 Multis est Solymis, penes est quos summa potestas,
 Ob tua succensus facta stupenda furor
 Fame namque decus passim decrescit eorum,
 Dum vulgus nomen tollit in astra tuum.
 Hinc excandescent, hinc liuor gliscit eorum
 In te tantus, vti tollere quisque parat.*

In te

*In te coniurant, statuunt te perdere cuncti,
 Prendere si quo te tempore fortè queant.*

*Huc ope nituntur summa: nil Pascha moratur
 Instans, festa dies religione patrum.
 Sic furit ira lupi, visaq; exastuat agna,
 Dente voraturi, si sibi detur, eam.
 Nunc igitur cedens illorum nate furori,
 Bis denis socijs hinc comitatus abes.
 Atque Ephrē laitas, Solymis procul atque parète,
 Ne magis irrites, quos furor asper agit.
 Non humana potest te vis, non demonis artes
 Ledere, coniungant robur opemq; licet.
 Inssu sepe tuo Stygia fugere caterua,
 Et trepide vires extimuerè tuas.
 Quem numerosa virum miserè vexabat Erinnyis,
 Arctatum vinculis, comædibusq; grauem;
 A furijs liber mentem visumq; recepit,
 Auditumq;, Deum te rogitante Patrem.
 Te dare præcipitem celso de vertice montis,
 Perdere te studuit gens male sana petris.
 Sed miseri sese vano torsere labore,
 Cum tibi nolenti nemo nocere queat.
 Quid memorem fluctus te composuisse marinos?
 Et plantis solidam substituisse viam?
 Qui verbo solus potes aspera fata domare,
 Conatus hominum composuisse potes.
 Hæc mecum tacitè reputanti cura recedit,
 Subseditq; metus, qui grauis ante fuit.*

I At pie-

Luc. 19.

Ioan. 11.

Psal. 90.

Ioan. 10.

Luc. 4. 11.

Mat. 9. 12.

Luc. 8.

Marc. 5.

Luc. 4.

Ioan. 8.

Marc. 6.

Ioan. 6.

Matt. 14.

Matth. 9.

Luc. 7.

Ioan. 11.

At pietas materna tamen timet omnia tuta,
 Et metuit nunquam non mala mille tibi.
 Si Solymam repetas instantis tempore Pascha,
 Illorum rabies est metuenda tibi.
 Haud ullis meritis flectes adamantina corda,
 Nec signis, doceant te licet esse Deum.
 In te si rabies illorum saniat, atque
 Orbet me nato, vita molesta foret.
 Orba meo nato, renuam post esse superstes,
 Cum foret ereptum, quod iuuet, omne mihi.
 Sollicita mi nate tua miserere parentis,
 Quodq; potes, vita quaeso pericla fuge.

Argumentum nonæ Epistolæ.

Nititur à diro studio reflectere Iudam,
 Ne quò sacra fames pergere cogit, eat.

MAGDALENA IVDÆ.

R Eddidit attonitam vulgatus rumor Iuda,
 Et fecit gelido me trepidare metu.
 Non igitur potui non ad te scribere, ut illud
 Non tentes, quò te tristis Erinnyis agit.
 Namque auri te sacra fames hortatur, IESVM
 Ut perdas Dominum proditione tuum.
 Nec quod fama canit, vanum aut fictum arbitror esse,
 Cum soleas alias aris amore capi.
 Iohan. 12. Vngvine namque pedes mensa accumbentis IESV
 Cum demulcerem, murmuris autor eras.

Tollebas

Tollebas animos, & turgens bile fremebas,
 Prætexens ficto triste colore scelus.
 Præstare aiebas liquidos hos vendere odores,
 Ut lecto pretio turba fruatur inops.
 Non fuerant cura tibi, quos grauis urget egestas,
 Ast hinc captabas impia lucra tibi.
 Spe quorum quia eras fraudatus, dira cupido
 Sarciat ut damnium, suasis adire scelus.
 Constituis natumq; Dei, fidumq; Magistrum
 In mortem pretio tradere, & arte mala. Matt. 26.
Lucæ 22.
 Namque Sacerdotum proceres, urbisq; senatum
 Accessisti, ut facias proditione lucrum.
 In terris facinus nemo est immanius ausus,
 Tale nihil Phœbi vidit ab axe inbar.
 Hoc si flagitium facias, quod pectore versas,
 Non metues capiti, fulmen ab axe, tuo?
 Non metues, vltrix ne tellus fortè dehiscat,
 Viuus ut in Stygios præcipitere rogos?
 Aut ne Tisiphone facibus te terreat atris?
 Aut laqueo vitam siniat illa tibi?
 Tantane te cepit meritorum obliuio Iuda,
 In te qua larga contulit ille manu?
 Te præceptor Apostolico decorauit honore,
 Multiq; cum socijs edere signa dedit.
 Ne vitij foret innati tibi nulla medela,
 Gestandi loculos copia facta tibi est.
 Sed nullis est officijs expleta Charybdis,
 Cor adeo obsedit dira Megæra tuum.

I 2

Ille

Illa igitur, tacito quæ nunc in pectore versas,
 Quam facias, sana discute mente prius.
 » Nil temere attentas, nunquam fecisse quod optes,
 » Sed frustra, misero cum sit adempta salus.
 » Nullum crede scelus minus sursum semper inultum;
 » Rebus in infandis & voluisse graue est.
 Tartareas pœnas ne somnia vana putares,
 Arbitror à Christo te didicisse satis.
 Matt. 25. Cum tibi defuerit nihil hæcenus, omnia largè
 Lucæ 16. In finem vitæ, suppeditante Deo,
 Lucæ 22. Cur auri male suada fames excacat, & atris
 Te cruciat curis, præcipitemq; trahit?
 Tempore cum tanto, mihi faciliq; magistro
 Sis vsus, domino cur mala tanta struis?
 Tres anni docuere satis non esse creatum
 Semine mortali, sed genitore Deo.
 Audisti interea toties oracula sancta,
 Factaq; vidisti vix habitura fidem.
 Cur horum velut oblitus, crudelia fata
 Lucæ 10. Innocuo domino munificoq; paras?
 Intuitus Christi medicus, diuinaq; verba
 Sic incenderunt pectus amore meum,
 Vt me non moueant fallacis gaudia mundi,
 Quæ præstrinxerunt lumina sæpe mea.
 Lucæ 7. Forte ingressus erat Pharisei tecta Simonis,
 Vt sumenda grauem pelleret esca famem:
 Hic rumor simulatque meas peruenit ad aures,
 Illico mens illuc me properare iubet.

Non

Non me terrebant intrare pudorque metusq;
 Non Procerum vetuit triste supercilium.
 Sed complexa pedes lacrymis sine sine rigaui,
 Nec stauis piguit tergere deinde comis.
 Osculag; extersis auide pia figere plantis
 Iuuit, & unguentis ungere Achemenijs.
 Oraui quoque, flagitio me purget ab omni,
 Quo polluta fuit pristina vita mihi.
 Indulta venia, vita delicta prioris
 Exosa, in Christum mens mea tota vacat.
 Excidet ille meo nunquam de pectore, donec
 In nostro calidus corpore sanguis erit.
 Non me diuellent ab eo discrimina vitæ;
 Quod iuuet in vita, nil scio, præter eum.
 Nititur hoc vno mea spes fiduciaq; omnis,
 Hic est confugium delictumq; meum.
 Non ergo tibi perniciem clademq; perennem
 Accerses, si sit vel tibi mica salis.
 Consilium muta, sceleratamq; exue mentem;
 Pro magno lucro sit tibi lenta mora.
 Qui sequitur præcepit hortamina prima furoris,
 Post stolidum facinus sæpe dolere solet.
 »
 »
 Insontis bonitas furiosos comprimat ausus;
 A captis, Erebi terreat ignis edax.
 Ne dubita veniam sceleris sperare nefandi;
 Hac potitur, quisquis supplice mente rogat.
 Fons indeficiens pietatis cum sit IESVS,
 Concedet veniam: tu respisce modo.

Zach. 13.

I 3 Fidu

- Matt. 18. *Fidus pastor ouem dumeta per aspra vagantem*
 Lucæ 15. *Sollicite querit, quam perijisse putat.*
Inuentamq; humerus imponit letus, eamq;
Ad fecunda herbis pascua rursus agit.
Sic peccatoris queritq; cupitq; salutem
Christus, ei crimen quando dolere videt.
Oblitus veteris culpæ, dignatur eundem
Heredem regni parte locare sui.
Scis Christi multos ex sectatoribus esse,
Quorum vita prius crimine fixa fuit.
Quos tamen, in melius conuersa mente, recepit,
Iamq; Deumpura religione colunt.
Te quoque (pœniteat modo facti) crimine tanto
Absoluet, primo restituetq; gradu.
 Lucæ 19. *Zacchæus Christi, bona cuncta reliquit amore;*
 Matth. 9. *Matthæus reliquum nil sibi fecit opum.*
Ambo alacres, multiq; alij vestigia Christi
Non dubitauerunt per mala multa sequi.
Tristibus inuictus tot eum comitatus es annos,
Nunc prodes, tenuis victus amore lucri?
 Lucæ 22. *Captus es hand dubie pellacis demonis astu,*
 Ioan. 13. *Dum te nummorum spe satiare parat.*
Heu te prastigijs, & spe deludit inani,
Vt Phlegetontis postmodo perdat aquis.
Sed respisce prius, quam te dementia perdat,
Et Dominum veniam supplice voce roga.
Nam respiscenti ignoscet clementia Christi,
Hanc implorabis, si sapiis, atque Vale.

Argu-

Argumentum decimæ Epistolæ.

Solatur Petrum peccamina fixa gementem,
Atque pijs monitis ad meliora vocat.

MARIA PETRO.

QVAE natus meus antè suis oracula sepe
 Dixerat, euentus vera fuisse probat.
 Immensos nobis pepererunt illa dolores,
 Hinc nostræ lacrymis imaduere genæ.
 Et quamuis potius sit opus solamine mæstæ,
 Vt quæ sim nato nunc viduata meo,
 Cura tui tamen hortatur me scribere Petre,
 Scilicet ut mæstum mæsta dolore leuem.
 Indulges lacrymis, pectusque doloribus angis,
 Quod promissa fides sit violata tibi.
 Magna nimis fuerat, quæ te tentatio vicit,
 Quæ potuit pactam tollere corde fidem.
 Sunt tibi visa tui miracula multa Magistri,
 Esse DEO natum quæ docuere satis.
 Quid memorè morbos, Medicorū pelleret quos ars
 Non potuit, pulsos voce salutifera?
 Viuisco verbo sic multis lumine castis,
 Te coram atque alijs, reddita vita fuit.
 Plus tamen in celsi sua numina vertice Thabor
 Prodidit, illustris cum sibi forma foret:
 Phæbeis radijs facies cum clarior esset,
 Vestimenta forent candidiora niue.

Matt. 16.

20.

Lucæ 18.

Ioan. 16.

Matt. 26.

Lucæ 22.

Ioan. 5.

Lucæ. 8.

Ioan. 9.

Marc. 8.

Matt. 20.

Lucæ 15.

Matt. 17.

Marc. 9.

Lucæ 9.

I 4

Rem

- Rem tantam spectare tibi natisq̄, Salomes,
 Vatribus & binis post sua fata datum est.
 Mirum igitur, culpa te succubuisse pudenda,
 Oblitum fidei, non semel ore data.
 Infandum scelus est Dominumq̄, Deumq̄, negasse,
 Atque suo capiti diua rogasse mala.
 Hanc tamen ob causam veniam ne criminis huius
 Despera, vacuus pectore, mentis inops.
 Matt. 27. Hoc dirum ad laqueum malesanum traxit Iudam,
 Acto. 1. Et Phlegetonteos fecit adire lacus.
 Quis si delicti, facinus crudele perosus,
 Quisisset veniam, nil dubitante fide;
 Passurus fuerat nullam (sum certa) repulsam,
 Seruatus nati pro bonitate mei.
 Proditor exemplis, caeca nisi mente fuisset,
 Multorum potuit discere id ante satis.
 Cui fonti veniam se deliquisse fatenti
 Abnuerat natus, non miseratus eum?
 Matth. 9. Mattheum Leui summo decorauit honore,
 Lucæ 19. Zacchæiq̄, pius tecta subire tulit.
 Matth. 11. Tam pius in fontes fuerat, facilisq̄, receptor,
 Lucæ 7. Vt visus fuerit velle fauere malis.
 Ast auri suribunda fames prastrinxit Iudæ
 Mentem adeo, vt sani viderit ille nihil.
 „ Qui nullis demens monitis meritissq̄, mouetur,
 „ Causa est exitij, quo perit, ipse sui.
 Osee 13. Tu vero fidei retinens in corde vigorem,
 Placandi firmam spem retineto Dei.

Lapsus

Lapsus es, vt lapsis succurrere promptior esses,
 Cum Christi fuerit credita caula tibi.
 Non poterant Christi, tibi qua pradiixerat ante
 Suprema in cena, verba carere fide.
 Euenit omne, Dei quidquid processit ab ore,
 Vnius indubie sunt rata verba Dei.
 Viribus humanis nulla est fiducia firma,
 Si modo diuina destituantur ope.
 Fecit amor vehemens verbis dissidere Christi;
 Ah notus fueras non satis ipse tibi.
 Sed simul atque sacer Paracletus venerit arce
 Missus ab aetherea, dixit vt ipse Ioel:
 Nutabunda suis firmabit pectora donis,
 Nullius vt fati terreat illa metus.
 Et sic te sancto succendet amore tuosq̄,
 Vt toti in Christi quisque vacetis opus.
 Iam tunc securi metuetis nulla pericla,
 Perferet intrepidus tormina quisque necis.
 Te fecere modo trepidantem verba puella,
 Ne tibi cum Domino mors subeunda foret.
 Sed mox impavidus, generoso pectore, Regum
 Terrificas temnes despiciasq̄, minas.
 Dumq̄, salutaris fidei pia dogmata trades,
 Aeternæ multis causa salutis eris.
 In terrisq̄, tibi pralustri nomine parto,
 Accedes Superis post mala multa decus.
 Expecta fretus venia, certusq̄, salutis,
 Post luclum spera gaudia magna tibi.

I 5

Nam

Ioan. 21.
 Matt. 26.
 Ioan. 13.
 Psal. 118.
 Lucæ 21.
 Ioan. 15.

„

„

„

Ioel. 2.

Act. 4.5.

Matt. 26.

Lucæ 22.

- Matt. 16. *Nam quia firma fuit, ceu petra, fides tua Petre,
(Qua Christo potuit gratius esse nihil.)
AEdificaturum dixit se Ecclesiam isti
Innixam solide saluificaq; petra.
Quam vis nulla loco, Stygij nec demones unquam,
Viribus admotis, precipitare queant.
Inconcussa loco manet, atque immota manebit,
Dum face lustrabit Phæbus utrumque polum.
Hinc Notus & Zephyrus, Boreas hinc spiret &
Non enersa tamē turbine teētāruent. (Eurus,
Ceu pupilla, Deo cura est: ita diligit, ut non
Cara magis sponso sponsa sit vlla suo.
Teq; ideo sociosq; tuos profecit, ut illa
Omnibus in mundi sit celebrata locis.*
- Lucz 22. *Id metuens demon hominum scuisimus hostis,
Vos cribrare, velut grana, paratus erat.
Sed Christi precibus persuasio firma manebit,
Perstabitq; fides intemerata tibi.
Hac in te non deficiet, neque deseret vllum,
Qui longa serie substituendus erit.*
- Ion. 21. *A Christo verò quia designatus es eius
In terris custos precipuumq; caput;
Ne tibi displiceas delicti nomine, nec spem
Abjicias venia, qua tibi certa manet.
Mitis ut in lapsos esses post, lapsus es ipse,
Quam sit homo pronus crimē ad omne, memor.
In scelus hoc qui te lapsum respiscere fecit,*
- Matt. 26. *Cum te respiceret, numine nempe suo;*

Illico

*Illico prouectum culmen curabit ad altum,
Cui Regum cedent aurea scepra locum.
Hoc successores residebunt culmine, donec
Stabit, quam Christus tradidit ore, fides.
Hac te spe minimè fallace attollere visum est;
Hac fultus curis fac moderere tuis.
Nanque tulit verè respiscens nemo repulsam,
Nec te laturum crede, diuq; Vale.*

Argumentum vndecimæ Epistolæ.

*Cognati laudat dotes fidasq; piastq;
Tradendæ fidei cura sit vna, monens.*

MARIA IOANNI.

His tabulis clausam, dulcis cognate, salutem
*Mitto tibi, quando cogor abesse tibi.
Te cuperem presente frui, verbisq; salutis,
Pectoris ex sacri qua tibi fonte fluunt.
Hac mihi mærenti solamina magna fuere,
Saucia cum curis pectora nostra forent.
Ut matrem natus, fido me corde colebas,
Cum Solyms ageres, nil mihi deesse sinens.
Ceu natum genitrix, te sum complexa fauore,
Ornatum varijs dotibus esse videns.
Ut reliquas taceam, casti rata signa pudoris,
(Cuius amore flagro) grata fuere mihi.
Et sincera fides, non fallens rebus in arctis,
Inq; meum natum non labefactus amor.*

Has

Has dedit ob dotes tibi multa arcana videre,
Mortali Christus matre, Deoq; satus.

Ioan. 13.
& 21.

Inq; sacra cœna mysteria multa reclusit,
Quorum mortalis vix queat esse capax.
Nimirum pectus super eius quando cubabas,
Percontans, quisnam proditor ille foret;
Qui furijs actus Dominum sidumq; magistrum
Traderet in fœdam proditione necem.

Ioan. 19. Fecere hæc dotes, ut pendens in cruce I E S V S
Custodem matris iusserit esse suæ.

His respondisti iusis iusteq; piæ,
Nati quippe pijs munere sanctus eras.
Nam consernata crudeli funere nati,
Præ cunctis alijs tu mihi fidus eras.
Verbis namque pijs consolabare dolentem:
Et stentem nati tristia fata mei.

Chari obitu nati præcordia nostra subibat,
Quam magnum genitrix non tulit ulla, dolor.

Genes. 4.
Gen. 37.

Plorabat merito miserabile funus Abeli,
Mortalis generis non bene cauta parens.
Plangebat grauius pectus formosa Rebecca,
Cum vestis nati sanguine tincta foret.

2. Reg. 21.

Et Resp̃sæ fuerat stendi iustissima causa,
In cruce cum natos cerneret illa suos.
At me maiorem pia præcordia luctum
Sensit nulla parens, nec feret ulla parem.
Quem mihi lenibas verbis, curaq; fideli,
Mulcens alloquijs officijsq; pijs.

Hæc

Hæc memori, donec spirabo, reposta manebunt
Pectore; non illinc eximet ulla dies.

Momenti magni res est & rara repertu,
Theaurusq; ingens, intemerata fides. ”

Nam curis luctuq; lenat varijsq; periclis,
Quæ nos pro Christi nomine multa premunt.

Si sinerent Euangeliumq; fidesq; docenda,
Gentibus ut cunctis certa sit inde salus;
Te cuperem mihi firmum indiuiduumq; sodalem,
Atque tuo vultu colloquijsq; frui.

Sed celebrem fieri diuinum præstat honorem,
Et duci populos ad pietatis opus.

Ut populis Asia fidei pia semina tradas,
Expedi, & Christo pullulet inde seges.

Alma seges, læta virtutum fruge referta,
Quam sanctum foueat Flamen, & imbre riget.

Per te Ephesus linquat præstat simulacra deorum,
Atque Deum pura religione colat.

Huc neruos intende tuos, huc nitere totu;
Prospera succedent omnia, dante Deo. ”

Christi præsidio confisus nulla pericla,
Quæ vitæ valeant damna parare, time.

Omnibus eripiet te (ceui confido) periclis,
Et placide vitæ tempora longa dabit.

Obstrepas Hæreticus, tormentaq; sæua tyrannus
Intentet, damni nil tamen inde feres.

Horrida non moueant animum discrimina vitæ,
Nec triste exilium, quod tibi cunque manet.

Dilecto

Dilecto nunquam dilectus deerit IESVS,
 Athletam semper proteget ille suum.
 Ergo propaganda fidei sit sedula cura,
 Gentibus hanc verbo trade, & epistolis:
 Omnibus ut reparata salus contingat, & unum
 Sectentur Christum, qui coluere deos.
 Sed quid calcar equo currenti subdere pergo,
 Hanc tibi rem cura cum satis esse sciam?
 Nos tantis dirimi spacijs, ex parte molestum est,
 Per qua semper ero fortè dirempta tibi.
 Quod nobis igitur coram prestare negatur,
 Sarcinat hinc illinc littera saepe data.
 Coniunctis animis haec sit solaminis instar,
 Hac connectantur firmiss, atque Vale.

Argumentum duodecimæ Epistolæ.

Explicat, innatum quanto teneatur amore,
 Admonet, atque dolens sana pericla timet.

SALOME IOANNI.

MAternus me cogit amor tibi, nate suavis,
 Scribere, turbatus saepe dolore graui.
 Namque tui desiderio sepiissime tangor,
 Cum mihi sit dudum copia dempta tui.
 Dilexi semper te, quippe etate minorem,
 Ingenij fuerat dos mihi grata pij.
 Ioan. 13. Præ reliquis quoque discipulis te semper amauit
 Verus homo nostri factus amore Deus.

Et te

In te quem magnum sat declarauit amorem,
 Dum iubet, ut matris sit tibi cura sua.
 Vt taceam, tibi quod fratriq; Petroque videre
 In montem assumptis non memoranda dedit.
 Esse Deum verum manifestis cernere signis,
 Concessum est vobis, non sine voce Patris.
 Immanemq; necem cum iam subiturus, in horto
 Pronus adoraret supplice voce Patrem,
 Angoris testes, spectatoresq; fuistis,
 Præ reliquis frater, tuque, Simonq; Petrus.
 His alijsq; suum signis expressit amorem,
 Quo te plus alijs visus amare fuit.
 Hic amor, & nostra stirpis communis origo,
 Grandia poscendi causa fuere mihi.
 Fecere, ut tibi primatum fratrique rogarem,
 Ignara, à Christo que roganda forent.
 Versantem in terris cum sectare Magistrum,
 Præsentem licuit te mihi saepe frui.
 Et cum stelliferas remeasset Christus ad arces,
 Te mihi cernendi copia saepe data est.
 Tunc magna fuerat tibi consuetudine iunctus
 Petrus, dux cætus primus Apostolici.
 Ast Euangelicam quoniam vos tradere legem
 Gentibus, & vitæ verba necesse fuit:
 Non fuerat durum tibi linquere nomine Christi,
 Cum Petro socio me patriosq; lares.
 Vnde dolor vehemens subiit præcordia nostra,
 Quod frauder visu colloquijsq; tuis.

Ioan. 19.

Matt. 17.

Lucæ 9.

Matt. 26.

Lucæ 22.

Matt. 20.

Act. 1. 4.

8.

Act. 15.

Act. 15.

Hunc

Hunc tamen affectum moderari cogor amoris,
 Atque animo tacito iussa probare Dei.
 Nam per agras urbes Asiae, ne semina sancta
 Non fidei spargas atque salutiferæ.
 Totus in hoc es, uti gentes errore reducas
 A prisco, in rectam saluificamq; viam.
 Nec tibi sat lingua fidei præcepta docere,
 Insuper & scriptis multa docere studes.

Huc quoque nituntur socij per climata mundi
 Dispersi, veriti nulla pericla necis:

Mar. 16. Vt sibi commissio fungentes munere, gentes
 In Christum doceant credere, eumq; sequi.
 Præclarum facinus, quod tu molire, tuig;
 Non male succedit, sicuti fama canit.

Act. 2. 4. Nam Christi regnum magis elucescit in horas,
 Et fiunt, Vates que cecinere fore.

Ioël. 2.
 Esa. 44. Hæc mecum tacito dum verso pectore, rerum
 Gestit & exultat cor nouitate meum.

Hinc mihi natorum non raro nomine plaudo,
 Vt quibus egregia sit pietatis amor.

” Nam quid natales? generis quid clara propagæ
 Si desit pietas, stemmata vana puto.

” Sollicitant tamen interdum præcordia nostra
 Absentis nati cura metusq; mei.

Matt. 20. Dixit enim Christus (memini) quondam fore tæpni,

Marc. 10. Tristia cum vobis poelabibenda forent.
 Et cum vos minimè letum baptisma lauaret,
 Pro Christi passos nomine multa mala.

Prorsus

Prorsus ut explodit, velut impia, dogmata Chri-
 Posteritas Abrahæ, patre superba suo; (sti,
 Sic dijs quæque suis gens dedita, nititur illa
 Opprimere, intentans quæ mala cunque potest.
 Oderunt, quod erat captandum sedulo, amantiq;
 Quæ fuerant letho non fugienda minus.
 Nam quod lethiferum est, defendunt, atq; salutem
 Oblatam reuunt, ore manûque truces.

Hæc ego dum mecum reputo, formidine pectus
 Ingenti pauito, discruciorque metu.

Nam pietas materna meos timet omnia natis,
 Os fores fidei quæ mala cunque darent.

Si rapiat natos è vita casus acerbus,
 Orbatæ natis mors mihi grata foret.

Sed quacunque manet sententia fixa Tonanti,
 Huic aduersari religionem veter.

Per multi tentant extinguere nomen I E S V,
 Quos agitant furia, subijciuntque sibi.

Sed contra Superos in cassum sumitur omnis
 (Quamuis parturiant maxima quæque) labor.

Pro. 21.

Maçte pijs igitur conatibus; hoc opus vrge,
 Quod Christi pietas claudere sine velit.

Tæque diu seruet saluum immunemq; pericli,
 Auspice quo facias, quæ facis, atque Vale.

Argumentum decimætertix Epistolæ.

Carceris esse specu clausum queriturque doletque,
 Cui vitæ debet reddita dona, Petrum.

K TABI-

HEROIDVM
TABITA PETRO.

- Act. 12. **C** Arcere te caeco nostras peruenit ad aures
 Constringi, summa vir pietate grauis.
 Quapropter trepidante fui percussa dolore,
 Exanguisq; artus obstupere mihi.
 Non igitur potui, membris redeunte vigore,
 In te non animum significare meum;
 Et te solari, si quid solamine forti,
 Inuictosq; viro forsitan esset opus.
- Act. 9. **N**am quod carpo iterum vita spirabile munus,
 Viuisicis precibus debeo Petre tuis.
 In tennes nam cum cessisset spiritus auras,
 Condendumq; foret flebile corpus humo;
 Te fundente preces (res digna stupore) reuixi,
 Nam flexere, fide nil dubitante, Deum.
 Surgere iussa leuo rediuiui corporis artus,
 Atque valetudo, quae fuit ante, redit.
 Obstupere pij vita monumenta videntes,
 Applaudunt viduae, letitiaq; fremunt.
 Hinc igitur grates & carmina leta canuntur,
 Quo miserante fuit reddita vita, Deo.
 Magnus erat vates Thesbites, magnus & eius
 Successor, clari velligione viri.
 Namque reuixerunt pueri iam lumine casti,
 Dum precibus Dominum fleclit vterque Deum.
3. Reg. 17. **A**t qui Christicolam caput est, ter maximus ille
 Maior terrigenis, inferiorq; Deo.

(est
 Quis

- Quis non semideum dicat, qui solius vmbra
 Attactu, morbis languida membra leuat?
 Vt taceam, multos, faciem quo tergere suesti,
 Contactu strophij conualuisse tui.
 Hinc verum esse liquet, quod Christus dixerat ante, Ioan. 14.
 Esse edenda suis signa stupenda magis.
 Certè, quae fueram demissa ad Tartara fato,
 Nunc per te valeo corpore, pisce magis.
 Non ergo lacrymas, non & suspiria fundam,
 Quando te strictum compede carcer habet?
 Me mirum lugere, tibi quae debeo vitam?
 Atque meas lacrymis immaduisse genas?
 Littera si multis est haec maculata lituris,
 Ex oculis labens lacryma fecit eas.
 Fletibus assiduus indulget quisque fidelis,
 Imbutus Christi, te monitore, fide.
- Act. 12. **T**e nostrum columen lugubri voce ciemus,
 Restitui nobis te pia vota rogant.
 Non sic vlla dolet coniux viduata marito,
 Ex quo natorum copia magna fuit:
 Vt se lamentis Ecclesia macerat, vnum
 Te propter fidum peruiuilemque ducem.
 Nunc ornamentum, decus, & solamen ademptum est
 Christicolis, nunc & spes labefacta cadit.
 Nunc vigili marent orbæ pastore bidentes,
 A cupidisq; lupis certa pericla timent.
 Nam te compedibus strictum grauiusq; catenis,
 Et multo cinctum milite fama canit;
- K 2 Spes

Spes elabendi tibi ne foret vlla relicta,
 Et nostrum pereat, te pereunte, decus.
 Non sat erat sauis Iacobum tollere ferro,
 Ni gregis addatur primus Apostolici.
 Supplicium differre iubent Paschalia festa,
 Ne spretus iaceat religionis honos.
 Scilicet hoc titulo prætexitur impius ausus,
 Sic scelus impietas obtegit ipsa suum.
 » Ambitus & liuor ficta pietate teguntur;
 » Pestibus his non sunt noxia monstra magis.
 » His vitijs si sacra fames accesserit auri,
 » Nullum fas & ius intemerata sinunt.
 He pestes Christo sancti sub tempora Paschæ
 (Horresco memorans) causa fuere necis.
 Verporum non te pudet inseruire furori,
 Vt placeas populo saue tyranne tuo?
 Insonti gaudens Herodes sanguine fuso,
 Aët. 12. Haud impunè feres, quæ mala multa patras.
 Quid molire miser? non Christi gloria quibit
 Per te obscurari, non perijisse fides.
 Phæbeos radios caligine presseris antè,
 Et Lunam celso traxeris antè polo;
 Quàm fidei iubar extinguas toto orbe coruscans,
 Aut quiuis alius bella cruenta ciens.
 Matt. 16. Omnes Tartarei toto conamine cætus
 Tecum coniurent, suppetiasq; ferant.
 Non tamen à Christo fundamina iacta reuellent,
 Nec promissa Dei sunt caritura fide.

Nam

Nam tibi commissum Petre munus obire necesse est
 Antè, neci quàm te dedere fata sinant.
 Sunt gentes, Christi prius abs te scita docende,
 Quas Sol exorians occiduusq; videt.
 Non nos vana igitur spes lætat Apostole summe,
 Nempe fore, vt pateant carceris antra tibi.
 Namque preces, quibus instamus noctesq; diesq; Aët. 12.
 Flectere non poterunt non aliquando Deum.
 Qui te restituet nobis, vt gentibus olim
 Per te, perq; tuos nota sit alma fides.
 Multorum exaudire preces vigilesq; piassq;
 » Assolet immensa pro bonitate Deus. Matt. 18.
 Hac igitur fretus confide vir optime, nam te
 Reddendum nobis arbitrator esse citò.
 Qui te præfecit Christi cultoribus, istis
 Eripiet vinclis compedibusq;, Deus:
 Dæmonis explosis vt technis, gloria Christi
 Terrarum celebris fiat vbique magis.
 Denique sublat is templisq; sacrisq; deorum,
 In verum credat natio quæque Deum.
 AEthereus Pater, & Natus, cum Flamine sancto
 Ocyus hoc faxint, intereaq; Vale.
 Ex Ioppe.

Argumentum decimæquartæ Epistolæ.

Discipulum vario stabilit sermone nouellum,
 Admonet & Christi semper amore flagret.

K 3

MA-

HEROIDVM
MARIA IGNATIO.

Littera lecta mihi est, Ignati, qua petis, ut te
 Consoler maeritum, consilijsq. iuuenem.
Militia Christi te tyronem esse nouellum,
 Nec satis instructum, dicis, ad omne bonum.
Respondere tuis precibus iustisq. pijsq.
 (Quod possum calamo) me decet at que inuat.
Quae tibi dixit Ioannes, & quae Polycarpus,
 De nato, tibi sint indubitata, meo.
Aeternae callem monstrantq. docentq. salutis
 Discipuli, quorum est non dubitanda fides.
Namque docent eadē, docuit quae Christus IESVS,
 Missus in has terras à Genitore Deo.
Et quaecumque tibi retulerunt dogmata Christi,
 Aetiaq., ne dubites vlla carere fide.
Sunt comperta mihi, quae dixit & egit IESVS,
 Quae genitum esse Deo sat docuere Patre.
Haud igitur miror tibi cuncta fuisse stupori,
 Quae fecit Natus, quae docuitq. meus.
Diuinis eius monitis constanter inhaere,
 Hanc mentem moueat pectore nemo tuo.
Sint vita & mores suscepto consensu voto,
 Nec mentem quaiat fors violenta tuam.
Christicolis horrenda parant tormenta tyranni,
 Vt linqunt, trepidi morte, salutis iter.
Rom. 8. *Sed quicumque flagrant verae virtutis amore,*
 In nullis dubitant desiciuntve malis.

In Chri-

LIBER SECVNDVS. 76

In Christi placitis gaudent perstare, fidemq. ”
 Non linqunt, mors sit seu a ferenda licet. ”
Nec tibi terrori paena sint mille, minore
 Horrendae, non si mors subeunda foret.
Non nisi certanti contingunt premia palmae, 2. Tim. 2.
 Laurea peruigili parua labore datur.
Premia magna manent infractum rebus in arētis, ”
 Quanta nec vlla satis dicere lingua queat. Esaia 64.
Non aurum minuit, sed purgat sordibus ignis, 2. Cor. 2.
 Nec perdunt instum, sed mala dura probant. Prou. 17.
Quod gerimus corpus, corrumpi morte necesse est, Sap. 3.
 Seu pallens morbus, siue senecta terat. ”
At quam praeclarū, quam magna laude vehendum, ”
 Pro Christo forti pectore posse mori!
Forti igitur, nec non fidenti pectore perfer,
 Si quae forte tibi sunt toleranda mala.
Eius amor vincat, cuius vestigia fausto
 Cepisti gressu non sine fruge sequi.
Nulli non mala sunt vita durante ferenda, ”
 Seu purus scelerum, siue sit ille nocens. ”
At puro scelerum cedunt haec omnia lucro, Rom. 8.
 Si modo syncera sit pietatis amans.
Crimen ob admissum paenas dare lege, pudendum; 1. Pct. 4.
 Pro Christo mortem sustinuisse, lucrum.
Non igitur, licet insontem, te terreat vlla
 Supplicij species, non cruciatus atrox.
Ista pati Christi pro nomine, gloria summa est,
 Qui facit, ut nullus sit labor ista pati.

K 4 Seu

- Psalm. 33. *Seu fors lata cadat, seu fors premat aspera, semper
Ex alacri grates pectore prome Deo.
Dulce tuo fixum sit pectore nomen IESV;
Ut res cunque cadant, hoc sit in ore tuo.
Ceu melos, ille tuas solus delinuat aures,
Mel sit ut Hibleum, dulcis in ore tuo.
Præter eum moueat præcordia nulla voluptas,
Delicium solus sit tibi, solus amor.
Si flagrare cor incipias illius amore,
Nil humile aut fluxum mens generosa volet.*
- » *Res amor est secunda mali, nullumq; periculum,
Sed neque discrimen mortis adire timet.*
- » *Hoc flagrans metues haud vlla pericula vitæ,
Hoc vinces, quæ te tristia cunque prement.*
- Rom. 8. *Dilectum non fors tibi dura reuellet IESVM,
Sed nec eum tollet prospera corde tuo.*
- Philip. 3. *Omnia sordibunt tibi, ceu fixa atque caduca,
Quæ vulgus magni pendit, amatq; nimis.
Quæ verò metuit trepidanti pectore, & horret,
Non fugies, nec erit iam tibi ferre graue.
Hac de re tecum presentes plura loquemur;
Plus mutis tabulis lingua mouere solet.*
- » *Hac eadem dices alijs quoque fratribus, atque
His scriptis dubitet fidere nemo meis.
Atque meis verbis dic unicuique salutem,
Vtq; immota fides sit sua cuique, precor.
Prouehat in melius Christus conamina vestra,
Et qua cæpisti, perge, diuq; Vale.*

Argu-

Argumentum decimæquintæ Epistolæ.

Paulum cum socijs multa vibice rubentem
Carcere constringi Lydia fida dolet.

LYDIA PAVLO.

Littera quòd multis sit Paule aspersa lituris,
Scribentis lacryma causa fuere meæ.
Vixdum nãque flagris casos, & carcerẽ in atrum Ad. 16.
Audieram missos te sociumq; tuum;
Cum stupefacta graui tremuerunt membra pauore,
Atque metu gelido lingua retenta fuit.
Per te namque meo pulsa sunt corde tenebra,
In quibus erravi, numina vana colens.
Nam simulacra deos rata, dæmonis arte trahebar
Igniuomi tetras ad Phlegetontis aquas.
Sic patria me communis deceperat error,
Sed vestris monitis inde reducta fui.
Atque Deum per te capi cognoscere tandem,
Qui sine fine manet, principioq; caret.
Cumq; sacre fidei fundamenta iacta fuissent,
Me dignabaris tingere rore sacro.
Ut gratæ ergo forem, mea tecta subire cœggi,
Quamlibet inuitos te comitesq; tuos.
Par erat, ut qui nutrierant me fame sancto,
Nutrirentur item viscera pane meo.
Numeribus (quæ nulla dari tibi passus es) vllis
Pensari merita hæc non potuisse scio.

K 5

Quod

Quod potui prestare, pio tibi pectore feci,
 Quae bona possideo, cuncta parata dare.
 Huc te contuleras, ut nos sincera doceres
 Dogmata viuendi, Christicolūmque fidem.
 Sed tenebras luci anteferens gens stulta, flagellis
 Vos castos, atrum iussit inire specum.
 Dæmona fatidica Christi virtute puella
 Expuleras, prohibens dæmona vera loqui.
 Hinc fremunt domini, quæstum perijisse dolentes,
 Hac causa populo bilis inarxat atrox.
 Plus stolidos mouit dominos iactura lucelli,
 Ambabus manibus quam rapienda salus.
 Romulidasque magistratus (quem rideo iure)
 Offendisse timet religione noua.
 Non autem metuit cum plebe idola colendo,
 Irritare hominum Calicolūmque Patrem:
 Qui Stygijs damnare potest cruciatibus vnus,
 Flammiuomisque Erchi mergere corpus aquis.
 Heu crassas Macedum mentes, dementia quanta
 Vos cacat miseros! quanta superstitio!
 Præcones sanæ fidei, aternæque salutis
 A vobis adeo præmia fixa ferunt?
 Fascinat heu vobis impostor lumina dæmon,
 Non audire sinens verba salutifera.
 » Morte perit merita, qui recta audire monentem
 » Respuit, accersens ipse pericla sibi.
 » Tanta Philippenses si non caligo teneret,
 Non tantiis ab eis afficerere malis.

Matt. 10.

Sed

Sed quam te duce carpo viam, graderetur eadem,
 Et leti Christo nomina quisque darent.
 Spero tamen tempus fore, cum pia dogmata Christi
 Sunt amplexuri Thraces & Emathij.
 Cum dijs explosis venerabitur orbis IESVM,
 Quaque decet, solum religione colet.
 Credo equidem, nec fallor ego, monitore Tonante
 Est Macedum tellus Paule petita tibi.
 In mentem quoties veniunt pia verba tuorum,
 Vix puto mortalis seminis esse viros.
 At quoties subeunt vultus, diuinæque Pauli
 Verba, ut semideum miror, & esse reor.
 Et si sancta fides patiatur, cælitus esse
 Tu mihi credaris missus Atlantiades.
 Nam tibi verba fluunt sic inflammantia pectus,
 Ut qui torpuerat, mox pietate flagret.
 Continuo flagret, si non adamantæ sit omni
 Durior, in scelerum traditus omne genus.
 Hei mihi, quod nequeo tibi nunc abstergere Paule
 Et Silæ rigidis vulnera facta sagris.
 Vnguentis plagas vestras mulcere iuuaret,
 Et tantis meritis reddere posse vicem.
 Atque utinam redimi possis è carcere cæco,
 Impensis, mihi sunt quantulacunque, bonis.
 Non mihi continget mens desæcæta, prius quam
 Dimissi sitis tu socijque tui.
 Protinus idcirco mæstam pia cura coëgit,
 Correpto calamo scribere pauca tibi.

Aq. 14.

Pauca,

Pauca, quibus testor, quàm sit mihi ferre molestū,
 Pro meritis reddi præmia sæda pijs.
 Vulnerificis casus flagris vos carceris antro
 Vt fontes claudi, compedibusq; premi.
 Spero tamen vobis integrum, carceris atris
 Eductos tenebris quolibet ire, fore.
 Romana siquidem ditionis diceris esse,
 Et præter legem dura tulisse flagra.
 Hoc simul atque magistratus rescuerit, in vos
 Non poterit culpam non doluisse suam.
 Quo duce venistis docturi sana Philippos,
 Istinc eripiet te sociumq; Deus.
 Vt prostigentur scelerata & demonis artes,
 Qui technis lusit pectora nostra suis.
 Et diuulgentur passim pia verba salutis,
 Vt nota in Christum fiat ubique fides.
 Vt Christum Christiq; Patrẽ cum Flamine sancto,
 Nulli non populi supplice mente colant.
 Hoc votis precibusq; pijs exposcere nunquam
 Desistam, atque genas imbre rigare meas;
 Donec contingat captiuus exitus, atque
 Fas vobis nostram sit remeare domum.
 Vos quando accipiam teçto, votisq; potita
 Vultu læta tuo colloquijsq; fruam?
 Exoptata dies, quæ te mihi Paule, tuosq;
 Restituet comites, quod fore spero breui.
 Id Christi pietas me maxima credere cogit,
 Atque hanc de vobis spem facit esse ratam.

Quan-

Quandoquidem Christi vigil es fidusq; minister,
 Conspiciturq; in te vis manifesta Dei.
 Carcere te clausum seruet Deus, atque, reuersum
 Incolumem donec videro læta, Vale.
 Philippis.

Argumentum decimæ sextæ Epistolæ.

Percurrit seriem vita rerumq; suarum,
 Grataturq; Petro culmen Apostolicum.

MAGDALENA PETRO

Nobilium bello Gallorum venit ab oris,
 Quam legis, in celsis littera scripta iugis;
 Vt quo te Petre complectar, testetur amorem,
 Atque status nostri certior esse queas.
 Nam quamuis longis spacys nunc separor abs te,
 Quæque tamen memorem lux iubet esse tui.
 Firma fides & Christigenium tibi credita cura
 Exposcunt, summa te pietate colam.
 Vt vero moderer calamo, nec longius æquo
 Te morer, expediam, quæ memorare libet.
 Cùm nullum sinerent patria tellure manere
 Christicolam liuor Iudaicusq; furor:
 Perdere me fratremq; meū, Marthamq; sororem
 Iudeis studio (quod nequiere) fuit.
 Nam cymbæ impositos velo remisq; carenti,
 Huc tulit aduectos illa Tonantis ope;
 Impiam vt hanc gentem doceamus verba salutis,
 Dedoçto cultu, quo colit illa deos.

Namque

Namque Atlantiada gens est hæc sedula cultrix,
 Hunc præ dijs reliquis relligiosa colit
 Pallada præterea, Martem, Phœbumq;, Iouemq;,
 His homines maculat, cum mala dura premunt.
 Dedit a relligionibus est hæc natio multum,
 Hinc tamen affulget spes satis ampla mihi.
 Namque reuelletur paulatim patrius error,
 Et pura Christum gens colet ista fide.
 Hoc mecum germanus agit, dilectaque Martha,
 Vt Christi fiat gloria nota magis.
 Hic nostram sanè (sed non sine Numinis aura)
 Sementem sequitur non numeranda seges.
 Hinc igitur nostrum tangunt pia gaudia pectus,
 Hinc leti canimus carmina leta Deo.
 At nunc diuino succensa medullitus astro,
 Rupis in exese tempora dego iugis.
 Hic hymnis precibusq; vaco; caelestibus vnis
 Hic mea mens inhiat, totaq; fertur eò.
 Hæc mihi nunc rupes plus oblectaminis adfert,
 Quàm quæ me Solymæ pompa morata fuit.
 Et quamuis loca sola inuant me, vitæque dura,
 Spretis delicijs, quæ placuere nimis;
 Nulla tui tamen obrepunt obliuia nobis,
 Te nox seram mihi, luxq; reuersa refert.
 Nam cætus es Apostolici columenque decusque,
 Teque suas insit pascere Christus oues.
 Et quibus ocludas & pandas calica regna,
 Gestandas clauas tradidit ipse tibi.

Ioan. 21.

Matt. 16.

Atque

Atque adeò petram, sancti fundamina cætus,
 Qua super extrueret, te vocitare solet.
 Hæc secere, pio cur te complectar amore,
 Atque tui nunquam non meminisse sinant.
 Teque fuisse Deo charum, testantur abunde,
 Christo pacta fides sit violata licet.
 Inficiabaris mortis formidine Christum
 Nosse, tuo capiti pessima quæque precans.
 Sed resipiscens gemitus, lacrymaq; profusa,
 Te lotis maculis restituere Deo.
 Fælices lacrymæ, per quas est noxæ remissa,
 Admissi sceleris grata pia claua Deo.
 Et Dauid grauitè, geminato crimine, Numen 2. Reg. 11.
 Læserat, at lacrymis diluit omne nefas.
 Me quoque decepit quondam male suada voluptas, Lucæ 7.
 Cor fastu vitians illecebrisque meum.
 Sed postquam stimulos diuinos pectore sensi,
 Et cepit maculas cor reputare suas;
 Protinus accessi fontem pietatis IESVM,
 Haud metuens Procerum torua supercilis.
 Et supplex eius plantas largo imbrevigauit,
 Atque comæ tersis oscula multa dedi.
 Dumq; pedes eius lacrymis lauo, & oscula figo,
 Fasce lenor scelerum, seruitijq; iugo.
 Quæq; calecebam pectus prius eius amore,
 Nunc desiderijs imaper ossa flagro.
 Atque vtinam vecors non desperasset Iudas,
 Immensa Domini de bonitate sui.

Matt. 16.

Lucæ 22.

Matt. 27.

Sed

HEROIDVM

- Sed confugisset potius pietatis ad aram,
 Et veniam orasset supplice voce Deum.
 Obtinisset enim supplex, lacrymasq; profundens
 Delicti veniam, cunctaq; salua forent.
- Matt. 26. Cur veniam desperaret, quem corpore Christus
 Lucæ 22. Atque cruore sacro pauperat ante suo?
 Cuius sacrilegi non respuit oscula falsa,
 Commiserans cæci facta nefanda viri?
- Ioan. 12. Sed miserum sceleratus amor cacauerat auri,
 Et mens erepta est demonis arte vafri.
 Ter felix vrbs Antiochi, te nacta magistrum,
 Quæ duce te recta tendit ad astra via.
 Namque tuis monitis auscultans, fæda reliquit;
 Stulta quibus coluit demonas ante, sacra.
 Et sincera mente colit, veneratur, adorat
 Trinum vnumq; Deum, qui sine fine manet.
 Nec populum docuisse tuum contentus es; à te
 Vicinos populos littera missa docet,
 Vt doctrina Dei gentes spargatur in omnes,
 Serueturq; fide, qui periturus erat.
 Hoc opus eximiū est, quo non præstantius vllum
 Arbitror, aut vllum gratius esse Deo.
 Hoc vrge vigilanter opus, nullumq; periculum
 Accepto renocet, quæ mala cunque premant.
 » Currentem sed equum non est stimulare necesse,
 Quo flagras, Christi te satis vrget amor.
 Ille tuis semper fauceat conatibus, ille
 Vt tibi det longum viuere, sepe precor;
 Vt tan-

LIBER SECVNDVS.

21

Vt tandem prisco gentes errore relicto,
 In Christum credant, suppliciterq; colant.
 Et cuius hominū, quos spectat ab æthere Phæbus,
 Contingat Christi sanguine parta salus.
 Huc (vt iam dudum facis) oro, annitere totis
 Viribus, hoc præstans quod potes, atque Vale.
 Massilia.

Argumentum decimæ septimæ Epistolæ.

Dogmata celestis gaudet didicisse salutis,
 Atque Catechisitam vincula ferre dolet.

MAXIMILLA ANDRÆ.

Veniisti nobis ter faustus Apostole Christi,
 Missus in has terras, nempe iubente Deo.
 Lux fuit illa mihi niueo signandi lapillo,
 Semideum qua te cernere digna fui.
 Solis vt exortu noctis caligo facebat,
 Aduentu vestro sic vetus error abit.
 Heu terras istas quantæ tenuere tenebre!
 Natio quam fuit hæc cæca, viderè rata!
 Præ reliquis sapiens visa est sibi Gracia terris,
 Consilium gentes hinc petière sibi.
 Cacorum sed cæca fuit dux, demonis astu
 Dum supplex statuas in sua vota vocat.
 Imò demonas impuros veneratur in illis,
 Hos motos precibus posse iuuare rata.
 Id demptis animi tenebris mihi cernere per te
 Contigit, vt didici te monitore fidem.

L

Nempe

Nempe fidem, tibi quã Christo didicisse magistro,
 Et mihi cum multis, te monitore, datum est.
 Orator nullus sic flectere pectora nouit,
 Vt mentes hominum vir venerande moues.
 Romulidis infans lingua est doctisq; Pelasgis,
 Præ te, qui potis es cor penetrare meum.
 Rhetoricen quot quot docili didicere iuuenta,
 Non ita dicendo pectora nostra mouent;
 Vt tu, piscatu qui victum querere suësti,
 Quemq; artem fandi non didicisse liquet.
 Vis igitur diuina tuo procedit ab ore,
 Et lingua plectrum tam sapienter agit.
 Per te namque loquens celestis Spiritus vrit,
 Emollitq; animos, ad meliora vocans.
 Illico sectari te gaudet, verba salutis
 Ex te qui didicit, pectoraq; illa premit.
 Dissimilisq; sui sit protinus: omnia Christo
 Posthabet: in Christi dogmata sola vacat.
 Visq; precum non est minus admiranda tuarum,
 Quæ potuere graui me releuare febri.
 Angebat tantis hæc me cruciatibus, vt vir
 Spem vitæ demptam crederet esse meus.
 Quid plures memorem defectis viribus ægros,
 Qui solis precibus conualuere tuis?
 Deplorata valetudo fuerat quibus antè,
 Nunc iterum validos viribus esse liquet.
 Nec solos, qui membra trahunt languentia, sanas,
 Languori proffit nulla medela licet:

Verùm

Verùm etiam reuocas in lucem lumine cassos;
 Sæpe tuæ satis plus valuere preces;
 Hoc præstare nequit Phæbus, nec Apolline natus,
 Sed neque Saturno qui patre cretus erat.
 Tale nihil possit reliquorum turba deorum,
 Quos stolidum vulgus credidit esse deos.
 Imò nihil possunt, homines nisi ledere, cum sint
 Dæmones, omne malum turba parata dare.
 Atque tuis adco precibus sæpe impete factò
 Cessere, & celerem corripuere fugam.
 Præterea perplexa tacent oracula Delphis,
 Namque silet Phæbus, qui fuit antè loquax.
 Magna Dei virtus, os mendax obstruit illi,
 Nec iam vaniloquos dæmonas esse sinit.
 Quis non Tiresias hæc cernat Numinis esse,
 Omnia sub cuius sunt ditione sita?
 Eius es haud dubiè legatus, muniq; eius
 In Scythicis oris Argolicisq; subis.
 Eius verba sonas, stimulis ferientia mentes;
 Hæc audita mihi cor tetigere meum.
 Fælix Bethsaida, quæ te celebratur alumno,
 Tam clarum terris edere digna iubar.
 Quod pepulit magna Scythicas ex parte tenebra
 Quod Danaïs aperit lumina clausa prius.
 Errores veteres pulsi sunt illico verbis,
 Quæ doctore Patra te didicere suo.
 Hæc fecere, frui iuuet vt me calibe vita,
 Impietate viri iura perosa tori.

L 2

Eccle. 12.

Qua res fecit ei praeordia bile tumere,
 Hac causa te nunc vincula dura premunt.
 Patrarum praeses operam sumebat inanem,
 Ad sacra te cogens dijs facienda suis.
 Daemonibus faciat sacrum, quem demones horret?
 Cuius ad imperium saepe iniere fugam?
 Supplicium mortis captiuo triste minatur,
 Inq. crucem forsitan te sceleratus aget.
 Qua te fata manent, & me fortasse manebunt,
 Et coniux, mortis coniugis autor erit.
 Dura sed impanidis nobis tormenta parantur,
 Securum mortis Christus utrumque facit.
 Praeside plus sanum vulgus fremit omne tumultu,
 Infontem claudi carcere namque videt.
 Istinc eriperet te, si patereris, & ipsum
 Aegaeam cuperet perdere quisque nece.
 Sed neutrum pateris vera pietatis amator,
 Per quem iustitia tradita norma fuit.
 Vita peracta pie, facit haud te morte moueri;
 Vindictam pietas non sinit esse sui.
 Non sacri tamen eloquij praecone fideli
 Posse frui doleo, discruciorq. metu.
 Nam metuo, ne te mihi sit doctore carendum
 Semper, & alloquij spes sit adempta tui.
 Istinc effugium tibi si nunc prorsus ademptum est,
 Tristitia, quo poteropectore, fata feram.
 Istinc te certe cuperem discrimine vitae
 Eripere, ut Patris sis diuturna salus.

Si Su-

Si Superis visum secus, aqua mente feremus,
 Quidquid Sors nobis adferet; atque Vale.
 Patris. Anno 70.

Argumentum decimae octauae Epistolae.

Multa pio nato se formidare pericla
 Scribit, & ut vita consulat ipse, monet.

EVNICE TIMOTHEO.

Materna sunt scripta manu dulcissime nate,
 Qua legis, ut tecum, qua licet arte, loquar.
 Sepe tui me cura coquit, praecordia turbans,
 Dum metuo nato mille pericla meo.
 Cum Paulum comitans peragrare oppida multa,
 Gentibus ut Christi gloria nota foret;
 Pectore saepe meo sepulerunt gaudia cura,
 Nec me sunt passa nocte quiete frui.
 Nam Verpi gentesq. student molimine summo,
 Clarefcens Christi tollere grande decus.
 Atque ideo Stephanus fidusq. piusque minister
 Occubuit, petris obrutus ante diem. A. 7.
 Sic Iacobum etiam Rex impius ense peremit,
 Se gratum populo cadibus esse videns. A. 12.
 Quapropter statuit columen quoq. prendere nostrum,
 Appensum Petrum perdere posse ratus.
 Impia cura fuit caecis haec semper Apellis,
 Ut Christi in terris gloria nulla foret.
 Sic quia Scribarum Paulus statione relicta,
 In Christi laudem nocte dieque vacat;

L 3

Ipsi

- Ipsi perpetua, quo se fert cunque, struuntur
 2. Cor. 11. Insidia, terra saepe, aliquando mari.
 Quae saepe inuoluunt (cantum licet, atque Tonantis
 Praesidio tutum) subiiciuntq; malis.
 Aet. 16. Nam flagris casus nunc carcere clauditur atro,
 Aet. 14. Nunc saxis petitur, naufragiumve facit.
 Nunc in eum gentes coniurant, nunc populares;
 Quo fert cunque gradum, non caret ille metu.
 Matt. 10. Omnibus exosos mortalibus esse futuros
 Lucæ 21. Vos, Christus verè vaticinatus ait,
 His igitur causis tunc Pauli cura tuiq;
 Anxia reddebat pectora nostra metu.
 » Praeconum Christus fida est tutela suorum,
 Matt. 10. Nec crinem sine eo posse perire scio.
 Maternus tamen affectus mala plurima semper
 Ambobus metuens, irrequietus erat.
 Nec minus accedens cor torquet & altera cura;
 Quae nato metuit non leuiora mala.
 1. Tim. 5. Nam stomacho quam nõ valido sis, corporeq; agro,
 Quam crebris morbis excruciere, scio.
 Non tamen idcirco parcis tibi, sed magis egrum
 Affligis corpus, debilitasq; tuum.
 Nam gelida sedare sitim plus te inuat vnda,
 Languentem stomachum quam recreare mero.
 Consilio praeceptoris parere memento,
 Et vinum stomacho sit medicina tuo.
 » Affligas si plus nimio, sit inutile corpus;
 » Aegra valetudo cuique fouenda sua est.

Qua

- Quae dixi, causa mihi saepe fuere timoris,
 Quem Superi vanum deprecor esse velint.
 Has curas tamen extenuant, quae sentio magna
 Gaudia, quod pietas sit celebrata tua.
 Quae facit, ut comitem sibi te delegerit ille
 Paulus, Apostolici firma columna chori.
 Ponderis est magni, pietatis semina primis
 Addidicisse annis, seruitiumq; Dei.
 Loidis in primis auiae fuit vnica cura,
 Cum primum inciperes verba sonare puer;
 Hæc fuit & matris, ne non pietatis amorem
 Cum lacte imbiberes, saluificamq; fidem.
 Hæc fructus elementa Deo fecere iuuante,
 Et facient, dum te viuere fata sinent.
 Et quia gentili satius es genitore, recisum est
 Aet. 16. Præputium (Paulo præcipiente) tibi;
 Ne sit, quod culpent morosi forsân Apelle,
 Neu carpant, vitij quod sit inane tamen.
 Postquam igitur pietas fuit explorata fidesq;
 A Paulo est Ephesi credita cura tibi.
 Nec te desistit scriptis pius ille monere,
 Vt par sis oneri, quod tibi ferre dedit.
 Quam suscepisti, grauis est prouincia, vixdum
 1. Tim. 4. Conueniens illi, cui noua barba venit.
 Et facit, ut metuam tibi non leuiora pericla,
 Quam nuper, Paulum cum sequere ducem.
 Namque pharetrata vulgus colit omne Dianam, Aet. 19.
 Huic Ephesi diuæ victima multa cadit.

L 4 Hic

Hic igitur populi vix extirpabitur error,
 Imò extirpandum non sine cade reor.
 Qui simulacra colūt, atq; hinc sua cōmoda captāt,
 Mordicus illa tenent; non abolere sinunt.
 Tollere si tentes, metuo tibi grande periculum,
 » Nam plebs, si irrites, est rationis inops.
 » Non leges metuit; confundit fasq; nefasq;
 Non sic flamma vorax, aut maris vnda furit.
 » Non mors est metuenda pijs, tamen esset acerbum
 Ferre mihi, si te tristia fata ferant.
 Qui te cunque manet casus, fiducia semper
 Sit tibi nixa Deo, munia cuius obis.
 Ciuibus est opibusq; potens vrbs ista, feroxq;
 Et Christi renuit subdere colla iugo.
 Sed tua iam dudum conamina gratia Christi
 Adiuvat, inq; dies prouehet illa magis.
 Te Christus, cuius praece es, non deserat unquam,
 Aspiretq; pijs nisibus, atque Vale.
 Lysiris.

Argumentum decimænonæ Epistolæ,
 Eloquentium Pauli laudat, vigilemq; pudoris
 Seruandæ curam scribit messe sibi.

THECLA PAVLO.

C*ui soli refero acceptam, tibi mitto salutem,*
Saluifica fidei maxime Paule sator,

Quem

Quæ presentē audire foret mihi summa voluptas,
 Compellare iuuat, qua ratione queo.
 Ambos nos dirimunt loca disita; suppleat ergo,
 Quod non lingua potest, littera missa tibi;
 Vt nota sit veri, quo te complector, amoris,
 Gratag; mens in te sit manifesta tibi.
 Iconij (sed non summi sine mente Tonantis)
 Te primum audiui verba tonare sacra.
 Verba, quibus pectus diuino canduit igni,
 Atque sui dispar illico facta mei.
 Nulla fuit famus atque sitis mihi cura leuande;
 Pascebant animum verba sacra meum.
 Auricomus radijs ter sol lustrauerat orbem,
 Ter Tartesiaco lauerat ora freto;
 Sumendi cum cura cibi mente excidit omnis,
 Extra corpus enim mens mihi raptâ fuit.
 Flexanimis suadela (tuo quæ sedit ore)
 Dum summa tollis laude pudicitiam,
 Extinxit flammâs Hymenai in pectore nostro,
 Et facit, ut Christo sit mea pacta fides.
 Stirpe quidem clara genitor desponderat orto
 Me inueni, qui me non malè dignus erat.
 Verum sermo tuus, rapidi qui more fluebat
 Torrentis, fecit me fugitare torum.
 Virgineiq; decus Christo seruare pudoris,
 Iam certa inueni nubere, causa fuit.
 Eloquentium Pylij senis, ut mel dulce, fluebat,
 Maonida vati si sit habenda fides.

L 5 Orantis

Orantis Periclis sunt verba tonitrua visa,
 Et credi poterant fulmina verba viri.
 Vt taceam, quanto memoretur Tullius ore
 Confessu grauium detonuisse Patrum.
 Hos tamen infantes prae Paulo dicere fas est,
 Noctiuagis vtilis anseribusq; pares.
 Si qua de cygnis memorantur, vera putamus,
 Nullus olor Pauli suauius ore canit.
 Amphion mouisse petras testudine fertur,
 Atque feras Orpheus, Tartareosq; deos.
 Eloquio sed Paule tuo contendere tentet
 Nulla Chelys, sed nec tentet Atlantiades.
 Tot populos Asia, tot Graios, Ansoniosq;
 Fecisti fidei dogmata sancta sequi.
 Sanguine qui pecudum stulti simulacra colebant,
 Nunc verum Nymen supplice mente colunt.
 Quisq; prius cristas tollebant nomine gaze,
 Huc sese exonerant, pauperiemq; colunt.
 Nec Christi causa dubitant mala mille subire,
 Insuper & gaudent tristitia fata pati.
 Arripiuntq; feræ Christi iuga dulcia gentes,
 Quas nemo potuit Marte domare prius.
 Hac fieri nequeant tacita sine Numinis aura,
 Impiger in terris munia cuius obis.
 Hac eadem Pauli vicit facundia Theclam,
 Et facit, vt metuam nulla subire mala.
 Expertem thalami Christo sacrare pudorem,
 Atque bonis letam cedere iussit ea.

Non

Non iaculis confixa tuis ero saucia peclus,
 Nec face flagrabo cace Cupido tua.
 Nil moror (vt par est) matrem sponsumque Lucæ 14.
 profanos,
 Ambobus Christum praeponuisse iuuat. Act. 14.
 Atque ideo passi sumus ambo tristitia multa
 Iconij, sed nos sustulit inde Deus.
 Antiochi quoque in vrbe tuli non fata minora,
 Sed me seruauit prouida cura Dei.
 Virgineo voluit me vi spoliare pudore
 Urbis praesectus, captus amore mei,
 Atque renitentem tormentis perdere duris;
 At non est famule passus abesse Deus.
 Inde sed ereptam magna pietate tuetur;
 Vnius arbitrio stat mihi vita Dei. ”
 Non mihi flamma vorax, sed nec nocuere colubri,
 Nec, qui distraherent corpora nostra, boues. ”
 Quos Patris aetheri seruat pia cura Tonantis, Psal. 90.
 Quidlibet intentans ledere nemo potest. ”
 Et quia fama meum est Smyrnam venisse ma-
 gistrum,
 Istuc constitui mox properare gradum;
 Amplius vt famulam doceas, monitisq; reformes,
 Ne non, qui vita est instituenda, sciam.
 Vt ne victa malis, ingloria Marte recedam,
 Quae struit aut demon, aut maleuada caro.
 Sed vitæ stadium percurram, deuia nunquam, 1. Cor. 9.
 Vt mihi contingant ferta reposta pijs.

Organon

Actor. 2. *Organon eximium, qui te delegit, vt esses,
Hac præstet nobis, intereaq, Vale.
Antiochia.*

Argumentum XX. Epistolæ.

*Aduentum nati genitrix desiderat, atque
Legiferi Moſis dogmata ſancta probat.*

HELENA IZATÆ.

Mitto ſchedis clauſam dulciſſime nate ſaluē,
Qua carco, quòd non reſtituare mihi.
Namq, tuis quamuis credo ſuccedere votis
Omnia, non requies eſt tamen vlla mihi.
Abſenti metuit pietas materna, ſed omne
Quod metuo, clemens ſaxit inane Deus.
Abſentem patrijs laribus queror eſſe tot annos,
Sed te continget mox mihi (ſpero) frui.
Dilectus nobis cur ſis præ fratribus vnus,
Si neſcis, paucis commemorabo tibi.
Fortè manum ventri coniux, dum nocte cubaret,
Impoſuit, ſomnum me capiente, meo.
Illico vox audita manum iubet auferat illinc,
Ne ladat factum, quo grauis vxor erat.
Prouida namque Dei quòd cura exorſa fuiſſet,
Dum ſpirabit, ait, proſpera fata feret.
Hæc experrectus trepida mihi territus ille,
In ſomno fuerant quæ ſibi dicta, refert.
Hæc igitur, Superos, rata ſint & fauſta precamur,
Et vitale velint, quod ſero, ventris vnus.

Hinc

Hinc ſit, vt ex æquo ſis charus vtrique parenti,
Plus alijs, minimus ſis licet inter eos.
Et quia ſagrabant odijs hinc acribus in te,
Cedendi patriæ cauſa fuere tibi.
Atque ideo tecum pater auri multa talenta
Miſit, vt haud deſint vſibus apta tuis.
Quocirca te Rex, cui commendatus es, æquè
Atque ex ſe genitum, diligit atque fouet.
Imò ſibi generum delegit (vt audio) nuper,
Indole perſpecta, ſtirpe, patriſq, bonis,
Et nata dos eſt regio data fertilis aruis,
Redditibusq, potens; vt mihi fama canit.
Hæc me ſolantur mærentem nomine nati,
Quem doleo tanto tempore abeſſe mihi.
Audio Iudæo quoque te didiciſſe magiſtro,
Quæ prohibet Moſes lege iubetque ſacer.
Et patrijs dijs poſtpoſitis te diſcere cultum
(Cernere quem poſſunt lumina nulla) Dei. Ioan. 4.
Hæc quoq, parte facis mihi gratum, nãque perofa
Sum, vulgus ſtolidum quos colit omne, deos.
Quantis in tenebris palpauimus hæcenus, eſſe
Dæmonas immundos numina vera rati!
Nam quæ dijs noſtris tribuuntur, digna cachinnis
Sunt Democriticis, mens modo ſana putet.
Quare me quoque, quæ recutitis ſcitare reliquit
Moſes ille, pia diſcere mente iuuat.
Hæc relegens miror, pectus ſuccenſa legendo,
Quamque egi vitam, corrigo, ſero licet.

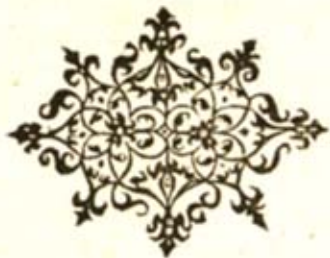
Nata

Nam mihi nunc oculi panduntur patrius error
 Quos clausit; video, quæ modo cæca fui.
 Mosaica leges verum cognoscere Numen,
 Et quæ sint illi debita sacra, docent.
 Hæc me delectant, hæc imo pectore figo,
 Hæc propter Solymam non grauer ire pedes.
 Plenius exopto cultum nouisse Tonantis;
 Sacra quibus colitur, cernere sæpe velim.
 Audio de templo Solymorum mira relatu,
 Hoc animus gestit visere sæpe meus.
 Iudeos siquidem penes est me iudice vera
 Relligio; nostra est stulta superstitio.
 Dissimulare tamen nos præstat multa, sub alto
 Pectore celantes, quæ meditamur adhuc.
 Porro patri nunc grandæuo sua fata propinquant,
 Et vitæ superest vltima meta suæ.
 Ad patrios igitur te vult remeare penates,
 Exoptans vultus nate videre tuos.
 Dum nondum vitæ fatalia fila secantur,
 Quam sibi sis carus, vult aperire tibi.
 Spes mihi non vana est hæredem te fore regni;
 Purpureum solus tu diadema ferēs.
 Maioris natu Monobazi nomine nullus
 Suspensum teneat sollicitæve metus.
 Nam pater, & regni proceres tibi quisque ferendi
 Vt tibi sit sceptri, cura decusq; volunt.
 In patriam monet vt redeas iam grandior ætas,
 Istic te nimis detinere moræ.

Tempus

Tempus adest, animi dotes quo prodere fas est,
 Oracliq; fidem facta probare decet.
 Inuidia fratrum ne quid ledare, cauebo;
 Vt reor, inuenies omnia salua redux.
 Si per fata pater prohibetur viuere longum,
 Te mihi solamen spero decusq; fore.
 Ominibus multis fore confido omnia salua,
 Regnum promittunt omina multa tibi.
 Auspicijs igitur latis huc corripe gressum,
 Vt votis nostris fiat vtrunque satis.
 Exoptata dies, quæ te saluum mihi reddet,
 Atque nurum, cum qua sospite nate Vale.

SACRA-

SACRARVM
HEROIDVM
LIBER TERTIVS.

Argumentum primæ Epistolæ.

Quot mala sustineat Christi pro nomine, narrat,
Omnia quæ superat subuenientis ope.

ECCLESIA CHRISTO.

 X terris, ubi te dulcis suspirat IESV
Mens mea pressa malis, littera missa
venit.

Exprimit ex omni dolor vrgens parte querelas,
Dulcis sponse, decus, confugiumq; meum.
Hinc petor insidijs, hinc Marte laccessor aperto,
Non omnes hostes enumerare queam.
Vt stimulante fame trepidus ferrentur in agnas,
Cura canum si non arceat inde, lupi:
Sic hostes in me ruerent, pænisq; nefandis
Scuirent, cupidi nil superesse mei;
Illorum si non rabiem viresq; superbas
Cura refrenaret pronida Christe tua.
Debeo namque tibi vires, omnemq; salutem;
Te sine iam dudum (sat scio) nulla forem.
In me coniurant vnâ, me perdere querunt,
Accumulant in me, quot mala cunque queunt.
Me nudant opibus, patria tellure propellunt;
Vt me excarnifcent, tormina mille parant.
Te pro-

Te propter, veluti calum non digna tueri,
Vrgeor, affligor, supplicijsq; premor.
More onium, quibus est ars nulla innata nocendi, Psalm. 43.
Quæritor vt iuguler, ceu lanianda trahor.
At nullis succumbo malis; mala perfero cuncta;
Omnia ferre tui, quo flagro, cogit amor.
Est mihi firma fides scuti vice, crebra repellens Ephes. 6.
Tela, quibus demon me petit, atque Caro.
Pectus vt assultu thorax defendit ab omni,
Iustitia freta sic mala nulla nocent.
Pro galea vigil est animus, studiumq; salutis,
Balteus est virtus non nisi vera docens.
Addunt & scripturæ animos solamina sacra,
Rebus in afflictis hæc trepidare vetant. Psal. 118.
His ego ceu gladio pugno cum demone, & eius
Cum coniuratis, cum mihi bella cient.
Seua tyrannorum tormenta est vincere durum,
Opprobrium, sannas, vincula, damna, necem.
At quibus heretici damnis salibusq; proteruis
Me lædant, mala sunt non leniora mihi.
Scripturam vitiant sanctam; mendacia vulgo 2. Cor. 11.
Obtrudunt, vt sic illaqueare queant.
Quæ vulgo placeant, tantum iactantq; docentq;
Hinc multi pereunt credulitate sua.
Multa docent, sanæ quæ non pugnare videntur
Doctrina, sed sunt omnia plena dolis.
Vulpibus asimiles dicas, tua namque per illos Cant. 2.
Vinea frugifero palmitè læta perit.

M Aut

Pfal. 79. *Aut si non perit, at maiore ex parte per illos
 Vastatur, multis squalida facta locis.
 Quæ mihi res summis animum cruciatibus angit,
 Dum video natos degenerare meos.
 Nec modo degenerare, sed & dare plurima matri
 Damna, suis nugis pestiferisq; dolis.
 In teneris herbis colubri de more latentis,
 Incantis afflant ore venena suo.
 Mel vulgus putat esse merum, quod manat ab ore,
 Sed fel lethiferum pocula mellis habent.
 Nam faciles aures præbentem denique error
 A recto ad Stygias tramite ducit aquas.*

Hebr. 11. *Ni sit enim sincera fides, spes nulla salutis
 » Esse potest homini; ianua clausa poli est.
 Se penes esse fidem iactant, & se sapere vnos,
 Sed trahit in barathrum perditus error eos.
 Alcide fuit hydra minus grauis, usque renascens,
 Ense caput quoties illa resecta fuit;
 Quam sint Hæretici mihi, fecundissima mostra,
 Spargere qui gaudent virus ubique suum.
 Quorum si secta vna iacet, pessundat a telis,
 Nempe argumentis, eloquijsq; sacris;
 Protinus exurgit monstrosior altera secta,
 Parturiens sobolem pestilente parem.
 Omnibus hoc opus est vnum, finisq; laborum,
 Vt nullo penitus stent in honore sacra,
 Vtq; suus longè sit vulgatissimus error;
 Hac se namque putant parte placere Deo.*

Vulga-

*Vulgatis igitur libris sua dogmata spargunt,
 Latius ut serpent, inficiantque magis.
 Quantum ab eis damni cepi compluribus annis!
 Hei mihi, quam paucos conspicio esse pios.
 Ne damni plus accipiam, compece furentum
 Pestiferas fraudes, me quibus usque petunt.
 Nec satis est; hostes alij quoque saepe fatigant;
 Multa mouent Dæmon & caro bella mihi.
 Ille latens visus humanos, more leonis
 Discursat, querens quem laniare queat.
 Sanguinis humani sitiens ita nulla ferarum est,
 Cum premit atra fames, hostis ut ille meus.
 Dilectam me caliculis non sustinet esse,
 Hinc animi tentat me spoliare bonis.
 Nulla quies illi, tenebris dum clauditur æther,
 Et dum detegitur lumine, nulla quies.
 Omnibus inuisam me reddit, & incitat omnes,
 Vt cumulent probris, excrucientque malis.
 At Caro spiritui est aduersa, domesticus hostis;
 Imò indiuiduus perpetuusque comes.
 Ad quoduis huic est vitium propensio mira,
 Inq; modum pecoris vix queat arte regi.
 Numinis ad cultum cum spiritus excitat illam,
 Usque repugnantem vix cohibere potest.
 Sic quocunque pedes rapiunt, sonipes volat, illum
 Si frenos adhibens non moderetur eques.
 Usque adeò vitiat primorum culpa parentum,
 Gignendi illorum semine quotquot erunt.*

M 2 His

r. Petr. 5.

Galat. 5.

Pfal. 72.

His colluctari crudelibus hostibus omnem
 Per vitam cogor, milleque ferre mala.
 Te sine non valeam par esse assultibus horum,
 Quos ut sustineam, fer miseratus opem.
 Vt mihi contingat per te promissa corona,
 Quae facit, ut nunquam tot mala ferre grauer.
 Sunt, quos nunc patior, modiciq; breuesq; labores,
 At non marcescent ferta reposta mihi.
 Tantum suppedita vires animumq; ferendi,
 In vita quotquot sunt toleranda mala.
 Nullas agnosco vires; si quid queo, si quae
 Venaboni est in me, muneris omne tui est.
 Donec militiae mala me tolerare iubebis,
 Fer mihi praesidij (qui potes vnus) opem;
 Fracta malis ne deficiam, sed pectore forti
 Sustineam, duri quidquid ab hoste venit.
 Vt vita cum finis erit, redimita capillos
 Victrici lauro, clara trophaea feram.
 Et latum paena canam tibi tempus in omne,
 Cui soli imperium, gloria, lausq; manent.
 EX OECUMENE.

Argumentum secundae Epistolae.

Mittit ad Urbanum, sponsum, studiosa pudoris,
 Vt redeat doctus scita salutifera.

CÆCILIA VRBANO.

Quae potero breuitate tibi, sanctissime Praesul,
 Narrabo, cur haec littera missa venit.
 Virgi-

Virgineum seruare decus, tenerumq; pudorem
 Illisum, semper mens mihi firma fuit.
 Et quamuis habitum gemmis auroq; superbium,
 Quem status exposcit noster, opesq; gero;
 Plus ciliicum me texta iuuant tamē aspera, ne non
 Refraenent carnem, duritiq; doment.
 Praeterit interdum biduum triduumve sine esu,
 Vt pudor intactus sit maneatq; mihi.
 Supplico praeterea caelestis ciuibus aula,
 Ne mea, si pia sunt, irrita vota sinant.
 Sed me dignentur prece commendare Tonanti,
 Quò mihi stet semper virginitatis honos.
 Connubio tamen inuitam sociare parentes
 Nituntur iuueni, qui tibi scripta tulit.
 Clarus imaginibus fortunas possidet amplas,
 Sanguine regali dignus habere satam.
 Mens tamen est illi fidei contraria nostra,
 Seruit enim statuis, has ratus esse deos.
 Et quamuis profiteretur pia dogmata Christi,
 Non tamen hunc iuuenē digner habere virum.
 Namq; animo fixum sedet, immotumq; manebit,
 Expertem thalami degere, & absque iugo.
 Huic aduersantur voto proci atque parentes,
 Meq; vocant aliò, quam vocat ipse Deus.
 Sed Christus, cui me voui, propriamq; dicani,
 Non sinet, ut spolier flore pudicitiae.
 Huic igitur iuueni, cui nubere cogor amanti,
 (Nam magno miserè flagrat amore mei)
 M 3 Persuasi

HEROIDVM

Persuasi seorsim grauibus monitisq; minisq;
 Vt desiderijs temperet ipse suis.
 Atque illibatum florem sinat esse pudoris,
 AEthereus iuuenis cuius amore flagrat.
 Vt qui riualem nullum patiatur habere,
 Si quo fortè modo me maculare paret.
 Nec laturum impunè, mihi si fortè quis ausit
 Hoc auferre decus, quo super astra feror.
 Cùm rogaret, ob hæc zelo succensus, amator,
 Quisnam alius iuuenis flagret amore mei;
 Se mihi parsurum, tantùm sit castus amator;
 Non fore quod metuam: quod peto cunque fore.
 Si secus, impendet riuali grande periculum,
 A me, si viuo (clamitat) atque tibi.
 Quisquis is est, inquit, videam, votisq; fruere,
 Vt valeam dictis tutus habere fidem.
 Nil metuas, inquam, custos est ille pudoris
 Castus, at viturus, si vitietur, erit.
 Cùm verò simulacra cohas, verumq; Tonantem
 Non noris, cernes non nisi lotus eum.
 Lotus fonte sacro, & sacra dogmata doctus IESV,
 Quæ dement oculis, quidquid inumbrat eos.
 Hæc, inquit, si sim facilis, quis dogmata tradet?
 Instruētumq; sacris membra lauabit aquis?
 Hinc, inquam, plateam, quæ dicitur Appia vulgò,
 Vt tibi contingat quod petis, ergo pete.
 Inuenies in ea non mendicabula pauca,
 His me munificam sæpius esse inuat.

Hinc

LIBER TERTIVS.

94

Hinc disces, Vrbanus ubi sit, vir grauis æuo,
 Squallidus ærumnis, sed pietate nitens.
 Ille salutis iter tibi per compendia tradet,
 Et mentem sacris purificabit aquis.
 Tunc oculis omni dempta caligine cernes,
 Ille mea quis sit virginitatis amans.
 His motus dictis ad iter fuit iste paratus,
 Qui mea, quæ legeres hæc tibi scripta tulit.
 Hunc igitur, te sancte Pater rogo, dogmata nostræ
 Vt doceas fidei, restituasq; pium.
 Ad me deinde sacro lustratum fonte remitte,
 Vt casto sponsa flagret amore sua
 Integritasq; mei per eum stet salua pudoris,
 Quo foret orbatæ lux odiosa mihi.
 Si bene te noni, succedent omnia nostris
 Ex votis, atque hinc clara trophæa feres.
 Spero reuersurum mansuetum more bidentis,
 Qui non dissimilis nunc feritate lupo est.
 Hanc operam quaeso digneris sumere, Prasul
 Summe, mea causa, dum studet esse meus.
 Sic tibi contingat tranquillam degere vitam,
 Aspera quæ nunc est heu nimis, atque Vale.
 Romæ, Anno 225.

Argumentum tertiæ Epistolæ

Carcere clausa refert, fidei quo flagret amore,
 Et famulos, perslent in pietate, rogat.

M 4 EVGE-

HEROIDVM
EVGENIA, PROTO ET
HYACINTHO.

C Arcere me claudi fortasse doletis amici,
Et vos sollicitant fata propinqua mihi.
Cordibus ex vestris trepidas expellite curas,
Et nullus quatiat pectora vestra dolor.
Nunc, in Alexandri quod praelibauimus vrbe,
Præstandi intrepido pectore tempus adest.
Quos Sophia studium docuit contemnere mortem,
Non trepidare fides plus tua Christie docet.
Hæc me vincla iuuant, & dura compede stringi
Gaudeo pro Christi nomine crura mea.
Nulla reformido rigidi tormenta tyranni;
Intentet pœnas, quas mihi cunque potest.
Nam Christi pietas & consolatio fida
In medijs aderunt, subuenientq; malis,
Sponsus erit sponsæ tutor fidusq; patronus,
Certantique piæ laurea ferta dabit.
In Sophiam fuerat mihi summa vacare voluptas,
Ad discendum atas cum foret apta magis.
Intendi Stoicis animum, placitisq; Platonis;
Et legi, quid quid scripsit Aristoteles.
Grandiloquos legi Tragicos, lepidumq; Menandrum,
Lectus & Ascræus Alæonidesq; mihi.
At Diui Pauli cum capi euoluere scripta,
(Quod factum nutu Numinis esse reor)
Ceperunt mihi scriptores sordere profani,
Quorum sæpe fuit lectio grata mihi.

2. Tim. 4.

Nam

LIBER TERTIVS. 95

Nam quid ibi inuenias, nisi nugas pondere cassas?
Et segetem, lato qua sine farre nitet?
At Christi sermo penetrat præcordia, vitam
Commutans, fuerit degener ante licet.
Vt ros æthereus facundat frugibus arua,
Sic steriles mentes fructibus ille replet.
Is genus & formam me spernere fecit, opesq;
Et tædas, ne non Virginitate fruatur.
Fecit & is Tyrio plus murice scrutata placere,
Et nullo luxu membra fouere mea.
Fecit item monacham profiteri veste virili
Vobiscum, sexum Veste tegente meum.
Tum demum studium virtutum creuit in horas,
Difficilis nobis non labor ullus erat.
Mæstus uterque parens amissæ nomine natæ,
Qui querant, Pharium mittit in omne solum.
Cum reperit nemo questam, oracula diuini
Consulit, ut natæ tristia fata sciat.
Qui responderunt raptam super astra, beatis
Sedibus indigetem tempus in omne frui.
Cenobij interea Pater ex hac luce migravit,
Cuius obire vices me pia vota iubent.
Consilium o Superum non perscrutabile cuiquam,
Quam multa æueniunt, quæ potuisse neges!
Occulto sexu decepta Melanthia diues
Ardebat turpi pectus amore mei.
Nec verbis potuit conceptam pectore flammam
Non aperire mihi; vis ea tanta fuit.

Hebr. 4.

M 5 Palpa-

Palpabat nunc blanditijs, nunc munere largo,
 Sed nunquam non est illa repulsa mihi.
 Illa dolens votis falli, impatiensq; repulsa,
 Affingit capiti crimina fœda meo.
 Me queritur labem casto intentasse pudori,
 Christicolasq; mei moribus esse pares.
 Credulus his genitor dictus me prendere mandat,
 Flagitij tanti cum videt esse ream.
 Supplicio poscor, capitis damnanda; nec vllum
 Effugium, vinculis quò releuauer, erat.
 Sed deprompta sinu docuerunt vbera nostro,
 Obiectum falso crimen id esse mihi.
 Pectore nudato, quorum sim filia, dixi;
 Agnita, letitia maxima causa fui.
 Protinus exornor Sarrano murice & auro;
 Applaudit natae latius vterque parens,
 Nulla mouet me pompa; fidem plus opto parentum,
 Vt collum Christi subdat vterque iugo.
 Nec votis operaq; pia deest exitus aptus,
 Fons sacer amborum corpora tingit aquis.
 Tota domus Christi; fidem cultumq; capessit,
 Certatim feruet cum pietate fides.
 Christicolas genitor tormentis perdere suetus,
 Fit pius Antistes, Christicolasq; fouet.
 Gen. 49. Sic qui manè rapax fueras lupus, et here ab alto
 Act. 9. Admonitus, Christo Paule fidelis eras.
 Is postquam occubuit Christi pro nomine, Romam
 Vobiscum petimus mater egoque simul.

Hic

Hic quia non pauci prenderunt dogmata Christi
 Hortatu nostro, carcere clausa premor.
 Qui magis oblectat me, quam regalia tecta;
 Quae patior Christi nomine, ferre iuuat.
 Vos quoque, quos fidos famulos, Christi; ministros
 Cognoui, caepa pergite quæso via.
 Non animum frangant tormenta, fidesq; caute
 Deficiat, quot quot sint toleranda, malis.
 Præmia magna manent caelesti semper in aula;
 Hac ut contingant præmia, ferte viri.
 Vos semper colui, ceu fratres semper amavi,
 Mancipijsq; meis officiosa fui.
 AEquanit dominam famulus, dominæq; ministros,
 Quam colimus pietas, Christicolumq; fides.
 Nunc igitur vos ceu fratres moneoq; rogoq;
 Frangantur nullis pectora vestra malis.
 Si bene vos noui, non degenerabitis à me,
 Sic eritis fratres tempus in omne mihi.
 Hic pius affectus nullo delebitur auro,
 Factus post cineres plus pius atque ratus.
 Vos ergo præbete viros; persistite fortes
 In dominæ monitis; me duce inite viam.
 Dum licet, affari libuit vos ante supremum
 Viuendi spacium, quod breue forsitan erit.
 Mors breuis aeternæ dux est ad gaudia vitæ,
 His mox ut potiar, mors mihi dulcis erit.
 Huic animos fortes & vos corpusq; parate,
 Gaudia ut hæc vobis dentur in arce poli.

Interea

*Interea precibus me commendate Tonanti,
Vosq; valere fide non dubitante, precor.*

Romæ. Anno 260.

Argumentum quartæ Epistolæ.

*Expetit, explosis dijs, verum discere Numen,
Quoque Deus cultu debeat ille coli.*

BARBARA ORIGENI.

Mittitur ex celsa qua claudor, epistola turri
Reddita, vir celebri nomine note mihi.
Acrisius Danaën ut turri fertur ahena
Inclusisse, sibi tristia fata tremens;
Sic me ridicula genitor formidine captus,
Turre tenet clausam, non metuenda timens.
Namq; fidem Christi, timet hic, ne fortè capeßam,
Neglectis vanis, quos colit ille, deis.
Huc igitur, ne Christicolùm contagia ledant,
Omnibus accessum colloquiumq; vetat.
Præclari iuuenes captant connubia nostra,
Sed cupidis animis irrita vota fouent.
Nam mecum statui fugitare iugalia vincla,
Conatumq; patris rideo sæpe mei.
Hoc ago, uti detur mihi verum noscere Numen,
Hunc mea nocte petunt tela dieq; scopum.
Firma quies animo continget nulla, priusquam
Noüero, quem fas sit iure vocare Deum.

Non

*Non patrijs opibus moueor, non diuite tædæ;
Plus, ubi nostra salus sit sita, scire velim.
Per totum celebris pietas tua spargitur orbem,
Doctrinæq; tuæ publica fama volat.
Oro igitur, per te mihi scrupulus vnus & alter
Tollantur, soliti cor cruciare meum.
Som prognata quidem generoso sanguine Regum,
Conspiciatq; potens est ditione pater.
Sed generis labes est maxima patrius error,
In quo me genitam iure fuisse queror.
Nam quæ quisque meus popularis numina stultè,
Vel prece vel pecudum sanguine poscit opem;
Crediderim potius (nec fallor) dæmonas esse,
Ludentes technis pectora nostra suis.
Veros esse deos nulla ratione putandum,
Sanguine quos fuso credula turba colit;
Saturnum dico, Phæbum, Martemq; Iouemq;
Iunonem, Cererem, Pallada, Acidaliam.
Quandoquidem cum sint mortali stirpe creati,
Mortales homines nemo fuisse neget.
Pollutosq; liquet vitiorum labe fuisse,
Ambitione, odijs, cæde, & adulterijs.
Infames homines quæ reddit vita scelestæ,
Diuorum nulli non probræ sædæ parit.
Sueuerunt homines fontes ob crimina plecti,
Et faciant Superi non leuiora mala?
Est expers Numen (me iudice) criminis omnis,
Nec punire Deus, quæ facit ipse, solet.*

Vf

- Sap. 13. *Vt breuiter dicam, non fatū aut crimen in illum
Competit, appelles quem sine fraude Deum.
Qui numen tribuunt astris, terræve marîve,
Non minus his errant, & ratione carent.
Nam quantum noceant, docet experientia crebra,
Dum generant morbos, grâdia damna, necem.
Ast homini prodesse Dei est, & ferre salutem,
Cum mera sit bonitas, vita, salusq; Deus.
Nec video, quare diui simulacra vocentur,
Pfal. 113. *Quæ vulgus precibus, sanguine, thure colit.
Act. 17. Nam licet os habeant, non possunt verba profari,
Nec cernunt oculis, quos tribuere manus.
Non audire queunt, surda nempe aure, precantes,
Illorum ad nares non venit vllus odor.
Tangendi manibus non est concessa facultas,
Sed nec vis pedibus, qua moueantur, inest.
Esa. 44. Denique sensus abest statuis, quas vulgus adorat,
Sap. 13. *Quem nequit aut sculptor materiesve dare.
Has igitur stolidè veneratur vulgus, easq;
Stultè poscit opem, dum sacra libat eis.
Sed neque sunt Diui, qui vulgo oracula reddunt,
Cum dubijs diētis credula corda mouent.
Iudice me reddunt (nisi fallor) demones illa,
Qui sibi deuotos spêque minisque tenent.
Quapropter cum speculo polum, terramq; fretumq;
Et quæ sunt sensu prædita, quasq; carent;
Credo nihil dubitans, esse hæc autore creata,
Qui solus fini principioque caret.***

Sed

*Sed non assequitur multa caligine pressa
Mens mea, quis fuerit conditor ille potens.
Meonidenq; ideo legi, Ascræumq; poetam,
Atque alios vates, grandiloquosq; Sophos;
Certius ut quid de Superis mihi discere detur,
Et desiderij meta sit ista mei.
Nam crassa plebi Sophia præstare videntur;
Hos vita normam quilibet esse putet.
Sed mihi carbones pro thesauro esse repertos,
Et lusisse operam non sine iure queror.
Nam quas de Superis nugas scripsere Poëta,
Materies risus sæpe fuere mihi.
Nec sani deprendo Sophos producere quidquam,
Nam quod hic explodit, mordicus ille tenet.
Mirandi mihi causa fuit dissentio tanta,
Et Democritico dogmata digna sale.
Denique plus dubiam mētem incertamq; reliquit
Lectio dictorum, quam fuit antè mihi.
Me tamen Odrysi mouit sententia vatis,
Quem sensisse puto non malè digna Deo.
Nam celso nixum solio super alta polorum
Culmina, quæ fiunt, cuncta videre canit.
Cunctaq; cum videat, mortali à nemine cerni;
A solo fieri, quidquid in orbe vides.
Cuncta gubernari solo sapienter ab illo,
Liberatq; interitus omnia stare sui.
His quoque fatidicæ conformia multa Sibyllæ
Scripserunt, peccus sucta mouere meum.*

Et ma-

Et maieflatem tantam Plato comprobat esse
 Numinis, vt nequeat mens satis esse capax.
 Nec queat effari, quantumuis lingua diserta,
 Quæreſq; idcirco, quid ſit id, eſſe nefas.
 Hac cauſa cuperem quid diſcere certius ex te,
 De veri cultu ſeruitioque Dei.

Pfal. 49. *AE*ternum exoptat me amens cognoscere Numen,
 Vt poſtquam nôrit, poſtea rite colam.
 Sanguine non credo pecorum, delicta piari,
 Nam cur maētentur, qua meruere nihil?
 Si Deus, omnipotens & perfectiſſima mens eſt,
 A nobis ritu vult potiore coli.
 Nec plures reor eſſe deos, nec Numinis eſſe
 Naturas varias multiſiſasq; puto.
*AE*thereos orbis Sol vnus lampade luſtrat,
 Nec ſceptrum plures conuenienter habent.
 Tantum vnus curuæ rector ſolet eſſe carina,
 Et plures dominos non capit vna domus.
 Nec plures anima conſiſtunt corpore in vno,
 Vnius & pecori cura præeſſe ſolet.
 Sic quem cunctorum credo moderamen habere,
 Vnum (non plures) arbitror eſſe Deum.
 Præterea dubiam facit hæc me machina mundi,
*AE*ternam magnus quam Stagiritæ putat.
 At Plato diuiniuſſe exordia ſcribit,
 Cuius iudicium ſanius eſſe reor.
 Sed antea fabricæ fuerit quis conditor, & quis
 Conſeruet, nulla mens ratione capit.

Non

Non ille eſt genitus Saturno Iuppiter, ante
 Quem fuerant hominum millia multa ſata.
 Calicolis nec non mortalibus imperet ille,
 Quem toties captus lumine vicit Amor?
 Illum equidem reor eſſe magis, quem peſtore puro
 Chriſticole colitis, quem ſacra nulla iuuant.
 Sacra, quibus pecoris ſanguis contaminat aras,
 Crimina quo vulgus poſſe piare putat.
 Audio Chriſticolum mores, vitamq; probari,
 Quanquam ſupplicijs plurima turba perit.
 Quodq; magis miror, nulla formidine mortis
 Terrentur, lati maxima ferre mala.
 Hoc fieri nequeat, tacito ſine numine Diui,
 Quem colitis, vires ſuppeditantis eis.
 Hunc validis argumentis verum eſſe Tonantem
 Si mihi monſtrâris, hic mihi Numen erit.
 Hunc ritu venerabor eo, ſacrisq; litabo,
 Quæ mihi præſcribes, peſtore & ore colens.
 Oratum ergo velim te, vir ſpectate, per illum
 Hactenus ignotum, quem venerare, Deum;
 Eius vti me notitiam, cultumq; tabellis,
 Vel (quod plus cupiam) voce docere velis.
 Aut mittas clarum pietate fideq; miniſtrum,
 Qui præſens doceat, quæ didiciſſe velim.
 Gratius in terris mihi nil obtingere poſſit,
 Quàm didiciſſe, ſalus pendeat vnde mea.
 Si quæ de te fama canit, ſunt omnia vera,
 Te facilem ſpes eſt in mea vota fore.

N

Sic

A. 56

*Sic tibi sit facilis, sic te foueatq; beatus,
Maximus ille Deus, quem colis, atque Vale.
Nicomedia, Anno 270.*

Argumentum quintae Epistolae.

*Christicolūm laudat mores vitamq; probatam,
Atque piūm Christi discere dogma cupit.*

MAMÆA ORIGENI.

T*Am latè tua fama volat clarissime doctor,
Vt nunquam visum cernere saepe velim.
Ad te igitur calamo correpto scribere cogor,
Namque ex te coram discere multa velim.
Te duce Christicolos totum florere per orbem
Audio, contempta religione Deūm;
Atque sequi Christum dictis factisq; celebrem,
Innocuos, nulli non nisi velle bene.
Commendantur enim mihi pura nomine vitæ,
Audio quos Christi dogmata cunque sequi.
Quare supplicij demiror multa perire
Millia Christicolūm, qui meruere nihil.
Atque adeo nullas necis exhorrescere pœnas,
Imò hilari quæuis tormina fronte pati.
Id fieri nequeat, si non vis Numinis adsit,
Quo freti metuunt nulla subire mala.
Certè supplicij per me natumq; fuere
Immunes, vestro de grege quotquot erant.
Cæsar Alexander Christum veneratur Iesum,
Et magni vatis penit habetq; loco.*

Inq;

*Inq; Deūm idcirco numerum cætumq; referre,
Sæpe fuit nato sedula cura meo.
Ac illi positurus erat sublimia templa,
Si non dissuasum sæpe fuisset ei.
Insuper & Christi statuam, Tharideq; fidelis
Prosequitur cum dijs Cæsar honore pari.
Quin & Christicolos magno veneratur amore,
Namq; piæ vitæ conspicit esse viros.
Nedum supplicio, quotquot sectantur IESVM,
Afficit, vt fecit Claudius, atque Nero.
Nam cur ledantur, per quos Respublica lesa
Non fuit, & nulli qui nocuisse velint?
Vos Superūm cultum multi violare queruntur,
Vt qui dicatis demonas esse deos.
Hoc infanda tegunt illi tormenta colore,
Censeriq; volunt impietate pij.
Certè suspecti mihi sunt, quos credula Roma,
Hælenus vt coluit, credidit esse deos.
Nam quæ dijs nostris tribuuntur, turpia dictū
Plurima sunt, si fas sit mihi vera loqui.
Nam quot adulterij pollutus Iuppiter ille,
Qui Rex Cælicolūm creditur esse, fuit!
Quid memorem nudos Martē Veneremq; iacètes?
Ob quos dijs superis risus obortus erat.
Quam fixi reliquis de dijs referantur amores,
Non mihi, cum noris, commemorare libet.
Præterea taceo, quantæ Cælestibus iræ;
Et quæ bella gerant, me meminisse pudet.*

N 2

De Su-

De Superis tam ridiculè quæ scripsit Homerus,
Sunt stolidæ plebi visa probabilia.
Sed quibus est vel mica salis, nō absque cachinno,
Has Siculas nugas, cum stomachoq; legunt.
Hæc ego dum reputo, mihi nausea sæpe mouetur,
Nec dijs attribui somnia, ferre queo.
Atque deos ideo nequaquam credo putandos,
Maxima pars hominum clamitet esse licet.
Insuper à vulgo tacitè dissentio sæpe,
Cum stupidis statuis plurima sacra facit.
A fabricis nec enim statuae sunt numina facta,
Namque illis sensus constat inesse nihil.
Nec facient responsa, deos vt credere cogar,
Quum dubios faciant addubitare magis.
Consuluit Cræsus Delphis oracula Phæbi,
His fretus Cyro subdita colla dedit.
Hæc eadem multis alijs peperere ruinam,
Cum dubij sensus mens nequit esse capax.
Sic hominum mentes illudi à demone credo,
Qui se diuino poscit honore coli.
Hæc ego dum mecum perpendo sensibus imis,
De vero verum nosse laboro Deo.
Et quia doctrina cunctis pietateq; præstas,
Aspectum exopto, colloquiumq; tuum;
Vt mihi Christicolum præfens mysteria pandas,
Et tecum Christum, singula docta, colam.
In vestrum vulgò iaciuntur scommata IESVM,
Quæ consueti copia prompta tibi est.

Nec

Nec parcunt probris Christum lacerare Sophistæ,
Sed mutant animum scommata nulla meum.
Eximius fuit, atque Dei certissima proles,
Cuius narrantur facta stupenda mihi.
Cuius discipuli toto celebrantur in orbe,
Et pietate graues, & grauitate pij.
Execror in tacita crudelem mente Neronem,
Per quem primores occubere viri.
Discipulos dico Christi, fidosq; ministros,
Facundum Paulum, Pontificemq; Petrum,
Quorum hunc non veritus duplici est affigere ligno,
Illius ense caput demere lacte fluens.
Sed nece, qua perdendus erat, se perdidit ipse,
Se ratus indignum iudice luce syui.
Quæ dixi, vt taceam quæ tempus cuncta referre
Non patitur, stimulis pectora nostra mouent.
Et faciunt, vt te præsentem audire laborem,
Namque quies animo non erit ante meo.
Instructos ideoq; armis tibi mitto ministros,
Ad nos vt veniens nil patiære mali.
Antiochi saluum te sistunt rursus in vrbe,
Cum mihi tradideris, quæ cito scire velim.
Si desit pietas vera, inculpat aq; vita,
Pro nihilo duco stemmata, opesq; Tagi.
Pactoli mirentur opes, mirentur & ostrum,
Qui cum mente solo lumina fixa tenent.
Abdita sunt imo secessu pectoris illa,
Ex omni quæ nos parte beare queunt.

N 3

Qualia

Ifa. 44.
Sap. 13.Iob. 28.
Sap. 7.

29

29

HEROIDVM

Jerem. 9. *Qualia sunt nouisse Deum, nouisseq; sese,
Et vitijs nullum linquere posse locum:
Virtutum ex sese varios producere fructus,
Et pura nitidos scandere mente polos.
Latius hæc tecum statui tractare, fruendi
Cum fuerit nobis copia facta tui.
Protinus oro meis votis facias satis, atque
Interea recte vir venerande Vale.*

Roma.

Argumentum sextæ Epistolæ.

*Carcere clausa dolet bona luxu cuncta perire,
Chrysogonusq; iuuat se prece, poscit eum.*

ANASTASIA CHRYSOGONO.

Q*vacareo, mitto tibi vir diuine salutem
Carceris ex antro, vincula dura ferens.
Huc me, Marmaricos superans feritate leones
Detrusit coniux, pessima quæque minans.
Impius uxorem non fert pietatis amantem,
Christicolam rabido plus cane & angue fugit.
Sum prognata quidẽ patre, qui simulacra colebat,
Hæc sacris venerans, hæc ratus esse deos.
At pia Fausta, mihi matrem quam gloriõs esse,
Non adeo stolidã prædita mente fuit.
Nam Christi est amplexa fidẽ, tenuitq; per omnẽ
Constanti vitam pectore, fida Deo.*

Quæ

*Quæ teneram docuit genitrix elementa salutis,
Materno cum vix vberè pulsa forem,
Iam grandescens docuisti exactiùs illa,
Instituens monitis, ceu tibi nata forem.
Quocirca ratio dictebat, patris vt instar
Te colerem, obseruans qua pietate queam.
Et meritis atro cumularem carcere clausum,
Inq; Catechistam diceret esse pia.
Sed quoniam patris iussu sum nupta marito,
Qui stultè credit demonas esse deos;
Prætextu morbi fugit aui fœdera lecti,
Ne zonam impurus solueret ille mihi.
Atque ideo precibus sæpe imo pectore fuis
Oravi, tutor vellet vt esse, Deum;
Impius vt coniux non me spoliaret honore,
Corporis & mentis qui decus omne meæ est.
Nam statui illa sum Christo seruare pudorem,
Hunc sponsum pura diligo mente meum.
Et quia muneribus te soni carcere clausum,
Quosq; alios miseros fors inimica premit;
Exarsit coniux odijs atrocibus in me,
Atque graui strictam compede crura tenet.
Conficior macie, pædoreq; carceris atris,
Et me fata manent forsitan ante diem.
Stat tamen inuicta perferre hæc omnia mente,
Vt Christo placeam, cuius amore fero.
Mitigat is famula pœnas, conuicia, damna,
Et mortem, si me ferre necesse foret.*

N 4

At

At mihi, dum vinculis stringor, squalloreq; tetro
 Encor, accedunt non leuiora mala.
 Quandoquidem scortis cū turpibus ille profundit,
 Quas defuncta mihi Fausta reliquit, opes.
 Has ita consumi, tanti est mihi causa doloris,
 Vt non sufficiat lingua referre tibi.
 His etenim Christi famulos, quos vrget egestas,
 Firmum consilium participare fuit.
 Imò ex asse Deo voui, propriasq; dicaui,
 Quas nunc dilapidat perdita turba male.
 Inuigiles igitur precibus, te quaeso, maritus
 Vt nostra fidei dogmata sancta probet.
 Inq; Dei natum respiscens credat IESVM,
 Ne non seruetur, qui periturus erat.
 Aut insistenti cecis erroribus omnis
 Si respiscendi spes sit adempta viro,
 Iam nunc è viuis excedat, & interiturus
 Ocyus intereat, ne mala plura patret.
 Excussosq; iugo, quo me premit ille, ministris
 Impendam Christi, distribuamq; bona.
 Deinde dicem Christo, quæ restant tempora vitæ,
 Cui soli vitæ mancipio fata meæ.
 Ille sua quod de simula statuitq; iubetq;,
 Semper, quo potero pectore ferre, feram.
 Sæpius interea me consolare dolentem,
 Vt leuius, quæ sunt cunque ferenda, premant.
 Atque pijs precibus me commendare Tonanti
 Digneris, ne non sit mihi firma fides.

QUA

Qua stabilita feram patienti pectore quænis,
 Quæ, dum vita manet, sunt toleranda mihi.
 Sic tibi, quæ Christi sunt nomine cunque serenâ,
 Det mala ferre Deus fortiter, atque Vale.
 Romæ. Anno 284.

Argumentum septimæ Epistolæ.

Discipulam mæstam sancto solamine firmat,
 De Christi, fide nil dubitare iubet.

CHRYSOGONVS ANASTASIÆ.

Plena fuit multo gemitu mæstisq; querelis,
 Quam mihi misisti, littera, chara soror.
 Carcere te quereris crudeli à coniuge claudi
 Hac causa, quòd sis dogma professa pium.
 Dogma pium, sacro quod Christus tradidit ore,
 Vnde salus hominum pendet, & unde venit.
 A scortisq; parens bona quæ post fata reliquit,
 Turpiter absumi, dissimulare nequis.
 Vt qua pauperibus malis impendere, & optes
 Officijs Christi membra fouere pijs.
 Quas scribis, sunt insignes instig, querela,
 Et vix, quæ pateris, sunt toleranda mala.
 Sed firma confide Deo spe nixa; malorum
 Spe citius sinem ne dubitato fore.
 Est breuis in terris omnis pressura piorum,
 Quam spes mercedis subleuat, atque fides.

Nunc

Nunc licet oppugnent Austro stridente procelle
 Quassatam cymbam, salua erit illa tamen.
 Nulla tyrannorum vis Christo vindice fretam
 Ledere te poterit, sit modo firma fides.
 Vno in te Stygia coniurent ore cateruæ,
 Te ledent nutu non tamen absque Dei.
 Cumq; malis animo tantum non desicis, atque
 Ad lapsum sors te pondere dura trahit;
 Ne succumbe tamen, sed cum Dauide propheta
 Dic animum reuocans, spemq; redire iubens;
 Psal. 41. Cur me sollicitis mens agra doloribus angis?
 Pone metum, & toto pectore fide Deo.
 In medijs erit ille malis proteclio fida,
 Omnibus eripiet, quæ mala cunque premant.
 Esa. 64. Præmia magna manent patiente nomine Christi,
 1 Cor. 2. Quanta foret minimè dicere lingua potis.
 Pro fluxis bona reddentur caelestia, nullo
 Tempore quæ finem sunt habitura suum.
 Ne doleas igitur fortuna dona perire,
 Christigenæ curæ sunt pia turba Deo.
 Sufficit esse voluntatem promptamq; piamq;
 Quæ donare velis, crede dedisse bona.
 Non equidem damno, quo discruciare, dolorem,
 Votum namque tuum pollice utroque probo.
 Psal. 16. Dissimulat Deus ad tempus non pauca nefanda,
 Impunita tamen non sinit esse diu.
 Ille voluntatem spectat, mentemq; fidelem
 Comprobat, & duris rebus adesse solet.

Ergo

Ergo Deo curis, quibus haud potes ipsa mederi,
 Commisissis, spera non dubitante fide,
 Carceris eripiet tenebris, manibusq; mariti,
 Istud Anastasia si putat esse bonum.
 Vota solet tarde Deus exaudire piorum,
 Gratia quò meriti sit diurna magis.
 Nec turbere, malis quòd tot crucieris iniquè,
 Cum Christum pura religione colas.
 Sic fidei monumenta tuæ das, sic & amoris,
 Si præter meritum læta premare malis.
 Haud fallax tibi capta fides est, imò salutem
 Ducit ad æternam semita capta tibi.
 Macæ pugil Christi, nullorum fracta malorum
 Pondere, quantumuis aspera ferre putes.
 Emicet infractis animis tua mascula virtus,
 Omnia te Christi nomine ferre iuuet.
 Nunc quod es à teneris annis meditata, patefcatur,
 Cor quanto Christi flagret amore doce.
 Vt bonitas auri multo spectatur in igne,
 Sic Virtus, patitur dum mala multa, nitet.
 A solo pendere Deo decet, atque necesse est,
 Hinc tibi praesidium, non aliunde pete.
 Fallax auxilium, quodcunque aliunde requiris;
 Mortales nescit fallere cura Dei.
 Promissis manet ille suis, perstatq; fidelis,
 Ille pijs confert indubitanter opem.
 Non nisi legitime certanti nomine Christi
 Præmia reddentur, quæ sine fine manent.

Non

1. Pet. 4.

Prou. 17.

Sap. 3

2. Tim. 3.

HEROIDVM

Non igitur pigeat Christi patienter amore,
 Hac prater meritum grandia ferre mala.
 Namque rependetur breuis hic labor atq; pusillus,
 Arcis in atheria sede, quiete tibi.
 Illi pacta fides si manserit integra per te,
 Constanti nunquam non erit ille fide.
 Hac animos spes sufficiat tibi, robur & addat,
 Quò vincas, quot quot sunt patienda mala.
 Sic, quanto Christi flagres, constabit, amore;
 Ne non sis eius sponsa, fer, atque Vale.
 Roma, Anno 284.

Argumentum octauæ Epistolæ.

Carcere pro Christo claudi gaudia maritum,
 Intrepidum hortatur, nulla timere mala.

NATALIA ADRIANO.

Cvm missis tabulis Natalia mitto salutem,
 Firm. unq; opto fidem, chare marite, tibi.
 Sepe quidem dolui seua te mente cruorem
 Fundere Christicolum, supplicijsq; frui.
 Indignisq; pios homines affligere pænis,
 Infontesq; truci dedere velle neci.
 Scilicet Induperatorem quò cadibus istis
 Osorem Christi demereare tibi;
 Et dijs, humano qui gaudent sanguine fuso,
 Hoc est, demonibus gratificere tuis.
 Perculis ingenti tua me caligo dolore,
 Quæ stolidam mentem presserat antè tuam.

Nam

LIBER TERTIVS.

105

Nam cum mortalis generis sint demones hostes,
 Perdere nituntur nos Acherontis aquis.
 Hinc fit vt humanas studeant euertere mentes,
 Atque animæ lucis nil superesse velint.
 In tantasq; homines tenebras labantur, vt ipsum
 Ignorent hominum Calicolumque Patrem.
 Quin & diuinis audent sibi poscere honores
 Demones, atque coli sanguine, thure, prece.
 Hic homines error tenuit per sæcula multa,
 Quæ Phæbus radios spargit ab axe suos.
 Sed Deus atherea tandem respexit ab arce,
 Atque hunc errorem non superesse tulit.
 Nam quem prasago cecinerunt pectore vates,
 Venturum in terras plebis amore suæ;
 Editus in lucem est intactæ Virginis aluo,
 Ærumnas nostro nomine mille ferens.
 Monstrauitq; viam, que ducit ad atheris arces,
 Miraculis, monitis, saluificæque nece.
 Nunc igitur totum cum sit diffusa per orbem
 Gratia, & in Christum sit celebrata fides;
 Mille furens demon versat sub pectore fraudes,
 Atque imo furias ex Acheronte vocat.
 Scilicet à Christo fidei vt fundamenta iacta
 Subruat, atque fides cum pietate cadat.
 Ille sed infelix conatus sumit inanes,
 Nam Christi stabit tempus in omne fides.
 Illius, imperio Christi, vis fracta labascit;
 Maiori par est cedit vt ille minor.

Deut. 28.

Esa. 7. 11.

Mich. 5.

Lucæ 2.

Esaiz 53.

Matt. 16.

Ioan. 8.

Men-

Mendacem par est veraci cedere Christo,
 Et tenebras luci, Tartareosq; Deo.
 In Lycia sortes, Delphis oracula nulla,
 Concedens Christo, reddit Apollo vaser.
 Nūc silet Amphiloehus, silet Amphiarauus & Am-
 Cirrhæusq; tripus, perstreperusq; lebes. (non,
 Nunc Dodonæus, non hiscere Iuppiter audet;
 Vaniloquum vatem conticuisse decet.
 Plurima sunt æquata solo delubra deorum,
 Exornatum auro quæ decorabat ebur.
 Quosq; nefas fuerat lucos excidere quondam,
 Perraros vsquam nunc superesse vides.
 Tempus erit, cum nulla Deum simulacra coentur,
 Nullaq; demonibus victima caesa cadet.
 Sed pura totum per mundum mente coetur,
 Numine qui complet cuncta regitq;, Deus.
 Erroris veteris quotquot vestigia restant,
 Iam iam spero Deo nulla fauente fore.
 Nomine saepe tuo dolui, quod tempore tanto
 Impietas animo sederit illa tuo.
 Carcere sed postquam tenuerūt vincula strictum,
 Implērunt pectus gaudia magna meum.
 Vincula letitiæ tua sunt mihi maxima causa,
 Vt quæ te fidei nomine dura premant.
 Te mihi plus charum Fidei communio fecit,
 Quam fueris, quo sum tempore nupta tibi.
 Hæc facit, ut vero te nunc complectar amore,
 Quæq; premunt, grater vincula saua tibi.

Nec

Nec dubito, quin te placido respexerit ore
 Christus, & errorem dempserit ipse tibi.
 Nam pœnas tolerare graues tam pectore forti
 Christicolæ, tibi res digna stupore fuit.
 Militiæ suctos mala multos ferre per annos,
 Quæ tolerant nympha, non potuisse pati.
 Id fieri non posse ratus sine mente Tonantis,
 Sensisti Numen cor agitare tuum.
 Incaluit pectus tacito diminitus æstro,
 Et stimulus fidei mens fuit iccta tibi.
 Quapropter metuens haud vlla pericula vitæ,
 Discipulus Christi factus es, atque manes.
 Sidere Christigenium fulice es scriptus in albo,
 Dura licet scires esse ferenda tibi.
 Non sani rigidas metuisti Caesaris iras,
 Quamuis supplicij afficiendus eras.
 Nunc demum sunt connubij rata vincula nostri,
 Nunc mihi te fidei nomine duco virum.
 Nunc igitur supplex rogo te, tormenta tyranni
 Sint tibi terrori nulla, metumve ferant.
 Exiguum est, quidquid Christi toleramus amore, Rom. 8.
 Maxima si spectes præmia, danda pijs. ”
 Vt sibus ut ferrum cernis splendescere, sic &
 Enitet aduersis exagitata fides.
 Vera fides duris spectatur, ut ignibus aurum; Prou. 7.
 Nulla reformidat tristitia vera fides. Sap. 8.
 Si sit firma fides; vires dabit ille ferendi,
 Cuius amore subis, quæ mala cunque premunt.

Cui

Cur Christo vitam dubites impendere, quam mori
 Canicem forsitan finiet ante tuam?
 Cur mortem metuas, cum sit via recta salutis,
 Afflictis referans calica regna pijs?
 Nil veritus seuasq; minas, Tragicosq; tumultus,
 Numen sine carens principioq;, time.
 Vnde venit, quodcunque potest mortalis, & vnde,
 In toto quidquid suspicis orbe, venit.
 Christicolum qui fudisti per sepe cruorem,
 Fundere sis Christi promptus amore tuum.
 Non nisi certanti redduntur premia; ut illa
 Obtineas, pugna fortiter, atque Vale.
 Roma, Anno 285.

Argumentum nonæ Epistolæ.

Impietate sui nati dolet optima mater,
 Neu pereat, Christi dogma probare monet.

LVCIA EVTROPPIO.

Tollere quam matris studuisti nate, salutem,
 Vt valeas mente & corpore, mitto tibi.
 Si versus agrè sunt ducti, plurima lapsa.
 Inter scribendum lacryma, causa fuit.
 Carcere non doleo me Christi nomine claudi,
 Cuius amore velim tristia fata pati.
 Sed quem portauere decem mea viscera menses,
 Hic clausisse sua prodicione queror.
 Non dedit exitio genitores vlla ferarum;
 His factus parcunt, extimulante fame.

Querere

Querere cum nescit grandæua Ciconia victum,
 Nutrit eam proles sedulitate pia.
 Illud si faciunt volucres rationis inanes,
 Quanto plus hominem par foret esse piuum!
 Christicolim fidei te suggillasse parentem,
 Vt pœnas, veluti digna perire, luam?
 An quia grandæua labuntur plurima iustra,
 Cultricem Christi desipuisse putas?
 Delirasse putas hominum tot millia, Christi
 Nomine qui pœnas sustinuere graues?
 Qui non pollicitis flecti potuere minisve,
 Vt sacra dijs facerent, desererentq; fidem.
 Quorum Martyrium decantat fama celebris,
 Et monumenta pio non sine honore manent.
 Hec in honore manent, at Regum nulla supersunt.
 Nomina, qui celebres ante fuere tamen.
 Imò fides est Christigenum sapientia prima;
 Vt verè sapiam, si sapio, vna facit.
 Quæ grandes docuere Sophi, sunt somnia vana,
 Christicolim scitis assimilata pijs.
 Ducit namque fides Christi ad Cœlestia regna,
 Speranda est homini non aliunde salus.
 Laudibus extollat Sapientes Græcia septem,
 Sit Plato diuinus, magnus Aristoteles.
 Vix umbram norunt virtutum, dogmata quauis
 Prescribunt multis multa voluminibus.
 Nam quos fama canit virtutis nomine claros,
 Captata claros laude fuisse reor.

O

Quan-

1. Cor. 1.

1. Cor. 3.

Hebr. 11.

» Quandoquidem Christi sine notitiaq̄, fideq̄,
 » Est virtus, præter nomen inane, nihil.
 Errantum ne turba potest defendere quemquam;
 » A recto quidquid discrepat, omne malum.
 Quamuis namque deos vanissima numina maior
 Pars orbis coluit, seu prece, siue sacris;
 Non tamen à cultu Christi me fleëtet I E S V,
 Qui multis sæclis error in orbe fuit.
 Quæ memoratur enim de dijs, sunt turpia dictu,
 Atque indigna viro, qui probus esse velit.
 Pollutos tot adulterijs & cadibus, alta
 Quis sanus cali censeat arce frui?
 Ephes. 5. Rectius eloquijs sacris hoc posse negatur
 Apoc. 21. Conseri, quæ sunt indubitata pijs.
 Si mentis spectes oculis caligine dempta,
 Quos stultè credat Roma colatq̄, deos;
 Tot sæclis eius fuerit dementia quanta,
 Quamq̄, vasa demon luserit arte, scies.
 Si namque ad trutinam vita expendatur eorum,
 Dijs dignæ penitus nil probitatis habent.
 Imò supplicijs deprendes crimina digna,
 Non nisi Tartareis excrucianta rogis.
 Nonne trucidati maculatus sanguine fratris,
 Romulus à vulgo creditur esse deus?
 Iuppiter, Alcides, Bromius, Gradivus, Apollo,
 Cum Iunone, Venus, Flora, Diana, Rheæ,
 Innumeriq̄, alij sunt, quos vrbs alta Quirini
 Pro Superis vana religione colit.

Quorum

Quorum cum fuerit multo spurcissima vita,
 Non video, cur ut numina, stulta colat.
 Errorum grauium sum demirata virorum
 Sæpe, quod impuros numina vera putent.
 Sunt, quibus aut Cælū, vel sidera, terra, fretūmve Sap. 13.
 Numinis est instar; his sua vota ferunt.
 Non pudet ergo Creatori præferre creatas?
 Non pudet his miseros postposuisse Deum?
 Nam Deus est vnus, cuius sunt condita verba, Psal. 32.
 Quæq̄, videre potes, quæq̄, videre nequis.
 Cui propria est bonitas, nec non immensa potestas,
 Claudere quem solum tempora nulla queunt. Hebr. 1.
 Huius amore flagro; cultu diuellet ab huius Rom. 8.
 Non Cæsar, nec quæ tormina cunque parat.
 Padorem tolerare iuuat me carceris atri,
 Quæq̄, pedes stringunt vincula, ferre iuuat.
 Infractō impanidoq̄, animo tormenta subibo,
 Nomine quæ Christi sunt patiendā mihi.
 Iudice si damnante caput rescabitur ense,
 Intrepidam reddet gratia Christe tua.
 Hoc tantū precor, vt cum sanguine funderē vitam
 Digna habeat, Christi testificata fidem.
 Atque vt inam non degeneres à matre, fidemq̄, Marc. 16.
 Hanc amplectaris, qua sine nulla salus.
 Ex animo sic dilectus mihi filius esses,
 Non quasi suppositus, degener, atque notus.
 Hanc amplectèris, si qua est tibi cura salutis,
 Nec metues iram Cæsaris atque minas.

O 2

Quæ

Matt. 10. *Qui corpus ledunt, animam non ledere possunt,
Si modo perstiterit non violata fides.
Sunt potius tormenta pijs compendia vitæ,
Quæ continget eis post tolerata mala.
At contra Phlegetontæo cruciabitur igni
Impius, vnde salus est sibi nulla super.*

Ioan. 5. *Alteruter genus humanum manet exitus, aut*
Matt. 25. *Dependenda malis, dandæve vita pijs. (mors
Hæc imis vtinam tibi sint infixæ medullis,
Et sapias eadem cum genitrice tua.
Sic ex hac vita discedere letior essem,
Sic nati genitrix gloriæ esse mei.
Hoc, donec dabitur spirare, rogabo Tonantem,
Vt veræ fidei det tibi scita sequi.
Te per materna pietatis pignora, te per
Defuncti patris deprecor ossa tui;
Vt Christi scelerè ducis vestigia sancta,
Errorem fugitans, qui tibi mente sedet.
Vtq; renascaris lustratus fonte sacro;
Protinus hoc facies, si sapias, atque Vale.
Romæ, Anno 287.*

Argumentum decimæ Epistolæ.

*Se fidei causa constringi compe de gaudet
Lucia, & hinc matrem nil trepidare iubet.*

LVCIA EVTITIÆ.

Quam mihi nunc spero, genitrix, tibi mitto salu-
compe de dū stricta carcer opacus habet. (16,
Nomine

*Nomine quæso meo procul absit causa dolendi,
Carcere quod teneat clausa, malisq; premar.
Quod fuit in votis puerili semper ab æuo,
Gaudeo præstandi tempus adesse mihi.
Intrepidum genitrix animum mihi iustius addas,
Quando piam pugnam tempus inire monet.
Antiochus vesci Machabæos carne suilla,
Blanditias miscens, iusserat, atque minas.
Hoc vt ne facerent, hortata est sedulo mater,
Non precibus flecti supplicisve iubens.
Vnica cura fuit genitrici, ne quis eorum
Succumbat pugna, deficiatve metu.
Si septena tulit natorum fata suorum,
Quæ mihi nunc instat, ne remorare necem.
Quos natura dedit, Christi rescemus amore
Affectus, vt mens tendat ad alta magis.
Postponenda Deo sunt omnia, prædia, nati,
Coniux atque parens, denique vita quoque.
Eximia est virtus pro Christo occumbere morti,
Vt manifestentur Spes, Amor, atque Fides.
Hæc infixæ animo profiteri libera debet
Lingua palam, pænæ non trepidare metu.
Insuper & factis ea declarare necesse est,
Vt Christi fiat gloria nota magis.
Cum furor insani premit impietasq; tyranni,
Impauida par est mente subire necem.
Tormentis igitur decreui cedere nullus,
Innumeris quamuis sim crucianda malis.*

1. Mach.
6. 7.

Matt. 10.
Lucæ 14.

Rom. 10.

0 3 Vt Chri-

Vt Christum studui teneris cognoscere ab annis,
 Sic semper colui, qua pietate queo.
 Huic seruabo fidem, mentemq; dicabo pudicam,
 Dum Phæbi cernent lumina nostra iubar.
 Hanc non eripiet sponsus precibusve minisve,
 Supplicia intenet maxima quæque licet.
 Theaurum nullum scio, qui sit charior illo,
 Grandescens atq; est mihi chara minus.
 Regno Sicaniæ nolim mutare pudorem,
 Quem Christo sacrum sit violare nefas.
 Est oculis homini nil carius, hos tamen ambos
 Eruar antè, pudor quàm mihi lasus erit.
 Huic utinam iuueni non desponsata fuisset,
 A cuius thalamo mens aliena mihi est.
 Namque fides promissa Deo, seruanda pudicè est,
 Corporis & mentis labe perinde carens.
 2. Cor. 6. Non bene Christigenis idololatriæ, profanis
 Conuenit; vnitos non decet esse iugo.
 Hi mirantur opes, quas illi linquere malunt,
 Nam nihil in terris est, quod amare queant.
 Quæq; illis grata est, his est odiosa voluptas;
 Hi captant, illi quæ fugitare solent.
 Obfirmaui animum mortali nubere nulli,
 Nedum idololatræ nubere digner ego.
 Atque ideo quæ dos fuerat mihi danda sat ampla,
 Pauperibus, Christi nomine, tota data est.
 Suadebas seruare, tibi dum vita daretur,
 Dandam pauperibus post tua fata fore.

Aft

Ast ego contendi, bona dum sunt nostra, benigna Hebr. 13.
 Esse inopi turba distribuenda manu.
 Nec seruanda, nisi quibus hæc sit vita fouenda,
 Ut mens tota Deo rite vacare queat.
 Nā thesaurus ubi est, ibi mēs quoq; nostra quiescit, Matth. 6.
 Humanam mentem vendicat ille sibi. ”
 Nil prater Christi, qui Christi est, querit habere, ”
 Prater eum satiat pectora nostra nihil. ”
 His ego contendi dictis, non parcere doti,
 Non nostri curam desore namque Deo.
 Assensisti igitur, substantiaq; omnis egenis
 Est impensa pijs, qua mihi danda fuit.
 Hac iuuit Christi paupercula membra fouere,
 Impendi melius non potuere bona.
 Sponsus ut audiuit me vendere prædia, gemmas,
 Et quauis ex re querere lucra mihi;
 Nutricem rogitat, qua causa hac omnia vendam,
 Quæ lusit iuuenem dexteritate vasa.
 Est venalis, ait, pretij possessio magni, Matth. 13.
 Hanc ut emat sponso, vendidit illa, suo.
 Non intellexit mentem, factumq; probauit.
 Credulus, hac dignus credulitate capi.
 Ast intellecto furo, hic excaudit in me,
 Insimulatq; notæ, quæ decus omne meum est.
 Quandoquidem Christi cultricem clamitat esse,
 Postpositis, vulgus quos colit omne, deis.
 Vnde salus animæ dependet, id obijcit ille,
 Ceu fonti, clausæ carcere multa minans.

O + In me

In me Paschasius fremit, atque extrema minatur,
 Blanditijs tentat, terrificatq; minis.
 Sed veterem ut quercum certant euertere frustra,
 Eurus cum Zephyro, cum Boreaq; Notus;
 Sic & me solido nixam fundamine Christo,
 Haud poterunt pessum tormina sua dare.
 Sacra Syracosij Cereri natę, tyranno
 A Stygioraptę, votaq; facta litent.
 Non patrij tamen erroris me facta mouebunt,
 Semina querisus saepe dedere mihi.
 Non venerabor enim mortali semine cretos,
 Quę Regi Superum sunt faciendę, sacris.
 Idolus nullis faciam sacra; demona nunquam,
 Postposito Christo, corpore prona colam.
 Huc nullis ego supplicijs compellar, ut in me
 Hęc cadat impietas, sacrificemq; deis.
 Illęsam seruabo fidem, dum vixero, Christo;
 Is meus est sponsus; nil amo præter eum.
 Nos Christi pietas ambas inuitat abunde,
 Ad firmamq; fidem, seruitiumq; pium.
 Namque pia Catanã cum essemus mente profecta,
 Oraturę Agathan, ut prece ferret opem;
 Est merit is precibusq; Deę permotus I E S V S,
 Sanguinis & fluxus desijt ille tuus.
 Sistere eum poterat Medicorum nulla facultas:
 Profluuiio Medicus nemo ferebat opem.
 At precibus Diuę redijsti corpore sano,
 Quidq; fides valeat firma, videre fuit.

Nos

Nos ergo in Christum gratas decet esse; piąq;
 Moribus innocuis, & vigilante fide.
 Apparet pietas ante omnia rebus in arctis,
 Res aduersa fidem sola probare solet.
 Hanc ope diuina (Christi pietate iubente)
 Nunc declarabo, non labe facta malis.
 Ergo tuę natę ne sis, rogo, nomine męsta,
 Sed robur fidei posce mihi, atque Vale.
 Syracusis, Anno 310.

Argumentum vndecimę Epistolę.

Inuenisse Crucem Christi non absque labore,
 Lata suo nato scribit ab vrbe sacra.

HELENA CONSTANTINO.

Nuncia successus hæc, Constantine, tabella
 Missa venit Solymis, à genitrice tua.
 Christi relligio, Syluestri tradita verbis,
 Radices egit, pectore fixa meo.
 Atque ope caelesti postquam Maxentius hostis
 Deuictus liquit clara trophęa tibi;
 Capit amore crucis, tibi qua victoria parta est,
 Cor mihi succendi, Christigenumq; fide.
 Visendiq; sacram flagrare cupidine terram,
 Quę requiem menti non tulit esse meę.
 Quę Christi portare fuit sanctissima membra
 Digna, inquam, Crux est inuenienda mihi.
 Non longum absterrebat iter, non grandior etas,
 Sed nauim scandi, freta Tonantis ope.

O 5

Noctur-

Nocturno visu monita & pietate, profecta
 Sum Solymam quondam religione sacram.
 Quae suiq; Crucem sacratam sanguine Christi,
 Vnde salus hominum pendet, & omne decus.
 Votorum compos tandem sum facta meorum,
 Vixq; mecum pectus gaudia summa capit.
 Nam quae sita diu Crux est inuenta labore
 Non sine, quae Christi tincta cruore fuit.
 Hunc ego thesaurum quae suui sedulo, multos
 Percunctata viros signa locumq; Crucis.
 Sed quod vel dictu factum est, locus ille prophanus
 Constructa spurca Cypridis aede fuit.
 Id Christi osores fecere, Crucisq; sacrae,
 Vt nulla amborum sint monumenta super.
 Aut si cui locus ille foret sacer atque verendus,
 Dicatur diuae cultor Acidaliae.
 Hoc ubi rescivi, Crucis indignabar amore,
 Quae reuolens, eius plus studiosa fui.
 Collectisq; operis altè perquirere iussi,
 Inuenta donec nomine lata forem.
 Postquam ergo Veneris delubrum concidit, atque
 Sunt effossa alto rudera multa serobe;
 Inuenta Cruce quae sita, fecere repente
 Suspensos aliae nos dubitare duae.
 Christi namque Crucem reliquis discernere quibat.
 Nemo; nihil titulus profuit ille triplex.
 Ioan. 19. Hebraea titulus scriptus linguaq; Pelasga,
 Quaeq; est Ausonij publica lingua viris.

Quae

Quae res non minimè turbauit gaudia nostra,
 Sed Deus ambiguos non tulit esse diu.
 Morbo namque graui mulier generosa laborans
 Hic fuit, & vitæ certa pericla timens.
 Huic igitur, multis precibus lacrymisq; profusis,
 Admonuit supplex Praesul utramque Crucem.
 Cum nihil efficeret, miseranti Numine fretus,
 Applicuit reliquam, quae releuaret eam.
 Nec mora, quot quot erat, re spectauere stupendâ,
 Quam meritis hymnis postera saecula canent.
 Nam mox erecta est reparatis viribus illa,
 Sanior & pisce est, quae moritura fuit.
 Gestit latitia mulier, laudesq; Tonanti
 Decantat, quod sit reddita vitæ sibi.
 Morbus enim vehemens spem vitæ depserat oem,
 Artibus afflictis vltima fata minans.
 Quisquis erat praesens, facti nouitate stupebat,
 Hanc minimè dubitans Christiferam esse Crucem.
 Ingeminant plausis mecum, quicumque fuerunt
 Cultores Christi, latitiaque strepunt.
 Vt taceam, quot sint amplexi dogmata Christi,
 Vt Crucis attoniti, quae modo visa fuit.
 Ergo locum, quo Crux fuerat prius abdita, sacra
 Aede fuit visum condecorare mihi.
 Argentisq; Crucis partem tectam undique linguam
 In templo; pars est altera magna mihi.
 Hanc clauosq; quibus confixa fuerunt manusq;
 Atque pedes Christi, munera seruo tibi.

Hæc

Hæc amuleta tibi dabo præstantissima, quæuis
 Aduersus, quæ te lædere cunque queant.
 His clavis freta, terra, pontoq; nocere
 Nil poterit, ni mens sit modo leua mihi.
 Huic gaze non est aurum æquiparabile cunctum,
 Quod Tagus, atq; auro turbidus Herm^o habet,
 Insuper hæc gemas præstat Gangetidas, omnes
 Vincit opes, quot quot decolor Indus habet.
 Denique ei nunquam lateres æquauero Cresis;
 Hanc tibi dum donem sospita nate, Vale.
 Ierosolymis, Anno 326.

Argumentum duodecimæ Epistolæ.

Narrat, & emendat Thais vitæ acta prioris,
 Solamenq; pium poscit adesse sibi.

THAIS PAPHNVTIO.

Angusta venit ex cella, Pater optime, testis
 In te grati animi littera missa tibi.
 Ex cella, quæ me iam dudum detinet, hic ut
 Sola, iuuentutis crimina fæda fleam.
 Idq; tuo iussu, per quem via recta salutis
 Est monstrata mihi, cum peritura forem.
 Heu, quantus miserâ quondam me cæperat error,
 Heu, quantis tenebris mens mihi pressa fuit!
 Florentis quoties succurrunt acta iuuenta,
 Hinc horror trepidam corripit, inde pudor.

Me

Me nisi seruasset pietas immensa Tonantis,
 Ignis Auernalis tormina iure feram.
 Semper enim me delicijs explere studebam,
 Et solum genium cura fouere fuit.
 Illecebris iuuenes verbisq; procacibus ad me
 Attraxi, captans, insidiasq; struens;
 Vt mecum pereant, succensi pectora flammis,
 Quas leuis in vacuo pectore gignit Amor.
 Iamq; furor tantus mentes inuasit eorum,
 Vt mihi, ceu victi, colla premenda darent.
 Nam bona vendebant, congesta labore paterno,
 Vt multo facilis munere cuique forem.
 Multi muneribusq; datis, opibusq; profusis,
 Cæperunt ringi, pauperieq; premi.
 Limina quin etiam maduerunt nostra cruore
 Sapius, exortis litibus inter eos.
 Namque videbatur sibi terque quaterq; beatus,
 Cui tam formosæ copia facta foret.
 Sic inopes mentis lusi dementior ipsa,
 Sic multi technis interiëre meis.
 Quod Pater obseruande tuas ut venit ad aures,
 Commotum zelo te doluisse ferunt.
 Quare dissimulans quod eras, commercia mecum
 Fingebas solido velle subire dato.
 Cumq; locum magis arcanum, plus lusibus aptum
 Monstrari cuperes, mens mihi mota fuit.
 Quantumuis, inquam, secretus sit locus ipse,
 Facta tamen superos nulla latere queunt.

Esse

Esse Deum fassam percontabaris, an ultor
 Sit delictorum, premia detq; pijs.
 Præmia cum iustis olim reddenda faterer,
 Et pœnas sonti cuique manere suas;
 Hæc, inquis, si nota tibi, credisq; futura,
 Perdere te quare, tot iuuenesq; studes?
 Quorum perditio tibi quod grauiora parabit
 Supplicia, in mentem non venit ergo tibi?
 His verbis trepidare metu mea viscera sensi,
 Et grauis inuasit pectora nostra dolor.
 Procumbens igitur, vitæ mihi turpiter actæ
 Exores veniam, te gemibunda precor.
 Fidere iussa, mihi peto tres non amplius horas,
 Rite quibus faciam, quæ faciunda forent.
 His mihi concessis, veneris monumenta nefanda
 Cuncta rogis, multo non sine teste, cremo.
 Illa quadringentis quamuis valere talentis,
 Non iactura tamen me remorata fuit.
 Me magis angebat non vno crimine dudum
 Penè amissa salus, vix reparanda mihi.
 Tendebam recta tætras Acherontis ad vndas,
 Ad sanam mentem ni reuocata forem.

Ionæ 1.

Dixisses similem stertenti, agit antibus Euris
 AEquora, cum raptat sæua procellaratem.
 Ventorum rabie cum fertur nauis in altum,

Psal. 106.

Ismiam tacturam sidera celsa putes.
 Cum mox ima petit vada subsidentibus vndis,
 Iam descensuram tartara in atra putes.

Vt ta-

Vt taceam scopulos, in quos impingere possit
 Naufragus, & metuit nulla pericla tamen.
 In tanto rerum discrimine stertit is altum,
 Nec, se circumstent quanta pericla, videt.
 At post enigilans, somnum clamore fugante,
 Se nimium stupida mente fuisse videt.
 Et iam seruanda vitæ studiosus, id vnum
 Nunc agit, vt saluus littora tuta petat.
 Quare quæ mala cunque fero cella hac in opaca,
 Spe seruande animæ me tolerare iuuat.
 Quid memoræ lacrymas, atque alto pectore ductos
 Perpetuos gemitus, assiduasq; preces?
 Debile quid corpus morbisq; fameq; sitiq;
 Demonis assultus, multiplicesq; dolos?
 Obijciunt vitæ mihi demones actæ prioris,
 Ocia, delicias, atque relicta bona.
 Hortantur taciti repetam mellita venena,
 Dulcia quæ gustu post Phlegetonte cremant.
 Men' iterum reddam ruptis insana catenis?
 Mancipium ventris me iuuet esse mei?
 More canis repetam vomitum? corpus suis instar
 Lota volutabri polluar ergo luto? Prou. 26.
 Vescier antè mihi vitæ luce negetur, 2. Pct. 2.
 Et subeam Stygios flebilis umbra lacus;
 Quam portu, quo naue feror, non querere pergam,
 Donec Calicolum sit mihi parta quies.
 Nunc vitæ pudet ante actæ, nunc pœnitet inquam
 Admississe, pudor quæ memorare vetat. Roma. 6.

Nunc,

Nunc, quæ me iuere prius, detestor & odi,
Delicia nunc sunt aspera vitæ meæ.
Atque utinam fleat hæc omnia Numinis iram,
Et mihi dent facilem propitiumq; Deum.

Ezec. 18.

De pietate Dei desistam fidere nunquam,
Cum fontis nunquam respuat ille preces.
Labitur, hæc cella dum claudor, tertius annus;
Interea lacrymis ora genasq; rigor.

Et nullo non clamore, Misere bene
Pastor ouis profuge, me misere Deus.
Non me tæter odor, non cellæ squalor opacæ
Offendit; tenuis victus humusq; iuuant.

Sic lasciuia domanda caro est, sic culpa pianda,
Sic lasi bonitas concilianda Dei.

Tu saltem misere reminiscere Thaidis, hymnos
Atque preces superis fundere quando paras.

O utinam dignere semel me visere, verbis
Consolaturus me monitisq; pijs.

Hæc mihi res pergrata foret, curisq; leuaret,
Quæ nunc sollicitant pectora sæpe mea.

Id (spero) facies, mihi dum spirare licebit,
Nam restant vitæ tempora pauca meæ.

Hoc precibus concede meis; sic lætiùs huius
Expediat vinculis corporis, atque Vale.

Alexandriæ, Anno 314.

Argumentum decimæ tertie Epistolæ.

Se Solymas scribit pietatis amore profectam,
Et natum monitis instruit inde pijs.

ME-

MELANIA VRBANO.

EX Syria mitto tibi, dulcis nate, salutem,
Qui nostri generis spes es, & vna basis.
Nam superas hominum mihi sanguine proximus
Cuius in hac terra me pia cura mouet. (vnius;
Me lux vna viro orbauit, natisq; duobus,
Funera femineum cor tria ferre iubens.
Tunc igitur mihi lugendi iustissima causa,
Plungendiq; manu pectora nostra fuit.
Sed neque femineis indulsi sletibus orba,
Nec planxi rigida pectora nostra manu.
Omnia enim tenui filo pendere sciebam,
Quæ cristas homini tollere sæpe solent.
Non ignorabam mortales esse maritum
Et natos, quare sum moderata mihi.
Non pietate vaco, nec sunt præcordia nobis
Ferreæ; cor circum non adamantæ gero.
Maternos sensi affectus per sæpe, virumq;
Dilexi, & colui qua pietate decet.
Infractis animis natorum fata tulere
Complures, vanos quæ coluere deos.
Quæ lingua & vitæ profiteri gaudeo Christum;
Par me lamentis abstinuisse fuit.
Nomina qui sacro lustrati fonte dederunt
Calicolum Regi, non perijisse puto:
Quorum vitæ fuit præceptis consona Christi,
Non mors illorum flebilis esse queat.

P

Sed

Sed vitæ ereptos confido casibus huius,
 Cum Superis requie latitiarū, frui.
 Hac me firma fides est consolata dolentem,
 Turbato gemitus edere corde vetans.
 Atque ideo Christo deprompsi pectore grates,
 Quod curis horum morte leuata forem.
 Et quamuis valido stabant in corpore vires,
 Fœdera coniugij non placuere tamen.
 Nondum lapsa mihi fuerant tria lustra duobus
 Addita, cum carus vir mihi demptus erat.
 Aetas, forma, & opes tædas iterare iugales,
 Suasere ex æquo, delitijsq; frui.
 Sed suasere aliud studium pietatis amatæ,
 Et vitæ breuitas, eloquiumq; sacrum.

Lucæ 14. Iudice discipulus Christo censetur ineptus,
 Qui non missa facit, quæ bona cunque tenet.

Matt. 10. Quiq; crucem Domini patienter ferre recusat,
 A Domino seruus præmia nulla feret.
 His adeo dictis mea sunt præcordia mota,
 Vt fastidièrim, quæ placuere prius.

» Quæ siquidem vulgus stupet oblectamina carnis,
 » Ad mala proritant, & fugitiua volant.

» At quæ cultori pietatis præmia fido
 » Danda manent, nulla sunt peritura die.

Omniparens tellus nihil equiparabile gignit,
 Conspicit æquandum Phœbus ab axe nihil.
 His ego de causis Romam & te nate reliqui,
 Ad sanctum cupida mente profecta solum.

Non

Non instans terrebat hyems, nec aquosus Orion,
 Non timui vastum scandere naue fretum.
 Freta Deo non eximui custode procellas,
 Illisa scopulis quæ rate fata parent.
 Vsq; adeo sanctam cupiebam visere terram,
 Quæ Regem regum cernere digna fuit.
 Quæ Christi meruit vagitum, & verba sacrata
 Audire, & pedibus sanctificata premi.
 Haud paucos pietate graues inuisere iuuit,
 Vitatis turbis qui loca vasta colunt.
 Multa ab eis didici nostræ præcepta salutis,
 Donauitq; pijs munera multa viris.
 Hos audire fuit mihi maxima sæpe voluptas;
 Posthabui per eos omnia Christe tibi.
 Nunc me sancta tenet Bethle gratissima tellus;
 Hic vaco nunc hymnis, eloquijsq; sacris.
 Hac mihi facundo pandens Hieronymus ore,
 Pascit delicijs me recreatq; pijs.
 Plus Christi natale solum, quàm Roma trophæis
 Diuitijsq; potens patria nostra, iuuat.
 Hic lacrymis purgo vitæ delicta prioris,
 Hic bene, quæ vixi non bene, disco mori.
 Et quia spes nostri generis te pendet ab vno,
 Pro te fundo preces supplice mente Deo;
 Vt tibi det vitæ stadium percipere sancte,
 Nil admittentem, quod tibi turpe foret.
 Munere suscepto fac sic fungaris, ut vno
 Ore fidem laudent femina virq; tuam.

P 2

Prator

Prætor es; oppressos defende viriliter, atque
 Quantumvis inopes deseruisse caue.
 Nunquam muneribus fac corrumpere nocentum,
 A recto nunquam dimouere pedem.
 Diuitijs auxi te, quò sis largus egenis,
 His quidquid dederis, crede dedisse Deo.
 » Esto tenax fidei, teneris quam doctus es annis,
 » Eximat hanc animo fors tibi nulla tuo.
 » Natales & opes animo metire probato;
 » Illa nihil, desint si benefacta, iuuant.
 Plura monendus eras mihi, si contingat adesse
 Te mihi, at ex paucis collige plura tibi.
 Si, quod non temere de te confido, patriissas,
 Christicola facies non nisi digna pio.
 Vxori, quæ scribo, tuæ quoque scripta putabis,
 Cum qua, cumq; tuo pignore, nate Vale.
 Ex Bethleem, Anno 370.

Argumentum decimæquartæ Epistolæ.
 Respuit oblatas tedas, votiq; tenacem,
 Despectis opibus, se fore semper ait.

EUPHRASIA THEODOSIO.

Qvod poterat prohibere pudor, ter maxime
 Cesar,
 Scribere me iussit littera missa mihi.
 Qua suades, posito luctu, vitæq; relicta,
 Cui me deuoui, fædus inire tori.
 Cesaris inuicti mens circumspecta, puella
 Plus sapit, ingenij quæ valet arte parum.

Nec

Nec dubito, quin consilium de pectore fido
 Prompseris, & cupias consuluisse mihi.
 Non tamen idduco, quod suades, esse sequendum,
 Nam mihi quod plus est utile, malo sequi.
 Multa licent homini, quod diuus Apostolus inquit, 1. Cor. 6.
 At non expediunt, quæ sibi grata putat. 10.
 Mota datis ad me sum, sed non flexa, tabellis,
 Nam mentem a capto flectere nemo queat.
 Nullum nosco procum, dilectum præter IESVM,
 Huic quam promisi, non violabo fidem.
 Natales iuuenis, formamq; extollis, opesq;
 Dicis & ornatum moribus atque fide.
 Denique (ne repetam, quæ scribis, singula) censes
 Regali dignum ducere stirpe satam.
 Iudicium vulgi si spectes, maxima sunt hæc,
 Sed nihil ad sponsum sunt modo dicta meum.
 Non hoc nobilior quisquam, non ditior ullus, Psal. 13.
 Possideat terræ iugera mille licet. 49.
 Possideat fuluos lateres, quot Cræsus habebat,
 Atque Phrygis teneat multa talenta Mide.
 Præ sponso tamen ille meo est & Codrus & Iruus,
 Nullus & est illi nobilitatis honos.
 Huic nemo eximia contendat munere formæ, Psal. 18.
 Quod gerit hic sceptrum, tollere nemo potest.
 Quem mihi commendas sociandum iure iugali,
 Non temno, sed nec temnere iure queam;
 At tamen illius thalamum tadamq; recuso,
 Huc mentem poterit flectere nemo meam.

P 3

Nam

- Isa. 40. Nam qui nunc aui floret vernantibus annis,
 1. Pct. 1. Illico marcescet, flos ut Acidalius.
 Mens generosa proco mortali nubere non vult,
 1. Cor. 7. Sponsion immortalem mens generosa cupit.
 Nec me delectat spurca & fugitiua voluptas,
 Non nisi casta iuuat, quæ sine fine manet.
 Quæ vulgus ceu magna putat captatq;, perosa
 Despicio, quam sint perniciofa, sciens.
 Dos idcirco, mihi quam relinquere parentes,
 Est cessura Deo, pauperibusq;, pijs.
 Thren. 3. Dos mihi Christus erit, quæ nacta ero abunde beata,
 Psal. 15. Extra quem bona me nulla beare queunt.
 Proinde precor supplex te, Caesar, amore parentum,
 Quos tibi dilectos vsque fuisse scio;
 Ut bona, quæ Pharia mihi sunt tellure relicta,
 Pauperibus dones, Christicolisq;, pijs.
 Hisq;, sacrata Deo reparantur templa vetusta,
 Et noua ditentur templa, struenda Deo.
 Prædia cuncta pios volo conuertantur in vsus,
 Susceptum ad Christum ne remorentur iter.
 Matth. 8. In terris inopem voluit si degere vitam
 Vera Dei soboles, quem penes omne bonum;
 Me quoque discipulam par est bona nulla tenere,
 Deliciasq;, meas ducere, ferre mala.
 Quæ bona mortalis non possit corporis vsus,
 Cedant pauperibus seruitioq;, Dei.
 Matt. 20. Et quia non seruis est vsus sponsus IESVS,
 Philip. 2. Obsequium nullum seruitiumve volo.

Man-

Mancipijs igitur libertas detur ad vnum
 Omnibus, & dentur præmia cuique sua.
 Debita præterea donentur cuncta colonis,
 Nulla procurator postulet inde sibi.
 Omnibus his curis per te leuer, optime Caesar,
 Ut seruire Deo postmodo læta queam.
 Nam vitam finire meam mens sedibus istis
 Stat mihi fixa, Deo subueniente mihi.
 Ut studijs his aspiret pia Numinis aura,
 Promouear precibus coniugis atque tuis.
 Scilicet ut Christo, quem clausi corde sub imo,
 Purgata vitijs mente placere queam.
 Hac facies, spero, Antigoni genitoris amore,
 In vita charus qui solet esse tibi.
 Sic, si quid precibus valeo præstare, vicissim
 Commendabo Deo teque tuosque libens.
 Te Deus Augustamque tuam det viuere longum,
 Prolatis regni sinibus, atque Vale.
 Alexandria. Anno 380.

Argumentum decimæ quintæ Epistolæ.

Natum abijsse suum clam se natalibus oris,
 Imbutumq;, fide non meliore dolet.

MONICA AVGVSTINO,

Miraris Libyca missas tellure tabellas,
 Perfusas lacrymis, nate, fuisse meis?
 Has mihi discessu nunquam non excutis, atque
 Quo sum capta, nimis credula facta, doleo.

P 4

Non,

Non, cum temperiem Veris persensit aprici,
 Tot lacrymis vitis saucia falce madet:
 Quot lacrymis sine fine genas perfundor abortis,
 Dum desiderijs vrer agorq; tui.
 Esse quidem decuit te solamenq; decusq;
 Orbatæ matri nunc genitore tuo.
 Nam longis studijs culmen prouectus ad altum,
 Tutari viduas innocuosq; doces.
 Qua nunc fronte igitur me deseris, atque recedis
 Clam me, nauigijs Itala regna petens?
 Te comitabar arenosas ad littoris oras;
 Amborum lacrymis commaduere gena.
 Certa sequi fueram, ferret quocunque carina,
 Vndosi metuens nulla pericla freti.
 Id cum non sineres, te vi retinere parabam,
 Te contra si quid marcida possit anis.
 Denique nil non tentabam, rata supplice voce,
 Aut lacrymis natum fletere posse meum.
 Sed nil profeci lacrymis, prece, viribus vsa;
 Consilij ratio tam tibi firma fuit.
 Causabare fidem seruandam semper amico,
 Stareq; promissis quemque decere suis.
 Non prius ergo reuersurum te ad tecta paterna,
 Illum quam facilis separet aura tibi.
 Cum sine te reditum mihi persuadere nequires,
 Et lacrymas matris non paterere tue;
 Haud procul à nauì me pernoctare inebas,
 Quo tua fama se quens est Cypriane loco.

Insom-

Insoñnem duxi noctem illam stetibus, at que
 Sum vigili gemitu multa precata Deum:
 Vt cursum nullo vento spirante retardet,
 Et nato nunquam non fruax ipsa meo.
 Postera lux orbi cum vix exorta fuisset,
 Ad nauim propero, teq; tuosque vocans.
 Sed mihi respondit nemo sine fine vocanti;
 Rettulit vna Echo verba minuta mihi.
 Tunc igitur crebris planxi mea pectora palmis,
 Et inuit maaidas vngue secare genas.
 Tunc dolor inuasit pauida præcordia matris,
 Coniugis ob mortem quantus abortus erat.
 Tunc fuit in votis abrumpi stamina vitæ,
 Quæq; fuit dulcis lux mihi, tristis erat.
 Tene procul patria clam matre recedere maista?
 Et fuco matrem ludere posse tuam?
 Tale nefas cadat in natum, qui scipio matri
 Grandænae & viduæ debuit esse suæ?
 Cur ego non potui nato comes ire per omne,
 Quò fortuna ferat te comitesq;, mare?
 Non mihi terrori nimbiq; Notiq; fuissent,
 Non rabies ponti sana pericla minans.
 Tecum seruanda, aut tecum peritura fuisset,
 Tecum etiam mortem ferre parata fui.
 Huc igitur cursum ventis reflecte secundis,
 Aut istuc celeri per freta naue ferar.
 Te mihi tam longè semoto, vita molesta est,
 Et tam lenta queror fata venire mihi.

P 5

Nec

Nec minùs interea me torquet & altera cura,
 Per quam consistit pectore nulla quies.
 Mecum namque fidem dum nō profitebere puram,
 Qua sine spes nulli certa salutis erit;
 Non sletus gemitusq; modum mihi ponere quibo,
 Vt qua sim genitrix dimidiata tui.
 Nam desit tibi pura fides, qua ducit ad astra,
 Qua sine non videor te genuisse mihi.
 Hac igitur pectus dstringet pallida cura,
 Donec te nondum tinxerit vnda sacra.
 Non tamen in cassum fundi confido precesq;,
 Et crebras lacrymas nomine nate tuo.
 Si pia sunt mea vota, Tonantem, spero, mouebunt,
 Qui te respiciens ad meliora trahet.
 Nempe vt Christigenum iures in dogmata sancta,
 Errorem fugitans, qui tibi mente sedet,
 Et si te pietas in matrem commouet vlla,
 Vrgebis reditum, matris amore tue;
 Vt stendi sinem faciam, atque in gaudia luctus
 Vertatur, dum te sospite lata fruam.
 Si verò reditum nimium protraxeris, istuc,
 Naufraga non metuens aquora, naue ferar.
 Huc celerem contende gradum, si diligis illam,
 Quae te plus oculis diligit, atque Vale.

Tagasta, Anno 390.

Argumentum decimæ sextæ Epistolæ.
 Plus tribus absentem lustris desiderat, atque
 Ad patris exoptat tecta redire virum.

SABI-

SABINA ALEXIO.

HAnc tua Romulidum coniux, tibi mittit ab
 vrbe,
 Oblitus nostri quòd videre, querens.
 Nil peto rescribas, nil littera missa iuuaret,
 Coniugis aduentu nil magis opto mei.
 Nam quartum lustrum iam adudum labitur, ex quo
 A nobis, patrijs sinibus exul, abes.
 Occiduas Phæbus tendit mihi lentus ad vndas,
 Et lentus profert equore mane inbar.
 Tot curis crucior, tot sletibus ora rigantur,
 Tot lustris mihi mens irrequieta fuit.
 Multa tibi metuo terraq; mariq; pericla,
 Nocte tibi metuit mens mea, luce tibi.
 Lentus abes, nec quæ cessantem causa moretur,
 Scire datur num quæ fors miseranda premat.
 Si quæ cura mei restat tibi, certior à te
 Debueram fieri significante scheda.
 Si foret id factum, ferrem sine pectoris astu,
 Tot lustris sponsum me procul esse meum.
 Perpetuo resonant patrij plangore penates,
 Te propter lacrymas angulus omnis habet.
 Tu tamen oblitus nostri nec scribere curas,
 Nec certos, ubi sis, qui valeasve, facis.
 A Superis non concessæ sibi nomine prolis,
 Indoluit longum mæstus vterque parens.
 Quare pauperibus Numen studiere fouendis
 Fleetere, ne soboles non sibi chara foret.

Nec

Nec vanum fuit illorum studiumq̄, precesq̄,
 Pulsus enim dolor est pectore, prole data.
 Nam quamuis clarum famulorū maxima turba,
 Atque magistratus fecerat esse patrem;
 Attamen infelix est hoc sibi nomine visus,
 Quod soboles hares non foret vlla sibi.
 Sed veterem luctum prognatus Alexius omnem
 Sustulit, & secum gaudia summa tulit.
 Hec didici referente socru, qua non tulit etas
 Villa magis iustam, vel pietate parem.
 A teneris idēoque annis te moribus, atque
 Institui studijs cura parentis erat.
 At cum prima genas teget lanugo, parentis
 Consilio vestri sum tibi nupta viro.
 Fortunata quidem, tali dignata marito,
 Visa fui, Regum sim sat a stirpe licet
 Non, quia diues opū es, clarisq̄ parentibus ortus,
 Cur mihi gratarer, maxima causa fuit.
 Magna sed amborum pietas celebrata parētum,
 Et nati; quanquam sum tibi nupta male.
 Nam versa in luctu sunt gaudia nostra perennem,
 Imò vix vna luce beata fui.
 Non queror ille sum per te mansisse pudorem,
 Quem tibi seruari glorior, atque Deo.
 Sed doleo te clam nobis abijisse, prius quam
 Ortus erat Titan, cum tibi nupta forem.
 Non mihi dixisti, quare discesseris, aut quò,
 Vxorī quæ te non tacuisse decet.

Annu-

Annulus est fidei signum mihi traditus abs te,
 Quem tibi seruarem, coniugijq̄ fidem.
 Vixq̄ vale dicto priuū conclaue petisti;
 Ex illo nulli tempore visus abes.
 Postridie cum Sol radijs inuiseret orbem,
 Exoritur luctus maxima causa noui.
 Non apparet enim quasitus Alexius vsquam;
 Quo te contuleris, conscius omnis abest.
 Qui color est folijs autumnī frigore laesis,
 Idem nostra graui tinxerat ora metu.
 Fletibus indulget genitrix, canosq̄ capillos
 Vellicat, & palmis pectora mæsta ferit.
 Me socruis sociam geminandis planctibus addo,
 Nam viduata viro sum mihi visa meo.
 Sic orbata dolet dilecto compare turtur,
 Et querulo gemitu tempora mæsta terit.
 Anxius haud minus est genitor tuus, omnia nato,
 Absenti eueniunt quæ mala cunque, timens.
 Sunt ab eo missi vasa per climat a terra,
 Qui de te querant, restituantq̄, tuis.
 Sed qui te inueniat, nemo redit, atque reducat;
 Qua lateas terra, nemo scit, atque mari
 Septenis cinctam quisquis venit hospes ad urbem
 Collibus, à nobis multo rogatus abit.
 Et tibi quam reddat, si fortè inuenerit vsquam,
 Antè meis digitis littera scripta datur.
 Heu quoties à me missa est tibi littera frustra,
 Illarum cum sit reddita nulla tibi.

Reddita

Reddita si foret, haud nequeas rescribere nobis,
 Quae te detineat tam diuturna mora.
 Infanti nec enim tibi praebuit ubera tigris,
 Nec ferri circum pectora semen habes.
 Non ita Penelopen absentia torsit Ulyssis,
 Quamuis absuerit bis duo lustra domo.
 Nam sua Telemacho pascebat lumina viso,
 Et poterat curas sic releuare suas.
 Si qua fuit tot Penelope viduata per annos,
 Plorande sortis me minus illa fuit.
 Nam quasi per speculum potui te cernere tantum,
 Nescia, coniugij quid sibi iura velint.
 Si quis adhuc te tangit amor pietasq; tuorum,
 Ad nos fac redeas ocyus, atque Vale.
 Roma, Anno 391.

Argumentum decimaseptimae Epistolae.

Se procul esse viro queritur doctiq; pioq;
 Et vitae quinam tempora ducat, ait.

MARCELLA HIERONYMO.

Quam legis Ausonij adfertur littera ab oris,
 Qua tecum libuit, vir venerande, loqui.
 Dulce magis nobis alternas promere voces,
 Atque audire foret, si loca sancta sinant.
 Quae mihi te dirimunt tot millibus, ut mihi iam sit
 Te compellandi copia nulla super.
 In causa fuit (ut nosti) gens barbara grassans,
 Quae turbat Syriam, fanda nefanda patrans.
 Quod

Quod licet ergo, libet te compellare tabellis,
 Ut possis studij certior esse mei.
 Nam tibi non fuit ad famulam graue scribere saepe,
 Ut quod soletur me, doceatq;, foret.
 Saepe queror tanto fraudari interprete sacri
 Eloquij, quo nil dulcius esse queat.
 Nil tam dulce fanis aestiuo tempore condunt,
 Hyblaos flores dum populantur, apes.
 Hoc me delectat, nutrit, vegetatq; regitq;
 Plus cunctis opibus me iuuat atque beat.
 Hoc mihi iam dudum fecit sordescere, quidquid
 Attonitum vulgus querit at que stupet:
 Stemmata, seruorum turbas, & praedia lata,
 Illustres titulos, magnificasq; domos.
 Hoc post fata viri tadas fugitare iugales,
 Meq; Deo tota mente dicere iubet.
 Non clari flexere proci, non florida forma,
 Non genitrix, generum quae cupit esse sibi.
 Hoc inopi turba gazas impendere fecit,
 Et quae non pereant, querere insit opes.
 Hac humilem ratione iuuat me ducere vitam,
 Ne nulla valeam parte placere Deo.
 Non me pristina pompa iuuat, strepitusve superbi,
 Plus me sermo, Dei qui venit ore, iuuat.
 Hunc dum perpendo, dumq; imis condo medullis,
 Protinus insueti pectoris igne flagro.
 Cum Paulo reputo ceu stercora, quae bona vulgus
 Miratur; quam sint omnia fluxa, sciens.
 Alen-

Psal. 118.

Philip. 1.

Matth. 6.

Philip. 3.

Mente feror cupida celsi in penetralia calis,
 Exoptans Christo semper adesse meo.
 Pſal. 41. Vt rapido cursu gelidas contendit ad undas
 Cerua, fatigauit quam cita turba canum;
 Sic requiem capto vanis exercita curis;
 Et fugito, qua sunt pernitiosa mihi.
 Albinae matris nunc, Principiaq; fidelis
 Vtor amicitia, colloquijsq; fruor.
 Vt par est, illam vereor, venerorq; coloq;
 Hanc fidei causa diligo, multa monens.
 Hec me ceu matrem colit, obseruatq; timetq;
 Me sine non vsquam fertq; refertq; pedem.
 Vrbano strepitu vitato, ruris amati
 Me tenet alma quies, Principiamq; meam.
 Hic tenui victu lasciuam macero carnem,
 Scripturis sacris hic precibusq; vaco,
 Hanc praeferre casam sublimibus adibus ausim,
 Quas similes templis Martia Roma struit.
 Te casa delectat, qua natum cernere Christum
 Digna fuit, Superum condecorata choris.
 Lucæ 2. Istic diuino cultu vigilanter inhæres,
 Euoluisq; sacros mente sagace libros.
 Te ter felicem dico studijsq; locoq;
 Sed doleo, quod sit copia dempta tui.
 Hunc tamen extenuat, que mittis scripta, dolorç,
 Et releuant, quidquid cor cruciare solet.
 Debeo namque tibi, quod sint oracula sancta
 (Si tamen illorum quid scio) nota mihi.

Cum

Cum tua scripta lego, videor mihi cernere coram,
 Atque audire virum, quem mea vota vocant.
 Tantam subest illis sacundi gratia verbi,
 Tot stimulis tacite pectora nostra vibrant. Eccle. 12.
 Sunt animi speculum depræpta ex pectore verba,
 Agnosci melius non aliunde potest. ”
 His igitur pasco mentem persæpe legendis,
 Hæc desiderij sunt medicina mei.
 Quam vitam amplector, sectari gaudeo multas,
 Spectatas opibus, stemmatibusq; graues.
 Quodq; prius fuit inuisum, nunc plausibile esse,
 Atque iugo Christi dulcius esse nihil. Matth. 11.
 Sed placidam vitam, quam viximus hætenus, orta
 Perturbat Romæ secta, pericla minans.
 Huic nisi fortiter obstetur, mixtura profanis
 Est sacra, nec stabit religionis honos.
 Et quamuis fidei normam pars magna professa
 Desiciat, Christo transfuga facta duci;
 Obnitit tamen, & vitæ discrimina sperno,
 Hinc licet insidijs impetar, inde minis.
 Sæpe graues imo gemitus do pectore, cernens
 Has scelerum formas, & rigor imbre genas.
 Nam sacra, que coluere prius, pessundata rident
 Atroces hostes, gens malesana nimis.
 Impia nil curo mordacis sibila vulgi;
 Obsistam forti pectore, freta Deo.
 Ille pios nostros conatus (spero) inuabit,
 Et radijs pellet nubila oborta suis.

Ille

*Ille tuis semper studijs aspiret honestis,
Vtq; in ijs perstes tempora longa, Vale.
Romæ, Anno 400.*

Argumentum decimæ octauæ Epistolæ.
*Quæ fuerit Bethlen linquendi causa, modumq;
Vitæ emendanda littera missa docet.*

FABIOLA HIERONYMO.

Mittitur ex clara, quæ redditur, vrbe Quirini
Littera, spectata vir pietate grauis.
*Quæ te meq; diremerunt exorta pericla,
Dandi ad te tabulas causa fuere mihi.
Nam cum te fruerer scripturæ interprete sacræ,
Et mihi dux esses ad pietatis opus;
Non reminiscebar prælustris mænia Romæ,
Chara fuit Bethle, ceu genitale solum.
Istic perpetuas libuisset figere sedes,
Et seriem vitæ continuare meæ.
Sed metus Hunnorum miscentum sacræ profanis,
Inuitam iussit linquere sancta loca.
In patrioq; solo restantem degere vitam,
Et quidquid vitæ est, omne dicare Deo.
Religio quondam iussit me linquere Romam,
Visereq; hortata est teq; sacramq; casam.
Et lustrare solum Christo peragrante, sacratum
Miraculis, monitis, atque cruore sacro.
Scilicet ut te proficerem monitore, pijsq;
Excita doctrinis plus pietate slagrem.*

Quod

*Quod fuit in votis, adipisci contigit istic,
Et mihi concessum est teq; casaq; frui.
Quantum letitia persensi pectore toto,
Cum loca lustrarem sanctificata Deo!
Quanta, vivucernens venerandû nomine sancto,
Gaudia percepi, pectore clausa meo!
Optabam hæc nobis contingere gaudia posse,
Dum mihi spirandi tempora fata darent.
Sed metuens, ne vim faceret mihi barbarus hostis,
Ad patrios redij, sorte iubente, lares.
Hic me seruitio diuino mancipio totam,
Nitor & in nullo displicuisse Deo.
Hic nunc, delicijs quod multis antè vacauit,
Affligo corpus, subiycioq; iugo;
Spiritu ne quando caro lasciuæ repugnet,
Quamq; subesse decet, ne dominetur ei.
Nec cura est aliud, quam posse placere Tonanti,
Quem lesi toties impietate mea.
Quæ sit magna licet, non desperabo salutem,
Nam Christi pietas anteit omne scelus.
Inspecto sueni speculo componere vultum,
Corporis ut formæ gratia magna foret.
Nunc instar speculi mihi sunt oracula sancta;
Hæc animi maculas tollere sola docent.
Hæc cum perspicio, mores componere disco,
Exculta Christo mente placere studens.
Nam præter Christum nulli placuisse laboro,
Huic ego si placeam, res mea salua foret.*

1. Cor. 9.

Iacob. 1.

2²

Nunc

Nunc igitur, quidquid labis florentibus annis
 Contraxi, cura est emaculare mihi.
 Nam dum luce fruor, tædæ iterasse iugales,
 Conscia mens nunquam desinet esse dolens.
 Heu nupsisse viro præter fas atque decorum,
 Exprobrant testes hinc dolor inde pudor.
 Quocirca posui fastus monimenta nefandi,
 Omnia detestans, quæ placere prius.
 Non igitur puduit vilem mihi sumere saccum,
 In temploꝝ sui puluerulenta comas.
 Idq; die Paschæ, populo spectante frequenti,
 Suppliciter veniam criminis ore precans.
 Quæ mihi concessa, serviles ferre labores
 Non piguit, Christo me reparare studens.
 Non illustre genus Fabiorum, aut stemmata clara
 A capto, nec me vis reuocauit opum.
 Quidquid opum fuerat, largè dare iuuat egenis,
 Vt sartæ redeant, quæ perièrè prius.
 Sæpe genas pugni defudauèrè venustas,
 Quæ delinquendi causa fuèrè mihi.
 Cerusam, stibium, fucos, pigmenta perosa
 Peste magis, soli quero placere Deo.
 Sæpe scelus duxi molli requiescere lecto,
 Quo scelus admissum (pro pudor) antè fuit.
 Psalm. 6. Nec raro lacrymis stratum, quo mæsta cubabam,
 Immaduit, membris dum sopor omnis abest.
 Matt. 25. Fit Christi membris, quidquid præstatur egenis,
 Christi igitur iuuat mêmbræ fouere piè.

Putida

Putida non piguit mulcere lauareq; membra,
 Fomentisq; pijs omne leuare malum.
 Quos blandis medicaminibus lenire iuuabat,
 Dixisses similes esse cadaueribus.
 Vulnere quæ fueram letali saucia mentem,
 Vt sic sanarer, nil graue ferre fuit.
 Exiguum est, quidquid facimus, si præmia spectes, Rom. 8.
 Quæ scimus cunctis esse reposita pijs. ”
 Si quas delicias mæsta contingit oriri,
 Illas suppeditat lectio sacra mihi.
 Obrepat satias Psalmos mihi nulla legendi,
 Estq; Euangelij lectio, dulce mihi.
 His ego delicijs epulas componere nolim, Psal. 118.
 Quas vel Achæmenius vel Sibarita parat.
 Hunc vt continuem cursum, palmaq; potiri
 Vt valeam, precibus subleuer oro tuis.
 Atque tuis scriptis me consolare frequenter,
 Fortius vt tolerem quidlibet, atque Vale.
 Romæ, Anno 400.

Argumentum decimænonæ Epistolæ.

Expetit, vt coniux Christo det nomen IESV,
 Promissis stantem nulla manere mala.

CLOTILDIS CLODOVEO.

Quæ tibi nunc opus est, bellanti mitto salutem,
 Gallorum clara Rex ditione potens.
 Namque à Germanis instant tibi certa pericla,
 Næ ferat auxilium Christus ab axe tibi.

23

Nam

Nam potis est is solus opem tibi rebus in arctis
 Ferre, modo implores, non dubit ante fide.
 Non dij fallaces vanissima numina, quorum
 Te nimis infatuat vana superstitio.
 Te crebris precibus studui reuocare, decorum
 A cultu ad Christum, Christigenumq; fidem.
 Scilicet ut stares promissis, neve salutem
 Negligeres animæ, quam parit alma fides.
 Sed nullis potui precibus te flectere, ut istam
 Exueres mentem, rejiceresq; deos,
 Qui mentes hominum ludunt ambagibus, illas
 Dum captant technis, exitiumq; struunt.
 Cum mihi fraterno perijisset Marte peremptus
 Cum patruo genitor, plena doloris eram.
 Cumq; graui saxo genitrix ad colla ligato
 A Leuiro in Rhodanum precipitata foret;
 Impietas patruæ pupille iusta dolendi,
 Et meaplængendi pectora causa fuit.
 Tunc animi dubiam Fortuna volubilis esse
 Fecerat, humanas res variare docens.
 Maluerat Superis germana dicare pudorem,
 Coniugij casus quam tolerare graues.
 Forma genusq; meum deductum sanguine Regum
 Connubio dignam me statuere tibi.
 Non tamen hac in parte tibi assensura fuisset,
 Fugissetq; torum, Rex generose, tuum;
 Si iuraturum te non in dogmata Christi
 Dixisses, tinctum fonte salutifero.

VITA-

Vt taceam, quod tunc patruus Burgundionum Rex
 Seruabat studio me vigilante pius.
 Is minimè passurus erat me nubere Regi,
 Qui non scēctetur dogmata Christe tua.
 Non equidem reor, esse tibi sine mente Tonantis
 Me iunctam thalami iure toriq; fide.
 Id quod res (ut spero) breui testabitur ipsa,
 Cum fuerit votis facta beatæ meis.
 In te visa quidem pietatis signa fuere,
 Christicolam que te sat docuere fore.
 Nam calicem templo sublatum à milite Rhemis,
 Restitui pietas iusserat antè tua.
 Atque ideo pœnas dedit is, qui cedere Regis
 Ediçtis tardus difficilisq; fuit.
 Nam resupinus humi stratus, casusq; securi
 Post annum Stygias ire iubetur aquas.
 Gallia præterea maiore ex parte cepisset,
 Dijs missis, Christi dogma fidemq; piam.
 His causis alitur nobis fiducia de te,
 Spes utinam nobis non labefacta cadat.
 Nunc equidem doleo te neglexisse salutem,
 Quam solo in Christo credimus esse sitam.
 Coniugis o' utinam voluisses credere verbis,
 Et profitereris dogma salutiferum.
 Plus secura forem, quamuis hostilia castra
 Forsitan intentent saua pericla tibi.
 Nam quamuis validi iungunt tibi castra Sicabri,
 Suntq; Alemanorum castra minoræ tuis;

24

Haud

Haud nescis tamen ancipitis ludibria Martis,
Belli certè anceps exitus esse solet.
 „ *Non equitatus enim, valido nec robore miles,*
 Pſal. 32. *Absque Dei nutu, certa trophæa refert.*
 Prou. 21. *Aduersata mihi quondam fuit alea Martis,*
 1. Mac. 3. *Cùm manus orbaret me scelerata patre.*
At si nunc orbet charo me coniuge Mauors,
Mors foret in votis accelerata mihi.
Crede mihi, quamuis te magna pericula cingunt,
Christo fide, malis eripiere statim.
Quid Conſtātinum memorè, pluresq; Monarchas?
Qui Christo freti præualuere suis.
In bello fuerant perituri hostilibus armis,
Si non Christus eis ipse tulisset opem.
Nulla trophæa manent te dijs aut milite fretum;
 „ *Si Christo fidas, suppediabit opem.*
 „ *Omnis ab æterno victoria Numine pendet,*
 „ *Omnis in hoc spes est præsidiumq; pijs.*
Fælix illa dies, qua Christo nomen IESV
Gallia te dantem cernet, & uxor ego.
Qua te Remigijs lustrabit fonte sacro,
Quamq; eris indutus, candida vestis erit.
Tunc fore non dubitem, quin Gallia tota sequatur
Principis exemplum, reijciatq; deos.
Mente hoc non vana confido aliquando futurum,
Hoc vnum tota flagito mente Deum.
Ergo pium votum, quo te scis esse ligatum,
Vi soluas, Christo sit tibi nixa fides.

Vt no-

Vt nobis illo ductore trophæa reportes,
Atque illi grates Gallia tota canat.
Ille tuum sit confugium, spes, ancora, portus,
Ille tibi solus sit Deus, atque Vale.
Lutetia, Anno 499.

Argumentum XX. Epistolæ.

Casibus aduersis gaudet iactata Tonantis
Seruitio, cui se mancipat atque suas.

RADEGVNDIS CIOTARIO.

Quam tua corde pio Radegūdis mitto salutem,
Acceptam refero, Rex generose, tibi.
Affari Superos hic est mihi summa voluptas,
Et mixtas lacrymis fundere sæpe preces.
Nulla tui tamen obrepent obliuia nobis,
Antè suum repetent flumina versa caput.
Atque ideo tabulis affari aliquando maritum,
Me cogunt pietas & benefacta tua.
Quamuis namque fui claris natalibus orta,
At tamen impubi sors inimica fuit.
Namque Hermenfredus stimulis furialibus actus
(Prò dolor) orbauit me genitore meo.
Impulit huc illum regnandi caca libido,
Omnia confundens fasq; nefasq; simul.
Romulus ut Remum regni interfecit amore,
Sic fratrem incautum sustulit ille suum.
Vt verò in totum Turingia cederet illi,
Cæde cruentauit se Baderice tua.

2

Impie-

Impietas hæc tantæ diu non mansit inulta,
 Nam lapsu perijt perfidus ille graui.
 Dum defendis enim, quæ fratri iniuria facta est,
 Quas meruit pœnas impius ille, dedit.
 Fratribus ablatum amittit cum lumine regnum,
 Gallo quod placuit, diripiente sibi.
 Hinc factum est, vt præda foret mea patria Gallo,
 Stemmatis vt causa Regi præda forem.
 Indolis & forma egregia te gratia cepit,
 Hæc duo fecerunt me placuisse tibi.
 Et quia erat nondum mea captæ nubilis ætas,
 Former vt ingenuè, cura tibi vna fuit.
 Cumq; forem matura viro, tibi iungere dextra,
 Me dignabaris, coniugijq; fide.
 Hoc decus optaui nunquam hoc ego semper honore
 Indignam prorsus sum rata, iamq; reor.
 Nam mihi virginitas & vitæ pudica placebat,
 Hancq; dicare Deo mens mihi firma fuit.
 Fœdera connubij thalamumq; exosa iugalem,
 Me studui tota mente dicare Deo.
 Ergo meum studium quia non pietate vacabat,
 Passus es illesa virginitate frui.
 Insuper & luxum, tumidiq; insignia fastus
 Mens detestata est, & graue ferre fuit.
 Frugalis placuit victus magis; hic mihi cura,
 Dum fruar æthereo lumine, semper erit.
 Quod perit in luxu, miseris impendere iuuat,
 Atque inopum frigus veste leuare data.

Paupere-

Pauperie pressis pietas succurrere suasit,
 Quisquis amat Christum, membra quoq; eius amat. »
 Larga namque manu quidquid donatur egenis, »
 In se collatum iudicat esse Deus. Matt. 25.
 Non offendebat scabies, non hulcerat atræ,
 Imo hæc unguentis dulce fonere fuit. Prou. 19.
 Hac motus pietate, meo me viuere more
 Passus es, & cultum continuare Dei.
 Permissu diuulsa tuo sum denique, & isto
 Abdita carnobio seruiio leta Deo.
 Hic mihi cum nymphis videor regnare pudicis,
 Dum carnem premimus, subijcimusq; Deo.
 Dumq; humiles summo pia vota precemq; Tonanti
 Fundimus, vt vita det sine labe frui.
 Hic lacrymis vitæ antea acta delicta piamus,
 Hic mens esse cupit libera mole graui;
 Atque sui sponsi felicia scandere tecta,
 Et Superum Regi carmina digna dare.
 Non ego delicias mutem vel Perside gæza,
 Quas mens in tacito pectore sæpe capit.
 Sic prodest fortuna mihi, cum damna pararet,
 Sic victrice manu profuit antè capi.
 Hæc ego dum mecum perpendo lancibus aquis,
 Te dignas grates posse referre velim.
 Quod potero, precibus te commendabo Tonanti,
 Spiritus in vitæ dum mea membra reget.
 Floreat vt regnum felicibus anclibus, vtq;
 Ferueat in Christum cum pietate fides.

Regnum

Regnum equidem, cuius nunc es possessor & haeres,
 Prae quouis clarum postmodo spero fore.
 Quippe fidem Christi toto tutabitur orbe,
 Marte domans, illi qui male cunque volent.
 Hoc faxit Superum Rex; ille aspiret in horas
 Amborum sanctis nisibus, atque Vale.
 Pictavis, Anno 525.

Argumentum XXI. Epistola.

Austera seriem vita memoratq;, rogatq;,
 Mundus vt exemplo corrigat acta suo.

MARIA Aegyptiaca MVNDO.

Mittitur ex vasta tibi reddita littera eremo,
 Munde, mihi quondam plus adamate satis.
 Splen quatitur fortasse tibi, sed parce cachinno,
 Et sint, quae scribo, pectore fixa tuo.
 Quippe tui caeco quae seducebar amore,
 Tartaricas poenas digna subire fui.
 Nam Veneris sensi stimulos impubibus annis,
 Victa quibus cessi, crimen in omne ruens.
 Vna oblectabat corpus mentemq;, Voluptas,
 Vna fuit studio per tria lustra mihi.
 Nullos non iuuenes allexi auidissima stupri,
 Namque verecundus fugerat ore pudor.
 Non auri, sed nec pretij capiebar amore,
 Non nisi me Cypridis sollicitabat amor.
 Curando genio sectabar gaudia carnis,
 Me satians epulis, atque fragrante mero.

Me

Me delectabant risusq;, iociq;, proterui;
 Caetera me prohibet commemorare pudor.
 Quae tibi deliciae sunt gratiae, quaeq;, morantur
 Te pompa, mentem detinere meam.
 Ex omnig;, tibi quarebam parte placere,
 Fucata facie, turpiloquisq;, iocis.
 His studijs triui florentis tempora vita,
 Mancipium Veneris, mancipiumq;, gula.
 Cum vero ad portum Pharios Libyasq;, viderem,
 Feruentes studijs, accelerare gradum;
 Percontans didici Solymam properare frequentes,
 Christiferae vt visant alma trophaea crucis.
 His ego me, quamuis nulla pietate mouebar,
 Adiungens, scandi sarcina feda ratem.
 Quandoquidem verbis lasciuis atque pudendis,
 Nequitia multis semina multa dedi.
 Et quos relligio patrijs excedere muris
 Iusserat, his studium sum remorata piium.
 Hos cum spectarem Solymis ad limina templi
 Tendere mane, pios sum comitata viros.
 Concursum populi mirans pietate flagrantis,
 Cum reliquis volui sancta subire loca.
 Inde sed arcebant me vita crimina multa,
 Saepe quibus mens est sordida facta mihi.
 Cum nihil efficerem summo conata labore,
 Progressum, dixi, Numinis ira negat.
 Indolui, gemitumq;, imo de pectore duxi,
 Et grauis inuasit singula membra tremor.

Es

Et quia mens fuerat vitijs polluta nefandis,
 Perfusam lacrymis angulus ater habet.
 Tandem Christipara mihi cernebatur imago
 Virginis; hac visa spes aliquanta venit.
 Quam supplex compellabam, lacrymisq; profusus
 Et flexis genibus prona precabar eam.
 Alma Dei genitrix virgo castissima salue,
 Aetheriei salue gloria magna chori.
 Indignam fateor, quæ tollam lumina, teq;
 Aspiciam, cum sis virginitatis honos.
 Ast ego sum corpus spurcis fædissima stupris,
 Meq; (scio) fætet nulla cloaca magis.
 Improbitas, terra me fecit inutile pondus;
 Pondere non premitur me grauiore solum.
 Conscia mens scelerum de sese hac cuncta fatetur;
 Meq; poli dignam clamitat igne peti.
 Sed quoniam humani generis dignatus amore
 Est nasci Christus, te genitrice satius,
 Vt fontum delicta sua in cruce morte piaret,
 Spes venia per te Virgo benigna redit.
 Fleete tuis precibus Natum facilemq; piumq;
 Accessum misera praebeat ille mihi.
 Vniuersum lignum liceat mihi cernere coram,
 Non frauder voto, si putat esse pium.
 Præterea pro me sponde Regina polorum,
 Me castam vitæ tempus in omne fore.
 Nam reliquum vitæ spacium omne dicabo Tonanti,
 Expurgans maculas fletibus atque fame.

Haud

Haud cassas (mihi crede) preces è pectore fudi,
 Nam vires membris mox rediere meis.
 Mirabunda loco me moui, & pergere caepi,
 Et me cum reliquis in loca sancta tuli.
 Quò cum venissem, supplex in genua cadebam,
 Pronaq; vitalem sum venerata Crucem.
 Tunc mihi gratabar, quòd non fuerim inde repulsa,
 Tunc sum visa mihi fasce leuata graui.
 Hymno Christipara dicto, rogo supplice voce,
 Vt deinceps gressus dirigat illa meos.
 Atque locum monstraret, qui vitæ commodus esset
 Purgandis vitijs, seruitioq; Dei.
 Extemplo suppressa meas vox venit ad aures;
 Ultra Iordanem stat tibi tuta quies.
 Panibus assumptis tribus, huic obtempero voci,
 Iordanemq; petens prendo salutis iter.
 Flumine transmissis recta loca ad auia pergo,
 Quæ triuit quadrupes nulla, nec ullus homo.
 Quos tunc contuleram panes alimenta futuros,
 Hic suffecerunt per duo lustra mihi.
 Plus lautis dapibus stomachum inuere latrantem,
 Plus vino fauces lenijt haustus aque.
 In causa fuerant violenta famesq; sitisq;
 His lasciua caro quippe domanda fuit.
 Sæpe quidem mens lautitias optauit easdem,
 Quas consecrari sœueerat ante fugam.
 Sæpe quoque in molli libuit requiescere lecto,
 Cum sopor vrgeret, concubituq; frui.

Et me

Et me tam duram pertasum est ducere vitam,
 Quam quis non hominis dicat, at esse feræ.
 Mox igitur lacrymis maduerunt lumina nostra,
 Et rigida planxi pectora nostra manu.
 Namque recordabar tacito sub pectore mecum,
 Cur loca sint profuga vasta petita mihi.
 Deinde Deum prece feruenti gemibunda rogabam,
 Damonis ut technæ non mihi damna ferant.
 Denique lasciuum perrexi affligere corpus,
 Irrita donec erant tela Cupido tua.
 Illius assultus & tentamenta fuere
 Crebra, sed euasi cuncta Tonantis ope.
 Iamq; mihi claro fulgebat ab æthere lumen,
 Et menti pax est parta quiesq; meæ.
 Panibus absumptis herba pascebar agresti,
 Hac multis annis corporis esca fuit.
 Miraris, qui tot valeam producere in annos
 Vitam, nuda artus, & cruciata fame.
 Deute. 8. Non sacro minus eloquio, quam pane cibatur,
 Matth. 4. Et vegetatur eo, qui pietate flagrat.
 Corporis haud vlla est, ut quondam, cura fouendi,
 Si mihi contingat mente valere, sat est.
 Me si nunc videas, quam frigus adussit & æstus,
 Haud Mariam dicas, sed magis esse feram.
 Sæpe quidem brumæ riguerunt frigore membra,
 Namque vsu vestes interiere meæ.
 Mensibus æstiuis eadem sic reddidit atra
 Sirius, ut non sit pix magis vlla nigra.

Ossa

Ossa crepant, laxa nam tantum pelle teguntur,
 Arida sunt sicco pumice membra magis.
 Nil horum me ferre piget mercedis amore,
 Quæ stat in arce poli magna, reposita pijs.
 Hanc recipit nemo pollutus sordibus vllis,
 Si non eluerit lacryma tristis eas.
 Labe vacat, quisquis celi fastigia scandit,
 Mens omnis vitij nescia scandet eò.
 Plus nimio quondam te dilexisse recordor,
 At refrixit amor pristinus ille mihi.
 Aut potius nunc est in verum versus amorem,
 Qui facit, ut nequeam non bene velle tibi.
 Hortariq; iubet, mox ut respiscere cures,
 Dum iusti nondum ferueat ira Dei.
 Nam quæ cepisti, non itur ad ætheris arces,
 Sed potius Syzyjs semita damnat aquis.
 Luxus & ambitio, nunquamq; expleta cupido,
 Illuc si tendas, sunt fugienda tibi.
 Ægypti carnes, pepones atque allia linque,
 Et fauces veniens æthere Manna inuet.
 Quæ placere prius, ceu noxia cuncta relinque;
 Dum patitur tempus, gaudia quere poli.
 Nam fugitiua volant, quæ carnem gaudia lætant,
 Æternumq; manens excipit illa dolor.
 Gaudia sed mentis, quæ gignit viuida virtus,
 Temporibus nullis interitura manent.
 Ansas præbuimus peccandi hinc inde frequentes,
 Securi, quæ post præmia danda forent.

R Nunc

Apoç. 21.

—

»

»

1. Ioan. 2.

Exod. 16.

Rom. 13.

Galat. 6.

»

Galat. 5.

Rom. 6.

- Rom. 13. *Nunc ergo mecum pulso expergiscere somno,
Ne dentur meritis premia digna tuis.*
- Exod. 10. *AEgypti fugito remis velisq; tenebras,
Ne non perspicias, pendeat unde salus.
Te, quia sum posthac nunquam visura, Valere,
Et Christum totis viribus opto sequi.
Ex Eremono, Anno 528.*

Argumentum XXII. Epistolæ.

*Omne se fausto Thracen petisse virumq;
Et quam Constantis sit studiosa, refert.*

CÆSAREA CONSTANTINO.

Persidis ex regno venit, inuictissime Cæsar,
Hæc scheda, barbarica nõ bene scripta manu.
Vt testis memoris gratiq; animi foret in te
Augustamq; tuam, mittitur inde tibi.
Christicolũm mores fideiq; profectio sancta
Cognita sunt, Superũm non sine mente, mihi.
Hæc ubi solerti perpendi dogmata mente,
Mutarunt animum consiliũq; meum.
Continuò patriosq; deos & sacra perosa
Mens, mihi Christiadũm religione flagrat.
Nec requies erat ante mihi, quam fonte sacrato,
Ne non purgarer crimine, lota fui.
Ergo volutanti tacito sub pectore multa,
Nil factu melius, dum premo multa, subit;
Quam

*Quam mutare habitu priuato purpurã & aurum
Et veteris luxus ponere signa mei.
Consiliũm placuit mihi, quod complere libebat;
Vt res celetur pectore pressa meo.
Ergo bona fidei comites mihi deligo paucos,
Ne quã Rex possit conscius esse, cauens.
Sic Constantini gressum contendere ad urbem,
Cernereq; Oðrysi Principis ora libet;
Istic ut docear fidei mysteria sancta,
Vtq; sacri fontis membra lauauer aquis.
Aspirare pijs captis dignatus IESVS
Cernere te dedit, & coniungis ora tue.
Atque haurire salutiferi pia dogmata Christi,
Quæ commouerunt cor animumq; meum.
Accepistis honorificè nos, atque benignè
Ignotos vobis cura fouere fuit.
Quin & dignata est sacro de fonte leuare
Me coniux, qua nil dignius orbis habet.
Ergo ubi lota fui corpus lustralibus undis,
Fasce premente prius mens reuenata fuit.
Tantosq; effectus persensi Flaminis almi,
Vt regni fuerit non mihi cura mei.
Iamq; mihi Thrace fuit instar Persidis, & te
Præposui, Christi nomine, leta viro.
Non alibi firmas libuit mihi figere sedes;
In vestro mihi erat mens latitare solo.
At qua mobilius nihil est, mox fama volauit
Correptis alis aulam ad Achemeniam.*

R 2 Cæsa-

Casareamq̄, dolens quam Rex perijſſe putabat,
In laribus Caſar rettulit eſſe iuis.
Protinus ergo viri ſcitatum à coniuge miſi,
Ad Thracen properant, Caſareosq̄ lares.
Vi ſimul ac me reppererint, ad regna reducant
Persica, ad orbat i coniuge tecta viri.
Persarum cum Reginam vidiffſe negares,
Sed quandam ignotam Perſide ſtirpe ſatam;
Illico me viſam coram agnoſcuntq̄, coluntq̄,
Ordineq̄, exponunt Regia iuſſa mihi.
His ego mandatis, inquam, non geſſero morem,
Si non Rex Chriſti dogmata ſancta probet.
Atque adeo renuam noſtri conſortia lecti,
Quandoquidem nil iam Perſica regna moror.
Sin facilis fuerit proſiteri verba ſalutis,
Prompta ſequar, quo me Regia iuſſa vocant.
Hec poſtquam fuerant ab ijs narrata marito,
Coniugis haud ſprenit ſcedera iuſta ſua.
Constantinopolim multis cum millibus ire
Conſtituit, ſancti Flaminis actus ope.
Nam non, vt repetat multo me milite, venit
In Thracen, vobis bella ciere volens.
Sed monitis parens diuinis, fonte ſacrato
Optauit tingi Rex, comitesq̄, pij.
Quis dubitet tanti Regis comitumq̄, fuiſſe
Incenſos animos Flaminis igne ſacri?
 Ioan. 6. *Peruenit ad Chriſtum nemo, niſi Patre trahente,*
Felix, qui ſequitur, quò trahit ille, libens.

Quid

Quid repetam, quot nos meritis cumulaueris om-
Hoſpitibus donans munera cuique ſua? (nes,
Illud erat certè cumulat i pignus amoris,
Quòd Regi fueris pro genitore ſacro.
Nam ſuſcepifti ſacro de fonte leuatum,
Nos hortans ſtabilem corde tenere fidem.
Numinis haud dubiè petij tua mania iuſſu,
Et parili motus vir pietate meus.
Nam quid Achaemenij prodeſt poſſeſſio regni,
Si non firma adſit cum pietate fides?
Hac tua dum memori mecum benefacta reuoluo
Pectore, qua ſemper ſunt reputanda mihi;
Plus anima fateor tibi me debere virumq̄,
Cum bona ſint quæuis inferiora Fide.
His igitur meritis nequeamus ſoluere grates,
Non ſi cedamus Regia ſceptra tibi.
Quæ te non poſcente, tuas ego dicere laudes
Nullò deſiſtam tempore, virq̄, meus.
Si tamen obtingat dubio te Marte laceſſi,
Auxilium Perſas poſce, feremus opem.
Quæ tibi vis fiet, pelletur milite miſſo
Continuò, quantum Perſica regna ſinent.
Semper eris nobis inſtar fratrisq̄, patrisq̄,
Quæ bona ſunt nobis, eſſe putato tua.
Te Superi ſeruent in longe tempora vitæ,
Cumq̄, tua Princeps coniuge ſumme Vale.

Suſis, Anno 640.

R 3

Argu-

Prou. 3.
 Sapient. 7.
 Hebr. 11.

Argumentum XXIII. Epistolæ.

Obscæna queritur vita sese esse notatam,
Vtq; probrum frater vindicet omne, rogat.

ALPAIS DODONI.

HAc tibi mitto scheda frater dilecte salutem,
Vt mihi contingat fratre iuuantem salutem.
Quam nisi tu dederis, restat spes nulla salutis,
Vsq; adeo miseram cura dolorq; premunt.
Fortè quid acciderit, miraris, que eve sorori
Sit lamentandi causa, vel unde dolor.
Afficit his agram Lambertus hypocrita curis,
Dum mihi molitur dedecus atque necem.
Malim namque mori, fieri quàm fabula vulgi,
Quam nunc conspicuam publica fama canit.
Sed ne suspensum morer amplius, ordine paucis
Narrabo, Præsul quid struat ille mali.
Increpat ille Ducem mordaci voce Pipinum,
Nullum non lapidem nocte dieq; mouens;
Scilicet vt pellat me Dux ex adibus altis,
In ditione locum nec sinat esse mihi.
Me vocat infandumq; malum, Stygiamq; Megeram,
Exilio dignam supplicioq; graui.
Hæc sunt facta quidem, sed nullo teste; quod autem
Fecit heri, cura me grauiore premit.

Dux

Dux multos proceres mensæ rogauit adesse,
Lambertumq; sua, se recreare volens.
Cumq; omnes genium dapibusq; meroq; fouerent,
Id poscente loco, temporèque atque Duce;
Illico morosus perturbat hypocrita mensam,
Criminibus terrens meq; Ducemq; suis.
Degeneres, omnisque vocans pietatis inanes,
Exprobrat obscæni crimen adulterij.
Damnandos Stygijs pænis nos clamitat ambos,
Nè vitam in melius mutet vterque suam.
Me vult, ceu scelerum segetem, Dux exigat aula,
Officio fungi si velit ille suo.
Me propter thalami dissolui vincula casti,
Regalique satam stirpe carere viro.
Sic Ducis ille suis dictis exasperat iras,
Omnia sic turbis sanctulus ille quatit.
Erubui, & circum præcordia bilis inarsit,
Et vix abstinui turpia probra loqui.
Sed propter proceres silui, linguamq; repressi,
Placandum verbis Principis esse rata.
Mordacem placare canem sermone Pipinus,
Quod potuit, studuit, sed latrat vsque canis.
Cumq; suum non desineret vomere ille venenum,
In me dum lingue spicula dira vibrat;
Accubitu surgens, mota mihi bile, recessi,
Alpaidis tantus tinxerat ora rubor.
Denique turbati discessere ordine ad vnum
Omnes conuiuæ; nemo remansit ibi.

R 4

Sic

Sic breuis interdum vernorum gratia florum
 Threycij Boreæ flamine pulsa fugit.
 Coniuuam talem vocet ad consortia mensæ,
 Quæ cute curanda se recreare parat.
 Sic compensantur reuerendo à Præsule, quæ dux
 Contulit indigno munera multa viro.
 Non venit in mentem ingrato, dum sedibus esset
 Expulsus, quòd ei reddita mitra fuit.
 Reddita per clarum belli virtute Pipinum,
 Quem modo pestifero proscidit ore palam.
 Non reputat sibi bestia quòd cornuta petatur,
 Et quòd Lethiferi sit sibi causa mali.
 Impendens igitur nobis perpende periculum,
 Et quò res vergat, mente reuolue cata.
 Gallorum Regi charum scis esse Pipinum,
 Martis enim studijs consilioq; valet.
 Nunc igitur Regis si forè fefellerit illum
 Gratia, ob aspersas extenuata notas;
 Cum Duce restabit nobis commune periculum,
 Et nos destituent gloria, fama, decus.
 Nam decus atque salus dependent à Duce nostra,
 Si sit is auersus, quid nisi probra manent?
 Idcirco nostris amborum consule rebus;
 Admittunt nullas nostra pericla moras.
 Os effrene viri tibi sit compescere cura,
 Quas meruit pœnas pestilitate, luat.
 Exod. 22. Dedicat Ducibus maledicere stemmate claris,
 Ne vulgò iaceat nobilitatis honor.

Afflicta

Afflicta si te miseret germane sororis,
 Huc iter institues, nec patièrè moras.
 Ioppiliæ, Anno 698.

Argumentum XXIII. Epistolæ.

Infantem queritur thalamo caruisse ingali,
 Atque ad coniugij iura redire cupit.

PLEVTRIS PIPINO.

Tempore qua multo carui, tibi mitto salutem,
 Præ quouis hominum charè marite mihi.
 Quam mihi debebas, utinam tam firma stetisset,
 Quam mea firma fides mansit, amorq; meus.
 Quis tibi non cauto præstrinxit lumina demon?
 Quæ mentem eripuit dira Megæra tibi?
 Improba cur plus chara fuit tibi coniuge pellex?
 Hec tibi plus illa cur adamata fuit?
 Quid tibi displicuit coniux in coniuge tantum,
 Quæ tibi fida fuit semper, amansq; tui?
 Non pellenda fuit nat alibus edita Regum,
 Crimine quæ nullo læserat antè virum.
 Id lex nulla sinit, prohibent id dogmata Christi,
 Quæ qui contemnit, religionè vacat.
 Sæpe quidem Præsul monuit te criminis huius,
 Te lectum stupris commaculare dolens.
 Qui pius & vigil est Antistes, crimina carpit,
 Quodq; magis sædum est, carpit adulterium.

R 5 Nunc

Matth. 5.
 Marc. 10.
 Hebr. 13.

»
 »

- Nunc blandè nunc te quoque duriùs ille monebat,
 Consuleres fame, quæ tibi lesa fuit.
- Matt. 19. Vxorij, fidem seruares pellice pulsa,
 1. Cor. 7. Præcipit vt Christi lex, ratioq; tibi.
 Ast auris nullis monitis obstructa patebat,
 Vsq; adeò vitiat pectora cæcus amor.
- Prou. 5. Dulce malum pellex est, mellitumq; venenum,
 Sed docet euentus, quid struat illa mali.
 Occidit ergo manu scelerat apraco salutis,
 Haud vnquam metuens dicere vera tibi.
 Credo sciog; tuo iussu non esse necatum;
 Absentem non me res latuere tue.
- Dira sed Alpaidis patrata est atque Dodonis
 Consilio cades, prò dolor atque nefas.
 Non impunè tamen sanctum sudere cruorem,
 Heu nimis audaces sacrilegæq; manus.
 Nam scelus est hoc vltà probè iusta ira Tonantis,
 Cædis & autores nunc Phlegetonte cremat.
- ” Sic alium qui ledere vult, sibi leditur ipsi,
 ” Supplicijq; grauis causa sit ipse sibi.
- Sap. 3. Non tamen est lesus diuinæ legis amator,
 Confossus quamuis in sua fat aruit.
 Sed nunc æthere redimitur in arce corona,
 Quæ non marcescens, tempus in omne viret.
 Baptista Christi fuerant sic causa necandi
 Pellicis & Regis furtâ repressa prius.
- Math. 14. Ille tamen nunc cum Superis in pace quiescit,
 Sap. 4. Illius & viridans tempora laurus habet.

Hos

Hos autem pro delicijs stuprisq; nefandis,
 Ignis Auernalis debita pœna manet.
 Ergo flamminomo ne non sis tutus ab Orco,
 Polluti toties damna repende tori.
 Fama quidem fuerat bellus tibi parta gerendis,
 Et tibi apud Regem gratia magna fuit.
 Sed decus imminuit temeratus pellice lectus,
 Coniuge quæ pulsa plus tibi chara fuit.
 Quàm mihi iusta fuit de coniuge causa querendi,
 Cum me despecta pellicis esset amans!
 Sed posthac Deus afflictæ questusque precèsque
 Pleuridis in rapidos non sinet ire notos.
 Nam mentem tibi restituet sanamque piàmque,
 Quoque diu carus, pristina iura tori.
 Diuinis monitis parebis, si tibi cura est
 Cum fama pietas, & mihi pacta fides.
 Illicitæ Veneri quàm flebilis exitus instet,
 Te Paulina queunt scripta docere satis.

1. Cor. 6.
 1. Thcf. 4.

Rite fidem seruant animantia multa iugalem,
 Mens quibus omnis abest, quæ ratione carent.
 Quò maiore fide seruanda iugalia vincla
 Sunt homini, quæ lex non violare iubet?
 Ergo casta fides posthac tibi rite coletur,
 Si, Stygias ad aquas ne rapiare, times.
 Namque fidè thalami quisquis violauit, inultum
 Auferet haud vnquam crimen adulterij.
 Plectit in hac vita temerantem fœdera lecti
 Sæpe Deus damnis, suppliciove graui.

Vxorem

- Gen. 20. *Vxorem Tharida postquam conspexit, amore
Rex Geraræ flagrans, in sua tecta tulit.
Et quamquam vetitæ Veneris commercia fugit,
Tristibus inuoluit seq. suosq. tamen.
Et raptum fato fuit extinguendus ob illum,
Si non flexisset vir pius ille Deum,*
- Gen. 34. *Et raptus Dina Sichemitas perdidit omnes,
Non fuerit tædæ fædere vincita licet.*
- Iudi. 12. *Leuitæ pollutæ stupro proba coniugis vxor,
16. Quanta fuit nunquam, cæde piata fuit.*
- 2.Reg.12. *Haud nescis, Dauid violatæ nomine tædæ
16. Quas dederit pœnas, quot tulerit ve mala.
Quot peperit pellex Græcis Phrygibusq. tumultus,
Quam rapuit Sparta per mare classe Paris!
Sanguine casorum rubuerunt flumina Troiæ,
Fertiliorq. fuit sanguine factus ager.*
- Genes. 2. *Coniugium confirmatum est diuinitus; illud*
- Mat.19.1. *Seruari vitæ vult probitate Deus.*
- Cor. 7. *Si quid mellis inest furtiuo forsam amoris,
Continuò vitiant fel aloëque comes.*
- Prou.2.6. *Nunc igitur respiscendi dum tempora dantur,
Criminis admisi dilue queso notam.
Sitq. salus animæ cura tibi, denique factum
Curabis, quidquid vir generose decet.
Nulla tibi per me re vera iniuria facta est,
Quodq. mihi obijcias, nil reor esse mali.
Quæ tamen in me sunt commissa, remitto libèter,
Vt tibi sit clemens, sæpe precata Deum.*

Tantum

*Tantum me reuoca reliqua ad consortia vitæ,
Atque fides nostri sit sine labe tori.
Redde torum, quo pulsa suis fas præter & æquum,
Te per nostra precor stemmatæ, redde torum.
Sic tibi quod vitæ reliquum est, feliciter omne
In cultu Superùm transeat, atque Vale.*

Argumentum XXV. Epistolæ.

*Excitat ad reditum Franciscum, atque ordine pandit,
Instituat vitam quæ ratione suam.*

CLARA FRANCISCO.

Cogor, vt agnoscas, Pater integritate colende,
Gratam discipulam, scribere pauca tibi.
Scribere, nam tantis spacijs diuellimur, vt te
Copia semoto sit mihi nulla frui.
Motus enim magna Syriam pietate petisti,
Haud vitæ metuens vlla periclitatæ;
Gentibus vt tradas æternæ verba salutis,
Et Christo referas multiplicata lucra.
Pollice conatus tuus est laudandus utroque,
Sitq. tibi felix, quod meditare, precor.
Sed metuo (Superi vanum dent esse timorem)
Vt te Sultanus fortè redire sinat.
Nam qui sunt ad Agarenos te autore profecti,
Non te supplicijs occubuisse latet.
Fælices, qui sunt Christi pro nomine casti,
Sanguine enim palmam promeruere suo.

Apoc.14.

Sed

- Sed si iudicio non fallor, discere non est
Ducentem ad superos gens ea digna viam.
Nam quicumque ad eam sunt hac ratione profecti,
Luserunt operam, caepa inhibente Deo.*
- Ofez. 15. *Crimina nimirum propter perspecta Tonanti,*
Prou. 1. *Ob quæ cæcari gens ea digna fuit.
Nec sanctū canibus, nec gemmas mittere porcis,
A Christo nobis tradita norma sinit.
Forsan & in patria plus splendida lucra reportes,
Quis mentis Domini conscius esse queat?*
- Sap. 9.
Rom. 11. *Vi questum faceres vendendis mercibus, aquor
Antè pererrabas, nulla pericla timens.
Nec nimbis fuerat tibi formidabilis Ausler,
Nec qui Parrhasio ventus ab axe venit.
Securus fueras Zephyri, securus & Euri,
Nec nimbose Hyades causa timoris erant.
Omnia vincebat lucri insatiata cupido,
Velifera cogens naue secare fretum.*
- Prou. 3. *At nunc sollicitant te præstantissima lucra,
Quæ fracta minimè naue perire queant.
Neglectis opibus fluxis, aterna requiris
Nunc bona, quæ tota mente parare studes.
Qui vitrum gemmis commutat, ruderatq; auro,
Quantumuis stolidi iudice plebe, sapit.
Teq; amplas ideo haud egrè monitore reliqui
Pauperibus, ne quid me remorentur, opes.*
- Matth. 15. *Nam quid opes homini sunt, si non sarcina curis*
Lucæ 8. *Plena, quibus premitur mens, generosa licet?*
- Certè

*Certè commodiùs nunc viuo & suaviùs, imo
Nunc demum videor fasce leuata mihi.
Exemploq; tuo legi hinc atque inde puellas,
Corporibus castas, & pietate graues.
Pauperiemq; colunt mecum, bona fluxa perosa,
Et quidquid vulgus mentis inane stupet.
Has ego, quod possum, præceptis imbuo iisdem,
Quæ didicisse prius, te monitore, iuuat.
Insuper exemplis exhortor ad optima quæque,
Vt me sint alacres ad meliora duce.
Friget enim, quamuis fuerit doctrina salubris,
Si vitæ probitas præuia desit ei.
Gnauiter ergo sequor te, sed non passibus aquis,
Inuigilans precibus nocte dieq; pijs.
Exiguo victu sustentio debile corpus,
Et rarum somnum lumina nostra vident.
Plus me delectat terra storeæve cubare,
Differto plumis quàm cubuisse toro.
Denique spiritui corpus ne quando rebellet,
Texta artus, quæ fert terra Cilissa, premunt.
Nec nos sollicitat venturæ cura diei,
Quantulacumque etenim sufficit escapijs.
Si volucres non sollicitat lux crastina, debet
Veros Christiadas sollicitare minùs. Matth. 6.
Sufficit & vestis brumalia frigora pellens,
Quæque satis possint membra tegenda tegi. 1. Tim. 6.
Exiguum est, nostrū quod corpus postulat, at mens
Vix valeat cura sufficiente coli.*

Corpo-

Corporis ornamenta Deus non aspicit vlla,
Ornatus animi plus videt atque probat.
Porro tuos sectatores augetur letor,
Structaq; cœnobîa pluribus esse locis.

Matt. 10. Nec mirum, Christi normæ cum consona vita

Marc. 6. Sit tua, & ex omni parte probata Deo.

Lucæ 9. Et nisi fallor ego, toto vulgabitur orbe
Præ reliquis, quamuis hac viguere tenuis.
Quare insiste pijs captis: præstabo vicissim,
Quod potero, ut norma hæc sit mea clara magis.
Christus ut aspiret nostris conatibus ergo,
Instemus precibus iugiter, atque Vale.
Apsij, Anno 1220.

Argumentum XXVI. Epistolæ.

Tristibus inuolui fatis sua pignora mater
Ingemit, & regno tam procul esse suo.

BLANCHA LVDOVICO.

Mittitur hæc à matre tua, dulcissime fili,
Littera præ gelido nõ bene scripta metu.
Disfringunt metus atque dolor præcordia nostra,
Nam nato metuo mille pericla meo.
Est mihi iam dudum iustissima causa dolendi,
Quam, quia crescit adhuc, est mihi ferre graue.
Coniuge namque orbata fui florentibus annis,
Orbata regni pondere ferre dato.

Quan-

Quãdoquidem vix natus eras ter quattuor annos,
Cum iam cecisissent Regia sceptra tibi.
Regni igitur cura suscepta, protinus orti
Martis opus fecit me trepidare metu.
Sed belli plus spe sælix fuit exitus eius,
Nam manus hostilis Marte subacta fuit.
Non minus horrendi mox emersere tumultus,
Ambobus poterant qui dare magna mala.
His vigili procerum studio curaq; repressis,
Cum nostro & regni mansit honore salus.
Cetera quid repetam metucunda pericula nobis?
Quorum equidem credo te meminisse parum.
Et quamuis tanti me regni cura premebat,
Quantum sæminea vix queat arte regi;
Vt pietate tamen virtutumq; auctibus esses
Ornatus, nunquam non mihi cura fuit.
Quæ Regē decorant, plus quàm diadema vel aurū,
Quàm gemmæ, quot quot decolor Indus habet.
Nec labor insumptus perijt, nec cura sefellit,
Nam pietatis eras iustitiæq; tenax.
Quidquid enim vitij subrepsit ante, repressū est,
Et melius spe res enituere tue.
Nam cū vix transacta forent tibi lustra quaterna,
Regni non minimum cæperat esse decus.
Deinde mihi morbus, quo tentabare, doloris
Quanti par fuerat, maxima causa fuit.
Vfus enim linguae, spes & sublata salutis
S Turba-

Turbabant summo me populumq; metu.
 Te tamen incolumem pietas immensa Tonantis
 Restituit matri, restituitq; tuis.
 Et quia magna manus procerum pietatis amore,
 Sacram ad militiam classe profecta fuit,
 Ardor ad illud iter tentandum te quoque cepit,
 Et dulces fratres, flauicomasq; nurus.
 Horum te fuerat comitari quisque paratus,
 Et tecum forti pectore ferre mala.
 Christicola fidei reparandi damna cupido,
 Gallorum tecum millia multa capit.
 Hac quoque finitimos generoso sanguine cretos
 Cepit, ut instarent sedulo quisque fidem.
 Regni cura mihi & fides mandatur amicis,
 Velisera capiunt te comitesq; rates.
 AEquoreas citius guttas numerauero, quam quot
 Te propter lacrymis sim madefacta genas.
 Hei mihi, quam durum fuerat, quam triste, carere
 Natis, & nuribus non potuisse frui.
 Nunquam non me sollicitant tam pignora chara,
 Spes lenat hinc animum, deijcit inde metus.
 Nam quamuis primum cesserunt omnia vobis
 Prospera, conatus Marte iuuante tuos;
 Occubuit tamen (ut retulit mihi fama) Robertus,
 Pro Christi pugnans religione, meus.
 Praterca orta lues subuertit parta trophaea,
 Et nece multorum est debilitata manus.

Et, si

Et, si sunt, quae fama canit mihi garrula, vera,
 Quae modo blanda fuit fors, inimica tibi est.
 Nec tamen esse puto fas omnia credere vera,
 Quae volitans ad me per mare fama tulit.
 Cum Carolo Alphonsoq; meis naque audio captum
 Gallorum Regem ferrea vincla pati.
 Id Superi vanum esse velint; cultoribus adsint
 Sincerae fidei; vincula ferre vetent.
 Et, si in deterius tibi versa est alea Martis,
 In melius vertant, quae cecidere male.
 Hac quia scire mea refert, mihi littera pandat,
 Quo fortuna loco sit tua, resq; tuae;
 Vt missis numis, cum fratre utroque redemptum
 Mox regem videat Gallica terra suum.
 Exoriuntur enim magni te absente tumultus,
 Improbus attollit cornua quisque sua.
 Regis in officio praesentia continet omnes,
 Illo absente ruit vulgus in omne malum.
 Solis ut exortu pelluntur nebulae caelo,
 Quae poterant nautis grandia damna dare;
 Sic fugiet scelerata cohors formidine turpi,
 Te gelidum pauidis incutiente metum.
 Utq; mihi mens praesagit, mea fata propinquant;
 Nec matri fors conspiciere tue.
 Ergo pia nostri cura si tangeris, atque
 Regni orantis opem praesidiumq; tuum:
 Institues iter ad matrem patriosq; penates,

S 2

Et pel-

*Et pelles regno magna pericla tuo.
 Forsitan in regno damni plus accipis absens,
 Quam fructus referes è regione truci.
 Vt curis nos ergo leues, contende reuerti
 Et velis & equis, intereaque Vale.
 Lutetia, Anno 1240.*

Argumentum XXVII. Epistolæ.

*Enumerat varios casus, Scythicoq; grauari
 Seruitio queritur, liberaq; esse rogat.*

GRÆCIA CHRISTO.

P*ersusa est meritò lacrymis, Rex maxime
 Christe,
 Littera, quam mitto Græcia nota tibi.
 Nota magis quòdam, tua cum præcepta sequebar,
 Te pura solum religione colens
 Me miseram, quò me rapuit dementia, luxus,
 Degeneres mores, impietasq; mea!
 Quæ quondam fueram studijs clarissima belli,
 Imbellis nunc sum, seruitioq; premor.
 Diues eram spolijs, & clavis facta triumphis,
 Finitimis populis tunc metuenda fui.
 Arma nec vna mihi fuerant Mauortia curæ,
 Nec belli placuit gloria sola mihi.
 Excolui Sophiæ studium præ gentibus vna,
 Quas sol exoriens aspicit, atque cadens.*

Hoc

*Hoc studio celebres nemo numerarit alumnos,
 Orbe per hos longo tempore clara fui.
 Quorū nunc quoque non pauci mirantur acumen,
 Nam vix posteritas, quæ docuere, capit.
 Omnia scrutati sunt, terram, sidera, pontum,
 Quæq; sinu gignunt hæc tria facta suo.
 Quin & virtutes vitijs discernere tradunt,
 Et quæ sit vitæ norma tenenda, docent.
 Conuenere ad me cunctis ex partibus orbis,
 Romulides, Gallus, Phryx, Scythæ, Persæ, Libys.
 Omnibus ex æquo patuerunt semper Athenæ,
 Nullos non cultos restituere suis.
 Quid memorem legum latores? dogmata per quos
 Sunt inuenta, quibus regna vigere queant.
 Per quæ nunc floret, debet mihi natio quæuis,
 Cum Persis Libyes, Ansoniq; viri.
 His studijs olim vigui per sæcula multa,
 His longè & latè nobilitata fui.
 Sed tunc falsorum diuorum errore tenebar,
 Nescia, sidereo quis sit in orbe Deus:
 Donec legatis Syria venientibus ad me,
 Errores capi docta videre meos.
 Tunc oculis veluti dempta caligine capi
 Cernere, quæ vero sint sacra grata Deo.
 Atque repurgatis fanis tibi dicere laudes,
 Pròque Sophis Pauli voluere scripta tui.
 Tunc Evangelij præcepta capessere inuit,*

S 3

Atque

Act. 17.

HEROIDVM

Atque in te solidam figere Christe fidem,
 Bullatas nugas phalerasq; audire pigebat,
 Et fastidius, quæ placuere prius.
 Rhetorices audire rudes humilesq; inuabat,
 Et veræ Sophia discere scita magis.
 Hac alta mecum versabam mente repostæ,
 Tanta salutaris gratia rebus inest.
 Tunc pura æternum venerabar mente Parentem,
 Et te cum sancto flamine Christe Deus.
 Atque ut inam stabilis, constans, ac firma fuisssem
 His in dogmatibus saluificasq; fide.
 Heu leuitas me corrumpit, dissensioq; ingens,
 Et non Pontifici scisma subesse volens.
 Dehinc me velleribus rabies adoperta luporum
 Felici studuit precipitare gradu.
 Galat. 1. Hac ad lucificam me pertraxere ruinam,
 Et miseram infandis implicuere malis.
 Hæc Scythico me seruitio fecere subesse,
 His causis madui sepe cruore meo.
 Quæ longo fueram luxu enervata, mihiq;
 Dissensi, potui vel sine Marte capi.
 Iamq; fide cassam, quæ me ducebat Olympo,
 Et cæcam vitij impius error habet.
 Nunc sum mæcipium, quondam spectata triumphis,
 Heu nunc seruitio subdita colla premor.
 Ingeminant curæq; catenatiq; labores,
 Et respirandi copia nulla datur.

Ingenuas

LIBER TERTIVS.

142

Ingenuas artes permittor discere nullas,
 Ingenuum nil me scire sinente Scytha.
 Mancipor aut bello, aut seruilibus artibus vnis,
 Cultores cogor ladere Marte tuos.
 Orbis delictum quæ quondam iure vocabar,
 Nunc sum propudium, fabula, sanna, probrum.
 Ex imo duco suspiria pectore sape,
 Et querulus clamor sidera celsa petit.
 Nec veteris libertatis spes vlla relicta est,
 Tu nisi succurras, eripiasq; iugo.
 Ad te igitur supplex, à quo male sana profugi,
 Confugio, tendens aurea ad astra manus.
 Me postliminij iusto, precor, asserere iure,
 Restituar domino perditæ serua meo.
 Ne fixis oculis ante actæ discute vitæ
 Crimina, nè ve ungui pristina facta notes.
 Quæ patior, meruisse scio, iustisq; flagellis
 Confiteor cædi: me mea culpa premit.
 Sed quia iustitiæ superas pietate rigorem,
 Dissimula vitæ crimina sæda meæ.
 Te quoties olim Tharidæ de stirpe creati
 Offendere, graui passus es hoste premi.
 Mox tamen eduxti, victus pietate paterna,
 Hostibus erectos, in genitale solum.
 Qui grates cecinere tibi & pia cantica laudum,
 Et parere tibi quisque paratus erat.
 Me quoque luminibus placidis nunc respice tædem,

S 4 Vt sol-

Psal. 142.

Psal. 144.

4. Reg.
17. 24. &
25.

2. Mac. 6.

1. Esd. 1.

2. Par. 36.

Exod. 15.

Iud. 5.

Psal. 125.

Iudith 15.

UNIVERSIDAD
DE SALAMANCA

GREDOS USALES

- Esaie 42. *Vt soluas Scythico subdita colla iugo.*
 Matth. 12. *Quassatum calamum noli confringere, quodq;
 Fumat adhuc linum, fumiget, imò flagret.
 Marte potēs veniat quisquam, qui vincula soluat,
 Vt te seruitij libera rite colam.
 Pracones veniant, longo ex errore reductam
 Qui doceant fidei dogmata sancta tue.*
 Lucæ 15. *Quam plus sex lustris quasiuisti optime Pastor,
 Saxa per & vepres, te miserescat ouis.
 Restitui caulis, vnde errabunda profugit,
 Absque tua cura quod nequit illa, rogat.
 Me vigilem reddent mala, quæ sum plurima passa,
 Docta malis nitæ firmior esse pede.
 Teg, colam tanto feruentius, & sequar vnum,
 Cui sit laus, Patri, Spirituiq; sacro.*

Argumentum XXVIII. Epistolæ.

*Quot sit pressa malis, multò dum cingitur hoste,
 Commemorat, multis fletibus ora madens.*

ECCLESIA MILITANS EC-
CLESIA TRIUMPHANTI.

EX tellure, malis ubi multis opprimor exul,
 Ad te missa venit littera, chara soror.
 Quot mala me cingant, sat es olim docta superq;
 In terris eadem cum paterere mala.

Et quia

*Et quia plorando relenantur pectora curis,
 Quo crucior, cogit scribere pauca, dolor.
 Multi, nulla quibus pietatis cura, laceffunt
 Vndique me, technis supplicijq; minis.
 Scilicet vt Christi sponsum dominumq; relinquã,
 Qui fons est vitæ præsidiumq; meæ.
 Et sacra demonibus faciendo, pendeam ab illis,
 Qui norunt homini non nisi damna dare.
 Huc nullis adigar pœnis, non ense, nec igni,
 Discerptura licet me fera saua foret.
 Hoc prohibent Spes atque Fides, Dilectioq; ardens,
 His nixam terrent me mala nulla tribus.
 Hostibus assultus multos patiebar ab illis,
 Idolis cladem cum paritura forem.
 Cum vix hæc sedata forent mala, iamq; quietis
 Spes affulsisset latitiæq; mihi;
 Exortæ seclæ non damna minora dedere,
 Falsis doctrinis, sacrilegijq; dolis.
 Vt taceam hereticos alios, seductor Arius
 Hei mihi quot turbas vnus in orbe dedit!
 Nec post hunc leuiora dedit Mahumetus in omni
 Climate terrarum fraude minisq; mala.
 Eheu quot Scythicis victæ sunt arcibus vrbes,
 Saluificam quondam quæ coluere fidem.
 Prò dolor, haud vrbes tatum, sed & inclyta regna,
 Quorum Turca ferox colla subacta premit.
 Heu quantam Libyes dedit ille Asiæq; ruinam!*

S 5 Europa

Europa per eum pars quoque magna perit.
 Religio Christi totum vulgata per orbem,
 Arcetur, spacijs non bene tuta suis.

Christi adum vanos pars tanta secuta magistros

Osee 13. Palpitat in tenebris immoriturq; suis.

Id meruere procul dubio peccata nefanda,

Flagitio comes est ultio certa Dei.

Hinc fit, uti totum fueram qua clara per orbem,

Quotidie generans pignora multa Deo:

Effata nunc instar anis vix finibus orbis

Deliteam, tacitis conspicienda notis.

Hinc fit, ut incedam faciem suffusa rubore,

2. Cor. 6. Membra q; lugubri veste adoperta traham.

Mens tamen est hilaris promissis freta Tonantis;

Spes ab eo pendet, non aliunde mihi.

Rom. 11. Eius iudicium cum sit scrutabile nulli,

Quidquid ei placuit, pollice utroque proba.

Et quasi iacturis paucis affecta fuisset,

Accessere alij, plus scelerata cohors.

Hi, quidquid restabat adhuc sanæ pive,

Coniunctis operis tollere quisque student.

His veteres sectas damnatas atque sepultas,

Ex Stygijs antris est reuocare labor.

Fastus eos nullis subiectos legibus esse,

Sint licet insignes utilitate, sinit.

Europa per eos clades est maxima facta,

His, ut pessum abeant omnia, cura fuit.

Quot

Quot vidi per eos ades subsidere sacras!

Atque rapti, quoderat vel tetigisse nefas!

Vestales nymphas ausi sunt ledere stupro,

Atque pios Monachos pellere sede sua.

Nullum flagitium veriti sunt quisque patrare;

Dixisses Stygio profilijsse specu.

Horum dux fuit incestus Lutherus, in omne

Flagitium pronus, plus leuis atque notus.

Consuetudo malo fuit huic cum demone crebra;

Hinc odium in Missam Pontificemq; fuit.

Huius discipuli mihi coniurasse videntur

Vnanimis in me, perdere posse rati.

Sed ludunt operam; se perdunt namque, volentes

Sacrilegi matrem perdere clade suam.

Stat Christi fixum verbum, immotumq; manebit, Matt. 16.

In me Tartareum demona posse nihil.

Qui Paulo lacrymas olim excussere profani

Ventricola, mihi item stertibus ora rigant.

Philip. 3.

Psal. 113.

Nam solo titulo Christum profitentur IESVM,

At carnem luxu delicijsq; fouent.

Scripturæ sanctæ monitisq; minisq; mouentur

Haud vllis; gaudent sorde lutoq; suis.

Non dubitant proprijs postponere gaudia cali,

Et Stygias pœnas somnia vana putant.

Degeneres natos monitis queo fleclere nullis,

Carnis uti luxum sobrietate doment.

Se iactant fidei, quam Christus tradidit ipse,

Esse

HEROIDVM

- Esse professores, Christicolásque pios.
Sed vitæ studium si perpendatur eorum,
Christigena digna nil pietatis habent.
Haud ignota licet tibi sint, quæ scribo queror que,
Pectore clausa tamen scribere cura iubet.
1. Pct. 5. Quid de carne tibi scribam, quid Damone, quos te
Galat. 5. Hostes perpetuos non latet esse mihi?
His colluctari cogor, dum verborum in huius
Militiæ castris, succubuisse cauens.
Quæ dixi mala, cuncta foret mihi ferre molestum,
Si sanctum Flamen non mihi ferret opem.
Sed maneo constans, eius solamine fultus,
Eius presidio tot mala ferre iuuat,
2. Tim. 2. Ut tandem mihi contingat promissa corona,
Quæ non, si desit præuia pugna, datur.
- Psal. 54. Quis det, ut arumnis vitæ huius libera, tendam
Ad patrias sedes, sidereasque domos?
Quando erit, ut tecum fruam his, securam malorum?
Pax ubi sine carens, gloria, firma quies.
- Psal. 41. Non sic cerua, canum quam vis agitauit, anhela
Ad gelidas properat, quod releuetur, aquas:
Ut tecum votis mea mens exoptulat esse,
Carminaque ex improbare corde Deo.
Letitia quanta locus ille exuberat, in quo
Æthereum Regem cernere cuique datur!
- Esaie 49. Non teneros artus tibi frigus & astus adurent,
Apoc. 7. 21. Nulla fames fauces aut sitis ægra tuas.

Non

LIBER TERTIVS.

145

Non te sollicitant nunc curæ, spesve dolorve,
Fatorum nunc es libera facta metu.
Exposci votis quod possit, suppetit omne,
Quod curas animo gignere possit, abest.
Ter felix germana, frui cui pace perenni,
Angelicisque choris, cælica in arce datur.
Delitijs fruere, quantas expromere lingua
Nulla queat, nec mens concipere vlla potest.
Percipio tenui gustu nunc gaudia tanta,
Vnde subit vehemens pectora nostra dolor.
Interrumpit enim felicia gaudia mentis
Hinc rabidus daemon, hinc male suada caro.
Nam solide quid letitiæ contingere possit,
Cum moueant hostes prælia mille mihi?
Semper in his castris me peruigilare necesse est,
Infractamque malis scandere mente polos;
Euocet hinc donec cingendam tempora lauro,
Rex, cælum & terram qui ditione tenet.
Guauius ut currens capiam post fata brauium,
Commenda precibus meque meosque Deo.
Ex OEcumene, Anno 1566.

Esaie 64.

1. Cor. 2.

Iob 7.

Argumentum XXIX. Epistolæ.

Calicolum Regem dum crimine mæsta fatetur
Offendisse, pius sit, facilisq;, rogat.

PECCATRIX ANIMA

CHRISTO.

Scripta

Scripta venit trepide, quæ littera mittitur ad
Christe perenne decus confugiūq; meū. (te,
Me pudet affari Regem terræq; poliūq;
Omnia qui nutu condidit atque regit.

Gen. 1. Qui similem sibi me fecit, caliq; capacem,
Cui, quod adhuc spiro, debeo, quodq; queo.
Qui varijs quoque dotauit me sensibus vnā,
Præ reliquis, quæ sunt condita cunq; sibi.

Psal. 102. Dæmonis assertam imperio, qui Flamini almi
Dotibus haud cessat me redimere nouis.

Hæc esset mihi scribendi iustissima causa,
Vt grates, quantas mens mea possit, agat.
Sed mihi cum subeunt vitæ delicta prioris,
Tingens ora rubor mittere scripta vetat.

Nam varijs scelerum formis Dominūq; Deūq;
Offendi, metuens nulla pericla mihi.

Sum scētata, caro quò me lasciuia vocabat,
Illecebris carnis subdita sepe fui.

Sæpe quoque in nassam pellexit dæmonis astus,
Dum vanis miseram ludit imaginibus.

Quæ stolidum vulgus miratur, & ipsa probaui,
His toto studui pectore stulta frui.

Lucæ 15. Sum male cauta bidens dumeta per aspera palans,
Quam tibi sex lustris querere cura fuit.

Quod nisi me miserans ad pascua læta reductam
Curasses, fueram dente voranda lupi.

Perdita drachma fui, multo quæsita labore,

Quæ

Quæ post lætitiæ causa, reperta fui.

Ficus & illa ego luxurians sum fronde virenti, Matt. 21.
Fructibus at nullis conspicienda fui.

Arida facta forem, sterilem execrantis ob iras,
Si non parsisisses pro pietate tua.

Magna mihi fuerat substantia credita per te; Lucæ 15.
Vt sata regali stemmate, culta fui.

Sed bona decoxi, fuerant quæ tradita, cuncta;
Et male sum crebrò dotibus vsa tuis.

Quæ Caro, quæ Mundus, scētabar gaudia demens;
Colluuiæ vulgi semper amica fuit.

At tandem, cogente fame, respiscere cæpi,
Ad patriosq; lares accelerare gradum.

Supplicis exaudire preces mora non erat in te,
Redditq; ornatus sunt monumenta mei.

Errores veteres non exprobrare libebat,
Me sanam ad mentem sat rediisse fuit.

Lapsam in flagitium manibus me tollis amicis,
Mater ut infantem sedula tollit humo.

Crimine pollutam mundant me mystica dona, Lucæ 10.
Et sanas medica vulnera facta manu.

Cæcatam vitij perfundis lumine dio,
Vt videam te, qui luxque decusque meum es.

Ad virtutis iter reuocas, cum lumine cassam
Ad mortis barathrum deuius error agit.

Nunc cohibere mimis, nunc castigare nocentem,
Mox & solando me releuare soles.

Extim-

- Extimulus monitis, promissis allicis ad te,
 Vt pupillam oculi protegis atque foues.
 Pfalm. 17. Vt pullos gallina suos nutrit que fouet que,
 Matt. 23. Sic nunquam mihi non officiosus ades.
 Hac extollenda est bonitas tua laude perenni,
 Nec meritis possum dicere digna satis.
 Et quoniam vitio natura sepe relabor
 In delicta, tui non cohibente metus,
 Offensa ne quæso mea reminiscere vindex,
 Pfalm. 6. In ventos abeant crimina Christe mea.
 50. 78. Sordibus expurger mentem, vt te cernere possim,
 Pfal. 30. Qui mentis lux es, iustitiæq; inbar.
 Instaura, quidquid vitiatum est tempore longo,
 Et sint firma, gradu quæ cecidere suo.
 Felices anima, quæ terra linquere sordes,
 AEt hereosque polos scandere mente queunt.
 Et tenui gustu nunc delibare, quod olim
 Siderea nectar semper in arce bibent.
 1. Cor. 15. Si bene spectetur, mors est hæc vita vocanda,
 Apoc. 21. Non vinit, quem non calica vita beat.
 Nil ibi, quod ledat, vel quod sit causa doloris,
 Puræ delitiæ sunt ibi, & omne bonum.
 Hic quæcunque iuuant, pariunt fastidia tandem;
 Nausea Caliculis nulla venire potest.
 Pfal. 16. 33. Tanta ibi, quæ satiant mentes, est copia rerum,
 Calitibus res est tanta videre Deum.
 Quando erit, vt patrijs ego reddar sedibus exul?
 Namque

Namque est exilium flebile, vita meâ.
 Quæ ratione putas consultum, pertrahar illuc,
 Regnaq; contingant sanguine parta tuo.
 Vt te cum Superis, post huius tempora vitæ,
 Laudibus extollam, cui decus omne manet.
 Se tibi submittant, Dominumq; Deumq; fatentes, Philip. 2.
 Quotquot Calicola regna beatâ tenent.
 Quotquot & in terris Phæbea luce fruuntur,
 Quisq; infalices infera regna colunt.

Argumentum XXX. Epistolæ.

Corrupti in terris consortia corporis optat,
 Chari, seruitio presserit autè licet.

ANIMA CORPORI.

AD modicum tempus dulce expergiscere Corpus;
 Dum cupio scriptis dicere pauca tibi.
 Te sopor altus habet: nullis clamoribus ergo,
 Non poteris stimulis enigilare meis?
 Non Anima agnoscis te compellantis amanter
 Consuetos, Corpus, blandiloquosq; sonos?
 Cum maneat te longa quies, agè mitte soporem,
 Vt mea dispulso scripta sopore legas.
 Attollisne caput? bene habet. nunc accipe paucis,
 Absens absenti quæ tibi dicta velim.
 Visa tibi crebrò duris sum legibus vti,
 * Cum premerem tristi nil miserata iugo.
 Nam domina te more mihi seruire cœegi,

1. Cor. 9.
 Galat. 5.

T Blan-

HEROIDVM

Blanditijs nolens cedere flexa tuis.
 Ocia cum velles agitando ducere tempus,
 Lassares volui membra labore graui.
 1.Thef.4. Cum cuperes curare cutem dapibusq; merog;
 Non sum passa, iubens ferre famem atque sitim.
 Nec posu is curis placido indulgere sopori,
 Mollibus aut stratis te recubare tuli.
 Nam metui ne quando ferox luxurq; proteruum,
 Excuteres nostro colla superba iugo.
 Ne te proriperes, quo ferret cunque libido,
 Nulla Dei metuens iussa minasve tui.
 Haud secus ac sonipes, larga qui pastus auena,
 Non fert frenas, ferit calce, nequitq; regi.
 Nam fueras properaturum per saxa, per ignes,
 Per rupes, salebras, tesqua per atque vepres.
 Rom.6.8. Sic igitur tecum aeternum peritura fuisset,
 Ephes. 5. Et pariter flammis excrucienda Stygis.
 Id tacite metuens in vita mente sagaci,
 Pugnani studijs, sicuti dura, tuis.
 Non alia causa mihi te cohibere lupatis,
 Curaque in officio continuisse fuit.
 Ergo meis postquam cepisti cedere dictis,
 Seruitioq; libens subdere colla meo;
 Plus solito te dilexi, redamare vicissim
 Me quoque cepisti, plus sapuisse videns.
 A rectore salus vigilanti pendet equoriam,
 Hos licet interdum durius ille regat.

Ambo-

LIBER TERTIVS.

148

Ambobus sic me dum consuluisse videres,
 Te, quocunque voto, protinus ire inuato.
 Seruitio Superum, (nullo lassante labore)
 Purgatum vitijs, inuigilare libet.
 Nec tormenta reformidas pro nomine Christi
 Vlla pati, reputans ferta repostata tibi.
 Nam corrupendum fati cum legibus esses,
 Dixisti, Christi prestat amore mori.
 Te puro in vita dilexi semper amore,
 Cum faceres, pietas que faciunda monet.
 Cuius cum monitis aduersare, trahebam
 Protinus a captis, ad meliora vocans.
 Vxorem vir nullus amat feruentius, atque
 Te modo dilexi, cum tibi iuncta forem.
 Huius vi vigeat maior prudentia, par est,
 Et videat, quidquid non videt illa, decet.
 Certè verus amor non quod non expedit, unquam
 Queritat, aut quod se dedecuisse queat.
 Inuitam cum mors igitur diuelleret abs te,
 Vis fuerat corpus deseruisse meum.
 Corpus enim carcer non rectè dicitur esse,
 Sed domus est Anima, post decoranda magis.
 Spes tamen est agram me consolata, relicto
 Tempora iungendam post aliquanta tibi:
 Nullus esse malis turbendam casibus, antè
 Mille opus in vita quos tolerare fuit.
 Magna quidè mihi parta quies & gaudia, quata
 T 2 Nulla

2.Tim.4.

2.Tim.2.

1. Cor. 6.

Matth.13.

1. Cor.11.

Esaie 64.

HEROIDVM

1. Cor. 2. *Nulla disert a satis dicere lingua queat.
Non tamen hac expleat animum, dum copia desit
Corporis: hoc unum tam diu abesse queror.
Quando tempus erit, cum coniungemur in unum?
Quando delicias copula nostra dabit?
Nullo delicias habituras tempore finem,
Que nos aetherea semper in arce manent.
Quando erit, ut Christi diuinos cernere vultus
Ambobus liceat, Calicolūmq; choros?
Hoc certè tempus (nisi fallor mente) propinquat,
Forsitan & properat, quam rear ipsa, magis.*
1. Thef. 5. *Interea, cæcis terra requiesce latebris,
1. Cor. 15. Dum tubacælestis te vocet, atque Vale.*

His Poëticis exercitijs, nihil inest quod fidei
aut bonis moribus quicquam dispendij
adferat: quin potius eadem promouent.

*Nam stylus est facilis, Latiorq; nitore politus,
Lectoremq; pijs moribus esse docet.*

I. Molanus Apostolicus & Regius
librorum censor. 73. 10. Sextilis.

INDEX

INDEX EPISTO-
LARVM.

PRIMVS LIBER.

1.	E Va Caïno.	5. a.
2.	Agar Abrahæ.	7. a.
3.	Sara Loto.	8. b.
4.	Melcha Abrahæ.	10. b.
5.	Rebecca Bathueli.	12. b.
6.	Rebecca Iacobo.	14. a.
7.	Dina fratribus suis.	16. a.
8.	Rachel Labano.	18. a.
9.	Thamar Iudæ.	19. b.
10.	Lia Simeoni.	21. a.
11.	Iochabed Mofi.	22. b.
12.	Thermuthis Mofi.	25. a.
13.	Maria Mofi.	26. b.
14.	Rahab Iosue.	28. b.
15.	Noëmi Boozo.	30. a.
16.	Anna Samueli.	31. b.
17.	Micol Dauidi.	33. b.
18.	Abigail Dauidi.	35. a.
19.	Bethsabæe Vrix.	36. b.
20.	Bethsabæe Dauidi.	38. a.
21.	Thamar Amnoni.	39. b.
22.	Thamar Abfalomo.	41. b.
23.	Vidua Sareptana Helix.	43. a.
24.	Iezabel Iezraëlitis.	45. a.
25.	Sunamitis Elizeo.	47. a.
26.	Holda Iosif.	48. b.
27.	Anna Tobix.	50. a.

T 3 SECVN.

INDEX

SECUNDVS LIBER.

1.	A nna Ioachimo.	52.a.
2.	Maria Zachariz.	53.b.
3.	Anna Iosepho.	55.a.
4.	Maria Zachariz.	57.a.
5.	Elisabet Ioanni.	59.a.
6.	Herodias Ioanni.	60.b.
7.	Martha Christo.	61.b.
8.	Maria IESV.	64.a.
9.	Magdalena Iudz.	65.b.
10.	Maria Petro.	68.a.
11.	Maria Ioanni.	70.a.
12.	Salome Ioanni.	71.b.
13.	Tabitha Petro.	73.b.
14.	Maria Ignatio.	75.b.
15.	Lydia Paulo.	77.a.
16.	Magdalena Petro.	79.a.
17.	Maximilla Andrez.	81. a.
18.	Eunice Timotheo.	83. a.
19.	Thecla Paulo.	84.b.
20.	Helena Izata.	86.b.

TERTIVS LIBER.

1.	E cclēsia Christo.	88. b.
2.	Cecilia Urbano.	92. b.
3.	Eugenia Proto & Hyacintho.	94. b.
4.	Barbara Origeni.	96. b.
5.	Mamma Origeni.	99. b.
6.	Anastasia Chrylogono.	101. b.
7.	Chrylogonus Anastasia.	103. a.
8.	Natalia Adriano.	104. b.
9.	Lucia Eutropio.	106. b.
10.	Lucia Eutitix.	108. b.
11.	Helena Constantino.	111. a.
	112. Thais	

EPISTOLARVM.

12.	Thais Paphnutio.	112. b.
13.	Melania Urbano.	115. a.
14.	Euphrasia Theodosio.	116. b.
15.	Monica Augustino.	118. a.
16.	Sabina Alexio.	120. a.
17.	Marcella Hieronymo.	121. b.
18.	Fabiola Hieronymo.	123. b.
19.	Clotildis Clodoueo.	125. a.
20.	Radegundis Clotario.	127. a.
21.	Maria AEgyptiaca mundo.	128. b.
22.	Cæsarea Constantino.	131. b.
23.	Alpais Dodoni.	133. b.
24.	Pleutris Pipino.	135. a.
25.	Clara Francisco.	137. a.
26.	Blancha Ludouico.	138. b.
27.	Græcia Christo.	140. b.
28.	Ecclesia Militans Ecclesiæ Triumphanti.	142. b.
29.	Peccatrix Anima Christo.	145. b.
30.	Anima Corpori.	147. a.

FINIS.

ERRATA.

Pag. 4. b. lin. 5. leg. θυχ. Pag. 7. a. lin. 2. suffot. Pag. 9. a. lin. 10. secta. Pag. 11. b. lin. 23. minimum Laudem. Pag. 12. b. lin. 8. letatur. Pag. 14. b. li. 26. disimiles. Pag. 19. b. lin. 27. Proficere hinc fatuus est. Pag. 27. b. lin. 19. Est opibus. Pag. 31. b. lin. 22. augetur. Pag. 49. a. lin. 28. fava Deum. Pag. 53. b. lin. 14. Nazares. Pag. 73. b. lin. 1. TABITHA.

Excudebat Louanij, Iacobus Heybergius Typog. Iurat. 1574.

UNIVERSIDAD
DE SALAMANCA

GEDOS USALES

UNIVERSIDAD
DE SALAMANCA

GEDOS USAL ES

10

Alc 1728

10